

รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

นโยบายการพัฒนาคุณภาพประชากรกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยของรัฐบาลเวียดนาม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัชร ศรีคำ

30 กันยายน 2561

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปย่อสำหรับผู้บริหาร	3
บทคัดย่อ	8
บทที่ 1 บทนำ	11
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	17
บทที่ 3 กลุ่มชาติพันธุ์ในเวียดนาม	32
บทที่ 4 นโยบายการพัฒนาคุณภาพประชากรของเวียดนาม	70
บทที่ 5 นโยบายเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยของเวียดนาม	82
บทที่ 6 นโยบายการพัฒนาคุณภาพประชากรกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย	125
บทที่ 7 จากนโยบายสู่การปฏิบัติ	146
บทที่ 8 สรุป อภิปรายผลและเสนอแนะ	162
เอกสารอ้างอิง	169

บทสรุปย่อสำหรับผู้บริหาร

เวียตนามประกอบด้วยกลุ่มชาติพันธุ์ 54 กลุ่ม ชนกลุ่มใหญ่คือ เหวียดหรือกิญห์ ส่วนกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย 53 กลุ่ม มีจำนวนรวมกันร้อยละ 14.3 ของประชากร รัฐบาลคอมมิวนิสต์เวียตนามให้ความสำคัญแก่กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยมาตั้งแต่ยุคอาณานิคม พยายามที่จะผลักดันให้มีการนำนโยบายต่างๆ ที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพของกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยให้เท่าทันกับคนส่วนใหญ่ของประเทศ ทั้งในด้านการศึกษา สุขภาพการพัฒนา การเมือง เศรษฐกิจและสังคม

ในช่วงปี พ.ศ. 2497-2519 พรรคคอมมิวนิสต์มีการจัดตั้งเขตปกครองตนเองของชนกลุ่มน้อย 3 เขต ประกอบด้วย เขตปกครองตนเองไท – แม้ว หรือ เขตปกครองตนเองตะวันตกเฉียงเหนือ เขตปกครองตนเองเวียตนามเหนือ เขตปกครองตนเองหลาว ท้า เอียน มีขึ้นเฉพาะภาคเหนือในช่วงก่อนการรวมประเทศเท่านั้น เป็นการให้สิทธิในการปกครองตนเองแก่ชนกลุ่มน้อย ทั้งยังเป็นความพยายามของพรรคที่จะผสมผสานชนกลุ่มน้อยกับสังคมเวียตนาม แม้ในเวียตนามมีขบวนการต่อต้านรัฐบาลที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย ในเขตที่ราบสูงภาคกลางคือกลุ่ม FULRO (le Front unifié pour la Libération des Races opprimées หรือ The United Struggle Front for the Oppressed Races) เคลื่อนไหวในพื้นที่ที่ราบสูงภาคกลาง แต่รัฐบาลให้ความสำคัญกับกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย มีการตั้งหน่วยงานที่มีฐานะเทียบเท่ากระทรวง คือ คณะกรรมการกิจการกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยและพื้นที่สูงแห่งชาติขึ้นมาดูแลกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยทั้งในด้านนโยบาย การบริหาร และการปฏิบัติ

เวียตนามจัดแบ่งพื้นที่ภาคเหนือ ภาคกลางและภาคใต้ แยกย่อยออกเป็น 8 เขต เพื่อจัดนโยบายการพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพทางภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่ โดยแบ่งเป็นภูมิภาคตะวันตกเฉียงเหนือ ตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ราบลุ่มปากแม่น้ำแดง ภาคกลางตอนบน ชายฝั่งทะเลภาคกลางตอนใต้ ที่ราบสูงภาคกลาง ภาคใต้ฝั่งตะวันออกเฉียงเหนือ และที่ราบลุ่มปากแม่น้ำโขง แต่ละพื้นที่มีจุดเน้นในการพัฒนาแตกต่างกัน

รัฐบาลเวียตนามมีความพยายามที่จะพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของชนกลุ่มน้อย พร้อม ๆ กับการสร้างความเป็นปึกแผ่นของประเทศให้สอดคล้องกับวิถีสังคมนิยม ทำให้เกิดความเป็นเอกภาพและความเป็น “เวียตนาม” ที่มีลักษณะเฉพาะตัวในบริบทของสังคมและวัฒนธรรมเวียตนาม

รัฐบาลเวียตนามมีนโยบายที่หลากหลาย และมีโครงการจำนวนมากในการช่วยเหลือและพัฒนา กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยที่มีความแตกต่างกันทางด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยในพื้นที่เขตภูเขาจะเน้นกำจัดการกดขี่และลดความยากจน การเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐานที่รัฐจัดให้ โครงการในระยะแรกกำหนดโดยรัฐ เช่น โครงการย้ายถิ่นฐานที่อพยพคน เหวียดจากพื้นที่ราบไปอยู่บนพื้นที่สูง เพื่อช่วยพัฒนาพี่น้องกลุ่มชาติพันธุ์ให้เท่าเทียมกับคนส่วนใหญ่ของประเทศ เน้นการสร้างสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่จำเป็น เช่น การสร้างถนน ระบบชลประทาน ประปา ไฟฟ้า โรงเรียน สถานีอนามัยและศูนย์วัฒนธรรมประจำตำบล เป็นต้น มีการจัดสรรที่ดิน ในโครงการที่กำหนดให้ชนกลุ่มน้อยอยู่อาศัยและเพาะปลูกเป็นหลักแหล่ง

นอกจากนี้ ยังจัดสวัสดิการสังคมแก่กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย เช่น การศึกษาและการรักษาพยาบาลแบบให้เปล่า สร้างโรงเรียนประจำระดับมัธยมศึกษาสำหรับกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย พร้อมทั้งเงินค่าใช้จ่ายแก่นักเรียนเพื่อซื้อสิ่งของที่จำเป็นต้องใช้ในชีวิตประจำวันและค่าเดินทางรายปี การให้โควตาเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา และสร้างบ้านแก่คนยากจน เป็นต้น

นโยบายในระยะหลังแม้จะยังมีการสร้างสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานอยู่บ้าง แต่จะมุ่งเน้นการส่งเสริมความรู้ การศึกษา การฝึกอบรมและการฝึกอบรมอาชีพ เทคโนโลยีการเกษตร ทักษะที่จำเป็นทั้งในด้านการผลิต การวางแผน การตลาด และการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาอาชีพ การให้กู้เงินเพื่อพัฒนาอาชีพ พัฒนาระบบการผลิต การแปรรูปผลผลิต การจัดสรรที่ดิน สร้างและปรับปรุงที่อยู่อาศัย รวมทั้งการฝึกอบรมและพัฒนาขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง แนวโน้มของโครงการกำจัดการทิวทัศน์และลดความยากจน เป็นการให้แต่ละพื้นที่เสนอโครงการที่เหมาะสมกับพื้นที่และสามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนเป็นหลัก นอกจากนี้ยังพัฒนาสถานีวิจัยแห่งชาติให้สามารถส่งสัญญาณครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศถึงร้อยละ 90 และสถานีโทรทัศน์แห่งชาติร้อยละ 80 มีการออกอากาศรายการต่างๆ เป็นภาษาของชนกลุ่มน้อย นโยบายในการพัฒนากลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยของรัฐมีความต่อเนื่อง และมีการจัดการแบบยืดหยุ่น โดยการรวบรวมนโยบายเพื่อแก้ปัญหาให้เป็นระบบ เช่น โครงการทำการเพาะปลูกเป็นหลักแหล่ง อพยพและเขตเศรษฐกิจใหม่ ที่นำสามโครงการมารวมกัน

ปัญหาของการพัฒนากลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย เป็นการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง นโยบายที่เน้นการให้เงินอุดหนุน ทำให้ชาวบ้านรอการช่วยเหลือจากรัฐ ไม่พึ่งตนเอง ผลของการพัฒนาระหว่างภูมิภาคและกลุ่มประชากรต่างชาติพันธุ์ยังมีความแตกต่างอย่างมาก มีปัญหาการเข้าถึงข้อมูลตลาดและการขนส่ง กลไกในการประสานงาน การให้คำแนะนำและการดำเนินงานในทุกระดับ รวมทั้งกลไกการกระจายอำนาจและการมอบอำนาจให้ท้องถิ่นมีจำกัด การแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบยังไม่ชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการติดตามและประเมินผลโครงการยังไม่เป็นระบบ ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างเป้าหมายที่ต้องการกับผลการปฏิบัติงานได้ เช่น การยกเว้นค่าเล่าเรียนให้นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยเฉพาะที่ระบุไว้ 11 ประเภท แต่ในบางจังหวัดได้ยกเว้นค่าเล่าเรียนให้นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยทั้งหมด ปัญหาการขาดแคลนครูที่มีความรู้ ความชำนาญในการสอน และมีความรู้ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อให้สามารถสอนภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ได้ นอกจากนี้ บริการสาธารณสุขที่ให้บริการยกเว้นค่ารักษาพยาบาลแก่กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย และผู้มีฐานะยากจน ซึ่งเป็นสวัสดิการที่รัฐจัดให้ ยังไม่ทั่วถึง ในบางพื้นที่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขไม่ยกเว้นค่ารักษาพยาบาลแก่กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย ทำให้ต้องแบกรับค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ทั้ง ๆ ที่ยากจน จึงทำให้ขาดโอกาสในการเข้าถึงบริการทางด้านสาธารณสุข

Executive Summary

The Socialist Republic of Vietnam composes of 54 ethnic groups. Among those groups, Viet or Kinh is the largest group and the other groups are minor ethnic groups. The country has approximately 14.3% of ethnic minority population. The Vietnamese government has placed importance to its ethnic minorities since the colonial era. The government has been trying to push policies that develop their quality of life to the same level of the majority of population in the country in terms of education, healthcare, development, politics, economy, and society.

During 1954-1976, the Communist Party has divided ethnic ruling areas into three ethnic autonomous zones including the autonomous area of Tai- Meo or the North West autonomous zone, the North autonomous zone, and the Lao Ha lan autonomous zone. These zonings were practiced only in a period before the state unification. The division of autonomous areas granted the right of autonomy to the minority groups and it was an attempt of the government to blend in the minorities into the Vietnamese society. Though there were anti-government movements existed in Vietnam; the FULRO (le Front unifié pour la Libération des Races opprimées or The United Struggle Front for the Oppressed Races) in the Northern Highland terrain, but the government paid high attention to the minorities. Therefore, the government established a ministry-level organization; the National Committee of Ethnic Minorities and Highlands Affair to facilitate the minorities both in terms of policies, administrations and policies implementation.

Vietnam divided regional areas into the North, the Central, and the South. These three regions are subdivided into eight zones for managing development policies that are responsive to geographic, economic, and social features of each area. The sub zones include the regional North-West, the Red River Delta, the North Central, the South Central Coast, the Central Highland, the North-Eastern South, and the Mekong Delta. Each region has different development focuses.

The Vietnamese government has endeavored to develop the minorities' well-being in coupling with consolidating the country according to communist concepts. This endeavor is for constructing uniqueness and "Vietnamese-ness" that is idiosyncratic in Vietnam's socio-cultural context.

The Vietnamese government has various policies and there were numerous projects for helping and developing the ethnic groups who are economically and socially diverse, especially the minority groups living in mountainous areas. For these ethnic minorities, the government focuses on hunger eradication and poverty reduction and assessing the state's fundamental services.

The projects conducted in the first phase were defined by the government. For instance, there were There were relocating policy, which the Viet people moved to settle on the highland areas so that they assisted in developing the ethnic minorities' brotherhood to the same level of the majority of people of Vietnam. Majority of the projects were targeted to build infrastructure such as streets, irrigation, water supply, school, commune healthcare center, and commune cultural center. There were also land allotment projects and the resettlement and sedentarization policy for ethnic minorities.

Furthermore, the government also managed social welfare for the minorities, for example, free education and healthcare, building boarding secondary schools and social grants for ethnic minority pupils covering items need to live and study at school together with annual travel costs, providing quota for ethnic minority students to pursue tertiary education, and building houses for the poor, etc.

In the later phases of the development policies, although there were some infrastructure building projects have been continued, but there were more projects that focused on learning and educational support, training, and professional training, agricultural technologies, and productive skills such as production, product processing, marketing, and team building for ethnic minority occupational development. In addition, the government provided loans for occupational development, production system development, product processing, land management, building and improving houses. Also, there were projects that aimed to build and develop capability for officials in charge. For the trend of the hunger eradication and poverty reduction policy is giving more for each area to propose suitable projects that mainly responded well to communities' needs.

Furthermore, the government also developed national radio stations so that they could broadcast covering 90 percent of the country, and television stations covering 80 percent of the country. Televisions programs were produced by using the minorities' languages. Policies on ethnic minority development of the state have been continuous and flexible. The policies also merged systematic solutions of the nation's problems. For instance, there were project that have been merging of three projects; sedentarization, relocation, and new economic zones.

Main problems of ethnic minority development in Vietnam have been centered on implementing policies by the related officials. Some policies that provided loans to the people have partially made them inactive as they passively wait for the state's helps but not rely on themselves. Moreover, impacts of development on different regions and populations of different ethnic minorities have been highly divergent.

In addition, there were problems related to accessing marketing data and transportation, cooperation mechanism, consultation and implementation of every level. Also, mechanism of empowering and authorizing the locals was limited; there was no clear-cut responsibility and function to be drawn out. Specifically, following up and assessment of the development projects were not systematic. Thus they left gaps between the goals and results of implementation. To exemplify, the project on tuition exemption for ethnic minority youths defined 11 types of exempted ethnic groups, but some provinces in fact gave exemption to all minority group. There was also lacking of knowledgeable and expert teachers who also understand ethnic languages so that they could teach ethnic students in the areas. Moreover, the government healthcare projects that offered free healthcare services to the ethnic minorities and the poor were not efficient. In some areas, the healthcare service staff did not give the fee exemption to the ethnic minorities. As a result, the minorities still burdened the healthcare cost even though they were poor. Therefore, they lacked of opportunity of access to fundamental healthcare services.

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง นโยบายการพัฒนาคุณภาพประชากรกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยของรัฐบาล เวียดนาม เป็นงานวิจัยที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐาน (Basic Research) ในประเด็นนโยบาย รัฐต่อคุณภาพประชากรกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยของเวียดนาม โดยเป็นการศึกษาในเชิงคุณภาพ ศึกษาจากเอกสารและสัมภาษณ์ชาวม้งในเมืองซาปา

ผลการศึกษาพบว่า รัฐบาลเวียดนามมีนโยบายที่หลากหลายและมีโครงการจำนวนมาก ที่ให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาคุณภาพประชากรกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย ที่มีความแตกต่างกันทาง ด้านเศรษฐกิจและสังคม กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยในพื้นที่เขตภูเขาจะเน้นกำจัดความหิวโหยและลดความยากจน การเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐานที่รัฐจัดให้ โครงการในระยะแรกกำหนดโดยรัฐ มีโครงการย้ายถิ่นฐานที่อพยพคนเหวียดจากพื้นราบไปอยู่บนพื้นที่สูง เพื่อช่วยพัฒนาพี่น้องกลุ่มชาติพันธุ์ให้เท่าเทียมกับคนส่วนใหญ่ของประเทศ เน้นการสร้างสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่จำเป็น เช่น การสร้างถนน ระบบชลประทาน ประปา ไฟฟ้า โรงเรียน สถานีอนามัยและศูนย์วัฒนธรรมประจำตำบล เป็นต้น มีการจัดสรรที่ดิน ในโครงการที่กำหนดให้ชนกลุ่มน้อยอยู่อาศัยและเพาะปลูกเป็นหลักแหล่ง

นโยบายในระยะหลังยังมีการสร้างสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน แต่เน้นการส่งเสริมความรู้ การศึกษา การฝึกอบรมและการฝึกอาชีพ เทคโนโลยีการเกษตร ทักษะที่จำเป็นทั้งในด้านการผลิต การวางแผน การตลาด และการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาอาชีพ การให้กู้เงินเพื่อพัฒนาอาชีพ พัฒนาระบบการผลิต การแปรรูปผลผลิต การจัดสรรที่ดิน สร้างและปรับปรุงที่อยู่อาศัย รวมทั้งการฝึกอบรมและพัฒนาขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง มีการให้แต่ละพื้นที่เสนอโครงการที่เหมาะสมกับพื้นที่ และสามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนเป็นหลัก

การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเป็นปัญหาหลักในการทำงาน กลไกในการประสานงาน การให้คำแนะนำและการดำเนินงานในทุกระดับ รวมทั้งกลไกการกระจายอำนาจ และการมอบอำนาจให้ท้องถิ่นมีจำกัด การให้เงินอุดหนุนทำให้ชาวบ้านรอการช่วยเหลือจากรัฐ มีความแตกต่างระหว่างภูมิภาคและกลุ่มประชากรต่างชาติพันธุ์ ปัญหาการเข้าถึงข้อมูลตลาดและการขนส่ง การติดตามและประเมินผลโครงการยังไม่เป็นระบบ

Abstract

The study of Policy on Development of Quality of Population on Ethnic Minority of the Vietnamese Government purports to investigate basic information on government policy on population and the quality of ethnic minority in Vietnam by quality research. The documentary research also complementarily collected conversations among the Hmong ethnic in Sa Pa.

The study illustrated that the Vietnamese government has various policies and there were numerous projects for helping and developing the ethnic groups who are economically and socially diverse, especially the minority groups living in mountainous areas. For these ethnic minorities, the government focuses on hunger eradication and poverty reduction and assessing the state's fundamental services. The projects conducted in the first phase were defined by the government. For instance, there were relocating policy, which the *Viet* people moved to settle on the highland areas so that they assisted in developing the ethnic minorities' brotherhood to the same level of the majority of people of Vietnam. Majority of the projects were targeted to build infrastructure such as streets, irrigation, water supply, school, commune healthcare center, and commune cultural center. There were also land allotment projects and the resettlement and sedentarization policy for ethnic minorities.

In the later phases of the development policies, although there were some infrastructure building projects have been continued, but there were more projects that focused on learning and educational support, training, and professional training, agricultural technologies, and productive skills such as production, product processing, marketing, and team building for ethnic minority occupational development. In addition, the government provided loans for occupational development, production system development, product processing, land management, building and improving houses. Also, there were projects that aimed to build and develop capability for officials in charge and is giving more for each area to propose suitable projects that mainly responded well to communities' needs.

Main problems of ethnic minority development in Vietnam have been centered on implementing policies by the related officials. Cooperation mechanism, consultation and implementation of every level, mechanism of empowering and authorizing the

locals was limited. Some policies that provided loans to the people have partially made them inactive as they passively wait for the state's helps. Moreover, impacts of development on different regions and populations of different ethnic minorities have been highly divergent. Problems related to accessing marketing data and transportation, following up and assessment of the development projects were not systematic.

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

สังคมมนุษย์มีลักษณะพื้นฐานสากลประการหนึ่งคือ มีการจัดโครงสร้างแบ่งแยกสมาชิกออกเป็นกลุ่มเป็นชั้นตามสถานภาพและบทบาททางสังคม เป็นรูปแบบหนึ่งของการจำแนกความแตกต่างทางสังคม (social differentiation) สมาชิกในกลุ่มมีการสร้างอัตลักษณ์ของกลุ่มที่ทำให้กลุ่มตนแตกต่างไปจากกลุ่มอื่นๆ ในขณะเดียวกัน การทำให้เกิดความแตกต่างนี้เอง นำไปสู่การกำหนดความเป็นคนใน และคนนอก การสร้างพื้นที่ทางสังคม การแยกพวกเราและพวกเขา รวมถึงสร้างความเป็นอื่นในสังคม

ความเป็นชาติพันธุ์โดยส่วนใหญ่จะจำแนกจากความเชื่อที่ว่า กลุ่มตนสืบทอดเชื้อสายมาจากบรรพบุรุษเดียวกัน ทั้งบรรพบุรุษทางสายเลือดและบรรพบุรุษทางวัฒนธรรม อาจมีตำนานบอกเล่าสืบทอดกันมา เช่น ในเวียดนาม ชาวเวียดนามเชื่อว่า ตนเป็นลูกมังกรหลานนางฟ้า สืบเชื้อสายมาจากพญามังกรหลากลองกวน และนางฟ้าเอวเกอ ที่แต่งงานและนางเอวเกอออกลูกมาเป็นไข 100 ฟอง เป็นเด็กชาย 100 คน ต่อมาได้ติดตามพ่อไปอยู่ในทะเล 50 คน และอยู่กับแม่บนบกอีก 50 คน กษัตริย์ฮู่เงื่อง เป็นบุตรชายของหลากลองกวน เป็นบรรพบุรุษของชาวเวียดนาม ได้สถาปนาอาณาจักรวันลาง ซึ่งเป็นอาณาจักรแรกของเวียดนาม

ความเป็นชาติพันธุ์ หรือ “ชาติพันธุ์สัมพันธ์” (ethnicity) ให้ความสำคัญกับบริบทของความสัมพันธ์บนพื้นฐานของการนำลักษณะทางวัฒนธรรมมาเป็นเกณฑ์ ในการบ่งบอกความเป็นลักษณะเฉพาะหรือความแตกต่างของชาติพันธุ์ ประสิทธิ์ ลิปะรีชา (2557: 237-238) ระบุว่า กระบวนการสร้างชาติพันธุ์สัมพันธ์แบ่งเป็นสามลักษณะ คือ ชาติพันธุ์เป็นสิ่งที่ถูกกำหนดพื้นฐานมาแล้วตั้งแต่ต้น เป็นความสัมพันธ์ทางสังคมและวัฒนธรรมที่ผู้คนมีอาจจะเลือกได้เช่น ความสัมพันธ์ทางเครือญาติ ภาษาพูด จารีต ประเพณีความเชื่อและศาสนา ฯลฯ ให้ความสำคัญกับอิทธิพลของสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ วัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่ส่งผลต่อลักษณะเฉพาะของกลุ่มชาติพันธุ์ นอกจากนี้ชาติพันธุ์สัมพันธ์ยังถูกมองว่า เป็นเครื่องมือหรือกลไกในกระบวนการปรับความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่มีกับกลุ่มอื่นๆ ในบริบทของความสัมพันธ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมที่ไม่เท่าเทียมกัน มีเส้นแบ่งพรมแดนทางชาติพันธุ์ชาติพันธุ์ อัตลักษณ์ของแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์มีลักษณะเฉพาะของตัวเอง และลักษณะสุดท้ายประสิทธิ์ ระบุว่า ชาติพันธุ์สัมพันธ์เป็นการสร้างอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ที่มีความหลากหลายและไหลเลื่อนหรือเป็นพลวัต ท่ามกลางความสัมพันธ์ภายในกลุ่มชาติพันธุ์ ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ หรือกับรัฐชาติและกระแสโลกาภิวัตน์ กลุ่มชาติพันธุ์มีกระบวนการช่วงชิง ชัดขึ้น ต่อรอง และตอบโต้ ด้วยการสร้างใหม่ซึ่งอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์อยู่ตลอดเวลา ซึ่งโมเออร์แมน (Moerman, 1965) ได้เสนอนิยามความเป็นตัวตนของกลุ่มชาติพันธุ์ ในบทความเรื่อง Ethnic Identification in a Complex Civilization: Who Are the Lue? ว่า ความเป็นตัวตนของกลุ่มชาติพันธุ์ เช่น ความเชื่อ ภาษา การแต่งกาย การสร้างบ้านเรือน การดำเนินวิถีชีวิต ที่มีลักษณะเฉพาะและแยกแยะได้อย่างชัดเจนตามองค์ประกอบทางวัฒนธรรมที่เป็นตัวแปรของแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์นั้นไม่มี เพราะสิ่งเหล่านี้ผู้คนต่างกลุ่มชาติพันธุ์สามารถหยิบยืมใช้ร่วมกันได้ ดังนั้นการศึกษาเรื่องตัวตนทางชาติพันธุ์ จึงต้อง

พิจารณาจากมุมมองของกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงและมีพลวัตตามเงื่อนไขของความสัมพันธ์ทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองในแต่ละช่วงเวลาที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะประเทศที่มีความหลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์

เวียดนามเป็นประเทศหนึ่งที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ รัฐบาลคอมมิวนิสต์เวียดนามมีนโยบายในการให้ความสำคัญกับอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ ในขณะเดียวกันก็เน้นการสร้างความเป็นชาติ ความเป็นเวียดนามประกอบกัน โดยเน้นความเอกภาพบนความหลากหลาย เวียดนามมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ที่อยู่ร่วมกันอย่างผาสุกและให้ความเคารพต่อกลุ่มชาติพันธุ์โดยใช้ภาษา การแต่งกาย และการเชิดชูวัฒนธรรมของของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ บนพื้นฐานของความทรงจำร่วมกัน ทั้งตำนานการก่อกำเนิดชาติของเวียดนามที่สถาปนาอาณาจักรโดยปฐมกษัตริย์หุ่ง จนถึงขบวนการกู้ชาติการปลดปล่อยประเทศจากเจ้าอาณานิคมและสหรัฐอเมริกา ความคิดดังกล่าวได้ถูกถ่ายทอดและผลิตซ้ำไปในเครื่องมือต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นตำราเรียน พิพิธภัณฑสถานธรรมชาติวิทยาและวงวิชาการ กล่าวคือได้มีการก่อตั้งสถาบันชาติพันธุ์วิทยา หรือ Institute of Ethnology (Viện Dân Tộc Học) ในปี ค.ศ. 1968 เพื่อเป็นสถาบันที่ค้นคว้าความรู้เรื่องชนกลุ่มน้อยเวียดนามขึ้นภายหลังการเข้าปกครองเวียดนามเหนือของกลุ่มเหวียด มิญห์ (Keyes, 2008: 31)

ตั้งแต่เริ่มต้นก่อตั้งพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามในปี ค.ศ. 1930 ในยุคที่เวียดนามอยู่ภายใต้อาณานิคมฝรั่งเศสจนกระทั่งมาเป็นสาธารณรัฐประชาธิปไตยเวียดนาม และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามในปัจจุบัน พรรคคอมมิวนิสต์ได้ให้ความสำคัญแก่ชนกลุ่มน้อยมาโดยตลอด ตั้งแต่เริ่มแรกที่มีขบวนการเคลื่อนไหวของพรรคคอมมิวนิสต์ในเวียดนาม หรือชื่อในขณะนั้นคือ พรรคคอมมิวนิสต์แห่งอินโดจีน นโยบายชนกลุ่มน้อยของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งอินโดจีน มีจุดประสงค์ที่ชัดเจน ในการแสวงหาความร่วมมือจากชนกลุ่มน้อยในการต่อสู้สงครามเพื่ออิสรภาพและเอกภาพ

เวียดนามประกอบด้วยชนเผ่าที่รัฐบาลให้การรับรองจำนวนทั้งสิ้น 54 กลุ่มชาติพันธุ์ ตามคำสั่งของพรรค ลงวันที่ 2 มีนาคม 1979 ซึ่งการแบ่งกลุ่มชาติพันธุ์นั้นได้แบ่งตามเกณฑ์ทางด้านภาษา วัฒนธรรมและเครื่องมือที่ใช้ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งความสำคัญในความเป็นชนเผ่า ทั้งนี้ก็เพื่อจุดประสงค์ในการอำนวยความสะดวกในการสำรวจสำมะโนประชากรของเวียดนามครั้งแรกที่ทำภายหลังการรวมประเทศ กลุ่มชาติพันธุ์ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ชนเผ่ากิญห์ หรือเหวียด ส่วนที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยอีก 53 เผ่า ที่มีชนเผ่าไต ภายหลังหรือไท เหมื่อง ฮวา หรือจีน เชมร หน่ง มั่ง เย้า ชาราย เอเด และบานา ตามลำดับ (Dang, 2000) กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยส่วนใหญ่ตั้งถิ่นฐานอยู่ในบริเวณที่สูงและเทือกเขาในภาคเหนือและภาคกลางของประเทศ ส่วนชนเผ่า เหวียดจะอาศัยอยู่ตามชายฝั่งทะเลและที่ราบลุ่ม เช่น ที่ราบลุ่มสามเหลี่ยมปากแม่น้ำแดงทางภาคเหนือและแม่น้ำโขงทางภาคใต้

กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยของเวียดนามมีจำนวนประมาณร้อยละ 14.3 ของจำนวนประชากรทั้งหมด (Kinh (Viet) 85.7%, Tay 1.9%, Thai 1.8%, Muong 1.5%, Khmer 1.5%, Mong 1.2%, Nung 1.1%, Hoa 1%, other 4.3%) (CIA, 2018) ถึงแม้จะมีจำนวนไม่มากนัก แต่ผู้กำหนดนโยบายของพรรคคอมมิวนิสต์ก็ให้ความสำคัญค่อนข้างมาก เนื่องจากโดยส่วนใหญ่แล้วกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยจะอาศัยอยู่ตามบริเวณชายแดน ดังนั้นบทบาทของคนเหล่านี้ในด้านการรักษาความปลอดภัย

ตามแนวชายแดน การกำหนดขอบเขตของเส้นแบ่งระหว่างเวียดนามและประเทศเพื่อนบ้าน จึงเป็นสิ่งที่พรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามตระหนักอยู่เป็นอย่างดี กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยทุกกลุ่มในเวียดนามได้รับการรับรองสิทธิในการถือสัญชาติเวียดนาม และมีสิทธิในการดำรงอัตลักษณ์ของกลุ่มตน แม้ว่าจะต้องปรับเปลี่ยนหรือยกเลิกประเพณี พิธีกรรมบางอย่างให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลและพรรค

รัฐธรรมนูญฉบับที่สามของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ในปี 1980 และ ฉบับที่สี่ในปี 1992 มาตราที่ 5 มีเนื้อความตรงกันว่า “สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามเป็นประเทศเอกราช ที่คนทุกเชื้อชาติอยู่ร่วมกันในแผ่นดินเวียดนาม มีสิทธิและหน้าที่เท่าเทียมกัน.....และห้ามกระทำการทุกอย่างที่เป็นการดูหมิ่น และแบ่งแยกเชื้อชาติ (ชนเผ่า)” ในรัฐธรรมนูญฉบับ ปี 1992 ยังเพิ่มเติมข้อความที่คล้ายกับที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญฉบับปี 1959 ว่า “ทุกเชื้อชาติมีสิทธิที่จะใช้ภาษาและระบบการเขียนของตนเอง อนุรักษ์เอกลักษณ์และส่งเสริมวัฒนธรรม ประเพณี และความเป็นอยู่ ที่ดีงาม รัฐมีนโยบายที่จะพัฒนาอย่างรอบด้านและยกระดับสภาพความเป็นอยู่ทั้งทางด้านจิตใจและวัตถุของชนกลุ่มน้อยอย่างเป็นขั้นตอน” (Dang, 2000) ในรัฐธรรมนูญฉบับ ปี 1992 ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันระบุว่า “ทุกเชื้อชาติมีสิทธิที่จะใช้ภาษาและระบบการเขียนของตนเอง อนุรักษ์เอกลักษณ์และส่งเสริมวัฒนธรรม ประเพณี และความเป็นอยู่ ที่ดีงาม รัฐมีนโยบายที่จะพัฒนาอย่างรอบด้านและยกระดับสภาพความเป็นอยู่ทั้งทางด้านจิตใจและวัตถุของกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยอย่างเป็นขั้นตอน” (Constitution of the Socialist Republic of Vietnam, 1995)

รัฐพยายามที่จะผสมผสานให้กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของสังคมเวียดนาม โดยใช้นโยบายทั้งการจูงใจและการกำหนดให้กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยปฏิบัติตาม ซึ่งผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติทำให้กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยมีการพัฒนาทั้งในด้านสภาพความเป็นอยู่ และสิทธิประโยชน์ทางสังคม การศึกษาและเศรษฐกิจ แต่ผลกระทบของนโยบายรัฐที่มีต่อกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยก็ยังปรากฏเป็นระยะ และยังมีการพัฒนาโดยรวมที่ไม่เท่าเทียมกับคนเหวียด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการพัฒนาคุณภาพของกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย ที่แม้ว่ารัฐบาลจะกำหนดไว้ในกฎหมายการศึกษา มาตราที่ 9 ไว้ว่า “รัฐจะให้ความสำคัญแก่เด็กของกลุ่มชาติพันธุ์และครอบครัวที่อยู่ในพื้นที่ที่มีเงื่อนไขทางเศรษฐกิจและสังคมที่ทุกขยาก” ก็ตาม (Education Law, 1998) แต่อัตราการเข้าศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาของเด็กที่ยากจน กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยและในชนบทยังคงมีอัตราที่ต่ำกว่าเด็กร่ำรวย คนเหวียด คนจีนและผู้ที่อยู่ในเมือง ซึ่ง Vo Tri Thanh (2005) เห็นว่า รัฐควรมีกฎเกณฑ์เหมาะสมในการจัดการศึกษาแก่ประชาชน โดยคำนึงถึงลักษณะของประชากรจำนวนผู้ไม่รู้หนังสือ และสัดส่วนของประชากรกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยและคนยากจนให้มีโอกาสได้รับการศึกษาที่เท่าเทียมกัน ปัญหาด้านคุณภาพของครูโดยเฉพาะครูในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น Baker and Baker (2006) พบว่า คุณภาพของการเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นของเวียดนามยังมีปัญหา เนื่องจากหลักสูตรยังไม่เหมาะสมและการขาดตำราเรียน อุปกรณ์ประกอบการสอนและครูที่มีคุณภาพ ในปี 1997 ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นของเวียดนามเกือบร้อยละ 20 ที่ยังมีคุณภาพต่ำกว่ามาตรฐาน ดังนั้น การขาดแคลนครูที่มีคุณภาพที่สามารถสอนในหลักสูตรใหม่และสามารถที่จะสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพดังกล่าว จึงส่งผลให้การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของเวียดนามไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

นอกจากนี้เวียดนามเป็นประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมที่กำลังพัฒนาอย่างรวดเร็ว และมีความสำคัญต่อภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และยุทธศาสตร์ ความมั่นคง นับตั้งแต่เวียดนามได้ดำเนินนโยบายการปฏิรูปทางเศรษฐกิจ (Đổi Mới) ในปี ค.ศ. 1986 เป็นต้นมา เวียดนามก็ยิ่งได้รับความสนใจจากประชาคมโลกมากขึ้น การดำเนินการปฏิรูปทาง เศรษฐกิจและภาพลักษณ์ของประเทศ ควบคู่ไปกับการดำเนินนโยบายการปฏิรูปทางเศรษฐกิจ ทำให้ โครงสร้างทางเศรษฐกิจของเวียดนามและการผลิต ได้เปลี่ยนแปลงเข้าสู่ด้านอุตสาหกรรมและการ บริการบนพื้นฐานของการเกษตรที่เข้มแข็งและทันสมัยมากขึ้น ทั้งยังเปิดกว้างเข้าสู่เศรษฐกิจระดับ ภูมิภาคและสากลมากยิ่งขึ้น ความได้เปรียบทางด้านทรัพยากรมนุษย์ทั้งในแง่ปริมาณ กล่าวคือ ในปี พ.ศ. 2561 ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามมีประชากรกว่า 90 ล้านคน และอัตราค่าจ้าง ที่ค่อนข้างต่ำ มีบทบาทต่อการเสริมสร้างฐานะการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศ เป็นจุดดึงดูดให้ มีการโยกย้ายการลงทุนจากต่างประเทศเข้าสู่เวียดนาม

การขยายตัวที่เป็นไปอย่างรวดเร็วของเศรษฐกิจเวียดนาม และการเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง ทางเศรษฐกิจและการผลิต มีผลกระทบอย่างมากต่อการที่จะต้องเร่งรัดการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เนื่องจากทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยที่สำคัญที่มีส่วนในการเปลี่ยนแปลง การขยายตัวทางด้าน เศรษฐกิจ และตอบสนองความต้องการในระบบเศรษฐกิจแบบใหม่ เวียดนามจำเป็นต้องพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษาโดยเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยที่ขาดโอกาส หรือมีความไม่เท่า เทียมในด้านเศรษฐกิจและสังคมเหมือนคนเหวียดและคนจีน

รัฐบาลเวียดนามพยายามที่จะผลักดันให้มีการนำนโยบายต่างๆ ที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพของ กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย ในเงื่อนไขทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองที่อำนวยให้ แม้จะมี ขบวนการต่อต้านรัฐบาลที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยในเขตที่ราบสูงภาคกลาง เข้ามาเป็นปัจจัยที่ ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาคุณภาพประชากรดังกล่าว แต่เป็นปัญหาที่รัฐสามารถควบคุมได้

Hai Anh Dang (2010: 2) ระบุว่า ปัญหาของกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยในเวียดนามคือ การ เข้าถึงการศึกษาลดลง มีอัตราการออกกลางคันสูงขึ้นและการเข้าเรียนลดลง ขาดครูผู้สอนชนกลุ่ม น้อยและโรงเรียนเรียนสองภาษาสำหรับชนกลุ่มน้อย นอกจากนี้ ค่าเล่าเรียนยังเป็นภาระของชนกลุ่ม น้อย กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยมีการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานน้อยลง มีผลเสียจากการที่คนเหวียดได้รับ ประโยชน์จากโครงการย้ายถิ่นฐานของรัฐและเครือข่ายสังคมของพวกเขา กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย เข้าถึงบริการทางการเงินอย่างเป็นทางการน้อยลง กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยมีที่ดินเพื่อการผลิตน้อยลง ในขณะที่ต้องพึ่งพิงการทำไร่แบบหมุนเวียน และมีการจ้างงานนอกภาคเกษตรน้อยลง กลุ่มชาติพันธุ์ ส่วนน้อยที่มีการเข้าถึงตลาดที่ต่ำและได้รับผลตอบแทนจากตลาดน้อยลง และมีส่วนร่วมในกิจกรรม การค้าน้อยกว่ากลุ่มชาวเหวียด นอกจากนี้ กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยถูกประทับตราและเข้าใจผิดไม่ เฉพาะจากคนเหวียดเท่านั้น แม้กระทั่งในหมู่ชนกลุ่มน้อยเองก็มีส่วนขัดขวางการมีส่วนร่วมของชน กลุ่มน้อยในการพัฒนานตนเอง

รัฐบาลเวียดนามให้ความสำคัญกับกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยเป็นอย่างมาก มีการตั้งหน่วยงานที่ มีฐานะเทียบเท่ากระทรวง คือ คณะกรรมาธิการกิจการกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยและพื้นที่สูงแห่งชาติ ขึ้นมาดูแลกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยทั้งในด้านนโยบาย การบริหารและการปฏิบัติ รวมทั้งเลขาธิการ พรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามคนหนึ่ง คือ นายง ดึก แม่ญู่ (Nông Đức Mạnh ดำรงตำแหน่ง 22 เมษายน 2544 – 19 มกราคม 2554) จากกลุ่มชาติพันธุ์ไต เป็นคนกลุ่มน้อยคนแรกที่ก้าวมาถึง

ตำแหน่งสูงสุดของประเทศได้ ทำให้ประเด็นของการศึกษาเกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลเวียดนาม มีความน่าสนใจทั้งในด้านแนวคิดในการกำหนดนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติในแต่ละพื้นที่ และผลกระทบของนโยบายเหล่านั้นที่มีต่อกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย ดังนั้น การศึกษาเรื่องนโยบายการพัฒนาคุณภาพประชากรกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยของรัฐบาลเวียดนามจึงเป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้เข้าใจ แนวนโยบายของรัฐบาลเวียดนามที่เกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย และเป็นข้อมูลพื้นฐานของ ประเทศไทยในการร่วมมือหรือกำหนดแนวทางที่เหมาะสมต่อเวียดนามในกรณีที่เกี่ยวข้องกับกลุ่ม ชาติพันธุ์ส่วนน้อยต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการพัฒนาคุณภาพของกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยของรัฐบาล เวียดนาม

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในการศึกษา คือ เมืองซาปา จังหวัดหล่าวกาย ประเทศเวียดนาม

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตด้านเนื้อหาของการวิจัยครอบคลุมข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการพัฒนาคุณภาพของ กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยของรัฐบาลพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามเท่านั้น

1.4 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน คือ การ เก็บรวบรวมข้อมูลเอกสาร (Review Data) และการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม (Field Data)

1.4.1. การเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสาร โดยศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลวิชาการจากแหล่ง ข้อมูลและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่น เอกสารทางวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการสืบค้นข้อมูลจาก อินเทอร์เน็ต

1.4.2. การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ด้วยการลงพื้นที่ศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ในภาคเหนือ ของเวียดนาม และสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จากกลุ่มชาติพันธุ์ในเวียดนาม ใน พื้นที่เมืองซาปา จังหวัดหล่าวกาย ประเทศเวียดนาม โดยกำหนดคำถามให้ครอบคลุมและตรง ประเด็นที่วิจัย

ผลการวิจัยนำเสนอในลักษณะพรรณนาวิเคราะห์จากเอกสาร และสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง ตาม วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ได้ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ในเวียดนาม

1.5.2 ได้ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการพัฒนาคุณภาพของกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยของ
รัฐบาลเวียดนาม

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง นโยบายการพัฒนาคุณภาพประชากร กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยของรัฐบาล เวียดนาม ได้ศึกษาโดยพิจารณาจากแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับชาติพันธุ์และอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาประเทศ
- 2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับชาติพันธุ์และอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์

ณรงค์ อาจสมิต (2555: 55) ระบุว่า คำว่าเชื้อชาติ (race) และคำว่าเผ่า (tribe) ที่ใช้เรียกผู้คน ทั้งสองคำล้วนมีข้อจำกัดในการอธิบายความแตกต่างระหว่างกลุ่มผู้คนและแฝงไว้ด้วยอคติ ซึ่งต่อมาคำว่า กลุ่มชาติพันธุ์ (ethnic group) ได้ถูกใช้แทนคำทั้งสอง โดยอาศัยวัฒนธรรมเป็นเครื่องจำแนกความแตกต่างของกลุ่มคน พร้อมกันนี้องค์ความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ได้ถูกพัฒนาขึ้นมาจาก 2 สำนักคิดเริ่มจากสำนัก primordialism ซึ่งเชื่อว่า อัตลักษณ์เป็นสิ่งที่มียุจริง (essential) เป็นสิ่งที่ได้รับการถ่ายทอดสืบต่อมาจากรุ่นหนึ่งสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง ในขณะที่สำนัก constructivism เชื่อว่า อัตลักษณ์เป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้น หรือถูกกำหนดให้เป็น ไม่ได้มีอยู่อย่างอิสระตามธรรมชาติ

การศึกษาวิจัยจำนวนมากในช่วงทศวรรษ 1890 ที่ Franz Boas นักมานุษยวิทยาคนสำคัญของอเมริกาสรุปว่า สายพันธุ์ทางชีววิทยากับวัฒนธรรมและภาษาไม่จำเป็นจะสอดคล้องต้องกันเสมอไป ควรแยกประเด็นของเชื้อชาติตามสรีรวิทยาออกจากภาษาและวัฒนธรรม พร้อมๆ กับต่อต้านลัทธิเหยียดสีผิว (อานันท์ กาญจนพันธุ์, 2553 อ้างถึงใน คลังเอกสารสาธารณะ, 2008) ตั้งแต่ช่วงทศวรรษที่ 1960 เป็นต้นมา นักมานุษยวิทยาส่วนใหญ่เห็นว่า ไม่ควรจัดแบ่งเชื้อชาติตามสรีรวิทยา ซึ่งเป็นกระบวนการกีดกันทางสังคมและผลักดันให้เกิดความเป็นชายขอบ หลังจากปี ค.ศ. 1970 ซึ่งเป็นช่วงที่นฤพนธ์ ตัวงวิเศษ (2558) ระบุว่า เป็นช่วงของการเปลี่ยนผ่านจากยุคสมัยอาณานิคมที่มีการเรียกร่องเอกราช และการเคลื่อนไหวทางการเมืองของชน กลุ่มน้อยในประเทศอุตสาหกรรม ที่ทำให้เกิดการถกเถียงเกี่ยวกับนิยามความหมายของคำว่า กลุ่มชาติพันธุ์ (Ethnicity) ที่เกี่ยวข้องกับการเมือง การเปลี่ยนแปลงและความขัดแย้งทางสังคม การแสวงหาอัตลักษณ์ ความสัมพันธ์ระหว่างเชื้อชาติ การสร้างความเป็น “ชาติ” และการแทรกซึมทางวัฒนธรรม ดังนั้น จึงเน้นให้ศึกษาเกี่ยวกับความเป็นชาติพันธุ์ (Ethnicity) เพราะเป็นกระบวนการแสดงความเป็นตัวตนทางวัฒนธรรม และความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มคน และเรียกกลุ่มคนที่มีความแตกต่างกันทางวัฒนธรรมว่า กลุ่มชาติพันธุ์ (Ethnic Groups) แทนคำว่า ชนเผ่า (Tribe) เนื่องจากถูกมองว่า ชนเผ่าเป็นกลุ่มชนในสังคมแบบบุพกาลดั้งเดิม เป็นสังคมที่ยังไม่มีรัฐ ก่อนที่จะก้าวไปสู่สังคมแบบรัฐจารีต และสังคมทันสมัย ลักษณะเช่นนี้สะท้อน แนวความคิดวิวัฒนาการที่เต็มไปด้วยอคติ โดยไม่สามารถหาหลักฐานมายืนยันในเชิง

ประวัติศาสตร์ได้ ดังนั้นเพื่อหลีกเลี่ยงนัยในทางลบที่อาจเกิดขึ้นได้จากการใช้คำว่า ชนเผ่า จึงควรใช้คำว่า กลุ่มชาติพันธุ์ เมื่อพูดถึงกลุ่มชนที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกัน (อานันท์ กาญจนพันธุ์, 2553 อ้างถึงใน คลังเอกสารสาธารณะ, 2008)

การศึกษาทางชาติพันธุ์ในช่วงทศวรรษที่ 70 เป็นต้นมา มีลักษณะสำคัญ 2 ประการ คือ ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการสร้างนิยามความหมาย และความไม่คงที่ของนิยาม โดยเฉพาะการให้ความสำคัญกับวิถีชีวิตของมนุษย์แต่ละกลุ่มแต่ละเผ่า และการปะทะสังสรรค์ทางสังคมในระดับต่างๆ ที่แต่ละกลุ่มชาติพันธุ์มีวิธีสร้าง อัตลักษณ์ผ่านวิถีคิดและการปะทะสังสรรค์ทางสังคมแตกต่างกันไป และการตั้งคำถามเกี่ยวกับการก่อรูปร่างของเครือญาติและสายตระกูลในทางชาติพันธุ์ ซึ่งไม่จำเป็นต้องมีแบบแผนเดียว กลุ่มชาติพันธุ์เป็นกลุ่มที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อที่จะต่อรอง หรือประนีประนอม ไกล่เกลี่ยกับอัตลักษณ์ที่ซับซ้อนของตัวเอง ซึ่งการต่อรองนี้มีทั้งในส่วนที่เป็นความคิดของคนในกลุ่ม และสังคมภายนอก ที่แสดงออกผ่านวาทกรรมที่ต่างฝ่ายต่างแสดงออก และผ่านการแสวงหาอัตลักษณ์ของกลุ่ม ดังนั้นความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ของมนุษย์จึงเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้น (นฤพนธ์ ด้วงวิเศษ, 2558)

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเฟรดริก บาร์ท (Barth, 1969) กลุ่มหลังสมัยใหม่ (Postmodernism) ที่อธิบายความหมายของชาติพันธุ์ ว่าเป็นการจำแนกมนุษย์ให้อยู่ในรูปลักษณะที่เป็นข้อสรุปตายตัวแบบกว้างๆ ซึ่งสังคมของมนุษย์เหล่านี้ จะเป็นเพียงสังคมที่ทำหน้าที่ในการปกป้องรักษาเอกลักษณ์ของตัวเองไว้ โดยมองไม่เห็นการคิดสร้างสิ่งอื่นๆ ในทางวัฒนธรรม (นฤพนธ์ ด้วงวิเศษ, 2558) ความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์เกิดจากการที่สมาชิกในกลุ่มสามารถที่จะเลือกใช้คุณสมบัติทางวัฒนธรรมอย่างใดอย่างหนึ่งที่มีอยู่เพื่อยืนยันความเป็นตัวตนของตนเอง ดังนั้นวัฒนธรรมจึงไม่ใช่แบบแผนปฏิบัติ หรือความเชื่ออันเดียวที่สืบทอดต่อเนื่องกันมาแต่โบราณ แต่เป็นพหุวัฒนธรรมที่ผู้คนได้เลือก แลกเปลี่ยนและปรับเปลี่ยนเพื่อนำมานิยามตนเองและกลุ่ม ความเป็นสมาชิกภาพของกลุ่มชาติพันธุ์จึงเป็นสิ่งที่ไม่ตายตัว เปลี่ยนแปลงไปตามได้ตามบริบททางสังคม และขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ทางสังคมของกลุ่มชาติพันธุ์หนึ่งกับกลุ่มชนอื่นๆ ในสังคม เช่น การสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างกลุ่มต่างๆ ในบริบททางการเมือง ซึ่งมีความไม่คงที่และมีลำดับชั้นที่ต่างกัน

ชาติพันธุ์และอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ในมุมมองของ บาร์ท จะต้องพิจารณาว่า กลุ่มชาติพันธุ์เป็นเรื่องของปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้คน เป็นการจับหมวดหมู่โดยยึดเอาลักษณะที่สืบทอดกันมาและกระบวนการนิยามตนเองของผู้คนในกลุ่มชาติพันธุ์นั้นๆ ความเป็นชาติพันธุ์จึงต้องพิจารณากระบวนการที่นำไปสู่การสร้างและการธำรงรักษาความเป็นชาติพันธุ์ของแต่ละกลุ่ม ซึ่งการทำความเข้าใจอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์อยู่ที่พรมแดนทางชาติพันธุ์และการธำรงพรมแดนทางชาติพันธุ์ ซึ่งก็คือพรมแดนทางสังคม (social boundaries) ที่ประกอบด้วยชุดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อกำหนดการแบ่งแยกหรือหลอมรวมสมาชิกภาพของผู้คนในแต่ละกลุ่ม ชาติพันธุ์

ในทางตรงกันข้าม นฤพนธ์ ด้วงวิเศษ (2558) ระบุว่า สำนึกของความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ ในบางกรณีอาจเป็นเพียงจินตนาการ เป็นการสร้างความเชื่อว่าชาติพันธุ์ของตนมีจริง โดยผ่านภาษา วัฒนธรรม การแต่งกาย การระลึกถึงบรรพบุรุษหรือประวัติศาสตร์ การสร้างจินตนาการผ่านสิ่งที่สร้างขึ้นเป็นการกระทำเพื่อตอบสนองต่อบุคคล ซึ่งการสร้างตัวตนของกลุ่มชาติพันธุ์อาจกระทำผ่าน

การดัดแปลงสิ่งต่างๆ ทั้งใหม่และเก่าผสมผสานกัน โดยจินตนาการถึงอดีตเกี่ยวกับบรรพบุรุษ ในขณะเดียวกันก็พยายามที่จะสร้างตัวตนใหม่ต่างจากกลุ่มอื่นหรือกลุ่มที่มีอำนาจในสังคม

Benedict Anderson (1983, อ้างใน ณรงค์ อาจสมิตี, 2555: 56) เชื่อว่าชาติเป็นชุมชนในจินตนาการ ไม่ได้มีอยู่จริงเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ทางการเมืองของชนชั้นปกครอง เช่นเดียวกันกับอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ (ethnic identity) ที่เป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่ง เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากกระบวนการปฏิบัติทางสังคม เป็นสิ่งที่เรียกว่า “กระบวนการกลายมาเป็น” (process of becoming) ที่มีผลมาจากสังคมที่เราอาศัยอยู่และเป็นความสัมพันธ์กับผู้อื่น ความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างบุคคลหรือกลุ่มบุคคลกับโลกที่พวกเขาอยู่ อัตลักษณ์ยังรวมถึงวิธีที่เรามองตัวเอง วิธีที่ผู้อื่นมองตัวเรา และครอบคลุมถึงสิ่งที่อยู่ภายนอก สิ่งที่เป็น อัตวิสัยและสิ่งที่อยู่ภายใน เป็นตำแหน่งแห่งที่ที่เราได้รับการรับรองทางสังคมโดยผู้อื่น ไม่ใช่โดยตัวเราเอง อัตลักษณ์เป็นการนิยามตัวตนให้ผู้อื่นได้รับรู้ หรือเป็นการสื่อสารว่าตนเองคือใคร ซึ่งส่งผลต่อวิถีการปฏิสัมพันธ์ของเราและผู้อื่น

ในหนังสือเรื่อง Ethnic Identity: Creation, Conflict, and Accommodation ของ Romanucci-Ross and De Vos (1995: 17) ได้ตรวจสอบประเด็นคำถามสำคัญที่ว่า “ชาติพันธุ์ถูกนำมาใช้เพื่อสื่อสารแสดงความหมาย (expressive) และเพื่อเป็นเครื่องมือ (instrumentally) ในสังคมพหุนิยมได้อย่างไร และชาติพันธุ์อาจจะเข้าไปหรือไม่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ทางสังคม (social stability) ได้อย่างไร” คำถามข้างต้นนี้มาจากบริบททางวิชาการที่สำคัญอย่างน้อย 3 ประการ ได้แก่ ประการแรก ท่านเชื่อว่า ทฤษฎีเกี่ยวกับจิตสำนึกทางชนชั้น (class consciousness) ตามแนวทางของมาร์กซ์ ไม่ได้ช่วยให้นักมานุษยวิทยาเข้าใจประวัติศาสตร์และพัฒนาการทางสังคมและวัฒนธรรมตามที่เป็นอย่างจริง เราควรจะเน้นเรื่องจิตสำนึกทางชาติพันธุ์ (ethnic consciousness) มากกว่าจิตสำนึกทางชนชั้น ประการที่สอง ท่านเชื่อว่า นักทฤษฎีทางสังคมจำนวนมากมักจะมองข้ามไปว่า พลังทางสังคมพื้นฐานที่สุดในการผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมนั้นอยู่ที่ อัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรม ไม่ใช่จิตสำนึกทางชนชั้น หรือความคิดเรื่องชาตินิยมที่ผูกติดอยู่กับดินแดน และประการที่สาม ท่านเชื่อว่า อัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์เป็นจิตสำนึกร่วมทางสังคมวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง ขณะเดียวกันก็เป็นกระบวนการพัฒนาการทางสังคมที่เคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง (a continually social process) บางครั้งก็เกิดขึ้นได้ในเพียงชั่วอายุของคนรุ่นหนึ่งเท่านั้น

นักมานุษยวิทยาอีกท่านหนึ่งคือ ชาร์ล คายส์ (Charles F. Keys) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับชาติพันธุ์ไว้ในผลงานเรื่อง Cultural Differences, the Nation State, and Rethinking Ethnicity Theory: ‘Lesson from Vietnam’ (2001) โดยได้ทบทวนประเด็นทางทฤษฎีเกี่ยวกับอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผลงานชิ้นสำคัญทั้ง 2 ชิ้นข้างต้น ท่านชี้ให้เห็นว่า นักมานุษยวิทยาต้องมองให้เห็นตั้งแต่เริ่มแรกว่า ชาติพันธุ์เป็น “วาทกรรม” (discourse) ชนิดหนึ่ง และเป็นวาทกรรมที่ถูกจัดวางอยู่ในสนามของอำนาจของรัฐชาติสมัยใหม่ (Keyes, 2001: 17) ชาติพันธุ์ในโลกสมัยใหม่ต้องก้าวข้ามขีดจำกัดของแนวการวิเคราะห์ที่เน้นพรมแดนทางสังคมของ Barth (1969) และการวิเคราะห์ที่เน้นจิตสำนึกทางวัฒนธรรมของ Romanucci-Ross and De Vos (1995) ท่านเชื่อว่า แนวการวิเคราะห์ชาติพันธุ์เชิงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับโครงเรื่องในประวัติศาสตร์ชาติ และเทคโนโลยีของอำนาจของรัฐชาติอาจจะเป็นคำตอบอย่างหนึ่ง ในโลกสมัยใหม่หรือโลกยุคโลกาภิวัตน์

นักมานุษยวิทยาต้องใส่ใจเป็นพิเศษกับ “บทสนทนา” (dialogues) ระหว่างผู้คนที่มียุทธลักษณะชาติพันธุ์ฝังแน่นอยู่ในประวัติศาสตร์การย้ายถิ่นหรือพลัดถิ่นที่อยู่ (diasporas) กับผู้คนที่ถูกหล่อหลอมด้วยอัตลักษณ์แห่งชาติ (national identity) และการเมืองของการสร้างชาติ ท่านให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์หรืออัตลักษณ์แห่งชาติ ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากชุมชนคนพลัดถิ่นนอกประเทศและการก้าวข้ามพรมแดนรัฐชาติ (trans-national) ของผู้คน สินค้า และความหมายทางวัฒนธรรม กล่าวให้กระชับก็คือ อัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ไม่ใช่เรื่องภายในชุมชนท้องถิ่น หรือภายในรัฐชาติอีกต่อไป แต่เป็นเรื่องข้ามชาติข้ามพรมแดนที่เกิดจากกระแสโลกาภิวัตน์โดยตรงหรืออ้อมหนึ่ง ความเป็นตัวตนของกลุ่มชาติพันธุ์ไม่ได้วางอยู่บนพื้นฐานของภาษาและวัฒนธรรมร่วมกันเท่านั้น หากแต่เกิดขึ้นมาภายใต้กระบวนการทางการเมืองของการสร้างรัฐชาติสมัยใหม่ในฐานะที่เป็นชุมชนในจินตนาการ (imagined community) หมายถึงหน่วยทางการเมืองที่สร้างขึ้นใหม่ในรูปสัญลักษณ์ร่วมกัน โดยนัยนี้ ความเป็นตัวตนทางชาติพันธุ์จึงเป็นเพียงสิ่งสมมติ ที่ไม่ตายตัว และปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ใหม่ๆ ได้ตลอดเวลา

หากอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์เป็นสิ่งที่เลื่อนไหล และปรับเปลี่ยนไปได้ คำถามสำคัญในการศึกษาอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์อีกอันหนึ่งคือ ด้วยเหตุผลอะไรที่ทำให้สมาชิกในกลุ่มชาติพันธุ์เลือกคุณสมบัติทางวัฒนธรรมแบบใดแบบหนึ่งในการนิยามความเป็นตัวตนทางชาติพันธุ์ ในขณะที่บาร์ทอธิบายเหตุผลของการสร้างขอบเขตของอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ภายใต้อิทธิพลของแนวคิดเชิงโครงสร้างการหน้าที่ว่า เพื่อการสร้างเครือข่ายของการแลกเปลี่ยนทางด้านสินค้าและแรงงาน นักมานุษยวิทยาที่ได้รับอิทธิพลทางความคิดจาก แมกซ์ เวเบอร์ (Max Weber) เช่น คลิฟฟอร์ด เกิร์ตซ์ (Clifford Geertz) และ ชาร์ล คายส์ (Charles Keyes) กลับเห็นว่า พื้นฐานสำคัญของการสร้างความเหมือนและความต่างของสมาชิกในกลุ่มชาติพันธุ์ มาจากแนวคิดเรื่องกำเนิดหรือต้นกำเนิดร่วม (shared descent) ที่คนในกลุ่มเชื่อว่าสืบทอดและปฏิบัติร่วมกันมาจนกลายเป็นที่มาและรากฐานของกลุ่ม (primordial attachment) ที่มาของกำเนิดร่วมอันเป็นอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ อาจมีลักษณะเป็นเรื่องราวเล่าถึงที่มา การอพยพมาตั้งถิ่นฐานในที่ใหม่ ความทรงจำร่วมถึงประวัติศาสตร์การถูกกดขี่จากกลุ่มชาติพันธุ์อื่น เพลง ตำนาน และการละเล่นต่างๆ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม นักมานุษยวิทยาในยุคหลังสมัยใหม่ต่างก็ตั้งคำถามต่อแนวการอธิบายเรื่องการสร้างอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ ทั้งสายสำนักโครงสร้างการหน้าที่ และสายกำเนิดร่วม ที่มีแนวโน้มในการมองอัตลักษณ์ในเชิงสถิตย หรือการเปลี่ยนแปลงของอัตลักษณ์ในเชิงสถิตย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อพิจารณาอัตลักษณ์ในฐานะที่ไม่ใช่สิ่งที่สมาชิกในกลุ่ม “มี” และ “สืบทอด” มาร่วมกัน หากแต่เป็นความสัมพันธ์และกระบวนการในการสร้างความแตกต่างระหว่างคนที่เต็มไปด้วยการต่อรอง ความไม่คงที่ และความไม่แน่นอนอยู่ตลอดเวลา สิ่งที่เราเชื่อว่าเป็น “กำเนิดร่วม” อันเป็นที่มาของความ เป็นชาติพันธุ์เดียวกัน จึงอาจเกิดขึ้นจากการสร้างสิ่งที่ไม่เหมือน ความไม่ใช่ หรือคนอื่นๆ พร้อมๆ ไปด้วยการสร้างอัตลักษณ์ร่วม หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง การกั้นพวกที่ไม่ใช่ออกไป (exclusion) เป็นกระบวนการที่แยกไม่ออกจากการสร้างอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ การศึกษาเรื่องอัตลักษณ์ (identity) จึงเป็นสิ่งที่แยกออกได้จากการวิเคราะห์กระบวนการสร้าง รับเอา หรือถูกทำให้มีอัตลักษณ์ (identification) ในแง่ที่อัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์จึงมีลักษณะเป็นกระบวนการ (process) มากกว่าคุณลักษณะที่ถาวรและตายตัว (trait)

ปัจจุบันการเมืองของความสัมพันธ์ทางชาติพันธุ์ นับว่าเป็นประเด็นสำคัญอย่างมากในการศึกษาความเป็นชาติพันธุ์ เพราะกลายเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการของการสร้างความหมาย เพื่อการแยกแยะกลุ่มชนต่างๆ บนพื้นฐานของความสัมพันธ์เชิงอำนาจ ในกรณีของสังคมไทย การเมืองในลักษณะเช่นนี้เริ่มต้นขึ้นตั้งแต่ช่วงแรกของกระบวนการสร้างรัฐ ประชาชาติ เมื่อผู้นำทางการเมืองและการปกครองในกรุงเทพฯ ที่เป็นศูนย์กลางของอำนาจ เริ่มสร้างภาพของ ความเป็นคนอื่น (The Otherness) ให้กับกลุ่มชนต่างๆ ในชาติ ด้วยการมองว่า กลุ่มชนที่อยู่ห่างออกไปจากศูนย์กลางเป็นคนบ้านนอก และถ้าอยู่ห่างออกไปอีก ก็ถึงกับเรียกว่าเป็นคนป่า ทั้งๆ ที่พวกเขาต่างก็อยู่ร่วมในรัฐประชาชาติเดียวกัน นัยที่เกิดขึ้นจากการสร้างภาพดังกล่าว ได้กลายเป็น วาทกรรม (Discourse) หรือการนิยามความหมายเชิงอำนาจ ที่ผลักดันให้กลุ่มชนที่อยู่ห่างไกลจากศูนย์กลางของอำนาจ ต้องตกอยู่ในสภาวะไร้อำนาจ ที่ผลักดันให้กลุ่มชนที่อยู่ห่างไกลจากศูนย์กลางของอำนาจ ต้องตกอยู่ในสภาวะไร้อำนาจ หรือที่เรียกว่า สภาวะชายขอบของสังคม (Marginality) ซึ่งเท่ากับเป็นกระบวนการกีดกันให้กลุ่มชนที่อยู่ห่างไกลเหล่านั้น ต้องสูญเสียสิทธิต่างๆ ที่พึงมีพึงได้จากการพัฒนาต่างๆ ในรัฐชาติ ในทางสังคมวิทยาจะเรียกกระบวนการเช่นนี้ว่า กระบวนการสร้างสภาวะความเป็นชายขอบ (Marginalization) ซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้กับกลุ่มชนที่อยู่ห่างไกลจากอำนาจ ทั้งในแง่ของระยะทางและความสัมพันธ์ ดังจะพบว่าในปัจจุบัน แม้จะอยู่ในกรุงเทพฯ แต่คนในชุมชนแออัดก็ต้องตกอยู่ในสภาวะเป็นคนชายขอบ เพราะอยู่ห่างไกลจากความสัมพันธ์เชิงอำนาจ สำหรับกลุ่มชนที่อยู่ห่างไกลจากอำนาจในแง่ระยะทางด้วยแล้ว ก็จะมีอำนาจมากขึ้น เช่นในกรณีของชาวเขาในภาคเหนือ

กรณีของการนิยามความหมายเชิงอำนาจ ณรงค์ อาจสมิต (2555) ได้ศึกษากลุ่มไทดำ ที่อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี พบว่า ชาวไทดำถูกอิทธิพลของรัฐบาลและวาทกรรมความทันสมัยทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ของตน ทำให้เกิดความกระอักกระอ่วนในการแสดงออกอัตลักษณ์ของตนที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ของความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างผู้ปกครองและผู้ถูกปกครอง ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ที่ชาวไทดำไม่อาจปฏิเสธได้ รูปแบบความสัมพันธ์เชิงอำนาจนี้มีอิทธิพลอย่างมากที่ทำให้ “คนอื่น” กลายเป็นคนไทย และส่งผลต่อความอิทธิพลเหลือในการแสดงออกอัตลักษณ์วัฒนธรรมของชาวไทดำ ความพยายามในการสร้างความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์วัฒนธรรมของชาวไทดำ มิได้มีเพียงแค่ผู้คนทุกเพศทุกวัยร่วมกันแต่งกายด้วยชุดชาติพันธุ์ในงานประจำปีเท่านั้น ยังมีความพยายามอีกหลายอย่างในการขลอกร่องรอยของวัฒนธรรมประเพณีต่างๆ เช่น การฟื้นฟูภาษาเขียนไทดำ โดยสมาคมไทดำแห่งประเทศไทย ที่สอนการอ่าน การออกเสียง และการเขียนภาษาไทดำให้กับเยาวชนและผู้สนใจทั่วไป การสร้างสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมอย่างเช่น เขื่อนโซ่ง (บ้านโซ่งในอดีต) ในชุมชนต่างๆ ที่พยายามปลูกจิตสำนึกถึงวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์เฉพาะของกลุ่มตน ตลอดจนการเก็บรวบรวมข้าวของเครื่องใช้ในวิถีชีวิต การเกษตรของชาวไทดำ ในรูปของพิพิธภัณฑ์ชุมชนหรือศูนย์การเรียนรู้ ที่วัดและโรงเรียน เพื่อสร้างความทรงจำร่วมของคนในชุมชนว่าชาวไทดำเคยมีวิถีชีวิตแบบใด ชุมชนไทดำอาศัยช่องทางของความแตกต่างทางอัตลักษณ์วัฒนธรรมเป็นทุนในการนำเสนออัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมด้านการท่องเที่ยวชุมชนชาติพันธุ์ไทดำ หรือการเผยแพร่อัตลักษณ์ชาติพันธุ์ผ่านผลิตภัณฑ์ชุมชนไทดำต่างๆ ในงานของทางราชการที่เชิญให้ชาวไทดำแต่งกายด้วยชุดชาติพันธุ์เข้าร่วมงานเป็นโอกาสในการบอกคนอื่นถึงความเป็นคนไทยที่มีอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ที่แตกต่าง กิจกรรมในลักษณะนี้เป็นเครื่องมือของราชการในการสนองนโยบายของรัฐไม่ว่าวัตถุประสงค์ของงานนั้นจะเป็นอะไร อีกนัยหนึ่ง ชาวไทดำ

ก็ใช้เป็นพื้นที่ในการแสดงความเป็นคนไทยภายใต้ความแตกต่างด้วยเช่นกัน เป็นความพยายามในการบอกให้ผู้อื่นได้รับทราบถึงการมีตัวตนและความเป็นคนที่คนไทยที่มีความแตกต่างจากกลุ่มชาติพันธุ์อื่น เป็นกลไกในการพยายามรักษามรดกวัฒนธรรมที่เหลือน้อยไม่มากนักให้กับลูกหลานได้รับทราบถึงเรื่องราวของชาวไทดำ ท่ามกลางกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลงนี้ อัตลักษณ์ไทดำมีการช่วงชิงการสร้างความหมายจากคนหลายฝ่ายในบริบทและช่วงเวลาที่แตกต่างกันไป เดียวเป็นคนลาว เดียวก็ถูกทำให้เป็นคนไทย เดียวก็เป็นคนไทยที่ต้องแสดงอัตลักษณ์ไทดำ การช่วงชิงการสร้างความหมายนี้ในอดีตไทดำเป็นแต่เพียง “ถูกกำหนดให้เป็น” หากแต่ในปัจจุบันกลับกลายเป็น “ชาวไทดำเลือกที่จะใช้ว่าจะจะเป็น” การขับเคี่ยวช่วงชิงความหมายกันไปมาของฝ่ายผู้มีอำนาจและชาวไทดำนี้ คงยังต้องดำเนินกันต่อไป

การสร้างอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์เป็นการสร้างความหมาย หรือการให้นิยามตนเองของกลุ่มชนภายใต้บริบทของสถานการณ์แวดล้อมหนึ่งๆ ในแต่ละช่วงของเวลาทางประวัติศาสตร์ และเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชนนั้นๆ กับกลุ่มชนอื่นๆ ในสังคม ในท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงทางสังคมไปสู่การเป็นรัฐชาติสมัยใหม่ สังคมมีความหลากหลายมากขึ้น เกิดกลุ่มใหม่ๆ มากขึ้น การจัดปรับในเรื่องความสัมพันธ์เชิงอำนาจและผลประโยชน์ไม่ลงตัว กลุ่มชนแต่ละกลุ่มจึงจำเป็นต้องสร้างความเป็นตัวตนของตนเอง เพื่อเรียกร้องสิทธิที่จะดำรงอยู่อย่างแตกต่าง และความเสมอภาคในการอยู่ร่วมกับกลุ่มคนอื่นๆ ทั้งนี้เพื่อจัดปรับหรือลดความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกันนั้นให้ดีขึ้น อัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ของกลุ่มชนในสังคมจึงเป็นผลผลิตทางสังคมวัฒนธรรม เป็นกระบวนการของการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างกลุ่มต่างๆ มีลักษณะเป็นพลวัต (dynamic) ไม่หยุดนิ่ง มีการต่อรอง ปรับเปลี่ยน และเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขต่างๆ ในโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชน

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาประเทศ

การพัฒนาประเทศได้รับความสนใจเป็นอย่างมากตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่สองเป็นต้นมา โดยอาจกล่าวได้ว่า การบูรณะประเทศในยุโรปให้พ้นจากความเสียหายในสงครามเป็นบ่อเกิดของการพัฒนาในปัจจุบัน นอกเหนือจากเหตุผลอื่น ๆ เช่น การหลุดพ้นจากระบบจักรวรรดินิยมของประเทศในเอเชียและแอฟริกา ความเจริญทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีตลอดจนการแข่งขันกันระหว่างโลกเสรีและโลกคอมมิวนิสต์ ฯลฯ ซึ่งเป็นเครื่องเร่งให้เกิดความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะพัฒนาประเทศอย่างเร่งด่วนขึ้น และในการพัฒนาประเทศนั้น ส่วนใหญ่มักเพ่งมองไปที่การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจเป็นหลัก โดยหวังจะให้ประเทศของตนเจริญก้าวหน้าทันกับประเทศทางตะวันตก ประเทศกำลังพัฒนาจึงเน้นผลผลิตรวมของชาติเป็นสำคัญ ทำให้ท้องถิ่นชนบทถูกละเลย ยิ่งการพัฒนานั้นมุ่งพัฒนาอุตสาหกรรมตามอย่างตะวันตกด้วยแล้ว ก็ทำให้เกษตรกรรมถูกทอดทิ้งคุณค่าทางวัตถุถูกกำหนดให้มีความสำคัญมาก ในขณะที่คุณค่าทางจิตใจและวัฒนธรรมถูกกำหนดให้เป็นรอง (ไพฑูรย์ สินลารัตน์, 2522: 138) ในการพัฒนาประเทศนั้นย่อมต้องการอาศัยปัจจัยหลายประการที่จะช่วยให้การพัฒนาประเทศนั้นย่อมต้องการอาศัยปัจจัยหลายประการที่จะช่วยให้การพัฒนาประเทศเจริญก้าวหน้าบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ในบรรดาปัจจัยที่จะช่วยเกื้อหนุนต่อ

การพัฒนาประเทศนั้น นอกเหนือจากการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การสาธารณสุข การสาธารณสุข การสังคมสงเคราะห์ และอื่น ๆ อีกมากมายแล้ว การพัฒนาการศึกษาจัดว่า เป็นส่วนที่มีความสำคัญมากที่สุดด้านหนึ่ง เพราะเหตุว่าสังคมที่การศึกษาไม่เจริญก้าวหน้าย่อมถือว่าเป็นสังคมที่ยังไม่พัฒนา ความจริงข้อนี้จะเห็นได้จากประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน และญี่ปุ่น เป็นต้น ปรากฏว่าประชาชนของประเทศเหล่านี้มีมาตรฐาน การศึกษาสูงและการศึกษาได้รับการส่งเสริมให้แพร่หลายไปถึงท้องถิ่นอย่างกว้างขวาง

ด้วยเหตุนี้บรรดาประเทศด้วยพัฒนาหรือกำลังพัฒนาทั้งหลายต่างพยายามที่จะใช้การศึกษา เป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศมีการพัฒนาการศึกษาเป็นการใหญ่ ซึ่งหมายถึงการเปลี่ยนแปลง ในทางที่ดีขึ้นของสภาพการศึกษา เพื่อให้มีคุณภาพและมาตรฐานสูงขึ้นกว่าเดิม อันจะช่วยให้ ประชาชนแต่ละคนช่วยกันพัฒนาประเทศตามบทบาทและความรับผิดชอบของตนที่มีต่อสังคม

โดยทั่วไป การใช้การศึกษาเพื่อพัฒนาประเทศนั้น สิ่งที่จะถูกนำมาพิจารณาเป็นหลัก ประการหนึ่งก็คือ เรื่องกำลังคนที่มีคุณภาพ กำลังคนมีบทบาทสำคัญเพียงไรต่อการพัฒนาประเทศ เห็นได้จากการที่ประเทศพัฒนาแล้วได้ให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศที่เกิดใหม่ และประเทศด้วย พัฒนาทั้งหลายในเอเชีย แอฟริกา และลาตินอเมริกา เป็นต้นมา ผลปรากฏว่าความช่วยเหลือ ทางเทคนิคดำเนินการไปได้ไม่สมกับ ความมุ่งหมายที่ตั้งไว้ เมื่อได้วิเคราะห์ความบกพร่องต่าง ๆ ด้ก็ พบความจริงประการหนึ่งว่าความช่วยเหลือจะได้ผลดีก็ต่อเมื่อประเทศที่รับความช่วยเหลือมี

ประชากรได้รับการศึกษาสูง และมีคนที่ได้รับการฝึกฝนในสาขาวิชาการต่าง ๆ มากพอ (ก่อ สวัสดิ์ พานิชย์, 2513 : 76) และผลจากการวิเคราะห์การลงทุนทางด้านทรัพยากรมนุษย์ของประเทศที่ พัฒนาก้าวหน้าแล้ว เปรียบเทียบกับประสบการณ์ด้านปฏิบัติของประเทศด้อยพัฒนา ปรากฏว่า การขาดแคลนทุนมิใช่อุปสรรคต่อความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจของประเทศด้อยพัฒนาอย่าง

เดียว แต่การขาดแคลนความชำนาญและการขาดแคลนบุคลากรที่ได้รับการศึกษาฝึกอบรมอย่าง เหมาะสมในทุกระดับ เป็นข้อเสียเปรียบอย่างยิ่งสำหรับประเทศด้อยพัฒนาหรือที่กำลังเร่งรัดพัฒนา

การพัฒนากำลังคนเป็นการปรับปรุงคุณภาพของประชากร หรือการปรับปรุงทุนทางด้าน มนุษย์ของประเทศให้มีค่าสูงขึ้น โดยมีได้จำกัดเฉพาะทางด้านวิชาการอย่างเดียว หากแต่รวมถึง คุณค่าทางด้านศีลธรรม ระเบียบวินัย อันเป็นทางสร้างประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้า เข้มแข็งและ มั่นคง โดยมุ่งไปสู่ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม เพื่อบรรลุ เป้าหมายที่ต้องการ

ในการพัฒนากำลังคนนั้น สามารถกระทำได้หลายทางเป็นต้นว่า จัดการศึกษาและ ฝึกอบรมในระบบโรงเรียนทุกระดับการศึกษา จัดการศึกษาและฝึกอบรมนอกระบบโรงเรียน ซึ่ง รวมถึงการฝึกงานในสถานประกอบการของบรรดาคนงานด้วย นอกจากนี้การศึกษาและฝึกอบรม ตนเองก็คือว่าเป็นการพัฒนากำลังคนด้วย โดยปัจเจกบุคคลริเริ่มขึ้นเองจากการค้นคว้าอ่าน ตำรับตำรา การเรียนรู้จากผู้อื่นเพื่อเพิ่มพูนสติปัญญาและพัฒนาฝีมือ ยิ่งกว่านี้การปรับปรุงสุขภาพ อนามัยของประชาชนด้วยการดำเนินแผนงานด้านการแพทย์ การอนามัย โภชนาการ และการ วางแผนครอบครัว ก็ล้วนแต่ถือเป็นองค์ประกอบของการพัฒนากำลังคนทั้งสิ้น

การจะทราบความต้องการกำลังคน จะต้องวิเคราะห์ถึงความต้องการในปัจจุบันและ พยากรณ์ต่อไปภายหน้าเป็นระยะเวลานาน ๆ ด้วย เมื่อศึกษาถึงความต้องการแล้วก็ต้องนำเอาความ ต้องการนั้นมาวางแผนผลิตกำลังคนเพื่อให้สอดคล้องและสนองความต้องการนั้น ๆ

การวางแผนกำลังคนจึงมีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยตรง เพราะการศึกษาจะทำหน้าที่ผลิตกำลังคนให้แก่ประเทศ นอกจากนี้ก็ต้องมีการวางแผนเพื่อใช้กำลังคนให้ถูกต้องตามความต้องการของระบบเศรษฐกิจด้วย เพราะฉะนั้นจึงสรุปได้ว่าการพัฒนากำลังคนประกอบด้วยสิ่งสำคัญ 4 ประการคือ

1. การศึกษาความต้องการกำลังคน
2. การวางแผนกำลังคน
3. การผลิตกำลังคน
4. การใช้งานคน

แม้จะเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า การลงทุนเพื่อพัฒนาการศึกษาเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดประโยชน์มาก แต่นักวางแผนและรัฐบาลย่อมไม่สามารถเจียดจ่ายงบประมาณของประเทศมาทุ่มให้แก่ระบบการศึกษาอย่างไม่มีขอบเขต เพราะกิจการด้านอื่น ๆ ก็ย่อมมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากันและแน่นอน กิจการอื่นย่อมมีสิทธิเรียกร้องงบประมาณได้เช่นกัน

เพราะฉะนั้น การลงทุนทางการศึกษาจึงต้องพิจารณาถึงข้อจำกัดดังกล่าวข้างต้นด้วย และต้องตระหนักว่า แม้การศึกษาเป็นการลงทุนที่ตอย่างหนึ่งของสังคม ก็ได้หมายความว่าการศึกษาทุกระดับทุกสาขามีคุณค่าทางเศรษฐกิจและส่งผลต่อการพัฒนาประเทศเท่าเทียมกันในการวางแผนพัฒนาการศึกษาจึงต้องพิจารณาให้ดีกว่า การศึกษาระดับใดสาขาใดเป็นการศึกษาที่จะสนองความต้องการด้านกำลังคนของประเทศได้สูงสุดและเป็นประโยชน์ และเป็นประโยชน์ต่อระบบเศรษฐกิจมากที่สุดด้วย (ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์. 2513 : 76 – 80)

เมื่อมองการศึกษาว่าเป็นการลงทุนอย่างหนึ่งเช่นนี้ก็ต้องพิจารณาต่อไป ผลตอบแทนจากการลงทุนการศึกษาควรออกมาในรูปใด กล่าวอย่างกว้าง ๆ ผลตอบแทนควรจะเป็นดังนี้ (ธำรง บัวศรี, 2513 : 91)

1. กำลังคน หมายถึงว่า การศึกษาจะช่วยสร้างกำลังคนในด้านต่าง ๆ ให้ได้ตามความต้องการของประเทศ ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ
2. ทักษะและความรู้ หมายถึง เครื่องมือที่ช่วยให้บุคคลสามารถทำหน้าที่ทางเศรษฐกิจดีขึ้น
3. วัฒนธรรม หมายถึง การสร้างวัฒนธรรมที่มีคุณภาพให้แก่สังคม เป็นการส่งเสริมและปรับปรุงวัฒนธรรมเดิมให้ดีขึ้น ขณะเดียวกันก็ช่วยลดสิ่งที่บั่นทอนความเจริญของสังคมให้เบาบางลง
4. ความเจริญทางเศรษฐกิจ หมายถึง การเพิ่มผลผลิตของประชาชาติโดยส่วนรวมหรือประสิทธิภาพของการผลิตที่สูงขึ้น

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.3.1 งานวิจัยด้านการพัฒนาคุณภาพประชากร

เทอดพงศ์ เต็งไตรรัตน์ (2548) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาความมั่นคงของมนุษย์ด้านการศึกษา และสุขภาพในประเทศเวียดนามหลังปี ค.ศ. 1986 พบว่า หลังสงครามเศรษฐกิจเวียดนามตกต่ำมาก

เมื่อรัฐประกาศใช้นโยบายการปฏิรูปทางเศรษฐกิจในปี 1986 เปิดโอกาสให้ต่างชาติเข้ามาลงทุนและระบบเศรษฐกิจเป็นไปในระบบทุนนิยมมากขึ้น รัฐรับความช่วยเหลือจากต่างประเทศในการพัฒนาความมั่นคงของมนุษย์ โดยเฉพาะในด้านการศึกษาและสาธารณสุข ซึ่งส่งผลให้ชาวเวียดนามมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ระบบการศึกษาและสาธารณสุขได้รับการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่ความช่วยเหลือที่ต่างชาติมอบให้ มีผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจของประเทศที่ให้ความช่วยเหลือแอบแฝงอยู่ รวมทั้งการปรับเปลี่ยนทัศนคติของชาวเวียดนามทำให้เกิดปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมในประเทศเวียดนามด้วย

Baulch (2008) ศึกษาเรื่อง The Economic Development of Ethnic Minorities in Vietnam พบว่า จากการวิเคราะห์ผลการสำรวจมาตรฐานความเป็นอยู่ของชาวเวียดนาม ในปี 1993, 1998 และ 2004 ชาวญีวหรือเหวียดเป็นกลุ่มที่ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาตามนโยบายปฏิรูปทางเศรษฐกิจมากที่สุด ในขณะที่ชาวฮวหรือจิ้นใช้จ่ายมากที่สุด แต่ก็ค่อย ๆ ลดลง ในขณะที่ชาวจามและขแมร์มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจแบบค่อยเป็นค่อยไป แต่กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยในภาคเหนือและที่ราบสูงภาคกลางเป็นกลุ่มที่ด้อยโอกาสมากที่สุด ระหว่างปี 1993-2004 ช่องว่างในด้านรายจ่ายของชาวญีวและฮว กับกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยอื่น ๆ ห่างกันถึงร้อยละ 14.6 ทั้งนี้เนื่องจากการรายรับที่ต่างกัน และอาศัยอยู่ในสภาพภูมิประเทศที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ วัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ที่แตกต่างกัน ระยะทางที่ห่างไกลจากตัวเมือง ภาษา คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในเขตที่กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยอาศัยอยู่

มาลินี อุทธิเสน (2542) วิจัยเรื่องอนาคตภาพในการพัฒนาคุณภาพประชากรในจังหวัดสุรินทร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอนาคตภาพในการพัฒนาคุณภาพประชากรในจังหวัดสุรินทร์ ใน 10 ปีข้างหน้า โดยใช้เทคนิค EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) การเขียนวงล้อและการวิเคราะห์ผลกระทบภาคตัด (Cross-Impact Analysis) ผู้วิจัยเลือกกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งภาครัฐและเอกชนเป็นตัวอย่างในการวิจัยจำนวน 20 คน และกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพประชากร หัวหน้าส่วนราชการและหน่วยงานรัฐวิสาหกิจในจังหวัดสุรินทร์จำนวน 70 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ใช้วิธีการสัมภาษณ์และแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าสถิติพื้นฐานและความน่าจะเป็นของผลกระทบภาคตัด ผลการวิจัยที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

1. อนาคตภาพในการพัฒนาคุณภาพประชากรในจังหวัดสุรินทร์ใน 10 ปีข้างหน้า จากทรรศนะของกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพประชากรในจังหวัดสุรินทร์ ได้ประมวลภาพอนาคตไว้ดังนี้

อนาคตภาพที่ 1 : การพัฒนาด้านรายได้ผลผลิตและการมีงานทำ ควรมีการปรับโครงสร้างและระบบการผลิต เพื่อการเกษตรให้เกษตรกรมีรายได้เพียงพอแก่การพึ่งตนเองได้ พัฒนาระบบการผลิตในภาคเกษตรให้มีประสิทธิภาพและรองรับภาคอุตสาหกรรม การพัฒนาการเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม โดยมุ่งเน้นการเพิ่มผลผลิต มีการปรับปรุงพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ส่งเสริมศักยภาพแรงงานไทยให้มีการพัฒนาฝีมือแรงงานให้เป็นแรงงานฝีมือที่มีศักดิ์ศรี การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง โดยให้หน่วยราชการร่วมมือกันสร้างประชาคมในระดับหมู่บ้าน และเร่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง

อนาคตภาพที่ 2 : การพัฒนาด้านความรู้ การศึกษาและวัฒนธรรม โดยรัฐบาลควรจัดการศึกษาให้ประชาชนมีพื้นฐานการศึกษาอย่างน้อย 12 ปี และมีทางเลือกหลากหลายตามความเหมาะสม ส่งเสริมให้ประชาชนมีระดับการศึกษาสูงขึ้น และมีความสามารถในการแก้ปัญหา หาช่องทางในการประกอบอาชีพได้ สร้างจิตสำนึกในสิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบของพลเมืองที่ดีต่อสังคมและประชาชาติและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อเพิ่มศักยภาพในการพึ่งตนเอง

อนาคตภาพที่ 3 : การพัฒนาด้านสาธารณสุขและสุขภาพอนามัยควรสนับสนุนการพัฒนาการพึ่งตนเอง โดยประชาชนและองค์กรประชาชนมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพอนามัย เน้นด้านการส่งเสริมและป้องกัน มีการส่งเสริมสาธารณสุขมูลฐาน ในระดับหมู่บ้านให้มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้ประชาชนมีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสมโดยมุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เป็นปัญหาสุขภาพที่สำคัญ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพคนและสังคมในการฝึกกำลังในการป้องกันและแก้ไขปัญหาหยาเลาเสียดและโรคเอดส์

อนาคตภาพที่ 4 : การพัฒนาด้านสาธารณูปโภค มีการขยายพื้นที่บริการไฟฟ้าให้ครบทุกหมู่บ้านและพื้นที่อุตสาหกรรมในอนาคต มีการวางแผนการพัฒนาสาธารณูปโภคตามความจำเป็นที่เหมาะสมและประหยัด พัฒนาถนนเชื่อมโยงเพื่อรองรับระบบเศรษฐกิจที่จะเกิดขึ้นในอนาคต พัฒนาและบำรุงรักษาด้านสาธารณูปโภคที่มีอยู่แล้วอย่างต่อเนื่อง ปรับปรุงคุณภาพน้ำและจัดหาน้ำสำหรับอุปโภคและบริโภคอย่างต่อเนื่อง และควบคุมการใช้น้ำทุกประเภทให้เกิดประโยชน์สูงสุด

อนาคตภาพที่ 5 : การพัฒนาด้านแหล่งน้ำ มีการอนุรักษ์แหล่งน้ำเดิมให้ใช้ประโยชน์ได้อย่างต่อเนื่อง พัฒนาการนําน้ำในแหล่งน้ำที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์มากขึ้น โดยเน้นวิธีการใช้น้ำและการประหยัดน้ำ พัฒนาแหล่งน้ำใหม่ตามศักยภาพของสภาพพื้นที่ที่จะอำนวย สร้างแหล่งน้ำสำหรับการเกษตรแผนใหม่ ให้เป็นไปตามโครงสร้างการผลิตที่มีการปรับเปลี่ยน ปรับปรุงคุณภาพน้ำดื่มให้สะอาดมีความปลอดภัยและมีใช้ตลอดปี ส่งเสริมการเก็บกักน้ำฝนไว้บริโภคให้มากที่สุด และส่งเสริมให้มีกลไกการบริหารจัดการน้ำตามทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริมาขยายผลให้ได้ทั่วประเทศ

อนาคตภาพที่ 6 : การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ควรปลูกฝังให้ประชาชนจังหวัดสุรินทร์มีบทบาทในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน ให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทในการบริหารจัดการทรัพยากรในท้องถิ่น อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชน ป้องกันรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ และมีมาตรการทางกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อมที่เข้มงวด และมีการบังคับโดยเคร่งครัด เอาจริงเอาจังอย่างที่สุด

อนาคตภาพที่ 7 : การพัฒนาด้านการเมืองการปกครอง ควรมีการกำหนดนโยบายและการปฏิบัติกฎหมายอย่างเคร่งครัด การปฏิบัติตามนโยบายและการปฏิบัติราชการต้องโปร่งใสและตรวจสอบได้ และมีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการในส่วนท้องถิ่นให้มีอำนาจการตัดสินใจมากขึ้น

อนาคตภาพที่ 8 : การพัฒนาด้านการท่องเที่ยว ควรมีการพัฒนาระบบขนส่งมวลชน เข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวให้มีความสะดวก ปลอดภัยและมีคุณภาพ พัฒนา “งานช้างจังหวัดสุรินทร์” ให้สามารถสร้างงานให้แก่ประชาชนได้อย่างเป็นธรรม โดยเฉพาะสินค้าหัตถกรรม เครื่องเงิน ผ้าไหม

และของที่ระลึก และส่งเสริมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมโบราณสถานและโบราณวัตถุ อันเป็นเอกลักษณ์ที่งดงามของจังหวัดสุรินทร์ เพื่อเป็นการส่งเสริมด้านการท่องเที่ยว และเผยแพร่วัฒนธรรม

2. ผลการวิเคราะห์ผลกระทบภาคตัด (Cross-Impact Analysis) จากทรงสนะของกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพประชากรจังหวัดสุรินทร์ ประมวลภาพอนาคตได้ดังนี้

2.1 เมื่อเกิดการพัฒนาด้านรายได้ ผลผลิตและการมีงานทำ การพัฒนาด้าน สาธารณสุขและสุขภาพอนามัย การพัฒนาสาธารณูปโภค การพัฒนาด้านการเมือง การปกครองในอนาคตแล้ว จะทำให้เกิดการพัฒนาด้านความรู้ การศึกษาและวัฒนธรรมมากที่สุด และเมื่อมีการพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การพัฒนาด้านการท่องเที่ยว และการพัฒนาด้านแหล่งน้ำในอนาคตแล้ว จะทำให้การพัฒนาด้านความรู้ การศึกษาและวัฒนธรรม มีโอกาสเป็นไปได้มาก

2.2 การพัฒนา ด้านความรู้ การศึกษาและวัฒนธรรม มีโอกาสเกิดการพัฒนามากที่สุดและทำให้เกิดการพัฒนาด้านอื่น ๆ ตามมา

2.3 เมื่อเกิดการพัฒนาแต่ละด้านในอนาคต จะนำไปสู่การพัฒนาทุก ๆ ด้านอย่างแน่นอน

2.3.2 งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนากลุ่มชาติพันธุ์ในเวียดนาม

งานวิจัยของ Miho (2009: 346-357) เรื่อง Higher Education Opportunity for Ethnic Minorities: the Impact of Affirmative action for Ethnic Minorities in the Period of Doi Moi, Vietnam พบว่า ระบบใหม่ที่รัฐส่งเสริมให้นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยเข้าเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา โดยคัดเลือกผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายส่งเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยโดยไม่ต้องสอบแข่งขันเข้ามหาวิทยาลัย และให้ทุนการศึกษาจากองค์กรรัฐในระดับจังหวัดที่นักศึกษาอาศัยอยู่ เมื่อสำเร็จการศึกษา บัณฑิตเหล่านี้ต้องกลับไปทำงานกับหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงวัฒนธรรมและข่าวสารในท้องถิ่นเดิมของตนเอง นั้นทำให้เกิดผลในด้านบวกคือ นักเรียนและนักศึกษามาจากกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยที่หลากหลาย แสดงให้เห็นว่า โครงการดังกล่าว เปิดโอกาสให้นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยเข้าถึงการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น ส่วนผลกระทบในด้านลบนั้น เนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ใต้ หนึ่งและเหมื่อง ส่วนกลุ่มชาติพันธุ์อื่นมีเป็นจำนวนน้อย ดังนั้นโครงการดังกล่าวจึงเอื้อประโยชน์แก่กลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ได้ไม่ทั่วถึง นอกจากนี้ นักเรียนที่บิดาหรือมารดาได้รับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลายและปริญญาตรี ส่งเสริมให้บุตรได้เข้าเรียนในระดับที่สูงขึ้น มากกว่าบิดามารดาที่ไม่ได้รับการศึกษาหรือจบการศึกษาในระดับประถมศึกษา รวมทั้งนักเรียนที่อาศัยอยู่ในเขตที่พัฒนาแล้วมีแนวโน้มที่จะได้รับประโยชน์จากโครงการที่รัฐจัดให้มากกว่ากลุ่มอื่น และโครงการดังกล่าวยังทำให้เกิดปรากฏการณ์ “การทำตนเองให้เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย” คือการที่คนกัญหที่มีแม่หรือพ่อเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย แต่ทำบัตรประชาชนแสดงสถานภาพเป็นกลุ่มชาติพันธุ์กัญห เปลี่ยนสถานภาพของตนเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย เมื่อจะเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

Baulch, and et al. (2002) ศึกษา เรื่อง Ethnic Minority Development in Vietnam: A Socioeconomic Perspective พบว่า ในปี 1999 อัตราการเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาของนักเรียนทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 91.4 แต่มีกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย จำนวน 5 กลุ่มที่มีอัตราการเข้า

เรียนต่ำ คือ กลุ่มชาติพันธุ์ชาราย ร้อยละ 66.4 เชอดัง ร้อยละ 62.2 บานา ร้อยละ 57.8 ที่อาศัยอยู่บริเวณที่ราบสูงภาคกลาง และม้ง ร้อยละ 41.5 ซึ่งอาศัยอยู่ในภาคเหนือของเวียดนาม ปัจจัยที่มีผลให้เด็กเข้าเรียนต่ำเนื่องจาก ความยากจน อยู่ในพื้นที่ห่างไกลและไม่รู้ภาษาเวียดนาม หรือไม่มี การสอนเป็นภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ในโรงเรียน นอกจากนี้เด็กผู้หญิงชาวม้ง ยังมีอัตราการเข้าเรียนต่ำ คือร้อยละ 31.5 และเชอดัง ร้อยละ 64.7 นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยเข้าเรียนช้ากว่าอายุที่ควร เข้าเรียนและมีการเรียนช้าขึ้นมากกว่านักเรียนชาวเกิญห์ กลุ่มชาติพันธุ์ที่มีอัตราเข้าเรียนมากที่สุดคือ ไต๋ ร้อยละ 94.7 เหมื่อง ร้อยละ 94.5 ฮวา ร้อยละ 93.7 และเกิญห์ ร้อยละ 93.4

อัตราการเข้าเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นก็มีลักษณะคล้ายกับในระดับประถมศึกษา คือ กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย จำนวน 5 กลุ่มที่มีอัตราการเข้าเรียนต่ำ ประกอบด้วย กลุ่มชาติพันธุ์ชา ราย ร้อยละ 15.2 เชอดัง ร้อยละ 10.1 บานา ร้อยละ 8.9 ที่อาศัยอยู่บริเวณที่ราบสูงภาคกลาง และม้ง ร้อยละ 4.5 กลุ่มชาติพันธุ์ที่มีอัตราเข้าเรียนมากที่สุดคือ เกิญห์ ร้อยละ 64.8 เหมื่อง ร้อย ละ 52.3 ฮวา ร้อยละ 51.7 และไต๋ ร้อยละ 51.0

Toan and et.al (2002) ศึกษา การใช้บริการสาธารณสุขในสังคมและกลุ่มชาติพันธุ์ที่ แตกต่างกัน รวมทั้งศึกษาการนำนโยบายยกเว้นค่าบริการในเขตภูเขาในเวียดนาม เน้นด้าน ประสิทธิภาพและความเท่าเทียมกัน โดยศึกษาภาคตัดขวางของการสำรวจโดยแบบสอบถาม และ เก็บข้อมูลความเจ็บป่วย พฤติกรรมการสาธารณสุข และปัจจัยในด้านสังคมและเศรษฐกิจ กลุ่ม ตัวอย่างมาจากชุมชนสามแห่งในพื้นที่เขตภูเขา ภาคเหนือของเวียดนาม รวม 300 ครอบครัว จำนวน 1,452 คน ผลการศึกษาพบว่า ร้อยละ 50 เมื่อเจ็บป่วยจะรักษาด้วยตนเอง ส่วนร้อยละ 30 จะใช้ บริการด้านสาธารณสุขเมื่อเจ็บป่วยมาก ผู้ที่อาศัยอยู่ห่างจากสถานอนามัยหรือโรงพยาบาลจะเข้ามา ใช้บริการด้านสาธารณสุขน้อยกว่าผู้ที่อยู่ใกล้ โดยเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย ผู้ที่เจ็บป่วยน้อยจะ เข้ามาใช้บริการด้านสาธารณสุขน้อยกว่าผู้ที่เจ็บป่วยมาก การใช้บริการด้านสาธารณสุขของผู้หญิง และผู้ชายไม่แตกต่างกัน แต่ผู้หญิงมีค่าใช้จ่ายสูงกว่าผู้ชาย ผู้ป่วยที่มีสิทธิยกเว้นค่ารักษาพยาบาล เกือบทั้งหมด ไม่ได้รับการยกเว้นค่ารักษาพยาบาล นอกจากนี้ ยังพบว่า มีความไม่เท่าเทียมกันใน การรักษาพยาบาลของผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่ห่างไกล แต่ในประเด็นของเพศสภาพ สังคมและกลุ่มชาติ พันธุ์ การใช้บริการดังกล่าวแทบไม่แตกต่างกัน ระยะทางที่ห่างไกลรวมทั้งการไม่ได้รับการยกเว้นค่า รักษาพยาบาลตามสิทธิ อาจเพิ่มความไม่เท่าเทียมกันในการเข้าถึงการรักษาพยาบาลโดยเฉพาะใน เขตพื้นที่ทุรกันดาร ห่างไกล

Tuan Anh Nguyen (2002) พบว่า การวางแผนครอบครัวและประชากรของเวียดนาม รวมทั้งสุขภาพ เน้นเรื่องการคุมกำเนิด เพื่อตอบสนองนโยบายรัฐ และนานาชาติตามที่ประชุม นานาชาติว่าด้วยประชากรและการพัฒนาที่เมืองไคโร ในปี 2004 ที่ระบุให้รัฐบาลต้องป้องกันการ ตั้งครรภ์ที่ไม่พึงปรารถนา การทำแท้ง และการให้ข้อมูลและแนะนำในการคุมกำเนิดแก่ผู้หญิง แต่ การศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไม่ค่อยให้ความสนใจในด้านคุณภาพของการให้บริการ การ ฝึกอบรมที่มีก็ไม่ตรงกับความต้องการของผู้มารับบริการ ทั้งยังขาดความรู้ ขาดการฝึกอบรมทักษะ ในการให้คำปรึกษา มีอคติในการให้คำแนะนำในการเลือกวิธีคุมกำเนิด ไม่ทราบผลข้างเคียงของการ คุมกำเนิดแต่ละประเภท ซึ่งอาจทำให้ผู้รับบริการเลือกวิธีการคุมกำเนิดที่ไม่เหมาะสม และเจ้าหน้าที่ ไม่อาจให้บริการทดสอบการตั้งครรภ์ในระยะแรกได้โดยเฉพาะในพื้นที่ของกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย ยัง ขาดบริการความรู้ด้านการคุมกำเนิดอยู่มาก

Nguyen Viet Cuong (2012: 28-29) ศึกษารูปแบบทรัพย์สินและรายได้ของกลุ่มชนกลุ่มน้อยที่ยากจนในเขตภูเขาภาคเหนือเวียดนามโดยใช้ข้อมูลจากการสำรวจพื้นฐาน Northern Mountain Baseline Survey 2010 (NMBS) ของโครงการลดความยากจนในเขตภูเขาภาคเหนือของประเทศเวียดนามครั้งที่สอง และการสำรวจมาตรฐานการอยู่อาศัยของครัวเรือน (Second Northern Mountains Poverty Reduction Project and Vietnam Household Living Standard Survey: VHLSS) ชนกลุ่มน้อยที่ยากจนในเขตภูเขาภาคเหนือเวียดนามมีทรัพย์สินและรายได้ต่ำกว่าชนกลุ่มน้อยในภูมิภาคอื่น ๆ รายได้ส่วนใหญ่มาจากพืชผลและปศุสัตว์ เมื่อเทียบกับชาวจีนและเหวียด ชนกลุ่มน้อยที่ยากจนในเขตภูเขาภาคเหนือมีรายได้ที่ลดลงอย่างมากจากค่าจ้างและกิจกรรมนอกภาคเกษตร ความแตกต่างในช่องว่างรายได้ระหว่างชนกลุ่มน้อยที่ยากจนในเขตภูเขาภาคเหนือและครัวเรือนส่วนใหญ่ สามารถอธิบายโดยพิจารณาช่องว่างในค่าจ้างและรายได้นอกภาคเกษตรเป็นหลัก ชนกลุ่มน้อยที่ยากจนในเขตภูเขาภาคเหนือใช้เวลาในการรับจ้างและการทำงานนอกภาคเกษตรน้อยลง เมื่อเทียบกับครัวเรือนอื่น ๆ ทำให้รายได้นอกภาคเกษตรต่อชั่วโมงการทำงานและรายได้จากภาคการเกษตรต่อชั่วโมงทำงานลดลงมาก

เวียดนามประสบความสำเร็จอย่างยิ่งในการลดความยากจนในช่วงหลายปีที่ผ่านมา อย่างไรก็ตามความยากจนยังคงสูงมากในกลุ่มชนกลุ่มน้อยที่ยากจนในเขตภูเขาภาคเหนือ มีความยากจนระหว่างกลุ่มชนกลุ่มน้อยที่แตกต่างกัน รวมทั้งมีความแตกต่างกันตามลักษณะทางภูมิศาสตร์ในระดับอำเภอและจังหวัด กลุ่มชาติพันธุ์ม้งและเย้าเป็นชนกลุ่มน้อยที่มีทรัพย์สินและรายได้ที่ต่ำกว่า รวมทั้งมีอัตราความยากจนที่สูงกว่าชาวไต เหมื่องและถาย (Tay, Muong, and Thai) ชนกลุ่มน้อยในภาคตะวันตกเฉียงเหนือมีความยากจนสูงกว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากข้อมูลการสำรวจมาตรฐานการอยู่อาศัยของครัวเรือนในปี 2553 กลุ่มชาติพันธุ์ม้งและเย้าเป็นกลุ่มที่ยากจนที่สุดในประเทศ รายได้ต่ำกว่าเส้นความยากจน คือ 400,000 VND / คน / เดือน (ประมาณ 615 บาท อัตราแลกเปลี่ยนในปี 2553 คือ 19,500 ต่ง=30 บาท) อัตราความยากจนของชาติพันธุ์ชนกลุ่มน้อยในการสำรวจครั้งนี้มีจำนวนถึงร้อยละ 67.3 ในขณะที่อัตราความยากจนของชนกลุ่มน้อยในภูมิภาคอื่นและทั่วประเทศมีค่าร้อยละ 34.9 และ 9.9 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับชาวจีนและชาวจีนและชนกลุ่มน้อยในภูมิภาคอื่น ๆ กลุ่มชาติพันธุ์ที่ยากจน ชนกลุ่มน้อยที่ยากจนในเขตภูเขาภาคเหนือมีรายได้จากค่าจ้างและรายได้นอกภาคการเกษตรต่ำกว่ามาก

Ton Van Trang (2555 : 96-120) ศึกษาเรื่อง ช่องทีวีภาษาของชนกลุ่มน้อย (VTV5) กับการพิทักษ์ วัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยในประเทศเวียดนาม พบว่า รัฐบาลเวียดนามกำหนดนโยบายชาติพันธุ์ที่มุ่งเน้นความสามัคคีระหว่างบรรดาชนเผ่าเวียดนาม และการพิทักษ์รักษาอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ของชนกลุ่มน้อย โดยมีมติให้สถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทยที่เป็นหน่วยงานของรัฐ จัดตั้งช่องทีวีภาษาชนกลุ่มน้อย หรือ ช่องวีทีวีไฟว์ (VTV5) เพื่อเผยแพร่ข่าวสารและกระจายอำนาจของรัฐสู่ชนกลุ่มน้อยที่มีอาศัยอยู่ที่พื้นที่ทุรกันดารห่างไกลจากศูนย์กลางอำนาจของรัฐ การปรากฏตัวของช่องวีทีวีไฟว์ได้ปลูกจิตสำนึกและสร้างความตระหนักของชนกลุ่มน้อยถึงสมบัติอันล้ำค่าของตนคือ ภาษาและวัฒนธรรมชนเผ่า ซึ่งนำไปสู่การพิทักษ์วัฒนธรรมดั้งเดิมและภาษาเฉพาะชนเผ่าของตน นโยบายและมติดังกล่าวของรัฐบาลเวียดนาม มุ่งเน้นประเด็น 3 ประการ ประการที่หนึ่ง คือ การปรับปรุงและการสร้างภาษาเขียน ให้แก่ชนกลุ่มน้อย โดยมีมติของสำนักนายกรัฐมนตรีเลขที่ 153-CP เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม ค.ศ. 1969 ว่า ชนกลุ่มน้อยใดๆ ที่ยังมิได้มีภาษาพูดเฉพาะของตน สามารถสร้าง

และใช้ภาษาพูดของกลุ่มชาติพันธุ์ของตน หากสามารถตอบสนองเงื่อนไขดังต่อไปนี้ได้ (1) มีประชากรเป็นจำนวนค่อนข้างมาก หากเปรียบเทียบกับชนกลุ่มน้อยอื่นๆ (2) อาศัยอยู่ค่อนข้างกระจุกตัวหนาแน่น (3) มีความยากลำบากมากในการรองรับ องค์ความรู้ที่ถูกแพร่กระจายเป็นภาษาพูดและภาษาเขียนทางการโดยตรง และ มีข้อเสนอเกี่ยวกับการสร้างภาษาเขียนเฉพาะชนเผ่าเพื่อการพัฒนาการศึกษาและวัฒนธรรมของชนเผ่าของตน (4) มีภาษาที่มีจำนวนคำศัพท์ค่อนข้างแตกต่างหลากหลาย อีกทั้ง ชนเผ่าใดๆ ที่มีภาษาเขียนอยู่แล้ว หากแต่พิจารณาว่าภาษาเขียนนี้ไม่เอื้อประโยชน์ต่อความก้าวหน้าของชนเผ่าอื่นๆ ก็สามารถปรับปรุงภาษาเขียนเก่าหรือสร้างภาษาเขียนใหม่ให้เหมาะสมได้ขณะที่ชนเผ่าใดๆ ที่ไม่ตอบสนอง เงื่อนไขสร้างภาษาเขียนเฉพาะของตนที่กล่าวมาแล้วข้างต้น แต่มีความต้องการภาษาเขียนเพื่อบันทึกภาษาพูดของพวกเขา ก็จะสามารถใช้ภาษาเขียนทางการของประเทศเวียดนามในการบันทึกภาษาพูดของตน

ประการที่สอง คือ การใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนของชนกลุ่มน้อยให้ เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ โดยมติของสภานายกรัฐมนตรีเลขที่ 153-CP เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม ค.ศ. 1969 ระบุว่า “ภาษาเขียนของชนกลุ่มน้อยถูกใช้ภายใน ขอบเขตและระดับดังต่อไปนี้

(1) ในการขจัดความไม่รู้หนังสือและการส่งเสริมการเรียนรู้หนังสือในพื้นที่ ของชนกลุ่มน้อยที่มีภาษาเขียนเฉพาะชนเผ่าอยู่แล้ว สำหรับการส่งเสริมการเรียนรู้ หนังสือ ชนกลุ่มน้อยพื้นที่ใดๆ ไม่ 'สามารถสื่อสารเป็นภาษาทางการได้ หรือ สามารถสื่อสารได้น้อยมาก ภาษาเขียนของชนเผ่าอื่นๆ ก็ถูกสอนควบคู่ไปกับภาษาพูดและภาษาเขียนทางการในชั้นเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงปีที่ 5 และ ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ขึ้นไป นักเรียนต้องเรียนหนังสือเป็นภาษาเขียนทางการ หากชนกลุ่มน้อยใดๆ ต้องการและมีความสามารถเรียนหนังสือเป็นภาษาทางการได้ ก็จะใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนทางการในการเรียนการสอน แต่ครูควรบรรยายเป็นภาษาชนกลุ่มน้อยเพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งและรวดเร็วพร้อมกันกับการให้ผู้เรียนเหล่านี้เรียนเพิ่มเติมภาษาเขียนเฉพาะชนเผ่าของพวกเขา ทำให้พวกเขามีความสามารถอ่านหนังสือที่เขียนขึ้นเป็นภาษาชนเผ่าของตนได้

(2) ในระดับประถมศึกษา ต้องให้นักเรียนเรียนภาษาชนกลุ่มน้อยและ ภาษาทางการสลับกัน และให้นักเรียนเหล่านี้คุ้นเคยกับภาษาพูดและภาษาเขียน ทางกรยิ่งเร็วยิ่งดีขณะที่ในระดับมัธยมศึกษา ต้องสอนภาษาพูดและภาษาเขียน ทางกรเป็นส่วนใหญ่ และมีวิชาภาษาและวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยในตารางการเรียน

(3) ในทางด้านวัฒนธรรม ศิลปวรรณคดีและสื่อมวลชน ควรใช้ภาษาพูด และภาษาเขียนของชนกลุ่มน้อยอย่างแพร่หลายในพื้นที่ที่ชนกลุ่มน้อยกระจุก ตัวอย่างหนาแน่น

(4) ชนกลุ่มน้อยที่มีภาษาเขียนเฉพาะของตน มีสิทธิใช้ภาษาเฉพาะชนเผ่าในการบันทึกหนังสือ การเขียนจดหมายและคำร้องต่อหน่วยงานของรัฐ ในพื้นที่ที่ประชากรส่วนใหญ่เป็นชนเผ่าเดียวกันและเจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชน รู้จักภาษาเขียนของชนเผ่า นั้น เอกสารทางรัฐบาลที่ส่งจากอำเภอลงไปถึงตำบล ควรจะเขียนเป็นภาษาของชนเผ่า นั้น

ประการที่สาม คือ การพิทักษ์รักษาภาษาและวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อย โดยคำสั่งของนายกรัฐมนตรีเลขที่ 525-TTg เมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน ค.ศ. 1993 ระบุว่า ต้องด้อยอดการพิทักษ์

พัฒนาและยกระดับกิจกรรมทางวัฒนธรรม ศิลปวัฒนธรรมชุมชน ใช้ประโยชน์และอนุรักษ์วัฒนธรรม
เก่าแก่ของชุมชนชนเผ่า รื้อฟื้นและยกระดับเทศกาลประเพณีที่ดั่งงามของชนกลุ่มน้อย

บทที่ 3 กลุ่มชาติพันธุ์ในเวียดนาม

ในบทนี้จะนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกลุ่มชาติพันธุ์ และข้อมูลของกลุ่มชาติพันธุ์ในเวียดนาม จำแนกหัวข้อได้ดังนี้

- 3.1 การจัดกลุ่มชาติพันธุ์ในเวียดนาม
- 3.2 เวียดนาม: เอกภาพในความหลากหลาย
- 3.3 สิทธิของชนกลุ่มน้อยในรัฐธรรมนูญ
- 3.4 ข้อมูลโดยสังเขปของกลุ่มชาติพันธุ์จำนวน 54 กลุ่มในเวียดนาม

3.1 การจัดกลุ่มชาติพันธุ์ในเวียดนาม

นักมานุษยวิทยาเวียดนาม จัดกลุ่มชาติพันธุ์โดยพิจารณาจากพื้นที่ที่กลุ่มนั้นอาศัยอยู่ การใช้ภาษาพูดอย่างเดียวกัน มีวัฒนธรรมเดียวกัน มีจิตสำนึกหรือมีความรู้สึกร่วมในอัตลักษณ์ของกลุ่มร่วมกัน เวียดนามมีการจัดกลุ่มชาติพันธุ์มาแล้วทั้งหมดสี่ครั้ง โดยครั้งแรก เป็นการสำรวจสำมะโนประชากร ในเวียดนามเหนือ เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 1960 มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 15,916,955 คนและจัดแบ่งกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ เป็น 26 กลุ่ม โดยมีกลุ่มชาติพันธุ์กัญ หรือเหวียด เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีจำนวนมากที่สุดถึงร้อยละ 85.15 รองลงมาคือกลุ่มชาติพันธุ์ไต หรือถ่อ ร้อยละ 3.16 เหมื่อง ร้อยละ 2.61 ถาย หรือไท ร้อยละ 2.42 หุ่น ร้อยละ 1.97 แหม่วหรือม้ง ร้อยละ 1.37 หม่าน, ซาว หรือเย้า ร้อยละ 1.16 และฮวาทหรือจิ้น ร้อยละ 1.09

ครั้งที่สอง เป็นการสำรวจสำมะโนประชากร ในเวียดนามเหนือ ก่อนการรวมประเทศ เมื่อวันที่ 1 เมษายน 1974 มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 22,561,829 คน ในการสำรวจครั้งนี้ได้จัดแบ่งกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ เพิ่มขึ้นเป็น 40 กลุ่ม โดยมีกลุ่มชาติพันธุ์กัญ หรือเหวียด เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีจำนวนมากที่สุดถึงร้อยละ 83.88 รองลงมาคือกลุ่มชาติพันธุ์ไต หรือถ่อ ร้อยละ 3.30 เหมื่อง ร้อยละ 2.80 ถาย หรือไท ร้อยละ 2.64 หุ่น ร้อยละ 2.10 แหม่วหรือม้ง ร้อยละ 1.55 ซาวหรือเย้า ร้อยละ 1.29 และฮวาทหรือจิ้น ร้อยละ 1.13 จะเห็นได้ว่าจำนวนประชากรกลุ่มชาติพันธุ์กัญหรือเหวียดลดลงร้อยละ 1.27 ส่วนกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ มีจำนวนประชากรเพิ่มขึ้น

ครั้งที่สาม เป็นการสำรวจสำมะโนประชากร ในเวียดนามใต้ หลังการรวมประเทศ เมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 1976 มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 23,664,591 คน ในการสำรวจครั้งนี้ได้จัดแบ่งกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ เป็น 38 กลุ่ม โดยมีกลุ่มชาติพันธุ์กัญ หรือเหวียด เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีจำนวนมากที่สุดถึงร้อยละ 89.13 รองลงมาคือกลุ่มชาติพันธุ์ฮวาทหรือจิ้น ร้อยละ 3.97 ขแมร์ ร้อยละ 2.86 ซาราย ร้อยละ 0.86 และเอเด ร้อยละ 0.60

ครั้งที่สี่ เป็นการสำรวจสำมะโนประชากร ในเวียดนามทั้งเหนือและใต้ หลังการรวมประเทศ เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 1979 มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 52,741,766 คน ในการสำรวจครั้งนี้ได้จัดแบ่งกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ เพิ่มขึ้นเป็น 54 กลุ่ม โดยมีกลุ่มชาติพันธุ์กัญ หรือเหวียด เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มี

จำนวนมากที่สุดถึงร้อยละ 87.34 รองลงมาคือกลุ่มชาติพันธุ์ฮวา หรือจีน ร้อยละ 1.77 ไต๋ ร้อยละ 1.71 ขแมร์ ร้อยละ 1.36 เหมื่อง ร้อยละ 1.30 หน่ง ร้อยละ 1.06 มั่ง ร้อยละ 0.78 และชาวหรือเย้า ร้อยละ 0.66 (Dang, 2000)

ข้อมูลในปี 2561 สำนักข่าวกรองกลางของสหรัฐอเมริการะบุว่า กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยของเวียดนามมีจำนวนประมาณร้อยละ 14.3 ของจำนวนประชากรที่มีทั้งหมด คือ มีชาวเกิญห์ หรือเหวียดKinh (Viet) 85.7%, ไต๋ 1.9%, ถาย 1.8%, เหมื่อง 1.5%, ขแมร์ 1.5%, มั่ง 1.2%, so6j' 1.1%, Ouo 1%, และอื่นๆ 4.3%) (CIA, 2018)

3.2 เวียดนาม: เอกภาพในความหลากหลาย

เวียดนามประกอบด้วยชนเผ่าที่รัฐบาลให้การรับรองจำนวนทั้งสิ้น 54 ชนเผ่า ตามคำสั่งของพรรค ลงวันที่ 2 มีนาคม 1979 ซึ่งการแบ่งกลุ่มชาติพันธุ์นั้นได้แบ่งตามเกณฑ์ทางด้านภาษา วัฒนธรรมและเครื่องมือที่ใช้ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งความสำคัญในความเป็นชนเผ่า ทั้งนี้ก็เพื่อจุดประสงค์ในการอำนวยความสะดวก ในการสำรวจสำมะโนประชากรของเวียดนามครั้งแรก ภายหลังการรวมประเทศ ในปี ค.ศ. 1975

ชนเผ่าที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ชนเผ่าเกิญห์ หรือเหวียด ซึ่งมีจำนวนมากถึงร้อยละ 87 ของจำนวนประชากร 80 กว่าล้านคน ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 13 เป็นชนกลุ่มน้อยอีก 53 เผ่า ที่มีชนเผ่าไต๋ ถายหรือไท เหมื่อง ฮวา หรือจีน เขมร หน่ง มั่ง เย้า ชาราย แอด และบานา ตามลำดับ (Dang, 2000) ชนกลุ่มน้อยส่วนใหญ่ตั้งถิ่นฐานอยู่ในบริเวณที่สูงและเทือกเขาในภาคเหนือและภาคกลางของประเทศ ส่วนชนเผ่าเหวียดจะอาศัยอยู่ตามชายฝั่งทะเลและที่ราบลุ่ม เช่น ที่ราบลุ่มสามเหลี่ยมปากแม่น้ำแดงทางภาคเหนือและแม่น้ำโขงทางภาคใต้

ตั้งแต่เริ่มต้นก่อตั้งพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามในปี ค.ศ. 1930 จนกระทั่งมาเป็นสาธารณรัฐประชาธิปไตยเวียดนามและสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามในปัจจุบันนั้น พรรคคอมมิวนิสต์ได้ให้ความสำคัญแก่ชนกลุ่มน้อยมาโดยตลอด ตั้งแต่เริ่มแรกที่มีขบวนการเคลื่อนไหวของพรรคคอมมิวนิสต์ในเวียดนาม หรือชื่อในขณะนั้นคือ พรรคคอมมิวนิสต์แห่งอินโดจีน นโยบายชนกลุ่มน้อยของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งอินโดจีนมีจุดประสงค์ที่ชัดเจนที่จะแสวงหาความร่วมมือจากชนกลุ่มน้อยในสงครามเพื่ออิสรภาพ และเอกภาพ (Dang, 2000)

ชนกลุ่มน้อยของเวียดนามมีอยู่ประมาณหนึ่งในแปดของจำนวนประชากรทั้งหมด ถึงแม้จะมีจำนวนน้อย แต่ผู้กำหนดนโยบายของพรรคคอมมิวนิสต์ก็ให้ความสำคัญค่อนข้างมาก เนื่องจากโดยส่วนใหญ่แล้วชนกลุ่มน้อยจะอาศัยอยู่ตามบริเวณชายแดน ดังนั้นบทบาทของคนเหล่านี้ในด้านการรักษาความปลอดภัยตามแนวชายแดน และการกำหนดขอบเขตของเส้นแบ่งระหว่างเวียดนามและประเทศเพื่อนบ้าน จึงเป็นสิ่งที่พรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามตระหนักอยู่เป็นอย่างดี โดยเฉพาะในช่วงที่ต่อสู้เพื่ออิสรภาพของเวียดนาม ความร่วมมือจากชนกลุ่มน้อยจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งที่ประชุมใหญ่ของพรรคในปี 1935 ได้ยืนยันว่า พรรครับรองสิทธิของชนกลุ่มน้อยให้มีเสรีภาพอย่างสมบูรณ์ (Dang, 2000)

ทั้งนี้การศึกษาเกี่ยวกับนโยบายชนกลุ่มน้อยของพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนาม รวมทั้งโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยนั้น มีข้อที่ควรพิจารณาเพิ่มเติมคือควรจะพิจารณานโยบายโดยคำนึงถึงบริบททางสังคมของเวียดนามที่มีลักษณะเฉพาะของรัฐสังคมนิยมแบบรวมศูนย์ (Centralized socialist state) มาประกอบด้วย เพื่อที่จะทำให้ เข้าใจถึงความแนวคิดและความแตกต่างในการกำหนดนโยบาย

กลุ่มชาติพันธุ์ในเวียดนาม
(เรียงตามจำนวนประชากรจากมากไปน้อย)

1. เหวียด/กิงห์(Viet/Kinh)	19. รา-กลาย (Ra-glai)	37. ฝู หลา (Phu La)
2. ไต๋ (Tay)	20. ม-นัง (Mnong)	38. ลาหู่ (La Hu)
3. ไทย (Thai)	21. โถ่ (Tho)	39. ขาง (Khang)
4. หมือ่ง (Muong)	22. สเตียง (Xtieng)	40. ลือ (Lu)
5. ฮวา (Hoa)	23. เคอ มุ (Kho-mu)	41. ป่า ถั่น (Pa Then)
6. เคอ-แม (Kho-me)	24. บรูเวินเกีว(Bru-Van Kieu)	42. โล โล (Lo Lo)
7. นุ่ง (Nung)	25. ไส่ (Giay)	43. จู้ต (Chut)
8. เฮอ มง (Hmong)	26. เกอ-ตุ (Co-tu)	44. หม่าง (Mang)
9. ชาว (Dao)	27. แก่ เตรีียง (Gie Trieng)	45. เกอลาว (Co Lao)
10. ชาราย (Gia-rai)	28. ตาโอย (Ta-oi)	46. โบ๋ อี (Bo- Y)
11. เอเด (E-de)	29. มะ (Ma)	47. ลาฮา (La Ha)
12. บานา (Ba-na)	30. กอ (Co)	48. ก่ง (Cong)
13. ซาน ไจ (San Chay)	31. เจอ-รอ (Cho-ro)	49. หงาย (Ngai)
14. จาม (Cham)	32. ห่า หลู่ (Ha Nhi)	50. ซี ลา (Si La)
15. เซอ-ดั่ง (Xo-dang)	33. ซิญห์-มุน (Xinh-mun)	51. ปู เป้ว (Pu Peo)
16. ซาน ลีว (San Diu)	34. จูรู (Chu-ru)	52. เบรฮว (Brau)
17. เฮอเร (Hre)	35. หล่าว (Lao)	53. เรอ-มัม (Ro-mam)
18. เกอ-ฮอ (Co-ho)	36. ลาจี (La Chi)	54. เออ-ตุ (O-du)

ที่มา: ปรับปรุงจาก Dang, 2000: 2 และ <http://www.undp.org.vn/projects/vie96010/cemma/vie96010/ethnic1.htm>

3.3 สิทธิของชนกลุ่มน้อยในรัฐธรรมนูญ

ชนกลุ่มน้อยทุกกลุ่มในเวียดนามได้รับการรับรองสิทธิในการถือสัญชาติเวียดนาม และมีสิทธิในการดำรงอัตลักษณ์ของกลุ่มตน แม้ว่าจะต้องปรับเปลี่ยนหรือยกเลิกประเพณี พิธีกรรม บางอย่างให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลและพรรค เอกสารหลายฉบับก่อนปี 1946 ได้

กล่าวถึงความสำคัญของชนกลุ่มน้อย และสิทธิในการกำหนดอัตลักษณ์ของชนกลุ่มน้อยแต่ละกลุ่มอยู่บ้าง แต่ในรัฐธรรมนูญฉบับแรกของเวียดนาม ซึ่งประกาศใช้เมื่อปี 1946 กล่าวไว้ว่า

“ประเทศเวียดนามเป็นสาธารณรัฐประชาธิปไตยที่มีเอกภาพ อำนาจทั้งหลายในประเทศเป็นของประชาชนชาวเวียดนาม โดยปราศจากการแบ่งแยกเชื้อชาติ เพศ ความร่ำรวย ชนชั้นทางสังคม หรือศาสนา” (Constitution of the Socialist Republic of Vietnam, 1995)

นอกจากนั้นรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ยังรับประกันว่า ชนกลุ่มน้อยจะได้รับความช่วยเหลือในทุกด้าน เพื่อให้ทำให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

รัฐธรรมนูญฉบับต่อมาในปี 1959 สาธารณรัฐประชาธิปไตยเวียดนามประกาศตัวว่าเป็นประเทศที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ (Multinational State) สิทธิของชนกลุ่มน้อยได้รับการยอมรับและปรากฏอยู่ในรัฐธรรมนูญอย่างชัดเจนว่า ชนกลุ่มน้อยมีสิทธิในการ “อนุรักษ์และปรับปรุงชนบประเพณีและความเป็นอยู่ของตนเอง สามารถใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนของตนเองได้ และสามารถพัฒนาวัฒนธรรมของชนเผ่าตนเองได้” (Constitution of the Socialist Republic of Vietnam, 1995) ทั้งนี้ยังรวมไปถึงสิทธิในการถือสัญชาติเวียดนาม สิทธิในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งและสมัครเป็นสมาชิกสภาแห่งชาติ

รัฐธรรมนูญฉบับที่สามของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ในปี 1980 และ ฉบับที่สี่ในปี 1992 มาตราที่ 5 มีเนื้อความตรงกันว่า “สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามเป็นประเทศเอกราช ที่คนทุกเชื้อชาติอยู่ร่วมกันในแผ่นดินเวียดนาม มีสิทธิและหน้าที่เท่าเทียมกัน.....และห้ามกระทำการทุกอย่างที่เป็นการดูหมิ่น และแบ่งแยกเชื้อชาติ (ชนเผ่า)” ในรัฐธรรมนูญฉบับ ปี 1992 ยังเพิ่มเติมข้อความที่คล้ายกับที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญฉบับปี 1959 ว่า “ทุกเชื้อชาติมีสิทธิที่จะใช้ภาษาและระบบการเขียนของตนเอง อนุรักษ์เอกลักษณ์และส่งเสริมวัฒนธรรม ประเพณี และความเป็นอยู่ที่ดีงาม รัฐมีนโยบายที่จะพัฒนาอย่างรอบด้านและยกระดับสภาพความเป็นอยู่ทั้งทางด้านจิตใจและวัตถุของชนกลุ่มน้อยอย่างเป็นขั้นตอน” (Constitution of the Socialist Republic of Vietnam, 1995)

แม้จะส่งเสริมให้ชนกลุ่มน้อยรักษาเอกลักษณ์ รวมทั้งวัฒนธรรมประเพณีของตน แต่ในการอนุรักษ์ดังกล่าวก็ยังอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาล ตามมาตราที่ 30 ที่ว่า

“รัฐบาลและสังคมจะปกป้องและพัฒนาวัฒนธรรมพื้นฐานของเวียดนาม..... รัฐบาลจะเป็นผู้จัดการงานทางวัฒนธรรม ห้ามเผยแพร่แนวคิดและวัฒนธรรมที่ต่อต้านสังคมและชั่วร้าย ความเชื่อเรื่องเหนือธรรมชาติและประเพณีที่ล้าสมัย ควรยกเลิก” (Constitution of the Socialist Republic of Vietnam, 1995)

3.4 ข้อมูลโดยสังเขปของกลุ่มชาติพันธุ์จำนวน 54 กลุ่มในเวียดนาม

ข้อมูลจำนวนประชากรที่ปรากฏในบทนี้ เป็นข้อมูลที่สำรวจประชากรและครัวเรือน โดยสำนักงานสถิติเวียดนาม เมื่อปี ค.ศ. 2009 (Dang and et.al, 2016: 266)

1. กลุ่มชาติพันธุ์เอเด (E De)

ชื่ออื่นของกลุ่มชาติพันธุ์ : กลุ่มชาติพันธุ์เอเดมีชื่อเรียกอื่นๆ ว่า Rha de, Anak, Ede-Egar, Moi, Ra De

ประชากร: กลุ่มชาติพันธุ์เอเด มีประชากรประมาณ 271,000 คน

ถิ่นฐาน: กลุ่มชาติพันธุ์เอเดอาศัยอยู่ในเขตของจังหวัดดักลัก ผู้เอียน และจังหวัดแคญห์ฮว่า

ประเพณีและการดำรงชีวิต: ลักษณะของบ้านกลุ่มชาติพันธุ์เอเดเป็นบ้านยกพื้นสูง ทำด้วยไม้ไผ่ หรือไม้ หลังคามุงด้วยหญ้าคา ลักษณะของครอบครัวเป็นครอบครัวขยาย บ้านจะขยายออกไปตามยาวเมื่อมีสมาชิกเพิ่มขึ้น คือ มีการแต่งงาน มีครอบครัวใหม่ บางบ้านสร้างยาวออกไปถึง 100 เมตร บ้านยาวขนาด 30-40 เมตร เป็นความยาวปกติ ภายในบ้านก็จะแบ่งเป็นห้องตามจำนวนของครอบครัวที่อาศัยอยู่รวมกัน ประตูทางเข้าบ้านจะหันหน้าไปทางทิศเหนือหรือด้านที่ติดกับถนน และภายในบ้านก็จะแบ่งส่วนพื้นที่ ประมาณหนึ่งในสามเป็นพื้นที่ไว้ใช้รับแขกหรือทำกิจกรรมในครอบครัว ส่วนที่เหลือแบ่งเป็นห้องสำหรับแต่ละครอบครัว หมูบ้านของเอเดจะมีประมาณ 20-70 ครอบครัว โดยมีผู้หญิงที่มีอายุมากที่สุดเป็นผู้นำหมู่บ้าน ที่ดูแลกิจกรรมในหมู่บ้าน แก้ไขข้อขัดแย้งต่างๆ รับผิดชอบสาธารณสมบัติของชุมชน เช่น ฆ้อง กลองสัมฤทธิ์ ไหเหล้า แก้วไม้ขนาดใหญ่สำหรับผู้นำหมู่บ้าน กลุ่มชาติพันธุ์เอเดนั้น ผู้หญิงเป็นใหญ่ในครอบครัว ลูกจะใช้นามสกุลแม่ ลูกสาวคนสุดท้ายจะเป็นผู้รับมรดก หลังจากที่ตั้งงานแล้วผู้ชายจะต้องย้ายไปอยู่ที่บ้านของฝ่ายหญิง และหากภรรยาเสียชีวิตสามารถแต่งงานกับน้องสาวของภรรยาได้

สังคมของกลุ่มชาติพันธุ์เอเด จะเป็นสังคมประชาธิปไตย มีศาลากลางบ้านที่ใช้สำหรับประกอบพิธีกรรมทางศาสนาต่างๆ และใช้สำหรับเป็นที่รับแขกที่มาเยือน การนับถือศาสนา กลุ่มชาติพันธุ์เอเด มีความเชื่อเกี่ยวกับผีและสิ่งเหนือธรรมชาติ

ภาษาและวัฒนธรรม: ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์เอเด อยู่ในตระกูลภาษามลายู-โพลีนีเซียน กลุ่มเอเดเป็นกลุ่มที่มีเอกลักษณ์ของวรรณกรรมมุขปาฐะ รวมทั้งเทพนิยาย ตำนาน เพลง และที่มีชื่อเสียงคือ ตำนานเรื่อง Dam San และ Dam Kteh Mlan และนอกจากนี้ยังมีการร้อง การแสดง และการละเล่นต่างๆ เครื่องดนตรีที่ได้รับความนิยมในกลุ่มชาติพันธุ์เอเดคือ Ding Nam (ฆ้อง)

การแต่งกาย: ลักษณะการแต่งกายของผู้หญิงของกลุ่มเอเด จะใส่ผ้าถุงพื้นดำหรือสีคราม ที่มีลายขวางเป็นสีแดง และเสื้อที่มีสีสันทากหลาย ส่วนผู้ชายจะสวมกางเกง หรือผ้าเตี่ยวแบบง่ายๆ แต่ก่อนเสื้อผ้าส่วนใหญ่จะเป็นสีครามหรือสีที่มีดๆ มีริ้วผ้าสีแดงประดับที่เสื่อด้านหน้า เครื่องประดับจะเป็นลูกปัด เครื่องประดับยังเป็นสิ่งที่บอกฐานะทางครอบครัวอีกด้วย หากลูกปัดมีขนาดใหญ่และหายากก็แสดงว่าครอบครัวนั้นมีฐานะดี

เศรษฐกิจ: อาชีพหลักของชาวเอเดคือ เกษตรกรรมและทำนา เดิมใช้ควายในการทำนา นอกเหนือจากการเพาะปลูก ก็มีการล่าสัตว์ การทำประมง ทำเครื่องจักสานต่างๆ และทอผ้าใช้เอง (Dang and et.al, 2016: 204-209)

2. กลุ่มชาติพันธุ์ ไส (Giay, Zay)

ชื่ออื่นของกลุ่มชาติพันธุ์ : กลุ่มชาติพันธุ์ไส มีชื่อเรียกอื่นๆว่า Nhung, Giang, Sa Nhan Pau Thin, Pu Nam, และ Chung

ประชากร: กลุ่มชาติพันธุ์ ไส มีประชากรประมาณ 50,000 คน

ถิ่นฐาน: กลุ่มชาติพันธุ์ไส อาศัยอยู่ในจังหวัดหล่าวกาย ห่าซาง และลายเจิว

ประเพณีและการดำรงชีวิต: ลักษณะของบ้านจะทำด้วยไม้ไผ่ หรือไม้ หลังคามุงด้วยหญ้าคา ยกสูงจากพื้นเพื่อด้านล่างจะได้ใช้เก็บสิ่งของ ในบางพื้นที่ เช่น ลายเจิว และฮว่างเลียนเซิน ปลูกบ้านติดพื้นดิน ลักษณะของครอบครัวเป็นครอบครัวขยาย จะอาศัยอยู่ด้วยกันหลายครอบครัวในบ้านหลังเดียวกัน โดยทั่วไปชาวไสมักจะมีบ้านหลังที่สองที่ปลูกบริเวณที่นา เพื่อให้คนสูงอายุดูแลพืชผล ชาวไสจะมีพิธีบูชาในช่วงเริ่มทำนา มีทักษะในการปลูกข้าวนาดำในพื้นที่ขั้นบันได ในสังคมของชาวไส ผู้ชายจะเป็นใหญ่ในครอบครัว ลูกจะใช้นามสกุลพ่อ ภายหลังจากการแต่งงานผู้หญิงจะต้องย้ายไปอยู่ที่บ้านของสามี ในอดีตเมื่อพ่อแม่ของฝ่ายหญิงไม่รับหมั้นฝ่ายชายจะมีการลักพาตัวผู้หญิง ผู้หญิง ไสเมื่อแต่งงานจะต้องเชื่อฟังข้อห้ามที่เกี่ยวข้อง และเมื่อทารกอายุครบ 1 เดือนจะมีพิธีไหว้บรรพบุรุษ เพื่อแจ้งให้บรรพบุรุษทราบว่าเด็กเกิดใหม่และอธิษฐานให้ท่านคุ้มครอง ในการประกอบพิธีหมั้นผู้ประกอบพิธีจะผูกดวงของทารก โดยเขียนเวลา วัน เดือน และปีเกิดที่ผ้าสีแดงผูกดวงตามดาราศาสตร์เพื่อให้สอดคล้องกับอายุของเด็กในเวลาเลือกคู่ครองและเวลาในการฝังศพของแต่ละคน ในหมู่บ้านไส จะมีศาลากลางบ้านไว้สำหรับประกอบพิธีกรรมต่างๆ มีป่าศักดิ์สิทธิ์ กลุ่มชาติพันธุ์ ไสจะให้ความเคารพสักการะวิญญาณ บนสวรรค์ โลก รวมทั้งเทพผู้ให้กำเนิดชีวิต

ภาษาและวัฒนธรรม: ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ ไส อยู่ในตระกูลภาษาไทหรือถาย มรดกวัฒนธรรมของกลุ่มไส คือเรื่องราวโบราณที่ได้รวบรวมไว้ บทกวี สุภาษิต ปริศนาคำทายต่างๆ และเพลง เรื่องที่อธิบายถึงปรากฏการณ์ธรรมชาติและอีกหลายเรื่องที่ถูกเล่าผ่านบทเพลง ชาวบ้านที่มีเครื่องดนตรีที่นิยมหลายประเภท และมีความหลากหลาย มีจังหวะที่ไพเราะโดยเฉพาะอย่างยิ่งเพลงที่ร้องคู่ สร้างความบันเทิงที่มีเสน่ห์มาก

การแต่งกาย: ลักษณะการแต่งกายของผู้หญิงของกลุ่มไสจะใส่เสื้อที่มีผ้าสีสดใสติดแถบตรงป้ายเฉียงมาทางด้านขวาติดกระดุมได้รักแร้ขวาและนุ่งกางเกงยาวประมาณหน้าแข้ง และผ้าโพกศีรษะ ส่วนผู้ชายใส่กางเกงขนาดใหญ่มีเข็มขัดคาด และเสื้อก็มีกระดุมแถวด้านหน้า

เศรษฐกิจ: ชาวไสประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก (Dang and et.al, 2016: 142-146)

3. กลุ่มชาติพันธุ์ ก่ง (Cong)

ชื่ออื่นของกลุ่มชาติพันธุ์ : กลุ่มชาติพันธุ์ก่ง มีชื่อเรียกอื่นๆ ว่า Xam Khoong, Xa Khoong, Xa และ Xa Xeng

ประชากร: กลุ่มชาติพันธุ์ ก่ง มีประชากรประมาณ 1,700 คน

ถิ่นฐาน: กลุ่มชาติพันธุ์ ก่ง อาศัยอยู่ในเขตเหมืองเตของจังหวัดลายเจิว และตามบริเวณชายแดนเวียดนาม ลาว และจีน

ประเพณีและการดำรงชีวิต: ลักษณะของบ้านจะทำด้วยไม้ไผ่ หรือไม้ ผู้ชายเป็นใหญ่ ในกลุ่มก่งแต่ละตระกูลจะมีผู้นำในการประกอบพิธีในการไหว้บรรพบุรุษ และจะมีข้อห้ามที่เกี่ยวกับวิธีการในการวางแผนบูชา แต่ละตระกูลจะมีวิธีการไหว้บูชาบรรพบุรุษเฉพาะตระกูล ในแต่ละครอบครัวจะมีผู้ชายหัวหน้าครอบครัวที่เป็นตัวแทนของคนในครอบครัว และเมื่อพ่อตายลูกชายคนโตจะขึ้นมาเป็นหัวหน้าครอบครัวแทน ในอดีตผู้ชายและผู้หญิงในกลุ่มก่ง จะแต่งงานกันเฉพาะในกลุ่มเท่านั้น แต่ปัจจุบันก็มีการแต่งงานข้ามกลุ่มชาติพันธุ์ เช่น ถาย หรือท่าญี โดยปกติญาติสามารถแต่งงานกันได้แต่จะต้องตั้งแต่วัย 7 เท่านั้น ก่อนแต่งงาน ฝ่ายชายจะไปอยู่บ้านฝ่ายหญิงประมาณ 8-12 ปี หรือจ่ายเงินแท่งจำนวน 5 ชิ้นและเงินจำนวนหนึ่ง การแต่งงานครอบครัวของฝ่ายชายจะเป็นฝ่ายจัดงาน ฝ่ายชายจะต้องมอบสินสอดให้กับพ่อแม่ของฝ่ายหญิง เมื่อคลอดลูก จะนำรกของเด็กใส่ไม้ไผ่ฝังไว้ใต้เตียง

ภาษาและวัฒนธรรม: ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ก่ง อยู่ในตระกูลภาษาทิเบต-พม่า ชาวก่งมีศิลปะการแสดงที่หลากหลายจะมีบทเพลงที่มีลักษณะเฉพาะที่ใช้ร้อง เพื่อแสดงว่าเป็นการเริ่มเข้าสู่ฤดูทำนา เพื่ออธิษฐานให้สามารถเก็บเกี่ยวได้ผลผลิตที่มากกว่าเดิมและมีความเจริญงอกงาม ซึ่งลักษณะของเพลงและทำนองเพลงเป็นแบบเรียบง่าย กลุ่มชาติพันธุ์ก่งมีการกำหนดปฏิทินขึ้นมาใช้เอง

การแต่งกาย: ลักษณะการแต่งกายผู้หญิงจะสวมเสื้อแขนยาว ที่มีสีสันสดใส และสวมเสื้อกั๊กทับ จะใส่ผ้าถุงที่มีสีสันสดใส และใส่หมวกหรือผ้าโพกหัว ผู้ชายใส่กางเกงตัวใหญ่และเสื้อกั๊ก

เศรษฐกิจ: ประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยใช้เทคโนโลยีแบบดั้งเดิม ใช้ควายช่วยไถนา นอกจากนี้ชาวก่งยังจับปลา มีการเพาะปลูกฝ้ายและนำไปให้ชาวลายทอผ้า ชนกลุ่มก่งจะมีความชำนาญในการทำเครื่องจักสาน โดยเฉพาะเสื้อหวายย้อมสีแดง (Dang and et.al, 2016: 256-259)

4. กลุ่มชาติพันธุ์เกอตู (Co Tu)

ชื่ออื่นของกลุ่มชาติพันธุ์ : กลุ่มชาติพันธุ์เกอตู มีชื่อเรียกอื่นๆว่า Ca Tu, Cao, Ha, Moi และ Ca Tang

ประชากร: กลุ่มชาติพันธุ์เกอตู มีประชากรประมาณ 51,000 คน

ถิ่นฐาน: กลุ่มชาติพันธุ์เกอตู อาศัยอยู่ในจังหวัดกว๋างนามและเถื่อเทียนเฮวหรือเมืองเว้

ประเพณีและการดำรงชีวิต: ลักษณะการสร้างหมู่บ้านจะเป็นวงกลม มีศาลากลางบ้าน อยู่ตรงกลาง ใช้สำหรับประกอบพิธีกรรมต่างๆ ต้อนรับแขก จัดงานแสดงวัฒนธรรมต่าง ๆ และเป็นศูนย์รวมของคนในหมู่บ้าน การปกครองผู้ชายจะเป็นใหญ่ในครอบครัว ลูกชายจะเป็นผู้รับมรดก เชื้อสาย

ของกลุ่มเกอตู จะมีชื่อเรียกที่แตกต่างกันออกไป ทุกคนในกลุ่มจะต้องเชื่อฟังและปฏิบัติตามข้อห้ามที่กำหนดยกเว้น ทุกคนมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ส่วน

พิธีกรรมทางศาสนา คนตายจะถูกฝังไว้ในที่ฝังศพของหมู่บ้าน มีการนำไม้มาสลักชื่อของผู้ตาย และตั้งไว้หน้าหลุมฝังศพ มีความเชื่อในการบูชาผี Giang

ภาษาและวัฒนธรรม: ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์เกอตู อยู่ในตระกูลภาษามอญ-เขมร

การแต่งกาย: ลักษณะการแต่งกายของผู้หญิงของกลุ่มเกอตู จะใส่ผ้าถุงยาวถึงอก และในฤดูหนาวจะสวมเสื้อทับอีกตัว ส่วนผู้ชายจะนุ่งเฉพาะผ้าเตี่ยว ปัจจุบันนิยมใส่เสื้อผ้าเหมือนคนเหวียด เครื่องประดับที่นิยมใส่จะเป็นสร้อยคอที่ทำมาจากลูกปัด กำไลและต่างหู เครื่องประดับเหล่านี้ยังบอกถึงฐานะของแต่ละครอบครัว หากมีลูกปัดใหญ่และหายากแสดงว่าบ้านนั้นมีฐานะดี

เศรษฐกิจ: กลุ่มชาติพันธุ์เกอตู จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก มีการเลี้ยงสัตว์ ทอผ้า และการทำงานเครื่องจักสานต่างๆ (Dang and et.al, 2016: 77-80)

5. กลุ่มชาติพันธุ์ชาว หรือเย้า (Dao)

ชื่ออื่นของกลุ่มชาติพันธุ์ : กลุ่มชาติพันธุ์ ชาวหรือเย้า มีชื่อ เรียกอื่นๆ ว่า Man, Dong, Trai, Xa, Diu Mien, Kim Mien, Kiem Mien

กลุ่มย่อยของชาวประกอบด้วย Dao Quan Trang, Dao Quan Chet, Dao Lan Tien, Dao Thanh Y, Dao Do, Dao Lo Gang, Dao ao Dai, Dao Dai Ban, Dao Coc Ngang, Dao Coc Mun, Dao Tam Dao

ประชากร: กลุ่มชาติพันธุ์ชาว มีประชากรประมาณ 621,000 คน

ถิ่นฐาน: กลุ่มชาติพันธุ์ชาว อาศัยอยู่ในพื้นที่สูงบริเวณชายแดนจีน-เวียดนาม และชายแดนเวียดนาม-ลาว ในภาคเหนือของเวียดนาม

ประเพณีและการดำรงชีวิต: ลักษณะของการสร้างบ้านจะเป็นบ้านไม้ไผ่ หรือไม้ เป็นบ้านยกพื้นสูงหรือติดพื้นดิน ในการแต่งงานเจ้าสาวจะสวมหมวกขนาดใหญ่และหนัก ในอดีตพิธีแต่งงานจะมีพิธีการที่ซับซ้อน และมีความเชื่อในเรื่องของวิญญาณและผี เชื่อว่าวิญญาณยังคงอยู่ใกล้ๆ ดังนั้นจึงมีการทำพิธีที่เกี่ยวข้อง คนชาว จะมีความเชื่อว่าพวกเขามาจากเผ่าพันธุ์เดียวกัน และมีการสักการะบรรพบุรุษที่เรียกว่า Ban Ho อาหารที่สำคัญของพวกเขาคือหน่อไม้และผัก ในบางครั้งก็จะมีปลาหรือเนื้อเพิ่มขึ้นมาด้วย

ภาษาและวัฒนธรรม: ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวอยู่ในตระกูลภาษาม้ง-เย้า จะมีภาษาเขียนแบบจีนที่ใช้กันมายาวนาน (แต่ออกเสียงแบบชาว) เรียกว่า Nom Dao กลุ่มชาวมีประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่ต่อเนื่องกันมายาวนานและพวกเขายังมีความรู้เรื่องยาสมุนไพรที่เป็นมรดกตกทอดมาจากบรรพบุรุษ

การแต่งกาย: ลักษณะการแต่งกายของผู้หญิงของกลุ่มชาว จะมีความหลากหลายและตกแต่งด้วยสีสันทัดสี ส่วนใหญ่จะนุ่งกางเกงและเสื้อตัวยาวผ่าหน้า ส่วนผู้ชาย จะนุ่งกางเกง และใส่เสื้อกั๊ก ผู้ชายจะไว้ผมยาวและเดิมมักมวยผมขึ้นไว้บนศีรษะ แต่ในปัจจุบันนี้มีการตัดผมสั้น

เศรษฐกิจ: ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ปลูกพืชสมุนไพร และมีอาชีพอื่นๆ เสริม เช่น ทอผ้า จักสาน ทำมิดและเครื่องมือการเกษตร กระจาดสา และเครื่องเงิน เครื่องประดับ กลุ่มชาวจะมีเครื่องมือในการเกษตรที่ก้าวหน้ากว่ากลุ่มอื่น (Dang and et.al, 2016: 183-192)

6. กลุ่มชาติพันธุ์ตาโอ (Ta Oi)

ชื่ออื่นของกลุ่มชาติพันธุ์ : Toi oi, Ta oih, Ta hoi, Ta uat

ประชากร : 26,000

ถิ่นฐาน: กลุ่มชาติพันธุ์ตาโอ อยู่ในจังหวัดเถียนเฮว หรือเว้ และกว๋างจิ

ประเพณีและการดำรงชีวิต: บ้านชาวตาโอแยกพื้นสูง บ้านสิบหลังรวมกันเป็นกลุ่มเรียกว่า เวล (Vel) ที่พักรวมของกลุ่มชาติพันธุ์ตาโอเรียกว่า ลอง ซึ่งสร้างขึ้นบริเวณกลางหมู่บ้านและตัวบ้านมีลักษณะยาว เด็กๆ จะใช้นามสกุลของพ่อและลูกชายจะได้รับสิทธิในการสืบทอดทรัพย์สินของครอบครัว ผู้เป็นหัวหน้าจะแสดงบทบาทสำคัญในเรื่องต่างๆ ของหมู่บ้าน ลูกฝ่ายแม่จะได้รับความเคารพนับถือมากที่สุดในครอบครัวและเป็นผู้ดำเนินการทำพิธีกรรมต่างๆ คนหนุ่มสาวของกลุ่มชาติพันธุ์ตาโอนั้นมีอิสระในการเลือกคู่ครองของตนเอง พวกเขาเชื่อในเรื่องวิญญาณและจัดพิธีต่างๆ ให้กับ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ชาวตาโอนับถือ เป็นเวลาหลายปีหลังจากที่มีการฝังศพคนที่ตายแบบง่ายๆ ลูกหลานของผู้ตายได้จัดพิธีฝังศพในที่ที่มีลักษณะคล้ายบ้านพร้อมทั้งตกแต่งและสร้างรูปแกะสลักรอบๆ เพื่อเป็นรั้วของที่ฝังศพนั้น

วัฒนธรรม : ตาโอเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่อยู่ในตระกูลภาษา มอญ-เขมร และมีลักษณะใกล้เคียงกับภาษาบรูเวินเกี่ยว และเกอตู กลุ่มชาติพันธุ์ตาโอได้มีการอนุรักษ์ภาษา นิทาน เพลงปริศนา คำทาย และเรื่องเล่าต่างๆ ไว้อย่างมากมาย เพลงพื้นบ้านที่ได้รับความนิยมจะประกอบไปด้วยเครื่องดนตรีหลายชนิด เครื่องดนตรีที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากได้แก่ ข้อง และกลอง

เครื่องแต่งกาย : ผู้หญิงจะสวมเสื้อและผ้าถุง แต่ผ้าถุงมักจะสวมขึ้นไปปกปิดหน้าอก ผู้ชายจะสวมใส่ผ้าเตี่ยวและเสื้อกั๊กสั้นๆ หรือปล่อยให้ช่วงบนของลำตัวเปลือย ส่วนเครื่องประดับที่ใช้มักได้รับความนิยมที่ทำขึ้นจากทองแดง เงิน ลูกปัดและงาช้าง

สภาพเศรษฐกิจ : กลุ่มชาติพันธุ์ตาโอทำการกสิกรรมและทำนา ปลูกข้าวโพด มันสำปะหลัง มันเทศ และลำสั้ว (Dang and et.al, 2016: 85-87)

7. กลุ่มชาติพันธุ์ไต (Tay)

ชื่อกลุ่มชาติพันธุ์ : Tho

ประชากร : 1,190,000 คน

ถิ่นฐาน: Quang Ninh, Lao Cai, Yen Bai, Cao Bang, Bac Can, Thai Nguyen, Tuyen Quang, Ha Giang, Dien Bien, Lam Dong, Dak Lak

ประเพณีและการดำรงชีวิต: หมู่บ้านของชาวไต หรือ บ่าน ประกอบด้วย 40-50 ครัวเรือน บ้านยกพื้นสูง ในบ้านแบ่งเป็นสองส่วน ส่วนหลังเป็นครัวและห้องนอน ส่วนหน้าใช้รับแขก และมีแท่นบูชา การบูชาบรรพบุรุษเป็นพิธีกรรมทางศาสนาของกลุ่มชาติพันธุ์ไต แท่นบูชาสำหรับบรรพบุรุษ

จะตั้งอยู่ที่กลางบ้าน หองบูชาถือเป็นสถานที่ที่มีความศักดิ์สิทธิ์ซึ่งจะไม่อนุญาตให้ผู้มาเยี่ยมเยียนนั่งบนเตียงหน้าแท่นบูชาได้ และเด็กผู้หญิงจะไม่สามารถอนุญาตให้นั่งบนเตียงหน้าแท่นบูชาเช่นกัน หมู่บ้านของกลุ่มชาติพันธุ์ไต มักจะสร้างบริเวณเชิงเขา เป็นสังคมที่ชายเป็นใหญ่ พ่อเป็นคนที่ตัดสินใจทุกอย่างในบ้าน ลูกชายคนโตจะเป็นผู้รับผิดชอบครอบครัวต่อจากพ่อ

วัฒนธรรม : ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ไต เป็นกลุ่มภาษาถายหรือไท ซึ่งมีความเชื่อดั้งเดิมอยู่มากมาย นับถือพุทธศาสนา และบรรพบุรุษ มีโคลงกลอนชนิดต่างๆ จำนวนมาก เพลง การรำและดนตรี เพลงของกลุ่มชาติพันธุ์ไต ประกอบไปด้วยไต เหลือน (เป็นเพลงร้องคู่ระหว่างคนรัก) และเพลงกล่อมเด็ก

เครื่องแต่งกาย : ผู้หญิงจะสวมใส่เครื่องแต่งกาย เสื้อที่ยาวถึงเข่า ซึ่งจะผ่าด้านข้างออก และยึดด้วยกระดุม 5 เม็ดเป็นแนวยาวตามรักแร้ และมีแขนเสื้อแคบ ผู้ชายสวมเสื้อฝ้ายธรรมดา

สภาพเศรษฐกิจ : กลุ่มชาติพันธุ์ไตทำการเกษตรและสามารถที่จะเพาะปลูกพืชได้แทบทุกชนิดรวมไปถึง ข้าวนาดำ ข้าวโพด ยาสูบ ถั่ว ชา ไม้ผล ไม้ไผ่และมัน รวมทั้งเลี้ยงสัตว์ (Dang and et.al, 2016: 121-125)

8. กลุ่มชาติพันธุ์ ถาย (Thai)

กลุ่มชาติพันธุ์ : Tay

ประชากร : 1,040,000 คน

ถิ่นฐาน: บริเวณตะวันตกเฉียงเหนือของเวียดนาม ลุ่มแม่น้ำแดงถึงแม่น้ำลาม แม่น้ำดำและมา

ประเพณีและการดำรงชีวิต: กลุ่มชาติพันธุ์ถายอาศัยอยู่ในบ้านใต้ถุนสูง ในกลุ่มชาติพันธุ์ไทดำมักจะสร้างหลังคาซึ่งมีรูปร่างคล้ายกับกระดองเต่า กลุ่มบ้านเรียกว่า บาน เมื่อรวมหลายกลุ่มบ้านเข้าด้วยกันจะเรียกว่า เหมือง กลุ่มชาติพันธุ์ถายจะเคารพบูชาบรรพบุรุษ สวรรค์ โลก สิ่งต้องห้าม พวกเขายังยึดถือพิธีกรรมในการสวดเพื่อขอพิชิตพญายักษ์และสิ่งชั่วร้ายด้วย ชายไทเมื่อแต่งงานในตอนแรกนั้นจะอาศัยอยู่กับครอบครัวฝ่ายภรรยาเป็นเวลาหลายปีกว่าทั้งคู่จะมีบุตร หลังจากนั้นจะต้องย้ายไปอยู่กับครอบครัวทางฝ่ายสามี กลุ่มชาติพันธุ์ถายจะจัดพิธีงานศพในงานลักษณะเป็นการอำลาซึ่งเป็นเสมือนการส่งให้ผู้ตายแล้วไปยังโลกอื่น

วัฒนธรรม : ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ถาย ที่ใช้เป็นของกลุ่มถายหรือไท ได้รับการสืบทอดตำนานเรื่องเล่าจากบรรพบุรุษ เรื่องเล่าเป็นร้อยกรองและนิทานพื้นบ้านอันมีคุณค่า เช่น ความได้เมือง ชาวถายชอบการร้องเพลง ควบคู่ไปกับเครื่องดนตรีประเภทสายและการรำรำ เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงลักษณะทางวัฒนธรรมเฉพาะที่ไม่เหมือนใครของกลุ่มชาติพันธุ์ถาย

เครื่องแต่งกาย : ผู้ชายจะรับเอารูปแบบการแต่งกายของชาวเหวียด ขณะที่ผู้หญิงรักษาการแต่งกายแบบดั้งเดิมไว้ซึ่งประกอบด้วย เสื้อตัวสั้นรัดรูปแขนยาว กระดุมแถวทำจากเครื่องเงิน ผ้าถุงสีดำ ผ้าโพกศีรษะ หรือผ้าเปียวและมีเครื่องประดับ ผู้ชายสวมเสื้อและกางเกงขา กว้างสีดำ

สภาพเศรษฐกิจ : กลุ่มชาติพันธุ์ถายมีประสบการณ์ในการเพาะปลูกข้าวและทำสวนผลไม้ เลี้ยงวัวและสัตว์ปีก มีการประดิษฐ์สิ่งของจากไม้ไผ่ ทอผ้า และมีการผลิตเครื่องเซรามิกด้วย (Dang and et.al, 2016: 126-130)

9. กลุ่มชาติพันธุ์ โถ่ (Tho)

ชื่อกลุ่มชาติพันธุ์ : Keo, Mon, Cuoi, Ho, Dan Lai-Ly Ha, Tay Poong

ประชากร : 70,000 คน

ถิ่นฐาน: Nghe An, Thanh Hoa

ประเพณีและการดำรงชีวิต: กลุ่มชาติพันธุ์โถ่จะอาศัยอยู่ในบ้านใต้ถุนสูง และสร้างบ้านติดพื้น ชาวโถ่มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดและช่วยเหลือซึ่งกันและกันซึ่งมีมานานในสังคมของกลุ่มชาติพันธุ์นี้ โดยมีพ่อเป็นผู้นำครอบครัว วัยรุ่นผู้ชายและหญิงจะได้ใช้สิทธิ์เต็มที่อย่างอิสระผ่านขนบธรรมเนียมที่เรียกว่า งู โหม เมื่อถึงเวลากลางคืน วัยรุ่นชายและหญิงจะได้พบคู่รัก พวกเขาจะสามารถพูดคุยถึงเรื่องความรักต่อกันได้ มีการเยี่ยมเยียนบ้านของฝ่ายชายและหญิง ก่อนการแต่งงาน มีพิธีกรรมที่ฝ่ายชายต้องดำเนินการ หากละเว้น อาจมีผลให้ยกเลิกการแต่งงานได้ สำหรับเรื่องการแต่งงานนั้น ครอบครัวของฝ่ายชายจำเป็นต้องใช้เงินจำนวนมากเพื่อเตรียมการสำหรับการจัดงานแต่งงาน รวมทั้ง ความ หมู เครื่องเงินและผ้าทอ 30 ผืน ดังนั้น ฝ่ายชายจำเป็นต้องทำงานหนักเพื่อสร้างอนาคต ญาติและวิญญาณที่ชาวโถ่ที่นับถือมีอยู่มากมาย ก่อนการเพาะปลูกจะมีพิธี จูหลัว พวกเขาให้ความสำคัญเคารพต่อบรรพบุรุษผู้บุกเบิกซึ่งเป็นผู้เสียสละในการค้นพบและก่อตั้งหมู่บ้านขึ้น มีการแสดงความเคารพต่อเหล่าวีรบุรุษสงคราม และให้ความสำคัญนับถือต่อบรรพบุรุษของตนอีกด้วย

วัฒนธรรม : ภาษาที่ใช้ในกลุ่มชาติพันธุ์ โถ่ เป็นของกลุ่ม เหวียด-เหมื่อง

เครื่องแต่งกาย : เครื่องแต่งกายของกลุ่มชาติพันธุ์โถ่ที่ใช้จะมีส่วนคล้ายกับเครื่องแต่งกายของชาวเหวียด ในช่วงกลางศตวรรษที่ 20 ผู้หญิงจะซื้อผ้าถุงจากกลุ่มชาติพันธุ์ถายและโปกผ้าสีขาวทรงสี่เหลี่ยมไว้รอบศีรษะ

สภาพเศรษฐกิจ : กลุ่มชาติพันธุ์โถ่มีการเพาะปลูกข้าวและปอ สำหรับการปลูกข้าวนั้น กลุ่มชาติพันธุ์โถ่ จะใช้วิธีเผา-ถาง ส่วนปอจะปลูกโดยมีจุดประสงค์หลักในการผลิตเพื่อใช้ในชีวิตรประจำวัน หาของป่าและผักหลายชนิดอยู่มากมายเพื่อใช้สำหรับการดำรงชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ (Dang and et.al, 2016: 20-24)

10. กลุ่มชาติพันธุ์ซิงห์มุน (Xinh Mun)

ชื่อกลุ่มชาติพันธุ์ : Xa, Puoc, Pua

ประชากร : 18,000 คน

ถิ่นฐาน: Son La, Lai Chau

ประเพณีและการดำรงชีวิต: ที่อยู่อาศัยของกลุ่มชาติพันธุ์ซิงห์มุนจะสร้างบ้านใต้ถุนสูง มีหลังคาโค้งรูปร่างคล้ายกระดองเต่า และมีบันไดบ้านทั้งสองด้าน ในบ้านแบ่งเป็นสองส่วน คือส่วนที่

ใช้รับแขก เป็นที่สำหรับขายโสดและหึ่งบูชา มีเตาไฟให้ความอบอุ่น อีกส่วนหนึ่งเป็นพื้นที่สำหรับคนในครอบครัว ทั้งที่นอน ที่เตรียมอาหาร ครัวและเก็บของ มีเตาไฟสำหรับทำอาหาร เด็กๆ จะใช้นามสกุลของพ่อแต่หลังจากพ่อตาย พี่ชายคนโตที่สุดจะได้รับการยกฐานะในตำแหน่งผู้นำครอบครัวแทน สำหรับธรรมเนียมในเรื่องการแต่งงานนั้น ครอบครัวของฝ่ายชายจะต้องมีเงินเป็นค่าสินสอดให้กับครอบครัวฝ่ายหญิง หลังจากได้ยื่นข้อเสนอแล้วจะมีการหมั้นและการแต่งงาน ฝ่ายชายจะต้องออกไปอยู่กับครอบครัวของฝ่ายหญิง หลังจากนั้น 2-3 ปี เมื่อทั้งสองที่แต่งงานกันและมีบุตรฝ่ายหญิงต้องย้ายไปอยู่กับครอบครัวของฝ่ายชาย ทั้งคู่จำเป็นต้องเปลี่ยนชื่อของตนโดยใช้ชื่ออื่นที่น้องชายของแม่เป็นผู้กำหนด ชาวกลุ่มชาติพันธุ์ซิงหนุ่นจะนิยมเคี้ยวหมาก และย้อมสีฟันให้เป็นสีดำและนิยมดื่มเหล้า กลุ่มชาติพันธุ์นี้จะจัดพิธีกรรมต่างๆ มากมายรักษาข้อห้ามต่างๆ ไว้ คนในหมู่บ้านจะจัดพิธีกรรมทุกปีให้แก่ผีประจำหมู่บ้าน

ภาษา : ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ซิงหนุ่นเป็นของกลุ่ม มอญ-เขมร

เครื่องแต่งกาย : กลุ่มชาติพันธุ์ซิงหนุ่นปลูกฝ้ายและทอผ้าเอง ผู้ชายสวมผ้าเยื่อมคราม ผู้หญิงสวมใส่เสื้อผ้าคล้ายชาวถาย

สภาพเศรษฐกิจ : กลุ่มชาติพันธุ์ซิงหนุ่นมักปลูกข้าวเหนียวและข้าวโพดบนพื้นที่เมาะ-ถาง และพื้นที่ชันบันได ปลูกข้าวไร่ และใช้การรูดเมล็ดข้าวจากรวงในยามเก็บเกี่ยวผลผลิต พวกเขาเลี้ยงสัตว์ ลำสัตว์และสานตะกร้า และมีการแลกเปลี่ยนสินค้าด้วย (Dang and et.al, 2016: 101-104)

11. กลุ่มชาติพันธุ์ ลาหู่ (La Hu)

ชื่ออื่นของกลุ่มชาติพันธุ์ : Xa Troong Luong, Xa Puoi, Kha Quy, Khu Sung, Co Sung

จำนวนประชากร : 7,000 คน

ถิ่นฐาน : Lai Chau

ประเพณีและการดำรงชีวิต: หมู่บ้านของชาวลาหู่สร้างอยู่บนเนินเขา กลุ่มบ้านจะมีประมาณ 3-4 หลัง ผนังกันที่ทำจากไม้ไผ่ หรือดินเหนียว มีแท่นบูชาสำหรับบูชาบรรพบุรุษอยู่เหนือที่นอนของผู้นำครอบครัว ห้องครัว มีเตาไฟบริเวณที่ผู้นำครอบครัวนอน เพื่อใช้เป็นที่พักของคนในครอบครัว การสืบทอดมรดกผู้ชายจะเป็นผู้รับมรดก คนหนุ่มสาวต่างได้รับอิสระในการเลือกคู่ หลังจากแต่งงานเจ้าบ่าวจะอาศัยอยู่กับครอบครัวของภรรยาหลายปี แต่หลังจากนั้นก็พาภรรยากลับไปอยู่กับครอบครัวฝ่ายชาย มีข้อห้ามพี่ชายสามีไม่ให้แต่งงานกับน้องภรรยา

ปกติผู้หญิงชาวลาหู่จะให้กำเนิดบุตรในห้องนอน หลังจากนั้น 3 วัน จะเชิญคนแก่มาทำพิธีตั้งชื่อให้เด็ก ถ้ามีสิ่งที่ไม่คาดคิดเข้ามาในระหว่างช่วงพิธี เด็กจะได้ชื่อตามคนนั้น ถ้าเด็กป่วยบ่อยๆ จะเปลี่ยนชื่อเด็กเพื่อขับไล่สิ่งชั่วร้าย การสักการบูชาบรรพบุรุษคือการระลึกถึงบุญการที่ล่วงลับในทุกๆ ปี ชาวลาหู่จะประกอบพิธีสักการบูชาวิญญาณของสรรพสิ่งทั้งหลายบนโลกและอธิษฐานให้เกิดความสงบสุข พวกเขาจะอ่อนวอนเทพดาข้าวโพดและข้าวหลังจากที่หว่านเมล็ดและการเก็บเกี่ยวเสร็จสมบูรณ์ เมื่อมีผู้เสียชีวิต จะยิงปืนสามนัดเพื่อแจ้งข่าว

วัฒนธรรม : ภาษาของชาว ลาหู่ จัดอยู่ในกลุ่มของ ทิเบต-พม่า พวกเขาจะมี “แคน” ซึ่งเป็นเครื่องดนตรี เพลงที่ใช้ในการร้องเป็นภาษาท่ามู แต่ชาวลาหู่จะรักษาจังหวะดนตรีของเขาไว้ ชาวลาหู่

มีประเพณีโบราณอันมีค่าที่ตกทอดมาจากบรรพบุรุษและรักษาไว้ ลาหู่มี 12 ปีนักษัตร ได้แก่ เสือ กระต่าย มังกร แมลง แกะ ลิง นกตัวผู้ สุนัข หมู กระรอก งู และควาย

การแต่งกาย : ผู้หญิงจะสวมกางเกงและเสื้อผ้าย้อมคราม ตกแต่งขอบแขนและหน้าอกเสื้อด้วยผ้าริ้วสีต่างๆ โดยทั่วไปในระหว่างวันที่มีการเฉลิมฉลอง จะสวมเสื้อกั๊กสีขาวที่หน้าอกเสื้อ มีการเย็บปักถักร้อยให้ดูมีสีสันประดับด้วยเหรียญเงิน เครื่องเงินหรือมีตะเข็บสีแดง

เศรษฐกิจ : ชาว ลาหู่ จะทำไร่แบบเผา-ถาง และการล่าสัตว์ ผู้ชายชาวลาหู่มีความสามารถในการทำแก้อีห้วย ถาดรอง จานรอง เสื่อ และเป็นช่างตีเหล็ก (Dang and et.al, 2016: 248-251)

12. กลุ่มชาติพันธุ์ หล่าว (Lao)

ชื่ออื่นของกลุ่มชาติพันธุ์ : Lao Boc, Lao Noi

จำนวนประชากร : ประมาณ 12,000 คน

ถิ่นฐาน: Son La, Lai Chau

ประเพณีและการดำรงชีวิต: หล่าวอาศัยในบ้านใต้ถุนสูง เสาเอกของบ้านตั้งด้านหน้าของเตาไฟในครัว ชาวหล่าวจะนับถือหมอมผี แต่นับวันความเชื่อเช่นนี้จะค่อยๆ หายไป โดยทั่วไปครอบครัวของชาวหล่าวจะใช้ชื่อ ลอ, เลื่อง เด็กๆ จะได้รับการตั้งชื่อตามพ่อเมื่อใดที่มีคนตาย การจัดพิธีกรรมและสถานที่ใช้ในการฝังจะกระทำด้วยความระมัดระวัง ซึ่งถ้าคนที่ล่วงลับเป็นหัวหน้าของเมืองหรือหัวหน้าหมู่บ้าน จะเผาศพให้เหลือแต่เก้าถ่านเท่านั้น ชาวหล่าวนิยมสูบบุหรี่ด้วยกล้องยาสูบที่ทำขึ้นอย่างสวยงาม

วัฒนธรรม : ภาษาลาวจัดอยู่ในกลุ่มของภาษา ไต-ไท หมอมผีของชาวหล่าวมีความสามารถในการเขียนและบรรยายเล่าเรื่องโบราณและการเล่นดนตรีพื้นบ้าน ด้านความเชื่อและมรดกตกทอดต่างๆได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมไทย เช่น การรำวง คือการแสดงหนึ่งที่อยู่ในงานเทศกาลและงานพิธีเฉลิมฉลอง

การแต่งกาย : ผู้หญิงหล่าวจะสวมเสื้อดำ นุ่งผ้าถุง ขอบตะเข็บจะประดับด้วยสายคาดสองเส้นลวดลายหลากหลายมีศิลปะ ผู้หญิงนิยมสักรูปแมลงที่กลางฝ่ามือ ส่วนผู้ชายชาวหล่าวจะมีรอยสักบริเวณข้อมือ ลายรูปสัตว์บนต้นขา

เศรษฐกิจ : ชาวนาส่วนมากจะปลูกข้าวในบริเวณที่ลุ่ม จะทำการคราดไถ และทดน้ำไว้ใช้ อีกทางหนึ่งรายได้เสริมที่ช่วยเพิ่มรายได้ให้ครอบครัวคือการทอผ้า การตีเหล็ก ทำเครื่องปั้นดินเผา และทำภาชนะเครื่องเงิน (Dang and et.al, 2016: 147-150)

13. กลุ่มชาติพันธุ์โล โล (Lo Lo)

ชื่ออื่นของกลุ่มชาติพันธุ์ : O Man, Lu Loc Man, Qua La, Di, Mun Di, La La

จำนวนประชากร : ราว 3,300 คน

ถิ่นที่อยู่ : Ha Giang, Cao Bang, Lao Cai

ประเพณีและการดำรงชีวิต: โดยทั่วไปชาวโลโลแต่ละหมู่บ้านจะตั้งอยู่บนเนินเขาที่อยู่ติดกับแม่น้ำโดยอาศัยรวมกันเป็นกลุ่มแต่ละหมู่บ้านจะมีสมาชิก 20-25 ครอบครัว ลักษณะของบ้านจะ

สร้างเป็นบ้านแบบยกสูง นับถือผีบรรพบุรุษ ชาวบ้านที่มีเชื้อสายเดียวกันจะอาศัยอยู่ในหมู่บ้านเดียวกัน หัวหน้าของหมู่บ้านจะเรียกว่า “ทาว จู” เป็นคนที่มีหน้าที่รับผิดชอบในพิธีการทางศาสนา และการปกป้องรักษาประเพณีของหมู่บ้าน ชาวโลโล จะมีคู่สมรสเพียงคนเดียวและภรรยาจะมาอาศัยอยู่กับครอบครัวของสามีหลังจากที่แต่งงานแล้ว หากพี่ชายเสียชีวิต น้องชายสามารถแต่งงานกับพี่สะใภ้ได้

ชาวโลโลใช้กลองสัมฤทธิ์สำหรับโอกาสพิเศษ จะมีกลองคู่ กลองชายและกลองหญิง เก็บกลองไว้เพื่อใช้เฉพาะงานประเพณีเท่านั้น หัวหน้าแต่ละครอบครัวจะเป็นผู้เก็บรักษากลองสัมฤทธิ์ ซึ่งกลองนี้จะใช้ในพิธีฝังศพหรือเก็บไว้ใช้ในเวลาที่มืงงานรื่นเริง

วัฒนธรรม : ภาษาของชาวโลโลจัดอยู่ในกลุ่มของ ทิเบต-พม่า วัฒนธรรมความเชื่อของชาวโลโลมีความหลากหลายแตกต่างกัน โดยเฉพาะการแสดงออกในการเต้นรำ เพลงและเรื่องในตำนาน ชาวโลโลนิยมให้ลูกหลานมีการศึกษาในระดับสูง

การแต่งกาย : ปกติผู้หญิงชาวโลโล จะสวมเสื้อสีดำที่ตกแต่งด้วยผ้าแถบหลากสีที่แขนเสื้อ และสวมกระโปรงดำ ผ้าโพกศีรษะจะออกแบบด้วยลวดลายสีสันต่างๆ มีเข็มขัด และผ้าพันรอบหน้าแข้ง

เศรษฐกิจ : โดยทั่วไปชาวโลโลปลูกข้าวโพดและข้าว ทอผ้า จักสาน (Dang and et.al, 2016: 252-255)

15. กลุ่มชาติพันธุ์ หมะ (Ma)

ชื่ออื่นของกลุ่มชาติพันธุ์ : Chau Ma, Cho Ma, Moi

จำนวนประชากร : 34,000 คน

ถิ่นที่อยู่ : Lam Dong, Dong Nai

ประเพณีและการดำรงชีวิต: ชาวหมะ อาศัยอยู่ในบ้านยาวที่แต่ละบ้านประกอบด้วย 5-10 ครอบครัวแบบขยาย หัวหน้าของหมู่บ้านจะเรียกว่า “กวาง บอน” หลังจากแต่งงานแล้วสามีจะมาอาศัยอยู่กับครอบครัวของภรรยา โดยเมื่อใดที่ฝ่ายชายได้อยู่ที่บ้านฝ่ายหญิงเพียงพอแล้ว ก็จะสามารถพาภรรยากลับไปอยู่บ้านได้ แต่เป็นครอบครัวที่ชายเป็นใหญ่ ลูกชายคนโตรับมรดก ชาวหมะมีความเชื่อว่าชีวิตดำรงอยู่ได้ด้วยจิตวิญญาณของแม่น้ำ ภูเขา และเมล็ดข้าว

วัฒนธรรม : ภาษาของชาวหมะจัดอยู่ในกลุ่มของ มอญ-เขมร มีแนวคิด ความเชื่อที่ประกอบกับตำนานโบราณต่างๆ การละเล่นเครื่องดนตรีประกอบด้วย ซ้อง กลอง พิณ และขลุ่ยไม้ไผ่ 3 รู

การแต่งกาย : ชาวหมะแต่งกายคล้ายชาวมกและเกอฮอ ใส่ตุ้มหูขนาดใหญ่ทำจากงาช้างหรือไม้ไผ่ สวมลูกปัดกำไลข้อมือและข้อเท้า ผู้หญิงจะสวมผ้าถุงยาวถึงหัวเข่า ส่วนผู้ชายจะใส่ผ้าเตี่ยว พวกเขาจะขัดฟัน เจาะหู ใส่ตุ้มหู และสวมเครื่องประดับ

เศรษฐกิจ : ชาวหมะประกอบอาชีพการเกษตรเพาะปลูกข้าว ข้าวโพด และฝ้าย ผู้หญิงมีความเชี่ยวชาญในการตัดเย็บเสื้อผ้า และชาวหมะยังมีความสามารถในการหล่อโลหะด้วย (Dang and et.al, 2016: 88-91)

16. กลุ่มชาติพันธุ์ ลี หรือ ลือ (Lu)

ชื่ออื่นของกลุ่มชาติพันธุ์ : Nhuon, Duon, Lu

จำนวนประชากร : 5,000 คน

ถิ่นที่อยู่ : Lai Chau

ประเพณีและการดำรงชีวิต: ชาวลื้ออาศัยอยู่ในบ้านที่สร้างแบบยกสูง มีหลังคาสองช่วงและจะขึ้นบ้านทางด้านทิศเหนือ ชาวลื้อเชื่อเรื่องผีประจำบ้าน หมูบ้าน ไรนาและปาเขา เชื่อเรื่องบุญ จะประกอบพิธีกรรมทางพุทธศาสนา หลังจากที่มีบุคคลล่วงลับ สมาชิกในครอบครัวจะยังคงประกอบพิธีกรรมโดยการนำเก้าคนที่ตายใส่สตูบ เจตีย์ คนหนุ่มและสาวแม่ได้รับอิสระในการเลือกคู่ของตัวเอง แต่จะต้องได้รับการอนุญาตจากพ่อแม่ก่อน อย่างไรก็ตาม ก่อนที่จะประกอบพิธีแต่งงาน ทั้งคู่จะต้องปรึกษาผู้ใหญ่ในการตรวจสอบดวงสมพงษ์ ถ้าผู้ใหญ่บอกว่าทั้งคู่สามารถอยู่ด้วยกันได้ ก็จะทำให้ทำการเตรียมพิธีแต่งงาน เด็กๆ จะได้รับการตั้งชื่อตามพ่อ โดยปกติเด็กผู้ชายจะมีชื่อกกลางว่า “บา” ส่วนเด็กหญิงจะใช้ชื่อว่า “ยา” ชาวลื้อเป็นคนที่มีความซื่อสัตย์และเป็นคนที่ซื่อสัตย์ การหย่าร้างจะไม่ค่อยมีในสังคมของชาวลื้อ ชาวลื้อมีความสุขในการกินข้าวเหนียวกับน้ำพริกและชอบดื่มชา

วัฒนธรรม : ภาษาของชาวลื้อจัดอยู่ในกลุ่มของ ไต-ไท ชาวลื้อชอบที่จะร้องเพลงกลอนเล่าเรื่องโบราณ ท่องบทกวี เป่าขลุ่ย และตีกลอง

การแต่งกาย : ผู้ชายลื้อจะสวมใส่กางเกงขายาว ผู้หญิงจะสวมผ้าถุง เสื้อผ้าต่างๆ จะประดับหลากสีบนเสื้อสีดำหรือย้อมคราม

เศรษฐกิจ : ชาวลื้อผูกพันกับการทำไร่ทำนามาเป็นเวลานาน แต่ชาวลื้อก็ยังคงเผาป่าเพื่อทำการปลูกข้าวโพด มันสำปะหลัง ถั่วลิสง พืชที่ใช้ย้อมสีคราม และฝ้าย (Dang and et.al, 2016: 151-154)

17. กลุ่มชาติพันธุ์กัญหรือ เหวียด (Kinh, Viet)

จำนวนประชากร : 65.8 ล้านคน

ถิ่นที่อยู่ : ชาวเหวียดอาศัยอยู่ทุกภูมิภาค แต่จะอยู่กันหนาแน่นแถบดินแดนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำและชายทะเล ชาวเหวียด (กัญ) เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ดั้งเดิมจากถิ่นที่ปัจจุบันเรียกว่า เวียดนามเหนือ และจีนตอนใต้ เหวียดเป็นชนกลุ่มใหญ่ของประเทศเวียดนาม โดยมีประมาณ 87% ของประชากรทั้งประเทศจากการสำรวจในปี 1999 และเรียกตามทางราชการว่า “กัญ” เพื่อจำแนกจากกลุ่มชาติพันธุ์ชาติอื่นในเวียดนาม ในประเทศจีนพวกเขาเป็นหนึ่งในกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยที่อาศัยอยู่รอบมณฑลกว่างสี และเรียกขานกันในภาษาจีนกลางตามเผ่าพันธุ์ว่า จิง/กิน หรือ” จิงซู/กินซู”

ต้นกำเนิด: ตามตำนานชาวเวียดนามเชื่อว่าสืบเชื้อสายมาจากพระยามังกรหลาก ลอง กวน และเทพธิดา เอว เกอซึ่งสมรสกันและวางไข่ 100ใบ ต่อมาฟักออกมาเป็นเด็ก 100 คน ทั้ง 100 คนนั้นถือว่าเป็นบรรพบุรุษของกลุ่มชาติพันธุ์เวียดนาม ลูกชายคนโต คือ “ หุ่นเวือง” เป็นกษัตริย์เมืองวันกลาง เรียกว่า กษัตริย์หุ่นเวือง หรือ พระเจ้าหุ่นเวือง เป็นปฐมกษัตริย์ราชวงศ์หุ่น กล่าวคือเป็นกษัตริย์องค์แรกของเวียดนาม โดยมีกษัตริย์ครองราชย์ติดต่อกันมารวมสิบแปดพระองค์ ตามตำนานบอกเล่า

สืบทอดกันมาหลายชั่วชีวิตคนเกี่ยวกับหลาก ลอง เกียนและนางเอวเกอ ประชาชนเวียดนามนับตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบันยังคงเล่าให้ลูกหลานฟังว่า คนเวียดนามมีเทือกเขาเหล่ก้อที่สืบเชื้อสายจากพญามังกรและเทพ ชาวเวียดนามรุ่นแรกๆ อพยพมาจากที่ซึ่งปัจจุบันคือประเทศจีนตอนใต้ลงมาที่สามเหลี่ยมแม่น้ำแดง แล้วผสมผสานกับกลุ่มชาติพันธุ์ ในปี 258 ก่อนคริสตกาล อาน เชื่อง เวือง ค้นพบอาณาจักร “ เอิว หลาก” (Au Lạc) ซึ่งปัจจุบันคือ เวียดนามเหนือ

ในปี 208 ก่อนคริสต์ศักราช เซา เตา หรือหมู่ชนเวียดนามเรียกว่า เจียว อดีตนายพลราชวงศ์ฉินของจีน โดยความร่วมมือจากผู้นำชาวยู ซึ่งในปัจจุบันคือ กวางตุ้ง ประกาศตนเป็นกษัตริย์ของแคว้น ยู ตอนใต้ หลังจากปราบ อาน เชื่อง เวือง แล้วได้รวมเอา เอิว หลาก (Au Lạc) เข้ากับเขตแดนจีนตอนใต้และขนานนามอาณาจักรของเขาว่า “นาม เหวียด ” (Nam Việt) หรือ ยูตอนใต้ ซึ่งคำว่า “นาม” (Nam) หมายถึง ทางใต้ ชาวเหวียด มาจากที่เดียวกันกับชาวยูหรือ ซึ่งจากการบอกกล่าวของชาวยูในจีนโบราณและบางส่วนของทางตอนใต้ของจีนปัจจุบันที่ใช้ภาษาถิ่น ซึ่งสมัยนั้นมีประชากรหลากหลายเชื้อสายอาศัยอยู่ในเขตตอนใต้ของจีนรวมไปถึงทางภาคเหนือของเวียดนาม

การกระจายของประชากร: แต่เดิมนั้นจากตอนเหนือของเวียดนามและตอนใต้ของจีชาวเวียดนามได้เอาชนะยึดครองดินแดนส่วนใหญ่ของอาณาจักรจามปาและจักรวรรดิเขมรมานับศตวรรษ มีอำนาจเหนือกลุ่มเชื้อชาติในภูมิภาคส่วนใหญ่ของเวียดนาม และเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในการแบ่งสันปันส่วนของประชากรกัมพูชา ภายใต้การปกครองของเขมรแดง ในยุคสมัยของการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ พวกที่รอดส่วนใหญ่หนีเข้าไปในเวียดนาม

ในช่วงศตวรรษที่ 16 ชาวเวียดนามเหนือบางส่วนได้อพยพเข้าไปในจีน ถึงแม้ว่าจะมีลักษณะค่อนข้างเหมือนชาวจีนแต่ลูกหลานของพวกเขายังคงพูดภาษาเวียดนาม พวกเขากระตือรือร้นอยู่เสมอว่าเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยที่อาศัยอยู่ในประเทศจีนโดยเฉพาะรอบๆ มณฑลกวางสี

เมื่อฝรั่งเศสปลดปล่อยประเทศเวียดนามในปี ค.ศ. 1954 ชาวเวียดนามบางส่วนได้อพยพไปฝรั่งเศส อย่างไรก็ตามพวกเขาเป็นชาวเวียดนามที่เคยอาศัยและศึกษาในฝรั่งเศสมาอย่างน้อยตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 1

ผลของการแบ่งเวียดนามเหนือและใต้ ชาวเวียดนามเกือบหนึ่งล้านคนอพยพจากเหนือลงมาทางใต้ ทันทีที่สงครามเวียดนามสิ้นสุดลง ผู้คนมากมายพากันทิ้งประเทศ หลายรายพากันตั้งถิ่นฐานในอเมริกาเหนือ ยุโรปตะวันตกและออสเตรเลีย คนเหวียดประมาณร้อยละ 1 ถูกส่งไปทำงานหรือศึกษาต่อในยุโรปตะวันออกและต่อมาภายหลังได้อาศัยอยู่ที่นั่น (Dang, 2000)

วัฒนธรรม : ภาษาของชาวเหวียดจัดอยู่ในกลุ่มของ เหวียด-เหมื่อง ชาวเหวียดเคารพบูชาบรรพบุรุษ ให้ความสำคัญกับครอบครัว ที่ผู้ชายเป็นใหญ่

การแต่งกาย : ชาวเหวียดปัจจุบันจะสวมใส่เสื้อและกางเกงขาวตามวัฒนธรรมตะวันตก ผู้หญิงจะสวมชุดอ้าวสาย เป็นเสื้อตัวยาวแบ่งเป็นผ้าชั้นแผ่นหน้าและแผ่นหลัง และกางเกง ผู้ชายสวมชุดอ้าวแพ คือเสื้อตัวยาวและกางเกงผ้าแพร

เศรษฐกิจ : ชาวเหวียดทำนาทำไร่ ค้าขายและประกอบอาชีพที่หลากหลาย ทั้งการทำประมง เลี้ยงสัตว์ ปลูกผัก ผลไม้ ปัจจุบันทำงานในระบบอุตสาหกรรม งานสำนักงานและอื่นๆ

18. กลุ่มชาติพันธุ์จาม (Cham)

ชื่ออื่นของกลุ่มชาติพันธุ์ : Chiem, Chiem Thanh, Cham, Cham Pa, Hoi

จำนวนประชากร : 133,000 คน

ถิ่นที่อยู่ : Binh Dinh, Phu Yen, Ninh Thuan, Binh Thuan, An Giang, Dong Nai, Tay Ninh, Ho Chi Minh

ประเพณีและการดำรงชีวิต: หมู่บ้านชาวจามมีประชากรหลายร้อยจนถึงเป็นพันคน บ้านจะปลูกเรียงเป็นแถว ประตูหันไปทางใต้หรือตะวันตก บ้านก่ออิฐถือปูน ชาวจามนับถือศาสนาอิสลามและพราหมณ์ ศาสนาพราหมณ์มีประมาณ 3 ใน 5 ของประชากรจามทั้งหมด ระบบครอบครัวของจามเป็นระบบสตรีเป็นใหญ่ ครอบครัวจามจะสืบสายเลือดตามมารดา หัวหน้าครอบครัวจะเป็นฝ่ายสตรีคนอาวุโสที่สุดจะเรียกว่า “โป ทาง” ลูกๆจะสร้างบ้านอยู่รอบๆ บ้านของมารดา และจับกลุ่มกับทางญาติของมารดา แต่ละตระกูลจะมีหัวหน้าเรียกว่า “อาเกาะเกิบ” หัวหน้าจะตัดสินเรื่องราวของคนในตระกูลด้วยกันและในสุสานของตระกูลจะมีหลุมฝังศพของมารดาแต่ละตระกูล จะมีกระบุงสีเหลี่ยมสานด้วยไม้ไผ่ ใช้เก็บเสื้อผ้าบรรพชน กลองนี้เรียกว่า “เจียด อาเตา” บรรพชนที่จะต้องบูชาจึงเป็นบรรพชนฝ่ายมารดา มรดกตกทอดของครอบครัวจะตกเป็นของลูกสาวคนสุดท้ายและสิทธิตัดสินเรื่องราวต่างๆ เป็นของมารดาในงานสมรสฝ่ายหญิงเป็นฝ่ายเลือกคู่ครองและไปขอฝ่ายชาย

ภาษา: ภาษาของจามมาจากภาษาพวกลาญ-โพลินีเซียนโดยที่ตัวอักษรของชนชาติจามมีตั้งแต่ยุคต้นๆ ซึ่งเขียนตามแนวอักษรภาษาสันสกฤต ชาวจามใช้อักษรที่เรียกว่า “อาครธราห” พยัญชนะจัดตามลำดับอักษรอินเดีย คือ “ ก ข ค ง ” เช่นเดียวกับอักษรไท มอญ คำศัพท์ภาษาจามใช้ภาษาบาลีสันสกฤตจำนวนมาก

วัฒนธรรม : วัฒนธรรมของชาวจามได้แผ่ขยายสู่ช่วงเวลาอันรุ่งเรือง มรดกทางวัฒนธรรมของชาวจามที่จะต้องกล่าวถึงคือ นิทานพื้นบ้าน ตำนาน เพลงคำสอน เพลงรัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือวรรณกรรมประเภทกวีนิพนธ์เรื่องยาวเช่น มหากาพย์จามปानी มหากาพย์ดาทายา มหากาพย์กาลินปารัง ดนตรีพื้นเมืองของชาวจามมีอิทธิพลถึงดนตรีพื้นบ้านของชาวเวียดนามในภาคกลาง เช่น กลองยาว ดนตรี “นามอาย” เพลงเมืองเฮว

ศิลปะพื้นบ้านของชาวจามเต็มไปด้วยความมีชีวิตชีวาเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย เช่น การเต้นรำและศิลปะ การประดิษฐ์ลวดลายบนหิน บนไม้และเครื่องปั้นดินเผา บนรูปปั้นปูนที่อยู่คู่กับผลงานทางสถาปัตยกรรม มรดกทางวรรณกรรมของชาวจามยังคงรักษาและสืบทอดต่อกันมา ส่วนหนึ่งเนื่องจากชนชาติจามมีตัวอักษรเป็นของตนเองตั้งแต่ยุคต้นๆ ซึ่งเขียนตามแนวอักษรภาษาสันสกฤต สถาปัตยกรรมและปฏิมากรรมของชนชาติจามเป็นที่ภาคภูมิใจในฐานะชนชาติที่มีวัฒนธรรมอันยาวนานซึ่งปรากฏให้เห็นตามเจดีย์โบราณสูงที่สร้างขึ้นบนเนินดินในบริเวณพื้นราบของภาคกลาง

เศรษฐกิจ : เศรษฐกิจหลักของจามคือปลูกข้าว ทำนาทำ เนื่องจากชาวจามมีเทคนิคสูงในด้านการปลูกข้าวในนาตามพื้นที่ทุกระดับและมีพันธุ์ข้าวพิเศษบางชนิดซึ่งคนเวียดนามและคนจีนยังนำไปปลูกและเรียกว่า “ข้าวจาม” ซึ่งออกผลเร็วกว่าพันธุ์อื่นๆชาวจามเป็นชนชาติที่ทำการเกษตรด้วยการปลูกข้าวในที่ลุ่ม มีความเชี่ยวชาญด้านชลประทานและการปลูกไม้ผลควบคู่ไปกับการทำการเกษตรในที่ลุ่ม นอกจากนั้นชาวจามยังทำการเกษตรบนที่สูงตามไหล่เขาอีกด้วย ชาวจามในภาคใต้ของเวียดนามยังดำรงชีพด้วยการประมง การทอผ้าและการค้าขาย ชาวจามมีชื่อเสียงในด้าน

การทำเครื่องปั้นดินเผาซึ่งเผาในเตากลางแจ้ง นอกจากนี้ยังมีงานฝีมือในงานตีเหล็ก การสลักลวดลาย เครื่องเงิน เครื่องทอง และการทอผ้าฝ้าย (Dang and et.al, 2016: 211-216)

19. กลุ่มชาติพันธุ์เบราว (Brau)

ชื่ออื่นของกลุ่มชาติพันธุ์ : Brao

จำนวนประชากร : 300 คน

ถิ่นที่อยู่ : Kon Tum

ประเพณีและการดำรงชีวิต: ชาวเบราว มีธรรมเนียมการสักที่หน้าตา และร่างกายและ ตะไพบ์ตนเอง มีศาลากลางบ้านอยู่ตรงกลางหมู่บ้าน สร้างบ้านเป็นไม้หันหน้าเข้าหาศาลากลางบ้าน มีบันไดขึ้นทางด้านหน้า มีเรือเชื่อมต่อเรือใหญ่ เพื่อให้ผู้เฒ่าได้อาศัย หนุ่มสาวมีอิสระในการเลือกคู่ พิธีแต่งงานจัดโดยครอบครัวเจ้าสาว เจ้าบ่าวจะต้องอยู่กับครอบครัวเจ้าสาวหลายปี ก่อนที่จะนำ ภรรยาและลูกกลับสู่บ้านตัวเอง ภาษาเบราวอยู่ในตระกูลมอญและเขมร ชาวเบราวนิยมตีฆ้องและ เครื่องดนตรีที่สืบทอดต่อกันมาโดยเฉพาะฆ้อง 2 วงที่เรียกว่า เขียง ทา มีคุณค่าทางวัฒนธรรมมาก หญิงสาวชอบเล่น กลองปู้ด คือเครื่องดนตรีที่ประกอบด้วยกระบอกไม้ไผ่ 5 – 7 กระบอกมีทั้งสั้น และยาว เล่นไปด้วยกันเสียงจะเกิดเมื่อลมผ่านเข้าไปจากการปรบมือ

เครื่องแต่งกาย : ผู้หญิงนิยมสวมเครื่องประดับรอบแขน ข้อเท้า และคอ ผู้หญิงนุ่งผ้าถุง ผู้ชายนุ่งผ้าเตี่ยว

เศรษฐกิจ : ชนกลุ่มนี้ชอบใช้ชีวิตท่องเที่ยวเป็นช่วงเวลายาวนานแต่ทำไร่เลื่อนลอย ปลูกข้าว ข้าวโพด มันสำปะหลัง (Dang and et.al, 2016: 112-114)

20. กลุ่มชาติพันธุ์บรูเวินเกียว (Bru Van Kieu)

ชื่ออื่นของกลุ่มชาติพันธุ์ : Bru, Van Kieu, Mang Coong, Tri, Khua

จำนวนประชากร : 56,000 คน

ถิ่นที่อยู่ : ตามภูเขาของจังหวัดกว๋างบิ่ญห์ กว๋างจิและ เพื่อเทียนเฮว

ประเพณีและการดำรงชีวิต: บรูเวินเกียว อาศัยอยู่ในบ้านไม้ ปลูกบ้านเป็นวงกลมรอบศาลากลางบ้าน หมู่บ้านพวกนี้มักตั้งอยู่ใกล้แม่น้ำหรือลำธาร คนหนุ่มสาวมีอิสระที่จะเลือกคู่ครอง ชายเป็นใหญ่ ผู้หญิงแทบไม่มีสิทธิตัดสินใจ ลูกหลานฝ่ายแม่จะเป็นคนกล่าวประโยคสุดท้ายในงานแต่งงานและงานศพสำหรับหลานชายหลานสาวของเขา นอกจากนั้นยังมีอำนาจในการตัดสินใจในการสร้างบ้านด้วย การบวงสรวงบรรพบุรุษกระทำกันอย่างเคร่งครัด รวมถึงการสักการะเคารพบูชาวัตถุ เช่นดาบหรือเศษของถ้วยชาม และโดยเฉพาะการบูชาไฟและเทพเจ้าครว้เรือน

ภาษาของชนกลุ่มนี้มาจากวัฒนธรรมมอญและเขมร ชาวบรูเวินเกียวรักในศิลปะและรักษา ทรัพย์สินสมบัติอันมีค่า ที่สืบทอดกันมาทางศิลปะและวัฒนธรรม พวกเขาได้ผลิตเครื่องดนตรีมากมาย เช่น กลอง กรับ ฆ้อง เครื่องเป่า เครื่องสาย มีเพลงพื้นบ้าน เพลงโต้ตอบกันระหว่างหนุ่มสาว ภาษิตและตำนานที่แต่งขึ้นทำให้เห็นความรุ่งเรืองทางวัฒนธรรมของชนกลุ่มนี้

การแต่งกาย : ทั้งหญิงและชายแต่งกายเหมือนพวกต่าย เหงียน

เศรษฐกิจ : เพาะปลูกข้าวตลอดจนทำไร่เลื่อนลอย และการดำนารวมไปถึงการล่าสัตว์ หาปลาและเลี้ยงสัตว์ สานตะกร้าเป็นอาชีพเสริม (Dang and et.al, 2016: 73-76)

21. กลุ่มชาติพันธุ์บานา (Ba Na)

ชื่ออื่นของกลุ่มชาติพันธุ์ : Bo Nam, Roh, Kon Kde, Ala-cong, Kpang Cong

จำนวนประชากร : 180,000 คน

ถิ่นที่อยู่ : Kon Tum, Binh Dinh, Phu Yen

ประเพณีและการดำรงชีวิต: อาศัยอยู่ในบ้านยกพื้นสูง แต่ละหมู่บ้านจะมีเรือนที่เรียกว่า “หรง หรือ ส่อง” เป็นศูนย์กลางกิจกรรมวัฒนธรรมของหมู่บ้าน สามารถมองเห็นอาคารที่สูงและสวยงามได้จากที่ไกล ชุมชนบานาผูกพันกันด้วยสถาบันทางสังคม สิทธิตามประเพณี พิธีกรรมและความเชื่อ ภายใต้ผู้นำและสภาผู้สูงอายุในชุมชน ครอบครัวเป็นครอบครัวขยาย ประเพณีการแต่งงานหนุ่มสาวสามารถที่จะเลือกคู่เองได้ ครอบครัวมีส่วนร่วมเท่านั้นและทำให้แน่ใจว่าถูกหลักและเคารพในขนบธรรมเนียมประเพณี หลังจากที่ได้กำเนิดลูกคนแรกครบหนึ่งเดือน จะมีพิธี Hlom don และเจาะหู เพื่อการเป็นสมาชิกครอบครัวอย่างสมบูรณ์ หากไม่ได้ทำพิธีนี้ ต้องมีการเจาะหูหลังจากเสียชีวิต ชนกลุ่มนี้เคารพในเทพที่เกี่ยวกับมนุษย์ ภาษาอยู่ในกลุ่มมอญ-เขมร เครื่องดนตรีมีหลากหลาย เช่น ข้อง ระนาด เกี่ยวกับความงามชนกลุ่มนี้แสดงออกผ่านทางงานไม้แกะสลักที่ไม่เหมือนใครและงานฝีมือที่มีลักษณะพิเศษ

การแต่งกาย : ผู้ชายนุ่งผ้าเตี่ยว ผู้หญิงนุ่งผ้าถุงรัดถึงอก ปัจจุบันสวมเสื้อและผ้าถุง

เศรษฐกิจ : รายได้หลักมาจากการทำไร่ เลี้ยงสัตว์ ทุกหมู่บ้านส่วนใหญ่จะมีผลิตภัณฑ์จากเหล็ก ผู้หญิงจะทอผ้าให้แก่ครอบครัวและผู้ชายจะสานตะกร้าและงานจักสานอื่น ชนกลุ่มนี้มีการแลกเปลี่ยนสินค้าและสัตว์ เช่น วัว ควาย และม้ากับชาวจามและเหวียด (Dang and et.al, 2016: 37-42)

22. กลุ่มชาติพันธุ์ โบ อี (Bo Y)

ชื่ออื่นของกลุ่มชาติพันธุ์ : Pau Y, Pu Di, Chung Cha, Trung Gia

จำนวนประชากร : ประมาณ 2,000 คน

ถิ่นที่อยู่ : Ha Giang, Lao Cai

ประเพณีและการดำรงชีวิต: กลุ่มชาติพันธุ์ โบ อี นั้นจะสร้างบ้านติดพื้นดิน ผนังเป็นดินเหนียว ของกลุ่มชาติพันธุ์โบ อี ความเป็นอยู่ของกลุ่มชาติพันธุ์ โบ อี ภายในมักจะมีห้องพิเศษ ห้องนี้จะใช้เป็นห้องนอนสำหรับเด็กชายที่ยังไม่ได้แต่งงานและใช้เป็นที่พักของ การบูชาบรรพบุรุษเป็นพื้นฐานความเชื่อ พิธีแต่งงานของกลุ่มชาติพันธุ์โบ อีนั้นถือเป็นเรื่องที่มีพิธีการซับซ้อนและค่าใช้จ่ายที่แพงมาก ลักษณะที่ไม่เหมือนใครของพิธีแต่งงานของกลุ่มชาติพันธุ์นี้คือ เจ้าบ่าวจะไม่เข้าร่วมพิธีแต่งงาน แต่จะส่งน้องสาวของเขาไปยังครอบครัวของฝ่ายเจ้าสาวโดยควบคุมม้าสีชมพูไปด้วยระหว่างพิธีแต่ง เมื่อพ่อแม่ถึงแก่กรรม ลูกๆ ต้องทำพิธีไว้ทุกข์อย่างเข้มงวด 90 วันสำหรับการไว้ทุกข์

ให้กับมารดาและ 120 วันสำหรับการไว้ทุกข์ให้กับบิดา ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์โบ๋ อี นั้นอยู่ในกลุ่ม ไต-ถาย

เครื่องแต่งกาย : เดิมหญิงจะสวมใส่กระโปรงยาวแบบมัดคอไม้ ต่อมาชาวโบ๋อีในท่าซาง เปลี่ยนเป็นแต่งชุดแบบชาวหน่ง และในหล่าวกายเปลี่ยนมาแต่งชุดแบบชาวจีน แต่ยังสวมผ้าคล้ายผ้า กันเปื้อนที่มีการตกแต่งด้วยริ้วผ้าหลากสี

สภาพเศรษฐกิจ : กลุ่มชาติพันธุ์ โบ๋อี ทำการเกษตรกรรมแบบถางและเผา ทุกปีเมื่อถึงฤดูฝน จะไปจับกุ้งและปลาที่แม่น้ำเพื่อนำมาเลี้ยงในบ่อ (Dang and et.al, 2016: 155-158)

23. กลุ่มชาติพันธุ์จู่ (Chu Ru)

ชื่ออื่นของกลุ่มชาติพันธุ์ : Cho Ro, Kru, Moi

จำนวนประชากร : 15,000 คน

ถิ่นที่อยู่ : Lam Dong, Binh Thuan

ประเพณีและการดำรงชีวิต: อาศัยอยู่ในบ้านยกพื้นสูง ผู้นำหมู่บ้านเป็นผู้ที่รู้ขอบเขตของ พื้นที่ในหมู่บ้าน ซึ่งตามหลักแล้วพื้นที่ของหมู่บ้านเป็นพื้นที่สาธารณสมบัติ ครอบครัวที่ต้องการขยาย ที่ดินในการสร้างบ้านหรือเพาะปลูกต้องจ่ายค่าทำพิธีบริเวณพื้นที่ที่ต้องการ โดยมีคนในหมู่บ้าน มาร่วมพิธี รวมทั้งเด็กๆ ที่ถือว่าเป็น พยานสำหรับอนาคต ด้วย มีพิธีบวงสรวงบรรพบุรุษและทำพิธี ในสุสานแต่ละครอบครัวจะประกอบด้วยคนสกุลเดียวกัน 3 ถึง 4 รุ่นอาศัยในบ้านยาว และมักสร้าง บ้านในบริเวณเดียวกัน ชาวจูรูสืบเชื้อสายทางฝ่ายแม่ ลูกสาวรับมรดก หญิงสาวสามารถเลือกสามีได้ เองผ่านแม่สื่อและเป็นฝ่ายดำเนินการในเรื่องแต่งงาน หลังแต่งงานสามีต้องไปอยู่กับครอบครัวภรรยา

วัฒนธรรม : ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์นี้อยู่ในกลุ่ม มาลาโย-โพลินีเซียน รับเอาอิทธิพลในเรื่อง การดำเนินชีวิตที่เรียบง่าย มีการพัฒนาและดำรงคุณค่าทางการเล่าเรื่อง การประพันธ์เพลงที่เป็นที่ นิยม เพลงพื้นบ้าน และภาษิต หมู่บ้านประกอบด้วยหลายครอบครัวหลายเชื้อสาย และกลุ่ม ชาติพันธุ์อื่นซึ่งอาจอาศัยอยู่ในหมู่บ้านเดียวกัน หัวหน้าหมู่บ้านได้รับการเลือกจากผู้คนที่ย้ายในหมู่บ้าน นั้นและหมอผีประจำหมู่บ้าน

เศรษฐกิจ : กลุ่มชาติพันธุ์นี้มีการเลี้ยงสัตว์ ปลูกข้าวนาดำและข้าวไร่ ทำไม้ไผ่จักสาน งาน แกะสลัก ล่าสัตว์ เครื่องปั้นดินเผาซึ่งปัจจุบันกลายเป็นอาชีพเสริมในหลายครอบครัว (Dang and et.al, 2016: 221-224)

24. กลุ่มชาติพันธุ์จื๊ด (Chut)

ชื่อกลุ่มชาติพันธุ์ : Tu Vang, Pa Leng, Cha Cui, Xa La Vang).

จำนวนประชากร : ประมาณ 4,000คน

ถิ่นที่อยู่ : Quang Binh

ประเพณีและการดำรงชีวิต: คำว่า จื๊ด หมายถึง ภูเขาหรือหน้าผาหิน ในภาษาจื๊ด คนใน หมู่บ้านมีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย แต่ละหมู่บ้านจะมีผู้นำและกลุ่มผู้สูงอายุที่ตัดสินกิจกรรมในชุมชน ทั้ง

พิธีกรรม การฉลองหลังเก็บเกี่ยว การจัดการความขัดแย้งในชุมชนและการรับสมาชิกใหม่เข้ามาในชุมชน และมีศาลเจ้าไ้วบวงสรวงบูชาบรรพบุรุษอยู่ประจำในหมู่บ้าน หัวหน้าหมู่บ้านจะต้องเป็นผู้สูงวัยที่มีความรู้ในการทำพิธีกรรม มีศีลธรรม สังคมชาวจิตแม้ว่าชายเป็นใหญ่ แต่หญิงก็สามารถแสดงบทบาทในครอบครัวได้เท่าเทียมกับชาย

ภาษาจัดอยู่ในกลุ่มเหวียด-เหมื่อง (Viet-Muong) กลุ่มชาติพันธุ์จัดสืบทอดสืบพันบ้าน และวัฒนธรรมอันมีค่าสืบทอดกันมา มีเพลงพื้นบ้านที่เรียกว่า ca-tum และ ca-lenh นิยมเป่าขลุ่ย

เศรษฐกิจ : ทำการเกษตรเป็นหลัก เพาะปลูก ลำไย กล้วย ฝรั่ง และเลี้ยงสัตว์ งานช่างไม้ และสานตะกร้าเป็นรายได้เสริม (Dang and et.al, 2016: 26-29)

25. กลุ่มชาติพันธุ์ก้อ (CO)

ชื่อกลุ่มชาติพันธุ์ : Cor, Col, Cua, Trau, Khua

จำนวนประชากร : มากกว่า 28,000 คน

ถิ่นที่อยู่ : Quang Ngai, Quang Nam

ประเพณีและการดำรงชีวิต: หมู่บ้านชาวก้อ นิยมปลูกบนพื้นที่สูง เป็นบ้านยาวยกพื้นสูง ปลูกข้าว ใบพลู และอบเชย เชื่อในเรื่องผีและวิญญาณมีการบูชาเทพแห่งข้าว ในอดีตอาศัยในบ้านลักษณะยาว ใต้ถุนสูง แต่ต่อมา ชาวก้อสร้างบ้านที่ติดกับพื้นดิน หัวหน้าหมู่บ้านได้รับการเลือกจากผู้ที่มีความรู้ ประสบการณ์ และความเชื่อถือของชาวบ้าน ภาษาอยู่ในกลุ่ม-เขมร ชอบร้องรำทำเพลง ตีกลอง และฆ้อง เป็นสังคมที่ชายเป็นใหญ่ สกุลของฝ่ายชายสามารถแต่งงานกันได้ตั้งแต่รุ่นที่สี่ สาวนสกุลฝ่ายหญิงสามารถแต่งงานกันได้ตั้งแต่รุ่นที่สาม

การแต่งกาย : ชาวก้อไม่ทอผ้าเอง แต่ซื้อจากเหวียดหรือเขมร ผู้ชายไม่ใส่เสื้อและนุ่งผ้ากระเตี่ยว หรือผ้ายาวพันรอบลำตัวช่วงล่าง ผู้หญิงนุ่งผ้าถุง และเสื้อแขนสั้นผู้หญิงนิยมผูกลูกประคำสี่สายไว้ที่รอบเอว (Dang and et.al, 2016: 92-95)

26. กลุ่มชาติพันธุ์เกอฮอ (Co Ho)

ชื่อกลุ่มชาติพันธุ์ : กลุ่มย่อยประกอบด้วย Xre, Nop, Co-don, Chil, Lat, To-ring

จำนวนประชากร : 130,000 คน

ถิ่นที่อยู่ : Lam Dong, Binh Thuan, Ninh Thuan, Khanh Hoa

วัฒนธรรม : บ้านเกอฮอยกพื้นสูงประมาณ 1-1.5 เมตร เป็นบ้านยาวที่อยู่แบบครอบครัวขยาย หญิงเกอฮอยสวมเสื้อไม่มีแขนและผ้าถุงยาว นิยมสวมเครื่องประดับ ตุ้มหู และตุ้มหูขนาดใหญ่ที่ทำจากงาช้าง ขายนุ่งผ้าเตี่ยวและเสื้อ นิยมแต่งงานเมื่ออายุยังน้อย ในสังคมของเกอฮอยให้อำนาจฝ่ายหญิง เมื่อผู้หญิงพบชายที่ตนต้องการแต่งงานด้วยก็จะแจ้งพ่อแม่ พ่อแม่ติดต่อแม่สื่อและขออนุญาตลุงฝ่ายแม่ฝ่ายหญิงจะนำสร้อยคอ สร้อยลูกปัดเป็นของขวัญนั้นหมายให้ฝ่ายชาย หากฝ่ายชายรับของดังกล่าวแสดงว่าตกลง หลังจากแต่งงานแล้วเจ้าบ่าวต้องมาอยู่กับครอบครัวภรรยา หากภรรยาเสียชีวิต สามารถแต่งงานกับน้องสาวภรรยาได้ เกอฮอยมีความเชื่อในเทพ Ndu ว่าเป็นผู้สร้างและผู้ปกป้อง เกอฮอยนับถือบูชาบรรพบุรุษที่ได้แกะสลักไว้บนไม้ที่วางเหนือขอบประตู และนับถือผี มีความ

อุดมสมบูรณ์ของวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียม มีประเพณีการเต้นรำในเทศกาลและพิธีการต่างๆ เครื่องดนตรีประกอบไปด้วย ข้อง กลองหนังควาย ขลุ่ยไม้ไผ่ เครื่องเป่าและเครื่องสาย ภาษาอยู่ในกลุ่มมอญ-เขมร

เศรษฐกิจ : ปลูกข้าวไร่ ปกติปลูกในที่ฝนเดียวกันสองปี แล้วย้ายไปปลูกที่อื่น เพื่อให้ดินฟื้นตัว เมื่อเกี่ยวข้าวเสร็จจะตีข้าวเพื่อเอาเมล็ดข้าวใส่ภาชนะ กลับบ้าน นอกจากนี้ยังเก็บของป่า ปศุสัตว์ ไร่ พืช ยาสูบ และจักสาน ปั่นหม้อ ตีมีด (Dang and et.al, 2016: 53-57)

27. กลุ่มชาติพันธุ์เกอลาว (CO LAO)

ชื่อกลุ่มชาติพันธุ์ : Ke Lao

จำนวนประชากร : ประมาณ 1,500 คน

ถิ่นที่อยู่อาศัย : Ha Giang

ประเพณีและการดำรงชีวิต: แต่ละหมู่บ้านจะมีบ้านเรือน ประมาณ 15-20 หลัง บ้านจะสร้างอยู่ระดับพื้นดิน ในครอบครัวที่ชายเป็นใหญ่จะอยู่รวมกันเป็นครอบครัวขยาย และช่วยเหลือกันในชุมชน เช่น ช่วยกันสร้างบ้าน หรือในงานแต่งงาน งานศพ และพิธีกรรมต่างๆ ผู้หญิงขณะตั้งครรภ์ต้องระมัดระวังเรื่องการกินอยู่ที่จะส่งผลต่อสุขภาพลูกในท้อง ในอำเภอตอง วานชาวบ้านจะทำการเผากระดูกทารกแรกเกิด 3 วัน3คืน

ภาษามาจากตระกูลภาษากะได บุษาบรพบุรุษ นับถือผี พิธีกรรมและเทศกาลสำคัญจะจัดในวันที่ 3 ของเดือน 3 วันที่ 5 เดือน 5 วันที่ 15 เดือน7 และวันที่ 9 เดือน 9 ตามปฏิทินจันทรคติ เทศกาลปีใหม่ตามปฏิทินจันทรคติเป็นเทศกาลที่ยิ่งใหญ่ของปี

การแต่งกาย : ผู้ชายนุ่งเสื้อม้าย้อมครามเหมือนกลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ ที่อยู่ชายแดนทางเหนือ ผู้หญิงนุ่งกางเกงยาวถึงข้อเท้า เสื้อแขนยาวมีแถบห้าแถบ มีกระดุมได้รื้อรื้อด้านซ้าย ตกแต่งด้วยผ้าสีต่างกันพาดจากไหล่ซ้ายถึงรักแร้ข้างขวา

เศรษฐกิจ : การเกษตรบนที่ราบ และปลูกข้าวโพดบนภูเขา งานสานตะกร้าและงานไม้ นอกจากนี้ยังมีไม้ระแนงขัดแตะ กระดังง์ฝัดข้าว กระจาด และอานม้า (Dang and et.al, 2016: 164-166)

28. กลุ่มชาติพันธุ์เจอ รอ (Cho-ro)

ชื่อกลุ่มชาติพันธุ์ : Do -Ro, Chau Ro

จำนวนประชากร : ประมาณ 15,000

ถิ่นที่อยู่ : Dong Nai, Ba Ria-Vung Tau

ประเพณีและการดำรงชีวิต: กลุ่มชาติพันธุ์เจอ รอ เดิมอาศัยอยู่ในบ้านยกพื้นสูง ต่อมานิยมสร้างบ้านระดับพื้นดิน เป็นครอบครัวเดียวที่มีพ่อ แม่ และลูก พิธีแต่งงานจัดขึ้นที่บ้านฝ่ายหญิง ผู้หญิงเป็นผู้รับมรดก มีความเชื่อเกี่ยวกับระบบความอาวุโสหรือผู้เฒ่าของหมู่บ้านและมีความเชื่อในเรื่องของผี จิตวิญญาณ สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ไม่สามารถมองเห็นได้และเป็นสิ่งที่เราไม่สามารถควบคุมได้ ซึ่งกลายมาเป็นแรงผลักดันให้มนุษย์หรือกลุ่มชาติพันธุ์เข้ามาเกี่ยวข้องกับพิธีกรรมการสักการะและ

นำสิ่งของต่างๆ มาสักการบูชา พิธีกรรมในการบูชาที่สำคัญมากที่สุดคือพิธีสักการะต่อจิตวิญญาณ ผีเจ้าป่าเจ้าเขา และต้นข้าว

ภาษาใช้นั้นอยู่ในกลุ่มมอญ-เขมร ซึ่งมีความใกล้เคียงกับกลุ่มภาษามะละและสเดียง ลักษณะเครื่องดนตรีที่กลุ่มชาติพันธุ์นี้ใช้จะประกอบด้วยกลุ่มของฆ้อง และเครื่องดนตรีประเภทสาย 7 สาย กล้องดนตรีที่ทำมาจากไม้ไผ่ และเพลงที่ใช้ในการขับร้องมีหลากหลายแบบ

การแต่งกาย : กลุ่มชาติพันธุ์เจอรอ ได้ดัดแปลงการแต่งกายของกลุ่มชาติพันธุ์เหวียดมาใช้ การแต่งกายของผู้หญิงจะสวมใส่สร้อยคอและกำไลข้อมือที่ทำมาจากทองแดง เงิน หรือลูกปัด

เศรษฐกิจ : สภาพเศรษฐกิจหลักของกลุ่มชาติพันธุ์นี้ คือ ทำข้าวไร่ ข้าวโพด มันสำปะหลัง ถั่ว งา จักสานตะกร้า และเครื่องใช้ที่ทำจากไม้ไผ่ (Dang and et.al, 2016: 96-100)

29. กลุ่มชาติพันธุ์หม่าง (Mang)

ชื่อกลุ่มชาติพันธุ์ : Mang U, Xa Mang, Xa La Vang, Xa Cang Lai, Nieng O

จำนวนประชากร : 2,700 คน

ถิ่นที่อยู่ : Lai Chau

ประเพณีและการดำรงชีวิต: ลักษณะของบ้านไม้ไผ่จะสร้างแบบใต้ถุนสูง แบ่งพื้นที่ในบ้านออกเป็นสองส่วนระหว่างที่นอน กับส่วนที่รับแขก ชาวหม่างประกอบด้วยนามสกุล 5 นามสกุล ผู้นำตระกูลมีหน้าที่ในการดูแลความเรียบร้อยในหมู่บ้าน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การศึกษา และพิธีกรรมต่างๆ คนหนุ่มสาวชาวหม่าง มีอิสรภาพในการเลือกคู่ครอง ซึ่งตามธรรมเนียมปฏิบัติทั้งสองครอบครัวจะต้องต่อสู้แย่งชิงตัวเจ้าสาวในวันแต่งงาน ผู้หญิงจะไม่คลอดลูกในบ้าน หากต้องไปสร้างกระท่อมอยู่ห่างๆ เมื่อคลอดลูกต้องตักรดเด็กด้วยตนเอง และดูแลทำอาหารเอง ประมาณสามสัปดาห์จึงกลับบ้านได้

ภาษาหม่างจัดอยู่ในกลุ่ม มอญ-เขมร การสักบริเวณรอบปากเป็นพิธีกรรมสำหรับเด็กหญิงบ่งบอกว่า ได้เข้าสู่วัยผู้ใหญ่เต็มตัวแล้ว

การแต่งกาย : ผู้หญิงจะแต่งกายด้วยเสื้อกั๊กแบบผ่าด้านหน้ากับกระโปรงยาว ส่วนผู้หญิงจะสวมผ้าถุงยาวกับเสื้อคอแหลม คล้ายเสื้อกั๊กแบบผ่าด้านหน้าและมีผ้าสีขาวประดับด้วยรูปแบบหลากหลายตามแต่บุคคล

เศรษฐกิจ : ชาวหม่างใช้เครื่องมือพื้นบ้านง่ายๆ ในการประกอบเกษตรกรรม โดยมักจะมีอาชีพปลูกข้าว ฝังข้าวไร่และปลูกข้าวแบบขึ้นนํ้าบนดินและทำเครื่องจักสาน (Dang and et.al, 2016: 109-111)

30. กลุ่มชาติพันธุ์เหมื่อง (Muong)

ชื่อกลุ่มชาติพันธุ์ : MuI, Muai

จำนวนประชากร : มากกว่า 914,000 คน

ถิ่นที่อยู่ : Yen Bai, Phu Tho, Son La, Hoa Binh, Ha Nam, Thanh Hoa

ประเพณีและการดำรงชีวิต: ในกลุ่มบ้าน 4-5 หลัง รวมกันเรียกว่า เกว หลายกลุ่มบ้านรวมกันเป็นเหมือง บางเหมืองอาจมีกลุ่มบ้านถึง 20 กลุ่มบ้าน สมัยก่อนระบบ “ลาง ซาว” เป็นลักษณะเฉพาะของสังคมคนเหมือง ผู้นำของเหมืองประกอบด้วย ลาง กุน (lang cun), ลาง ขอม (lang xom), ซาว ขอม (dao xom) แต่ละเหมืองจะอยู่ภายใต้การปกครองของสกุลหลัก เช่น สกุล Dinh, Quach, Bach หรือ Ha สมาชิกในครอบครัวผู้นำเหล่านี้เรียกว่า โถ่ ลาง (Tho Lang) หรือ กวาน ลาง (Quan Lang)

พิธีงานแต่งงานของเหมือง คล้ายคลึงกับกิงห์ (Kinh) แต่พ่อแม่จะเป็นผู้หาคู่ครองให้ลูกสาว ชาวเหมืองนับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์หลายอย่างซึ่งรวมถึงการบูชาบรรพบุรุษด้วย สังคมเหมืองเป็นสังคมที่ชายเป็นใหญ่ พ่อมีอำนาจในการปกครองดูแลคนในครอบครัว เมื่อพ่อเสียชีวิตและในครอบครัวไม่มีผู้ชายสืบเชื้อสายอีก ทรัพย์สินบัติของครอบครัวจะตกเป็นของญาติฝ่ายพ่อที่มีอายุมากที่สุด แม้ว่ายังมีผู้หญิงอยู่ในครอบครัว ภาษาของเหมืองมาจากตระกูลเวียดนาม-เหมือง งานวรรณกรรมและศิลปะที่มีชื่อเสียงของเหมืองประกอบด้วยบทกวียาวชื่อ “มอ” (เพลงที่ใช้ในพิธีกรรม) เพลงพื้นเมือง สุภาสิต และเพลงกล่อมเด็ก ฆ้องเป็นเครื่องดนตรีประจำกลุ่มชาติพันธุ์เหมือง เช่นเดียวกับซอ 2 สาย ขลุ่ย กลองและปี่

ในแต่ละปีชาวเหมืองจะประกอบพิธีมากมาย เช่น พิธีลงทุ่ง พิธีขอ พิธีล้างต้นข้าว และพิธีบูชาข้าวใหม่

การแต่งกาย : ชายจะแต่งชุดผ้าย้อมสีคราม กางเกงและเสื้อตัวยาว หญิงจะสวมผ้าพันคอสีขาว ผ้าถุงยาวสีดำ เสื้อคอ คล้ายเสื้อกั๊ก ผ้าหน้าโดยไม่มีกระดุม มีผ้าพันหน้าอกทับเสื้อเป็นริ้วหลากสี ประดับด้วยเครื่องเงิน

เศรษฐกิจ : ชาวเหมือง ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมานานถึงปัจจุบัน เดิมปลูกข้าวไร่ และมีการปลูกข้าวนาตามแบบชาวถาย เดิมนิยมปลูกข้าวเหนียว ปัจจุบันนิยมปลูกข้าวเจ้า รายได้อื่นๆ ของครอบครัวคือ การหาของป่า เช่น เห็ด และครั้ง ปลูกผัก ฝ้าย กล้วย ไม้ผลและสมุนไพร เลี้ยงสัตว์ล่าสัตว์ ชาวเหมืองมีฝีมือด้านการทอผ้า หญิงชาวเหมืองมีฝีมือในการทอผ้าอย่างมาก

ชาวเหมืองและถาย ได้รับอิทธิพลทางวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน แม้ว่าเหมืองเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยที่อาศัยใกล้คนเวียดนามแต่กลับมีวัฒนธรรมและสังคมใกล้เคียงกับคนถาย (Dang and et.al, 2016: 14-19)

31. กลุ่มชาติพันธุ์มะนง (Mnong)

จำนวนประชากร : 93,000 คน

ถิ่นที่อยู่ : Dac Nong, Dac Lac, Lam Dong

ประเพณีและการดำรงชีวิต: บ้านของชาวมะนงมีทั้งบ้านยกใต้ถุนสูงหรือสร้างระดับเดียวกับพื้นดิน ส่วนใหญ่เป็นบ้านยาว 20-40 เมตร แต่ละหมู่บ้านจะมีผู้นำที่มีบทบาทหลักในวิถีชีวิตของหมู่บ้าน พวกเขานิยมดื่มเหล้าไห พร้อมสูบบุหรี่ คู่บ่าวสาวเมื่อแต่งงานแล้วจะอยู่กับครอบครัวฝ่ายหญิงหรือชายก็ได้ แต่ถ้าตกลงอยู่กับครอบครัวฝ่ายใด ฝ่ายนั้นต้องออกค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ในการจัดพิธีแต่งงาน แม้จะเป็นผู้นำและจะตั้งชื่อเด็กในครอบครัวตามชื่อของแม่ ครอบครัวมะนง มักจะมีลูกตก โดยเฉพาะลูกสาว เมื่ออายุครบ 1 ปี จึงจะมีการตั้งชื่อให้ และในพิธีศพ ชาวบ้านจะสวดมนต์และตีฆ้อง

ดักลองข้างโรงศพตลอดเวลาตั้งแต่เช้าจนถึงเย็น หากนำหีบศพลงในหลุมแล้ว พวกเขาจะโยนหญ้า กิ่งไม้ และใบไม้ลงไปก่อนจะใช้ดินกลบ 7 วันต่อมา ครอบครัวจึงจะทำพิธีทางศาสนาเพื่อเป็นการไว้อาลัย ขวามะนง เชื่อเรื่องผีและเทพ ในวิถีชีวิตของชาวบ้าน พระแม่โพสพมีบทบาทสำคัญในการเพาะปลูก ภาษาของขวามะนงอยู่ในกลุ่มมอญ-เขมร

การแต่งกาย : โดยทั่วไปผู้ชายจะสวมผ้าขาวม้าหรือผ้าเตี่ยว และเปลือยท่อนบน ส่วนผู้หญิงจะสวมผ้าถุงยาวคลุมข้อเท้า ผ้าสีครามเข้ม และเสื้อกั๊ก

เศรษฐกิจ : ขวามะนง มักจะใช้วิธีการทำการเกษตรแบบดั้งเดิม ปลูกข้าว ข้าวโพด มันและแตงโม ขวามะนงในบ้าน โดน (Ban Don) ชำนาญในการเลี้ยงช้าง ผู้หญิงมีฝีมือในการทอผ้าฝ้าย ขณะที่ผู้ชายมีฝีมือในการสานตะกร้า (Dang and et.al, 2016: 58-62)

32. กลุ่มชาติพันธุ์ หงาย (Ngai)

ชื่อกลุ่มชาติพันธุ์ : San Ngai

จำนวนประชากร : 5,000 คน

ถิ่นที่อยู่ : Quanf Ninh, Hai Phong, Ho Chi Minh

ประเพณีและการดำรงชีวิต: ชาวหงายบางส่วนอาศัยอยู่ในเรือ ทำอาชีพประมงและมักไม่อยู่รวมกันเป็นหมู่บ้าน ส่วนบางกลุ่มตั้งบ้านเรือนริมฝั่งทะเลมีทั้งบ้านยกพื้นสูงและบ้านติดพื้นดิน บ้านอาจเป็นบ้านหลังเดียว หรือ สามหลังที่สร้างเป็นรูปตัวยู สมัยก่อน พ่อแม่ของเด็กชายอายุหนึ่งถึงสองขวบจะจัดหาเจ้าสาวไว้ให้ลูกโดยผ่านแม่สื่อ แม่สื่อจะนำของและกระดาดงหอน้ำตาลไปให้ฝ่ายหญิง และฝ่ายหญิงจะมอบผ้าที่เขียนชื่อเจ้าสาว วันและเวลาตกฟาก ไว้ให้ฝ่ายชาย หากดวงทั้งสองฝ่ายสมพงศ์กัน ครอบครัวฝ่ายชายจะมอบของขวัญให้ฝ่ายหญิง และทั้งสองครอบครัวจะเป็นเพื่อนกัน จนฝ่ายหญิงอายุ 13-14 ปี จึงจะแต่งงานละมาอาศัยอยู่บ้านสามี ชาวหงาย ให้ความสำคัญต่อการบรรพบุรุษเชื่อเรื่องผีและเทพแห่งทะเล สายฟ้า พายุและฝน ทุกบ้านจะมีแท่นบูชาบรรพบุรุษ หรือแม้แต่หมู่บ้านเล็กๆ ก็จะมีโบสถ์และสถูปเพื่อสร้างเป็นเกียรติแก่ผู้ที่ล่วงลับ ภาษาหงาย มาจากชนชาวจีน (ฮั่น) ชาวหงาย ยังคงสืบทอดประเพณีในการมั่นคงต่อคุ้มครองของตนที่เรียกว่า “เซียง เกอ” ที่ถือเป็นตัวอย่างของมรดกทางวัฒนธรรมที่ปฏิบัติต่อกันมา

การแต่งกาย : ชาวหงาย แต่งกายคล้ายชาวจีน

เศรษฐกิจ : ชาวหงาย ดำรงชีวิตด้วยการเกษตรและการประมง พวกเขามีความสามารถในการสร้างระบบชลประทานอย่างประณีตเป็นผลให้มีการขุดคลอง สร้างเขื่อน อ่างเก็บน้ำและยังเสริมกำแพงกันน้ำทะเล รวมถึงการทอพรหม เสื้อ ม่านไม้ไผ่ ติเหล็ก งานไม้ ปูนขาว กระเบื้องและอิฐอีกด้วย (Dang and et.al, 2016: 236-239)

33. กลุ่มชาติพันธุ์ หนุ่ง (Nung)

จำนวนประชากร : 706,000 คน

ถิ่นที่อยู่ : Cao Bang, Lang Son

ประเพณีและการดำรงชีวิต: บ้านชาวหนุ่งแบ่งออกเป็นสองส่วน คือส่วนสำหรับรับแขกและตั้งแท่นบูชาบรรพบุรุษ และส่วนที่เป็นห้องนอนและห้องครัว ชาวหนุ่งส่วนใหญ่จะนับถือบรรพบุรุษ วิญญาณ ลัทธิขงจื้อ และกวนอิม (Kwan Yin) หมู่บ้านชาวหนุ่ง มักจะสร้างอยู่ตามไหล่เขา โดยยกพื้นสูง ด้านหน้าจะเป็นทุ่งนาส่วนด้านหลังเป็นสวน ภาษาของชาวหนุ่ง คล้ายกับชาวไต-ไทย (Tay- Thai) มีภาษาเขียนเรียกว่า โนมหนุ่ง (ตัวเขียน Nùng) ซึ่งมีใช้มาตั้งแต่ ศตวรรษที่ 17

ชาวหนุ่ง มีศิลปะพื้นบ้านและวัฒนธรรมมากมาย ประกอบด้วยเพลงพื้นบ้านและเพลง Sli ท่วงทำนองนุ่มนวลของ Sli สอดประสานเข้ากับเสียงธรรมชาติของป่าเขา เพลงพื้นบ้านนี้เป็นการร่วมกันของกวีและดนตรี พิธีสูง ตุง (ไปทุ่งนา) เป็นที่รู้จักกันดีและดึงดูดผู้คนทุกวัย

การแต่งกาย : ชาวหนุ่ง มักจะแต่งกายด้วยผ้าย้อมครามคราม

เศรษฐกิจ : ชาวหนุ่ง ดำรงชีพด้วยการทำนาและปลูกข้าวโพด มีพืชเศรษฐกิจ ถั่ว ผัก และไม้ผล เลี้ยงสัตว์ ปลูกฝ้าย ทอผ้า ช่างไม้ งานจักสาน เครื่องเงิน (Dang and et.al, 2016: 131-135)

34. กลุ่มชาติพันธุ์ ซาน ไจ่ (San Chay)

ชื่ออื่นของกลุ่มชาติพันธุ์ : Cao Lan, Man, Cao Lan-San Chi, Hon Ban, Son Tu, Hon Chung

ประชากร : 114,000 คน

ถิ่นที่อยู่ : Tuyen Quang, Bac Can, Thai Nguyen, Yen Bai, Vinh Phuc, Phu Tho, Bac Giang, Quang Ninh

ประเพณีและการดำรงชีวิต: ชาวซานไจ่เดิมสร้างบ้านยกพื้นสูงแต่ปัจจุบันจะสร้างบ้านระดับพื้นดิน บริเวณเสาใกล้ทางเข้า จะมีตะกร้าใส่ไม้แห้งวางไว้บูชา เทพเจ้าก๊ว (Trach Vuong) ที่ดูแลสัตว์เลี้ยงนอกจากนี้ยังมีการบูชาพระโพธิสัตว์และจักรพรรดิหยกหรือเทพเตาไฟด้วย บูชาบรรพบุรุษ และนับถือพุทธศาสนา ลัทธิเต๋าและคำสอนของขงจื้อ ครอบครัวซานไจ่มีหลากหลายเชื้อสาย แต่ละเชื้อสายมีหลากหลายตระกูล พ่อเป็นหัวหน้าและเป็นใหญ่ในครอบครัว ครอบครัวของชายหนุ่มจะนำไปพลู 8 ใบไปวางไว้บนแท่นบูชาบรรพบุรุษที่บ้านฝ่ายหญิง หากใบพลูวางไว้ถึงเจ็ดวัน แสดงว่าฝ่ายหญิงตกลง หลังจากแต่งงานจะอยู่กับครอบครัวของภรรยา และหลังจากสองสามปี หรือคลอดลูกครั้งแรกจะย้ายไปอยู่กับครอบครัวสามีอย่างถาวร

ซาน ไจ่ มีภาษาต่างกัน 2 กลุ่มคือ ภาษาของ Cao Lan จะใกล้เคียงกับของไตและหนุ่ง และของ San Chi จะเป็นภาษาถิ่นราชวงศ์ฮั่น ภาษาของซาน ไจ่อยู่ในกลุ่มของ ไต-ไทย ชาวซาน ไจ่ มีเรื่องราวที่เก่าแก่มากมายอย่างเช่น เพลง สุภาพชนและกิจกรรมทางวัฒนธรรม เป็นที่นิยมอย่างยิ่ง โดยเฉพาะเพลงรัก sinh ca และพวกเขายังชอบการเต้น การรำอีกด้วย เช่น รำกลอง รำนก และการเต้นรำกองไฟ เครื่องดนตรีมีทั้ง ระฆังทองแดงเล็กๆ ฉิ่ง เครื่องเป่า และกลอง ในพิธีและเทศกาลจะมีรูปแบบความบันเทิงหลากหลาย อย่างเช่นการลูกข่าง

เครื่องแต่งกาย : การแต่งกาย สมัยใหม่ของ ซาน ไจ่มักจะคล้ายชาวกิงห์ (Kinh) หรือไต (Tay) ในวัน ธรรมดาผู้หญิงจะใช้เชือกเส้นเล็กผูกกับมิดดัมเล็กๆ เพื่อใช้เป็นเข็มขัดรัดที่เอว ในโอกาสเทศกาลผู้หญิงจะใส่ชุดเอวียน เอื่อง (Uyen Uong) ที่มีลวดลายงดงามและมีริ้วผ้าผ้าไหม 2-3 สี แตกต่างกัน

เศรษฐกิจ : สาน ไร่ เพาะปลูกข้าว และทำเกษตรกรรมอื่นๆ ปลูกข้าวโพด มันฝรั่ง ถั่ว งา เลี้ยงสัตว์ (Dang and et.al, 2016: 136-141)

35. กลุ่มชาติพันธุ์ ซีลา (Si La)

ชื่ออื่นของกลุ่มชาติพันธุ์ : Cu De Xu

ประชากร : 840 คน

ถิ่นที่อยู่ : Lai Chau

ประเพณีและการดำรงชีวิต: เดิมซีลาอาศัยอยู่ในหมู่บ้านทางไกล บริเวณเขตภูเขา 10-20 ปี จึงจะย้ายไปที่อื่นหลังจากพื้นที่เพาะปลูกไม่สมบูรณ์แล้ว ซีลาสร้างบ้านระดับพื้นดิน ปกติเตาไฟมีสอง แห่ง เตาไฟที่กลางบ้านมีหินสามก้อน ถือเป็นที่อยู่ของบรรพบุรุษ หัวหน้าครอบครัวจะอยู่ในห้องที่ แบ่งกันพื้นที่และมีแท่นบูชาบรรพบุรุษอยู่ในห้อง ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกครอบครัวมีความ ไกลชิดกันมาก ปกติหัวหน้าของตระกูลคือผู้ชายที่มีอายุมากที่สุดที่มีบทบาทที่สำคัญในหมู่บ้าน เขา ต้องทำหน้าที่ในฐานะที่เป็นผู้นำของชาวบ้านและตัดสินคดี รวมทั้งพิธีแต่งงานและพิธีศพ ตระกูลหู (Hu) และ โป (Po) เป็นสองตระกูลที่เป็นผู้นำ คนในตระกูลหูมีข้อห้ามในการกินเนื้อเสือ นอกจากจะ ให้ความเคารพหัวหน้าหมู่บ้านแล้ว ชาวบ้านแล้วยังนับถือ mo (หมอเวทย์มนต์) ซีลาเฉลิมฉลองพิธี แต่งงานมีการประกอบพิธี 2 ครั้งโดยเว้นช่วงระยะห่างกันหนึ่งปี ครอบครัวของเจ้าบ่าวต้องนำ ของขวัญแต่งงานถือมาที่บ้านของเจ้าสาวและมอบให้พ่อและแม่ของเจ้าสาวก่อนที่จะได้พบเจ้าสาว หลุมศพของคนตายจะอยู่ที่ท้ายหมู่บ้าน หลุมศพของสมาชิกตระกูลเดียวกันจะถูกแบ่งกลุ่มกัน ซีลาจะ จัดงานศพที่บ้าน ในเวลานั้นมีการชุดหลุมฝังศพ โลงศพถูกทำจากท่อนไม้ที่ถูกขุดสำหรับใส่ศพ ชาว ซี ลาไม่ทำความสะอาดหลุมศพคนตายหรือขุดสิ่งที่เหลืออยู่ออก แต่เขายังคงรักษาการประกอบพิธีไว้ อาลัยผู้นำ ตลอด 3 ปี ลูกๆ จะแต่งงานได้หลังการเสียชีวิตของพ่อแม่ 3 ปีนอกจากนี้ ซี ลายังมีการ บูชาบรรพบุรุษและผีของหมู่บ้าน ภาษาซี ลายอยู่ในกลุ่ม ทิเบต-พม่า (Tibeto-Burman)

เครื่องแต่งกาย : การแต่งกายของผู้หญิงนุ่งกระโปรงสั้นสีดำหรือย้อมคราม สวมเสื้อที่ ติดกระดุมไว้ด้านขวา ด้านหน้ามีหลายสีเส้นและประดับด้วยเหรียญเงินและเหรียญดีบุก อุปกรณ์ สวมศีรษะของผู้หญิงจะเปลี่ยนแปลงเพื่อให้สอดคล้องกับอายุของแต่ละคน เวลาที่เดินทางพวก เขาถือกระเป๋าทิ้งที่ตนเองโดยบริเวณริมของกระเป๋ามีสีแดง ในอดีตผู้ชายทาฟันเป็นสีแดงและ ผู้หญิงทาฟันเป็นสีดำ ซึ่งธรรมเนียมนี้คนอายุน้อยไม่ปฏิบัติตามอีกต่อไป

เศรษฐกิจ : ปลูกข้าวและข้าวโพด การออกล่าสัตว์ร่วมกัน และการจับกลุ่มกันนั้นเป็นส่วนที่ สำคัญในชีวิตของซี ลา (Dang and et.al, 2016: 260-264)

36. กลุ่มชาติพันธุ์ เซอ ดั่ง (Xo Dang)

ชื่ออื่นของกลุ่มชาติพันธุ์ : Hdang, Kmrang, Conlan, Brila

ประชากร: มี 130,000 คน

ถิ่นที่อยู่: Kon Tum, Quang Nam, Quang Ngai

ประเพณีและการดำรงชีวิต: บ้านชาวเซอ ตั้งแยกพื้นสูงจากพื้นประมาณ 1 เมตร เชื่อในคติถือผีสางเทวดาและบูชาวิญญาณที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและวิถีชีวิต แต่ละหมู่บ้านมีป่าช้า หัวหน้าหมู่บ้านคือคนที่ชาวบ้านเคารพที่สุดในชุมชน กลุ่มชาติพันธุ์เซอ ดัง ผู้คนไม่มีนามสกุล จะมีชื่อ 1 คำ และคำเสริมข้างหน้าชี้ให้เห็นเพศของบุคคลคนนั้น อา (A) สำหรับผู้ชายและอี (Y) สำหรับผู้หญิง กลุ่มชาติพันธุ์เซอ ดัง ผู้ใหญ่อาจหาคู่ครองให้ ภายหลังจากงานแต่งงานคู่ที่แต่งงานต้องไปอยู่ในครอบครัวภรรยาและครอบครัวสามี

ภาษาของเซอ ดัง อยู่ในกลุ่มมอญ-เขมร พิธีแหงควายหรือฆ่าควายเลี้ยงผี จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี เซอ ดังชอบร้องเล่นเต้นรำ การเล่นตีฆ้องและเล่าเรื่องราวที่เก่าแก่ ผู้ชายเซอ ดังถนัดในการแกะสลัก

เศรษฐกิจ: การเพาะปลูก ทำกิจกรรม เลี้ยงวัวและสัตว์ปีก การล่าสัตว์และตกปลา ทำเครื่องจักสาน การทอและ ตีเหล็ก (Dang and et.al, 2016: 43-48)

37. กลุ่มชาติพันธุ์ ซานลิว (San Diu)

ชื่ออื่นของกลุ่มชาติพันธุ์ : San Deo, Man Quan Coc, Man Vay Xe, Trai Dat, Trai

ประชากร : 162,000 คน

ถิ่นที่อยู่ : Quang Ninh, Bac Giang, Bac Can, Thai Nguyen, Vinh Phuc, Tuyen Quang, Hai Duong

ประเพณีและการดำรงชีวิต: บ้านของกลุ่มชาติพันธุ์ซานลิวสร้างอยู่ติดพื้นดิน ปกติหลังคาจะคลุมใบจากหรือกระเบื้องเคลือบ กำแพงสร้างด้วยอิฐ และบ้านแต่ละหลังจะรวมกลุ่มกันอย่างใกล้ชิด ภายในแต่ละหมู่บ้าน การปกครองแบบพ่อปกครองลูกคือกฎของครอบครัว สามี (พ่อ) คือหัวหน้าของครอบครัว ลูกๆ ใช้นามสกุลของพ่อและลูกชายเท่านั้นที่มีสิทธิ์ได้รับมรดก ผู้ปกครองเป็นผู้ตัดสินใจว่าลูกๆของพวกเขาคควรแต่งงานเมื่อใด พิธีศพของกลุ่มชาติพันธุ์ซานลิวมีพิธีหลายอย่างและมักจะมีการเต้นรำในงานเสมอ หลังจากการฝังศพ 3 ปี หลุมศพถูกขุดออกเพื่อเก็บสิ่งที่เหลืออยู่นำมาฝังศพในหลุมฝังศพสุดท้ายอีกครั้ง กลุ่มชาติพันธุ์ซานลิวบูชาบรรพบุรุษ วิญญาณของโลกและเทพธิดาก็มีผลต่อการคลอดลูก นอกจากนี้กลุ่มชาติพันธุ์ซานลิวยังบูชาทวนอิม ปกติจะมีการจัดพิธีประจำปีก่อนการเพาะปลูก หลังการปลูก ภายหลังข้าวใหม่กำลังเติบโตเต็มที่ และเวลาที่จะอธิษฐานขอฝน

วัฒนธรรม : ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ซานลิวอยู่ในของกลุ่มทิเบต-พม่า การเคี้ยวหมากพลูก็เป็นนิสัยของผู้หญิงซานลิวและจะถือถุงผ้าเพื่อเอาไว้ใส่หมากพลูและมีดเล่มเล็กๆ เพื่อตัดหมาก และร้องเพลง soong co เวลาที่มีกิจกรรมทางวัฒนธรรมและงานเทศกาลต่างๆ พวกเขามีเครื่องดนตรีหลายอย่างเช่น แตร กลอง ชลุ่ย

เครื่องแต่งกาย : กลุ่มชาติพันธุ์ซาน ลิวนิยมใช้รูปแบบการแต่งกายตามแบบของกัญห

เศรษฐกิจ : กลุ่มชาติพันธุ์ซาน ลิวเพาะปลูกข้าวนาดำ ล่าสัตว์และหาของป่า ตกปลา เลี้ยงปลา ทำกระเบื้องเคลือบและอิฐ ตีเหล็กและเครื่องจักสาน (Dang and et.al, 2016: 231-235)

38. กลุ่มชาติพันธุ์ตึง (Xtieng)

ชื่ออื่นของกลุ่มชาติพันธุ์ : Xa dieng, Ta mun

ประชากร : 67,000 คน

ถิ่นที่อยู่ Binh Phuoc , Lam Dong

ประเพณีและการดำรงชีวิต: กลุ่มชาติพันธุ์ตึงอยู่อาศัยใช้ชีวิตแบบเรียบง่าย แต่ละครอบครัวก่อสร้างบ้านด้วยตนเอง เป็นบ้านยาว ติดพื้นดิน ผู้ชายที่อายุมากและมีประสบการณ์จะเป็นผู้นำชุมชนและเป็นพี่เลี้ยงใจของชุมชน กลุ่มชาติพันธุ์ตึงสามารถแต่งงานนอกเชื้อสายของพวกเขาได้ ภายหลังการแต่งงานเจ้าสาวจะมาอาศัยอยู่ในบ้านสามี ปกติเด็กชายอายุ 19-20 ปี และเด็กหญิงอายุ 15-17 ปีสามารถมีคู่ครองได้ กลุ่มชาติพันธุ์ตึงเชื่อถือในผีสิงเทวดา ท้องฟ้า โลก สรวงสวรรค์ ดวงจันทร์ ดวงอาทิตย์ และพลังของฟ้าร้อง กลุ่มชาติพันธุ์ตึงคำนวนอายุของพวกเขาโดยตามจำนวนปีของการเก็บเกี่ยว เครื่องบูชาที่มีสีขาวอย่างเช่น ไก่ตัวผู้สีขาว หมูสีขาว ควายเผือก แสดงให้เห็นถึงความขลังและพลังของวิญญาณ

ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ตึงอยู่ในกลุ่มมอญ-เขมร กลุ่มชาติพันธุ์ตึงชอบดนตรีและเครื่องดนตรีที่เป็นที่นิยม อย่างเช่นชุดฆ้อง 6 ลูก

เครื่องแต่งกาย : ผู้หญิงของกลุ่มชาติพันธุ์ตึงสวมผ้าถุง และผู้ชายนุ่งผ้ากะเตี่ยว ในฤดูหนาว พวกเขาจะเอาผ้าห่มคลุมตัวไว้ ผู้หญิงไว้ผมยาวและถูกมัดไว้ข้างหลัง พวกเขาสวมต่างหูงาช้าง การสักใบหน้าของพวกเขาและหรือร่างกายมีลักษณะเด่นที่ธรรมดาวิยรุ่นและคนแก่จะชอบสวมสร้อยคอ และกำไลเหมือนกัน เด็กๆ จะสวมสร้อยข้อเท้า

เศรษฐกิจ : กลุ่มชาติพันธุ์ตึงการเพาะปลูกข้าวไร่ และมีการใช้วัว ควายในฐานะที่เป็นสัตว์ที่ช่วยทุ่นแรงของมนุษย์มาเป็นเวลานาน (Dang and et.al, 2016: 63-67)

39. กลุ่มชาติพันธุ์ ฮวา หรือจิ้น (Hoa)

ชื่ออื่นของกลุ่มชาติพันธุ์ : Han, Tau, Khach

ประชากร : 900,000 คน

ถิ่นที่อยู่ ชนกลุ่มนี้อาศัยอยู่บริเวณภาคใต้ของเวียดนาม โดยเฉพาะใน Ho Cji Minh, Dong Nai, Soc Trang, Can Tho, Kien Giang, Bac Lieu, Ca Mau และบริเวณภาคเหนือ ใน Ha Noi, Hai Phong, Nam Dinh และชายแดนเวียดนาม-จีน

ประเพณีและการดำรงชีวิต: กลุ่มชาติพันธุ์ฮวจะสร้างบ้านที่อยู่อาศัยด้วยไม้ มีห้องและอาศัยอยู่ด้วยกัน ในครอบครัวของกลุ่มชาติพันธุ์ฮว ผู้ชายจะเป็นผู้ที่มีอำนาจมากกว่าทุกๆ คนในครอบครัว ลูกชายคนโตจะเป็นผู้ที่ได้รับมรดกจากบิดา บิดาหรือมารดาจะเป็นผู้ที่ตัดสินใจเลือกคู่ให้บุตรของตนเอง และในการเลือกสามีหรือภรรยานั้นจะต้องมีฐานะทางสังคมที่เท่าเทียมกันทางด้านเศรษฐกิจ เป็นหลักสำคัญในการเลือกคู่

ตามประเพณีการฝังศพ จะต้องมีการพิธีกรรม มีรูปแบบการไว้ทุกข์ และมีชุดสวมในการไว้ทุกข์ มีความเชื่อเกี่ยวกับวิญญาณของคนตายไปแล้ว มีการเรียกวินญาณ และเมื่อเสร็จพิธีกรรมทางศาสนาแล้วสิ่งทีถือว่ามีความสำคัญที่สุดก็คือ ได้มีการสร้างแท่นบูชาบรรพบุรุษ ไว้เพื่อแสดงความระลึกถึง ไหว้ เคารพบูชาคนที่ตายไปแล้ว

ภาษา กลุ่มชาติพันธุ์นี้มีภาษาเป็นของตนเอง อยู่ในกลุ่มภาษาจีน-ทิเบต

การแต่งกาย กลุ่มชาติพันธุ์ฮว ผู้หญิง จะมีการแต่งตัวด้วยเสื้อบางข้างในและมีเสื้อแขนยาวข้างนอก เสื้อยาวลงมาเป็น 5 ชั้น

เศรษฐกิจ กลุ่มชาติพันธุ์นี้ได้มีการทำการเกษตร และมีหลายอาชีพแตกต่างออกไปตามความเชี่ยวชาญ เช่น อาชีพครู ค้าขาย การเพาะปลูก ทหาร และอื่นๆ (Dang and et.al, 2016: 226-230)

40. กลุ่มชาติพันธุ์ ชาราย (Gia-rai)

ชื่ออื่นของกลุ่มชาติพันธุ์ : Cho-rai, Gia-rai

ประชากร ประมาณ 242, 000 คน

ถิ่นที่อยู่ ที่ราบสูงภาคกลางของเวียดนาม Gia Lai, Kon Tum, Dac Lac

ภาษา ภาษาชาราย อยู่ในตระกูลภาษามลาโย-โพลีเนเซียน

ประเพณีและการดำรงชีวิต: กลุ่มชาติพันธุ์ชาราย นับถือศาสนาตามแบบจารีต และคริสต์ศาสนา อาศัยอยู่บริเวณพื้นที่ราบสูงของเวียดนาม ภาษาชารายมีความเกี่ยวข้องกันกับภาษาจามที่สำคัญในเวียดนาม และภาษามลาโย-โพลีเนเซียนในอินโดนีเซีย มาเลเซีย มาดากัสการ์และฟิลิปปินส์

ชาวชารายอาศัยอยู่เป็นกลุ่มหมู่บ้านเล็กๆ มีประชาชนอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน ประมาณ 50-500 คน บ้านจะยกพื้นสูงมีทั้งบ้านธรรมดาและบ้านยาว กลางหมู่บ้านมีบ้านใหญ่ (Nha Rong) ที่เป็นศูนย์กลางในการพบปะคุยกันประชุมของชุมชน และมีบ้านยาวเรียงตัวกันอย่างเป็นระเบียบ มีประเพณีการสร้างบ้านด้วยไม้ไผ่ แม้จะมีบางแห่งที่ทำด้วยไม้แข็งที่มีความแข็งแรง กลุ่มชาติพันธุ์นี้จะนับถือเรื่องการเคารพผู้อาวุโสกว่า และผู้หญิงจะเป็นใหญ่

คนชารายส่วนใหญ่จะเชื่อเรื่องภูติผีวิญญาณ และมีการบวงสรวงด้วยของเซ่นต่างๆ เช่น วัว ควาย หมู ก็จะเชื่อว่าวิญญาณชั่วร้ายที่คอยขัดขวางนั้นจะสงบไป อย่างไรก็ตามในปี 1970 มิซซันนารีเข้ามาเผยแผ่ศาสนาคริสต์ให้แก่ชาวชาราย ผลที่ตามมาคือ จำนวนชาวชารายที่

นับถือคริสต์ศาสนาในเวียดนามมีจำนวนเพิ่มขึ้นมาก ในปี 1950 และ 1960 ชาวซาราย ที่อาศัยอยู่บริเวณที่ราบสูงภาคกลางบางส่วน ได้จัดตั้งเป็นกลุ่มชาติพันธุ์อิสระที่ต่อต้านการปกครองของรัฐบาลคอมมิวนิสต์เวียดนาม ชาวซารายมีการทำเครื่องดนตรี เช่น ซ้อง เครื่องดนตรีคล้ายระนาด

การแต่งกาย กลุ่มชาติพันธุ์ซาราย ผู้หญิง จะมีการแต่งตัวด้วยผ้าย้อมคราม ขายนุ่งผ้าเตี่ยว เศรษฐกิจ กลุ่มชาติพันธุ์นี้ได้มีการทำการเกษตร และเลี้ยงสัตว์ (Dang and et.al, 2016: 198-203)

41. กลุ่มชาติพันธุ์แสะ เตรีง (Gie Trieng)

ชื่ออื่นของกลุ่มชาติพันธุ์ : Brila, Ca-tang, Giang Ray, Doan

ประชากร 31,000 คน

ถิ่นที่อยู่ Kon Tum, Quang Nam

ประเพณีและการดำรงชีวิต: กลุ่มชาติพันธุ์นี้ อาศัยอยู่บนบ้านที่ได้ถนุสูง หมู่บ้านจะจัดเรียงเป็นวงกลม กลางหมู่บ้านเป็นศาลากลางบ้าน หญิงสาวจะมีสิทธิ์ตัดสินใจเองในการเลือกคู่ครอง ในกลุ่มชาติพันธุ์แสะ เตรีงนั้น มีความเชื่อว่าสิ่งที่เกิดขึ้นนั้นเกิดจากภูติผีและวิญญาณร้าย เพราะฉะนั้นจึงเกิดพิธีตามความเชื่อมีการประกอบพิธีกรรม มีความเป็นสัตว์ที่ใช้ในพิธีการบวงสรวงผู้ชายในกลุ่มชาติพันธุ์นี้จะสวมเสื้อและผ้าเตี่ยวส่วนผู้หญิงจะสวมผ้าถุงยาวคลุมที่หน้าอกถึงข้อเท้า

เศรษฐกิจ กลุ่มชาติพันธุ์นี้จะอาศัยดำรงชีพอยู่กับการเพาะปลูก การล่าสัตว์ และการประมงจับปลา (Dang and et.al, 2016: 81-84)

42. กลุ่มชาติพันธุ์ ห่า ญี (Ha nhi)

ชื่ออื่นของกลุ่มชาติพันธุ์ : Ha Nhi Gia, U Ni, Xa U Ni

ประชากร : ประมาณ 18,000 คน

ถิ่นที่อยู่ : Lai Chau, Lao Cai

ภาษา : ภาษาห่าญี เป็นภาษาย่อยในตระกูลทิเบต-พม่า แต่ก่อนมีการเล่าว่ามีภาษาเขียนแต่เมื่อมีการอพยพก็ทำให้ภาษานั้นสาบสูญไป ปัจจุบันใช้ตัวอักษรโรมัน เป็นภาษาเขียน

ประเพณีและการดำรงชีวิต: ชาวห่าญี บุชาบรรพบุรุษของตนเอง กลุ่มชาติพันธุ์ที่เกี่ยวข้องที่มีความสัมพันธ์กันคือหยาและลาหู่ ชาวห่าญี เป็นหนึ่งในกลุ่มชาติพันธุ์ที่อพยพมาจากจีน มากกว่าร้อยละ 90 กลุ่มชาติพันธุ์นี้อาศัยอยู่ทางตอนใต้ของจีน บริเวณยูนนานของจีน และกระจัดกระจายอยู่ตรงข้ามเทือกเขาไอลี ระหว่างแม่น้ำโขงกับแม่น้ำแดง ประชาชนกว่าครึ่งอยู่ที่ ยวน เจียวฮานี หยา และ ซาย เป็นสังคมที่มีการปกครองตนเอง ซึ่งมี ยวนเจียว เป็นเมืองหลวง พื้นเพเดิมของกลุ่มชาติพันธุ์นี้ ก็ยังไม่เป็นที่ทราบแน่ชัดแม้ว่าบรรพบุรุษ จะเป็นกลุ่มชาติพันธุ์กว๋างโบราณ คือเชื่อกันว่าชนกลุ่มนี้ย้ายถิ่นฐานมาจากที่ราบสูงทางตอนใต้ของ กว๋างฮาย-ทิเบต เมื่อ 3 ศตวรรษก่อน

ชาวห่าญี บุชาวิญญาณของบรรพบุรุษ การปฏิบัติทางพิธีกรรม ผู้ที่มีความสำคัญทางศาสนาจะแบ่งออกเป็น 3 คนที่มีความสำคัญต่างกันคือ คนที่หนึ่ง ซุยม่า คนที่เกี่ยวข้องกับการจัดงานพิธีทางศาสนาเป็นหลัก คนที่สอง ไบมา คือคนที่รับผิดชอบเรื่อง การปฏิบัติของผู้ที่เลื่อมใสในความเชื่อ และ

มีหน้าที่เกี่ยวกับไสยศาสตร์ เวทมนต์พิธีกรรมทางศาสนา คนที่สามคือ ไนมา รับผิดชอบในเรื่องค่าใช้จ่ายในการจัดงาน พิธีกรรมรักษาพยาบาล การทำนาย สมุนไพรในการรักษาโรค ไนมาอาจจะเป็นผู้หญิงหรือชายก็ได้

ที่อยู่อาศัยของชนกลุ่มนี้ มี 2-3 ห้อง สร้างด้วยไม้ไผ่ โคลน หินหรือไม้ การแต่งกายของชนกลุ่มนี้ จะใช้ผ้าสีดำและน้ำเงินเป็นหลัก ชุดของผู้ชายเป็นเสื้อแขนสั้น กางเกงขายาวกว้าง และมีผ้าโพกหัว ซึ่งอาจจะเป็นสีขาวหรือสีดำ ส่วนผู้หญิง จะสวมชุดตามตระกูลของตนเอง (Dang and et.al, 2016: 240-242)

43. กลุ่มชาติพันธุ์ม้ง (Hmong)

ชื่ออื่นของกลุ่มชาติพันธุ์ : Mieu Toc, Meo, Man Trang

ประชากร: ของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งมีประมาณ 788,000 คน

ถิ่นที่อยู่: ชาวหม้งอาศัยอยู่อย่างหนาแน่นที่จังหวัด Cao Bang, Lang Son, Bac Can, Thai Nguyen, Ha Giang, Lao Cai, Yen Bai, Son La, Lai Chau, Thanh Hoa, Nghe An, Hoa Binh

ประเพณีและการดำรงชีวิต: ชาวหม้งมีการอยู่ภายในกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นมีหัวหน้าหมู่บ้าน ้วยรุ่นชายและหญิง มีอิสระในการเลือกคู่ และแต่งงานภายในกลุ่มม้งที่ต่างตระกูลกัน จะไม่ค่อยมีการหย่าร้าง

ภาษา: ชาวหม้งมีภาษาเป็นของตนเอง อยู่ในกลุ่มม้ง-เย้า ประเพณีวันปีใหม่จะมีการจัดงานนี้ในเดือนธันวาคมของทุกปี จะกินเนื้อหมูและงัดกินผักสีเขียวตลอดช่วงระยะเวลา 3 วันในช่วงเทศกาลปีใหม่ ในงานเฉลิมฉลองจะมีเครื่องดนตรีของชาวหม้งรวมอยู่ด้วย หญิงชายวัยรุ่นชาวหม้งมีการละเล่นและเป่าแคน หลังจากวันที่ทำงานหนักพอถึงวันที่มีการงานเฉลิมฉลอง ก็มีการเล่นและแสดงความรู้สึกระหว่างคู่หนุ่มสาวชาวหม้ง

การแต่งกาย: ชาวหม้งจะทำชุดสวมใส่ด้วยผ้าใยกล้วย ชุดของผู้หญิงจะประกอบด้วยกางเกงและเสื้อเป็นเสื้อเปิดด้านหน้า จะมีลวดลายที่เย็บปักขึ้นเองมีกระเป๋ามีเสื้อคลุมตัวยาว

เศรษฐกิจ: อาชีพหลักที่สำคัญของชาวหม้ง คือการเย็บปักถักร้อย การเพาะปลูก ปลูกข้าว ข้าวโพดอยู่ในบริเวณที่นา ผ้าใยกล้วยขนนั้นทำมาจากเส้นใยของต้นกล้วยขึงที่ปลูกไว้ในถิ่นที่อยู่ (Dang and et.al, 2016: 175-182)

44. กลุ่มชาติพันธุ์ ฮเร (Hre)

ชื่ออื่นของกลุ่มชาติพันธุ์ : Moi Da Vach, Cham-re, Moi Luy, Thach Bich, Moi Son Phong

ประชากร : ประมาณ 120,000 คน

ถิ่นที่อยู่ : จังหวัดกว๋างบิงห์ บิงดิงห์ ของเวียดนาม

ประเพณีและการดำรงชีวิต: กลุ่มชาติพันธุ์นี้ไม่เชื่อเรื่องของพระเจ้า มีการอยู่อาศัยเริ่มจากกลุ่มเล็ก รวมไปจนถึงเป็นการอยู่อาศัยแบบกลุ่มใหญ่ อาศัยอยู่บนบ้านที่มีได้สูง ห้วยหน้าหมู่บ้านจะ

มีบทบาทสำคัญมากในหมู่บ้าน กลุ่มชาติพันธุ์นี้มีภาษาเป็นของตนเองมาเป็นเวลายาวนาน คือภาษาฮเร จัดอยู่ในกลุ่มภาษามอญ-เขมร คล้ายกันกับกลุ่มชาติพันธุ์ เซอ ดั่งและบานา

กลุ่มชาติพันธุ์นี้มักมีการฆ่าวัว ควาย และหมู เป็นเครื่องสังเวย ในพิธีกรรมทางศาสนาอยู่บ่อยครั้ง โดยมีบทเพลงบทกลอน ที่มีทำนองประกอบพิธีกรรม ทำนองที่เป็นที่นิยมมีอยู่ 2 ทำนองคือ จิง กา กา และ ตาเล็ย

การแต่งกาย : กลุ่มชาติพันธุ์นี้ผู้ชายจะสวมผ้าเตี่ยว ผ้าคาดเอว บางครั้งอาจจะมีผ้าโพกหัวรวมอยู่ด้วย ส่วนผู้หญิง จะใส่ผ้าถุง เสื้อ และเครื่องประดับคล้ายสร้อยหรือลูกปัด

เศรษฐกิจ : ชาวฮเร ปลูกข้าว และทำนา เครื่องจักสาน หัตถกรรม ทอผ้า เย็บปักถักร้อย และมีการถ่ายทอดภูมิปัญญาสืบทอดกันมาเป็นรุ่นๆ (Dang and et.al, 2016: 49-52)

45. กลุ่มชาติพันธุ์ ขาง (Khang)

ชื่ออื่นของกลุ่มชาติพันธุ์ : Xa Khao, Xa Don, Xa Tu Lang

ถิ่นที่อยู่ : Son La, Lai Chau, Dien Bien

ประชากร : 10,000 คน

ประเพณีและการดำรงชีวิต: ลักษณะบ้านของกลุ่มชาติพันธุ์ขาง ทำด้วยไม้ไผ่ สานขัดกัน ยกสูงจากพื้น แบ่งออกเป็น 3 ตอน มีประตูบ้าน 2 ประตู แต่ละบ้านจะมีห้องครัว 2 ห้อง ครัวห้องแรกจะใช้ในการทำอาหาร ส่วนครัวห้องที่สอง สำหรับเตรียมอาหาร เพื่อไหว้ผีบรรพบุรุษ การแต่งงานของกลุ่มชาติพันธุ์ขาง มีอยู่ 3 ขั้น ขั้นแรกคือไปสุขอผู้หญิงกับบิดามารดา จากนั้นก็รอความเห็นชอบของบิดามารดาฝ่ายหญิง ถ้าเห็นชอบก็จะมีการแต่งงาน ลูกเป็นผู้ที่มีอิทธิพลมากในงานแต่งงานระหว่างหลานชายกับหลานสาว ลูกใช้นามสกุลแม่ หรืออาจให้ลูกชายใช้นามสกุลพ่อ และลูกสาวใช้นามสกุลแม่ ประเพณีงานศพเมื่อมีคนตายจะนำศพไปฝังแทนการเผา ที่หลุมฝังศพแต่ละหลุมจะมีข้าวของเครื่องใช้อยู่บนหลุมฝังศพผู้ตาย อย่างเช่น กระเป๋าสาน เสื้อผ้า ตะกร้า ข้าว ยาสูบ และตะเกียง ขา หลุมฝังศพจะมีป้ายชื่ออยู่ด้านหน้า การแต่งกายใส่เสื้อผ้าที่แลกเปลี่ยนจากกลุ่มถายหรือไท และผู้หญิงจะเคียวหมากทำให้ฟันดำ

เศรษฐกิจ: ปลูกข้าว วิธีการปลูกข้าวของกลุ่มชาติพันธุ์ ขาง จะเป็นข้าวไร่ คือ ขุดหลุมแล้วใส่ เมล็ดลงไป หัตถกรรม ตะกร้า กระเป๋า แก้วอี ส่วนฝายนันปลูกไว้เพื่อแลกเปลี่ยนกับชาวถาย (Dang and et.al, 2016: 105-108)

46. กลุ่มชาติพันธุ์ เคอ มุ (Kho mu)

ชื่ออื่นของกลุ่มชาติพันธุ์ : Xa Cau, Kha Klau, Tenh, Pu Thenh, Tay Hay, Viet Cang

ประชากร : ประมาณ 57,000 คน

ถิ่นที่อยู่ : กลุ่มชาติพันธุ์ เคอ มุ อาศัยอยู่ที่ Lai Chau, Nghe An, Son La

ประเพณีและการดำรงชีวิต: เคอ มุ ยังใช้ชีวิตแบบเร่ร่อน ทำไร่เลื่อนลอย หมู่บ้านเป็นหมู่บ้านขนาดเล็ก ไม่ค่อยมีพื้นที่ในการสร้างบ้าน แต่ละหมู่บ้านห่างไกลกันมาก ลักษณะของบ้านเคอ มุ สร้างบ้านเป็นวงกลม ทำด้วยวัสดุที่ไม่แข็งแรงและไม่ถาวร ในบ้านก็ไม่มีเครื่องเรือนหรือ

อุปกรณ์อะไรก็ตาม มีเครื่องมือพื้นฐานในการทำการเพาะปลูกคือ มีด พืชที่สำคัญในการเพาะปลูกส่วนมากเป็นข้าวโพด และมันสำปะหลัง ออกล่าสัตว์โดยเฉพาะในช่วงที่ข้าวยังไม่ได้เก็บเกี่ยว กลุ่มชาติพันธุ์ เคอ มุ มีข้อห้ามคือ ห้ามแต่งงานในเชื้อสายเดียวกัน แต่ในขณะเดียวกันลูกชายของลุงสามารถแต่งงานกับลูกสาวของป้าได้ ครอบครัวของเคอ มุ ผู้หญิงกับผู้ชายมีความเสมอภาคกันในบ้าน แต่เมื่อแต่งงานสามีต้องไปอยู่ที่บ้านของภรรยา 1 ปี หลังจาก 1 ปี สามีสามารถพาภรรยาไปบ้านของตนเองได้ แต่ต้องใช้นามสกุลของภรรยา ถ้าอยู่ในบ้านของภรรยา ลูกก็ใช้นามสกุลของแม่ แต่ถ้าไปอยู่ที่บ้านของสามีลูกก็ต้องเปลี่ยนนามสกุลมาใช้นามสกุลของพ่อ

เคอ มุ มีความเชื่อในเรื่องของดวงวิญญาณ และธรรมชาติ เพราะเชื่อว่าเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจบูชาผีบรรพบุรุษของหมู่บ้าน นอกจากนี้กลุ่มชาติพันธุ์ เคอ มุ ยัง มีการฆ่าสัตว์ เช่นวัว และสัตว์ปีก ในพิธีกรรมต่างๆ เพื่อขอให้ผลผลิตในแต่ละปีได้ผลดี

การตั้งชื่อและนามสกุลของกลุ่มชาติพันธุ์ เคอ มุ ส่วนใหญ่ จะเกี่ยวข้องกับสัตว์และพืช อื่นๆ ยกเว้นชื่อที่มีความหมายที่ไม่ดี อย่างชื่อที่เกี่ยวกับการฆ่า การทำลาย เป็นการสืบทอดจากบรรพบุรุษ และการตั้งชื่อยังสามารถบอกถึงต้นกำเนิดของเชื้อสายเดียวกัน การแต่งกาย เคอ มุ ใส่ผ้าถุงและมีเสื้อแขนยาว มีผ้าพันเอว ใช้หัวในการทูลสิ่งของที่ไม่หนัก มีผ้าโพกหัว แต่มีเครื่องประดับของผู้หญิงที่เป็นเอกลักษณ์ คือสร้อยคอ มีลักษณะเป็นห่วงทำจากเงินหรือทอง

เศรษฐกิจ : กลุ่มชาติพันธุ์ เคอ มุ จะปลูกพืชและล่าสัตว์เป็นกลุ่ม เคอ มุ มีความสามารถในการทำเครื่องจักสาน เช่น ตะกร้า กระจาด กระบุง และอื่นๆ (Dang and et.al, 2016: 68-72)

47. กลุ่มชาติพันธุ์ เคอ แม (Khmer)

ชื่ออื่นของกลุ่มชาติพันธุ์ : Khmer Krom, Cur, Cul, Tho, Mien

ประชากร : ประมาณ 1,055,174 คน

ถิ่นที่อยู่ : กลุ่มชาติพันธุ์ เคอ แม ในเวียดนาม ตั้งถิ่นฐานอยู่ที่ Hau Giang, Tra Vinh, Vinh Long, Kien Giang, An Giang, Bac Lieu, Ca Mau, Ho Chi Minh, Ba Ria-Vung Tau, Binh Phuoc, Tay Ninh

ประเพณีและการดำรงชีวิต: กลุ่มชาติพันธุ์เคอ แม ในทางตอนใต้ของเวียดนามการดำรงชีวิตคล้ายคลึงกันกับคนเขมร เพราะอาศัยอยู่ในแนวแม่น้ำโขงทางใต้ของเวียดนามบริเวณพรมแดนระหว่างเวียดนามกับเขมรมาเป็นเวลานาน กลุ่มชาติพันธุ์เคอ แม ในเวียดนามนับถือศาสนาพุทธนิกายาน เต็กผู้ชายก่อนเข้าสู่ผู้ใหญ่ ต้องไปวัดรักษาศีลธรรมเพื่อทำจิตใจสะอาด เพื่อเตรียมพร้อมก้าวไปสู่วัยผู้ใหญ่ และต้องเข้าวัดเพื่อแสวงหาความรู้ ซึ่งจะมีพระสงฆ์เป็นผู้สอน

กลุ่มชาติพันธุ์เคอ แม มีภาษาพูด และภาษาเขียนเป็นของตนเองมานานแล้ว พวกเขาอาศัยอยู่ที่หมู่บ้าน แต่ละหมู่บ้านจะมีวัดที่เป็นจุดศูนย์กลางทำกิจกรรมทางวัฒนธรรม มีพระเป็นผู้ดูแลบ้านของพวกเขาส่งขึ้นง่าย ๆ หลังคามุงด้วยหญ้า ความยาวของหลังคาจะเป็นจำนวนคี่ ยาวประมาณ 5-7 เมตร ประตูบ้านหันไปทางด้านทิศตะวันออก เทศกาลที่สำคัญคือ เทศกาลปีใหม่ ในความหมายของพวกเขาคือ ปีใหม่คือการเกิดใหม่ และอีกวันหนึ่งคือวันไหว้พระจันทร์ เครื่องดนตรีประจำกลุ่ม ชาติพันธุ์คือ กลอง และฆ้อง

เศรษฐกิจ : กลุ่มชาติพันธุ์ เคอ แมมีประเพณีการปลูกข้าว ปลูกแตงโม และพวกเขามีความเชี่ยวชาญระบบชลประทาน และรู้จักใช้ประโยชน์จากกระแสน้ำ การนำน้ำเข้าขังในพื้นที่เกษตร เพื่อลดปัญหาดินเปรี้ยว นอกจากนั้นยังทำเกษตรกรรมพร้อมกับการเลี้ยงสัตว์ เช่น วัว ควาย เป็ด ไก่ และปลา มีการทำเครื่องเคลือบ ทำน้ำตาล มีการพัฒนาด้านการทอผ้าในทางเศรษฐกิจและอื่นๆ (Dang and et.al, 2016: 30-36)

48. กลุ่มชาติพันธุ์ ลาจี้ (La Chi)

ชื่ออื่นของกลุ่มชาติพันธุ์ : Cu Te, La Ti, Tho Den, Man Chi, Xa

ประชากร : 11,000 คน

ถิ่นที่อยู่ : ในเขตจังหวัด Ha Giang

ประเพณีและการดำรงชีวิต: ลักษณะของบ้านของกลุ่มชาติพันธุ์ ลาจี้ ทำจากไม้ไผ่ ยกสูงจากพื้น บ้านแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ห้องที่ใหญ่ที่สุดเป็นห้องสำหรับวางแท่นบูชาบรรพบุรุษ ห้องครัวอยู่ติดกับพื้น การแต่งงานของกลุ่มชาติพันธุ์นี้บิดามารดาฝ่ายหญิงจะเรียกเก็บค่าสินสอดในการเลี้ยงดูและลูกใช้นามสกุลของพ่อ สามีเป็นผู้นำ แต่ละครอบครัวจะมีกลอง มีม้าของเล่นที่ทำจากไม้ไผ่ และฆ้อง ที่เป็นมรดกสืบทอดมาจากบรรพบุรุษ เพื่อใช้ในพิธีการต่างๆ ทุกปี กลุ่มชาติพันธุ์ลาจี้ จัดเทศกาลปีใหม่ ในช่วงเดือน 7 ตามปฏิทินจันทรคติ พิธีบูชาแม่โพสพ หลังจากการเก็บเกี่ยวข้าวเมื่อทำนาเสร็จเป็นเทศกาลที่ทุกคนมีแต่ความสุข เพลงที่นิยมในกลุ่มชาติพันธุ์ซึ่งเป็นที่ยืนชอบของเด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชายคือเพลง “นิกา” นอกจากนั้นยังมีการเล่าเรื่องของผู้ก่อตั้งหมู่บ้าน คือ ฮวาง ลิน ถุ่ง และปูโล กล่าวถึงกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกันและปรากฏการณ์ของธรรมชาติ การละเล่นก็เช่น ลูกข่าง ชิงช้า และร้าว และเครื่องดนตรีที่ใช้คือกลองและฆ้อง ภาษากลุ่มลาจี้ เป็นภาษาในกลุ่มภาษา กะได

เครื่องแต่งกาย : การแต่งกายของกลุ่มชาติพันธุ์นี้เรียบง่ายและสวยงาม ผู้ชาย สวมเสื้อยาว 5 ส่วน กางเกงขายาว (ปัจจุบันเป็นกางเกงขาสั้น) มีเครื่องประดับผู้ชายคือกำไล การแต่งตัวของผู้หญิง จะใส่เสื้อ 4 ส่วน มีเข็มขัด ปกติมีผ้าถุง กางเกงขาสั้น 1 ตัว เครื่องประดับของผู้หญิงส่วนมากจะเป็นต่างหู ทั้งผู้หญิงและผู้ชายมีผ้าโพกหัว มีตะกร้าสะพายไว้ด้านหลังเพื่อใส่ของสิ่งต่างๆ

เศรษฐกิจ : กลุ่มชาติพันธุ์ลาจี้ ปลูกข้าวเป็นพืชทางเศรษฐกิจ และนำข้าวมาทำเป็นเหล้าสาโท ผู้หญิงลาจี้มีประเพณีในการทอผ้าที่ใช้สืบทอดจากธรรมชาติในการย้อม (Dang and et.al, 2016: 159-163)

49. กลุ่มชาติพันธุ์ ลากา (La Ha)

ชื่ออื่นของกลุ่มชาติพันธุ์ : Xa Cha, Xa La Nga, Xa Khao

ประชากร : 6,000 คน

ถิ่นที่อยู่ : อยู่ในเขตจังหวัด มณี ศพม พร

ภาษา : ภาษากลุ่มชาติพันธุ์ลากา อยู่ในกลุ่มของภาษากะได

ประเพณีและการดำรงชีวิต: ครอบครัวของลากาเป็นครอบครัวใหญ่ จะมีผู้อยู่อาศัยมากถึง 12 คน ลักษณะของบ้านยกสูงจากพื้น มุงด้วยหญ้าคา มีประตูขึ้นบ้าน 2 ทาง ประตูแรกสำหรับแขกผู้

มาเยือน ประตู่ที่สองสำหรับคนในครอบครัว เรื่องความรักระหว่างหนุ่มสาวเมื่อมีความรักจะร้องเพลงเกี่ยวพาราสีกัน พ่อ แม่จะไม่บังคับแต่ต้องฟังความคิดเห็นของพ่อแม่ การแต่งงาน ฝ่ายชายต้องไปสูขอฝ่ายหญิงกับพ่อแม่ฝ่ายหญิง สิ้นสุดที่นำมาสู่ขอยกให้เจ้าสาว หลังจากการแต่งงานเจ้าบ่าวต้องอยู่บ้านเจ้าสาวเป็นเวลา 4-8 ปี เมื่อครบกำหนดสามีสามารถพาภรรยาไปบ้านของตน ใช้นามสกุลของสามี เมื่อมีคนตายในหมู่บ้าน จะไม่มีการเผาแต่จะเป็นการฝังแทน ในหลุมฝังศพประกอบด้วยข้าวของเครื่องใช้ของผู้ตาย นอกจากนั้นก็มีเงิน ข้าวเปลือกและอื่นๆ กลุ่มชาติพันธุ์ลาฮา เชื่อในเรื่องของจิตวิญญาณ พลังเหนือธรรมชาติ เชื่อว่าแต่ละคนมี วิญญาณ 8 วิญญาณ หลังการตายจิตวิญญาณจะกลับมาบ้าน และมีหลงเหลืออยู่ตามทุ่งหญ้า แต่ละครอบครัวจะมีการไหว้ผีบรรพบุรุษ และทุกๆ ปี ในช่วงดอกไม้ออกดอก มีงานเฉลิมฉลองในครอบครัว ลูกๆ นำดอกไม้มาไหว้บิดามารดาตอบแทนบุญคุณที่ท่านเลี้ยงดู

เศรษฐกิจ : เป็นการไร่แบบเลื่อนลอย มีการจับกลุ่มล่าสัตว์ และปลูกฝ้าย เพื่อแลกเปลี่ยนเสื้อผ้าจากชาวไท นอกจากนั้นยังมีการเลี้ยงสัตว์ เช่น หมู และ ไก่ มีการทำนาแบบขั้นบันได เพื่อป้องกันดินจากการกัดกร่อนของกระแสน้ำ และนำปฏิกิริยาศาสตร์มาใช้ในการเกษตรมากขึ้น (Dang and et.al, 2016: 167-170)

50. กลุ่มชาติพันธุ์เออ ดู (O Du)

ประชากร : 301คน

ถิ่นที่อยู่ : กลุ่มชาติพันธุ์เออ ดูอาศัยใน จังหวัดเหงะอาน

ประเพณีและการดำรงชีวิต: กลุ่มชาติพันธุ์เออ ดูอาศัยในครอบครัวเล็กๆ หลังจากแต่งงานจะอาศัยอยู่ที่บ้านภรรยาเป็นเวลาไม่นาน และจะกลับบ้านสามีพร้อมลูกๆ และภรรยา สำหรับกลุ่มชาติพันธุ์เออ ดู ปีใหม่เริ่มต้นในวันที่ฟ้าร้องแผดเสียงเป็นช่วงแรกในฤดูใบไม้ผลิ พวกเขาเชื่อว่าผู้คนมีวิญญาณ ซึ่งหลังจากตายวิญญาณจะอยู่ที่บ้านเผ่าดูกิจกรรมต่างๆ ในบ้าน ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์เออ ดูเป็นของกลุ่มมอญ-เขมรและไม่มีการใช้อีกต่อไป พวกเขาใช้ภาษาถายหรือไทและเคอ มู

เศรษฐกิจ : เออ ดูอาศัยการเพาะปลูกไร่เลื่อนลอย มีการเลี้ยงสัตว์ และการล่าสัตว์ การทอผ้าเป็นงานหลักของผู้หญิง (Dang and et.al, 2016: 118-120)

51. กลุ่มชาติพันธุ์ปา ถั่น (Pa Then)

ชื่ออื่นของกลุ่มชาติพันธุ์ : Pa Hung, Man Pa Teng, Tong

ประชากร : 6,000 คน

ถิ่นที่อยู่ : Ha Giang, Tuyen Quang

ประเพณีและการดำรงชีวิต: กลุ่มชาติพันธุ์ปา ถั่นอาศัยบ้านอยู่ในบ้านที่อยู่ระดับพื้นดินหรือยกพื้นสูง การแต่งงานภายในเครือญาติเดียวกันถูกห้ามอย่างเคร่งครัด ตามขนบธรรมเนียมประเพณี หลังแต่งงานสามีอยู่กับครอบครัวของภรรยาตามเวลาที่กำหนด ถ้าบ้านภรรยาไม่มีผู้ชายสามีจะต้องอาศัยอยู่บ้านภรรยาตลอดไป และนับถือครอบครัวของภรรยา ลูกๆ ครึ่งหนึ่งจะใช้

นามสกุลพ่อและอีกครั้งหนึ่งจะใช้นามสกุลแม่ ชาวป่าแก่จะบูชาบรรพบุรุษของตนเอง บูชาพื้นดิน และการปลูกข้าวใหม่ อธิษฐานขอฝน และนับถือผี ภาษากลุ่มชาติพันธุ์ป่าแก่ อยู่ในตระกูลม้ง-เย้า กลุ่มชาติพันธุ์ป่าแก่ มีการรักษามรดกที่มั่งคั่งทางวัฒนธรรมผ่านตำนาน เพลงพื้นบ้าน เพลงกล่อมเด็ก และการเต้นรำ พวกเขามีเครื่องดนตรีมากมายเช่น ขลุ่ย การแต่งกายของกลุ่มชาติพันธุ์ป่าแก่ มีสีสันมาก ผู้ชายใส่เสื้อแขนยาว กางเกงยาวสีคราม และผ้าพันคอยาว ผู้หญิงสวมผ้าถุง และเสื้อแขนยาว ม้วนผมขึ้นไว้ในผ้าโพกศีรษะที่ตกแต่งด้วยสีสันสดใสสวยงาม

เศรษฐกิจ : กลุ่มชาติพันธุ์ป่าแก่มีการเพาะปลูกข้าว ทำไร่เลื่อนลอย ข้าวและข้าวโพดเป็นผลผลิตหลัก (Dang and et.al, 2016: 192-197)

51. กลุ่มชาติพันธุ์ผู้หลา (Phu La)

ประชากร : 9,000 คน

ถิ่นที่อยู่ : Lai Chau, Lao Cai, Ha Giang, Son La

ประเพณีและการดำรงชีวิต: กลุ่มชาติพันธุ์ผู้หลาบูชาบรรพบุรุษของตนและเชื่อในผีสาวเทวดา แต่ละหมู่บ้านมีประมาณ 10-15 ครอบครัว บ้านถูกประกอบขึ้นอย่างง่าย ๆ มี 3 ห้องและมุงหลังคาด้วยหญ้า ผู้ชายที่มีอายุมากที่สุดเป็นหัวหน้าหมู่บ้านมีบทบาทสำคัญในกิจการสาธารณะ คนที่อายุน้อยไม่ถูกบังคับให้แต่งงาน หลังจากที่เขาแต่งงานเข้ามาอยู่ในครอบครัวของสามีการแต่งงานอาจจะเกิดขึ้นในอีก 1 หรือ 2 ปีต่อมา ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ผู้หลา เป็นของกลุ่มทิเบต-พม่า เสื้อผ้าของผู้ชายมีลักษณะพิเศษที่เป็นเอกลักษณ์ เช่น เป็นเสื้อที่มี ผู้หญิงใส่ชุดที่ถูกทักทอด้วยสีสันและติดลูกปัด

เศรษฐกิจ : กลุ่มชาติพันธุ์ผู้หลาพึ่งพาการเพาะปลูกแบบไร่เลื่อนลอย เลี้ยงควาย ม้า และหมู เครื่องจักสานจากไม้ไผ่และหวาย (Dang and et.al, 2016: 244-247)

52. กลุ่มชาติพันธุ์ปูแป้ว (Pu Peo)

ชื่ออื่นของกลุ่มชาติพันธุ์ : La Qua, Ka Beo, Pen Ti Lo Lo, Man

ประชากร : 700 คน

ถิ่นที่อยู่: Ha Giang

ประเพณีและการดำรงชีวิต: บ้านมักถูกสร้างในหมู่บ้านชาวฮวา หรือหมู่บ้านม้ง แต่ละครอบครัวมีเชื้อสายโดยดูจากชื่อกลางของแต่ละคน กลุ่มชาติพันธุ์ปูแป้วมีพ่อหรือสามีเป็นหัวหน้าครอบครัว มีสิทธิเป็นเจ้าของบ้าน มีการบูชาบรรพบุรุษและอัฐิถูกวางไว้ที่แท่นบูชา ภาษาคลายของเก๋อลาว ล่าจี และลาฮา อยู่ในตระกูลภาษากะได กลุ่มชาติพันธุ์ปูแป้ว จัดพิธีอธิษฐานในการเริ่มต้นของฤดูทำนา พิธีนี้จัดขึ้นในปีใหม่ตั้งแต่เดือนแรก ต่อเนื่องไปจนถึงวันที่ 5 ของเดือน 5 การแต่งกายของกลุ่มชาติพันธุ์ปูแป้วผู้หญิงรักษาสีสดใสของเสื้อผ้า

เศรษฐกิจ : กลุ่มชาติพันธุ์ปูแป้วเพาะปลูกพืชแบบไร่เลื่อนลอย เช่น ข้าวโพด ข้าว ข้าวไร่ และถั่ว (Dang and et.al, 2016: 171-174)

53. กลุ่มชาติพันธุ์รา กลาย (Ra Glai)

ชื่ออื่นของกลุ่มชาติพันธุ์ : Orang-glai, Ro-glai, Ra-dlai

ประชากร : 97,000 คน

ถิ่นที่อยู่ : Ninh Thuan, Binh Thuan, Khanh Hoa, Lam Dong

ประเพณีและการดำรงชีวิต: กลุ่มชาติพันธุ์รา กลาย มีความเชื่อว่าจิตวิญญาณในโลกที่รู้จักคือ "ซาง" คือที่รวมพลังที่ดีและเลว มาตาธิปไตยยังคงมีอิทธิพลอยู่ในกลุ่มชาติพันธุ์รา กลาย เพราะถูกๆ ใช้นามสกุลของแม่ หนุ่มสาวจะต้องได้รับความเห็นชอบจากครอบครัวก่อนแต่งงาน เวลาตัดสินใจ เรื่องการแต่งงาน น้องชายคนเล็กค่อนข้างมีความสำคัญในการออกความคิดเห็น ภาษากลุ่มชาติพันธุ์รา กลาย อยู่ในกลุ่มมาลาโย-โพลีเนเซียน ภายหลังฤดูเก็บเกี่ยว ชาวบ้านทั้งหมดจะจับกลุ่มขอบคุณ ซาง และสนุกสนานกับการเก็บเกี่ยวข้าวใหม่

เศรษฐกิจ : กลุ่มชาติพันธุ์รา กลาย ปลูกข้าวและข้าวโพด พวกเขามีพัฒนาด้านการเกษตร (Dang and et.al, 2016: 217-220)

54. กลุ่มชาติพันธุ์เรอ มัม (Ro Mam)

ประชากร : 400 คน

ประเพณีและการดำรงชีวิต: หมู่บ้านของกลุ่มชาติพันธุ์เรอ มัม ถูกเรียกว่า "เซ" แต่ละ ครอบครัวประกอบด้วยสมาชิก 10-20 คน ซึ่งมีการเชื่อมโยงกันทางสายโลหิต พิธีการแต่งงานของกลุ่มชาติพันธุ์เรอ มัมจะดำเนินการใน 2 ชั้น คือหมั้นและแต่งงาน เวลาที่คนตายร่างกายของพวกเขาถูกฝังไว้ในสุสาน ซึ่งสุสานจะอยู่ที่ท้ายหมู่บ้านด้านทิศตะวันตกเสมอ ภาษากลุ่มชาติพันธุ์เรอ มัม อยู่ในกลุ่มมอญ-เขมร การแต่งกาย ผู้หญิงใส่ผ้าถุงและเสื้อแขนยาว ผ้าถุงถูกทำด้วยผ้าที่หยาบมักไม่มีการตกแต่ง ผู้ชายสวมผ้าเตี่ยว ผู้หญิงชอบการสวมต่างหูที่ถูกทำด้วยลูกปัด กำไลและสร้อยคอ

เศรษฐกิจ : กลุ่มชาติพันธุ์เรอ มัมปลูกพืชแบบไร่เลื่อนลอย ลำสั้ว และข้าวคืออาหารหลักของ เรอ มัม (Dang and et.al, 2016: 115-117)

บทที่ 4

นโยบายการพัฒนาคุณภาพประชากรของเวียดนาม

การพัฒนากลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยในเวียดนามมีเนื้อหาประกอบด้วยแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมและนโยบายด้านการศึกษาของประเทศเวียดนาม ดังนี้

4.1 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเวียดนาม

4.2 การแบ่งเขตพื้นที่เพื่อการพัฒนา

4.3 นโยบายด้านการศึกษาของเวียดนาม

4.1 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเวียดนาม

เวียดนามเริ่มมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจห้าปี (1961–1965) ฉบับแรก ที่ให้ความสำคัญต่อเศรษฐกิจภาคอุตสาหกรรม โดยเน้นอุตสาหกรรมหนักมากกว่าเกษตรกรรม เมื่อภาวะสงครามกับสหรัฐฯ ตั้งเครียดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อสหรัฐฯ ขยายการทิ้งระเบิดเข้าไปในเวียดนามเหนือในปี 1964 จึงขาดเงินทุน และทุนที่พอหาได้ส่วนใหญ่ มาจากความช่วยเหลือของประเทศคอมมิวนิสต์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหภาพโซเวียตและจีน

ต่อมาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 2 และ 3 (1976 -1980 , 1981–1985) แผนพัฒนาเศรษฐกิจห้าปีฉบับที่ 2 ของเวียดนาม (1976-1980) เป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจแรกที่ใช้ทั้งเวียดนามเหนือและเวียดนามใต้ พรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามยังคงปฏิบัติตามแนวทางเดิม คือเร่งรัดและขยายการสร้างระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมโดยการจัดทำรูปแบบสหกรณ์ให้มีขนาดใหญ่ขึ้นทั่วประเทศทั้งภาคเหนือและภาคใต้ สร้างนิคมการเกษตรของรัฐและรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ ทั้งในด้านอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรมมากขึ้น และยังเน้นการพัฒนาอุตสาหกรรมหนักเช่นเดิม

แผนพัฒนาเศรษฐกิจ – สังคมห้าปี ฉบับที่ 4 นั้น พรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามได้มีมติให้ดำเนินนโยบายปฏิรูปที่เรียกว่า “โด่ยเหมย” (Doi Moi) หรือนโยบายปฏิรูปทางเศรษฐกิจ เมื่อเดือนธันวาคม 1986 ในคราวประชุมสมัชชาพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามครั้งที่ 6 นโยบายปฏิรูป “โด่ยเหมย” เป็นนโยบายหลักในการพัฒนาเศรษฐกิจของเวียดนาม ตั้งแต่ปี 1986 เป็นต้นมา ซึ่งในแผนพัฒนาห้าปี ฉบับที่ 4 (1986 – 1990) เน้นโครงการใหญ่ ๆ 3 โครงการคือ โครงการผลิตธัญญาหารและอาหาร โครงการผลิตเครื่องอุปโภคบริโภค และ โครงการผลิตสินค้าส่งออก ส่วนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 5 (1991 – 1995) และฉบับที่ 6 (1996 – 2000) ขยายผลของแนวนโยบายปฏิรูปเพื่อสร้างรูปแบบเศรษฐกิจการตลาดซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐให้เป็นไปในแนวทางมุ่งสู่ลัทธิสังคมนิยม และสร้างเสถียรภาพและพัฒนาเศรษฐกิจ – สังคม เสริมสร้างเสถียรภาพทางการเมือง ต่อต้านพฤติกรรมในทางลบและไม่เป็นธรรมในสังคม พากันเมืองให้รอดพ้นจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ (เขียน อธิวิทย์, 2542)

นโยบาย “โด่ยเหมย” (Doi Moi) ตั้งแต่ปี 2529 เป็นการเปลี่ยนแปลงระบบจากการวางแผนส่วนกลางมาสู่ระบบตลาดเสรีภายใต้การควบคุมของรัฐบาล มีการกระจายอำนาจทางเศรษฐกิจไปสู่ท้องถิ่น รวมถึงการกระตุ้นให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทในการดำเนินธุรกิจ และส่งเสริมการค้าการลงทุนจากต่างประเทศ การปฏิรูปเศรษฐกิจและเปิดประเทศส่งผลให้เวียดนามมีความเชื่อมโยงกับ

เศรษฐกิจโลกมากขึ้น โดยเฉพาะด้านการค้า จากการใช้กลยุทธ์การทำข้อตกลงการค้าเสรีกับต่างประเทศ เพื่อสร้างโอกาสด้านการค้า และดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติ พร้อมกับการปรับเปลี่ยนกฎระเบียบในประเทศ เพื่อลดข้อจำกัดทางการค้าและเปิดเสรีด้านการลงทุนมากขึ้น

เวียดนามมีการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติทั้งระยะสั้นและระยะยาว

ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงวางแผนและการลงทุน (Ministry of Planning and Investment : MPI) ซึ่งมีการวางเป้าหมายของการพัฒนาประเทศไว้อย่างชัดเจน โดยกำหนดวิสัยทัศน์ที่จะพัฒนาเวียดนามไปสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรม มุ่งขจัดปัญหาความยากจน และเปิดประเทศให้เจริญทัดเทียมกับนานาประเทศ โดยทั้งสองแผนมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศดังนี้

1. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมระยะยาว 10 ปี วางเป้าหมายให้เวียดนามหลุดพ้นจากการเป็นประเทศด้อยพัฒนาและก้าวไปสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรมในอนาคต พร้อมทั้งยกระดับคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น โดยจะลดสัดส่วนของภาคเกษตรกรรมและให้ความสำคัญกับภาคอุตสาหกรรมและบริการเพิ่มมากขึ้น

2. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมระยะสั้น 5 ปี เน้นการเปิดประเทศและดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศเพื่อพัฒนาประเทศให้เจริญทัดเทียมกับนานาประเทศ นอกจากนี้ยังเร่งยกระดับเขตส่งเสริมการลงทุน เขตนิคมอุตสาหกรรม (Industrial Zones : IZs) และเขตส่งเสริมอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก (Export Processing Zones : EPZs) ที่มีอยู่เดิมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น (วันชัยรัตน์วงศ์, 2013)

ในยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมช่วงปี 2011 - 2020 เวียดนามพยายามจะผลักดันภารกิจเปลี่ยนแปลงใหม่ในทุกด้านโดยมีก้าวกระโดดทางยุทธศาสตร์ 3 ประการคือ การปรับปรุงกลไกเศรษฐกิจเชิงตลาดให้มีความสมบูรณ์ พัฒนาแหล่งบุคลากรที่มีคุณภาพสูงและโครงสร้างพื้นฐานให้ทันสมัยเพื่อกลายเป็นประเทศอุตสาหกรรมที่ทันสมัยในขั้นพื้นฐานในปี 2020 (VOV World, 2558) โดยมีนโยบายกระตุ้นการขยายตัวด้านเศรษฐกิจให้อยู่ในระดับสูง ควบคู่กับการปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจ โดยมุ่งเน้นไปที่แผนพัฒนาประเทศระยะ 5 ปี (2559-2563) ควบคู่ไปกับการพัฒนาเชิงสถาบัน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ รวมทั้งเพิ่มสัดส่วนและ บทบาทของเอกชนในรัฐวิสาหกิจ การบูรณาการกับเศรษฐกิจภูมิภาคและเศรษฐกิจโลก

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม 5 ปี (ค.ศ. 2006-2010) เป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 9 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมระยะยาว 20 ปี (ค.ศ. 2001-2020) ตามมติของที่ประชุมสมัชชาแห่งชาติพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนาม ที่จะนำประเทศไปสู่แนวทางสังคมนิยมอุตสาหกรรม โดยมีเป้าหมายให้ประเทศเวียดนามเป็นประเทศที่มีความทันสมัยและก้าวเข้าสู่ความเป็นประเทศอุตสาหกรรมภายในปีค.ศ. 2020 ซึ่งแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมระยะยาวดังกล่าว ได้แบ่งเป็นแผนยุทธศาสตร์ระยะกลาง 10 ปี จำนวนสองแผนคือ แผนยุทธศาสตร์แรกตั้งแต่ปี ค.ศ. 2001-ค.ศ. 2010 และแผนยุทธศาสตร์ที่สองตั้งแต่ปี ค.ศ. 2011-2020

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมระยะกลาง 10 ปี (ค.ศ. 2001-2010) คือ การนำประเทศออกจากความด้อยพัฒนา โดยพัฒนาทั้งด้านวัตถุ วัฒนธรรมและจิตวิญญาณของประชาชน วางพื้นฐานในการเข้าสู่ความเป็นประเทศอุตสาหกรรมทันสมัยในปี ค.ศ. 2020 โดย เน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพิ่มศักยภาพด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พัฒนาโครงสร้าง

สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน เศรษฐกิจ และศักยภาพด้านความมั่นคง สร้างสถาบันที่เกี่ยวข้องกับ เศรษฐกิจการตลาดแบบสังคมนิยม รวมทั้งทำให้สถานะของประเทศสูงขึ้นในสายตาของนานาชาติ และขยายความร่วมมือ ความสัมพันธ์กับต่างประเทศในด้านเศรษฐกิจแบบพหุภาคี นอกจากนี้ ในด้าน การศึกษา แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมระยะกลาง 10 ปี ยังให้ความสนใจในด้าน การจัดอาชีวศึกษาในโรงเรียนทั่วไป ขยายการจัดฝึกอบรมแรงงานในหลายระดับ รวมทั้งช่างเทคนิค ช่างในระดับชำนาญงาน พัฒนาและส่งเสริมการเพิ่มคุณภาพของบัณฑิตระดับปริญญาตรีและ บัณฑิตศึกษา เน้นการสร้างมหาวิทยาลัยแห่งชาติที่มีคุณภาพ มีมาตรฐานทัดเทียมกับประเทศใน ภูมิภาคและนานาชาติ ให้ความสำคัญในการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์เพื่อพัฒนาการเกษตร ชนบท และพื้นที่สูง เพิ่มการส่งออกแรงงานและอุตสาหกรรมที่ทันสมัย

ในการประเมินผลแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม 5 ปี (ค.ศ. 2001-2005) พรรคคอมมิวนิสต์ เวียดนามยอมรับว่า คุณภาพการศึกษาของประเทศยังไม่เหมาะสม การจัดการศึกษายังไม่ตรงกับ ความต้องการในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ที่จะตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศโดยเฉพาะการ จัดการของรัฐในด้านการศึกษาและฝึกอบรมยังมีข้อจำกัด แม้ว่าจำนวนกิจกรรมและ สถาบันการศึกษาและฝึกอบรมจะเพิ่มขึ้น แต่คุณภาพยังไม่เป็นไปตามที่ต้องการ โครงสร้างของการ อบรมยังไม่เหมาะสม การจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา อาชีวศึกษาและมหาวิทยาลัยยังไม่สมดุล การอบรมวิชาชีพระยะสั้นพัฒนาเร็วเกินไปทำให้มีปัญหาในการจัดการ รวมทั้งคุณภาพของผู้เข้ารับ การอบรมหลายแห่งยังไม่เพียงพอ ครูในพื้นที่ชนบทและในพื้นที่สูงยังขาดคุณภาพ การศึกษาและ ฝึกอบรมสำหรับเด็กและผู้ที่ยากจนยังไม่เหมาะสม รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการเรียนยังสูงเกินกว่าที่หลาย คนจะสามารถจ่ายได้

ส่วนการจัดการศึกษาในสถาบันการศึกษาเอกชนยังมีการควบคุมคุณภาพที่เคร่งครัด นอกจากนี้ยังมีผลกระทบด้านลบของการศึกษาและฝึกอบรม เช่น การฝ่าฝืนและการทุจริตในการ สอบเข้ามหาวิทยาลัย การเรียน การขาดสอบ ประกาศนียบัตร การรับรองปริญญา การเรียนการสอน พิเศษนอกเวลาเรียน เป็นต้น ส่วนการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในการประเมินผล สรุปว่า การพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยียังไม่ส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมของประเทศ แม้ว่าการดำเนินการและการจัดการต่างๆ มีแนวโน้มที่ดีขึ้น แต่ยังคงเชื่องช้า คุณภาพด้านการวิจัยยังต่ำและขาดการเชื่อมโยงกับการผลิตและการดำเนินการทางธุรกิจความไม่เท่า เทียมกันในสังคมยังคงมีอยู่ และช่องว่างของมาตรฐานความเป็นอยู่ของประชาชนและชุมชนขยายตัว มากขึ้น

สาเหตุประการหนึ่ง ที่ทำให้เกิดข้อด้อยในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมดังกล่าวเนื่องจาก ยังไม่มีการกำหนดรายละเอียดของแนวคิดเศรษฐกิจการตลาดแบบสังคมนิยมให้ชัดเจน ทำให้การนำ แนวคิดไปสู่การปฏิบัติขึ้นอยู่กับความเข้าใจและการตีความของเจ้าหน้าที่ และผู้ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ การปฏิรูปด้านบุคลากร การทำงานขององค์กรต่างๆ และการบริหารรัฐกิจยังเชื่องช้า ไม่ ทันต่อการพัฒนาและสถานการณ์ใหม่ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ความรับผิดชอบของภาคส่วน ต่างๆ ระดับของอำนาจและผู้นำยังไม่ได้กำหนดให้ชัดเจน เจ้าหน้าที่ของรัฐยังมีปัญหาด้านคุณภาพ ขาดความรู้และความตระหนักในเรื่องพฤติกรรมและความรับผิดชอบ ระบบการทำงานของรัฐบาล มีขั้นตอนที่ยุ่งยาก มีการคอร์รัปชันที่ทำให้เกิดผลเสียต่อความเชื่อมั่นของสาธารณชนที่มีต่อพรรคและ รัฐในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม 5 ปี (ค.ศ. 2006-2010) พรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามยังคง

กำหนดเป้าหมายตามแนวทางเดิมที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมระยะกลาง 10 ปี คือ เพิ่มอัตราความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ นำประเทศออกจากการพัฒนาในระดับต่ำอย่างรวดเร็ว พัฒนาทั้งด้านวัตถุ วัฒนธรรมและจิตวิญญาณของประชาชน เพื่อให้ประสบความสำเร็จในการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ในทิศทางการพัฒนาที่รวดเร็วและมั่นคง สร้างพื้นฐานเพื่อเร่งกระบวนการที่จะนำไปสู่ความเป็นประเทศอุตสาหกรรมที่ทันสมัย โดยพัฒนาเศรษฐกิจที่มีความรู้เป็นฐาน ทำการเมืองให้มั่นคง รวมทั้งด้านระเบียบ ความปลอดภัย ปกป้องอิสรภาพ เอกราช เขตแดนและความปลอดภัยของชาติ พัฒนาสถานะของประเทศเวียดนามในภูมิภาคและในโลกเป้าหมายและทิศทางการพัฒนาประเทศในช่วง 5 ปี มีดังนี้

1. ดำเนินการตามนโยบายปฏิรูปเศรษฐกิจ “โด่ยเหมย” (Doi Moi) เพื่อให้อัตราการเพิ่มของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเติบโตร้อยละ 8 หรือมากกว่าภายในปี ค.ศ. 2010
2. สร้างความเข้มแข็งให้กับระบบเศรษฐกิจการตลาดแบบสังคมนิยมเพื่อก้าวสู่ความเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาและทันสมัยภายในปี ค.ศ. 2020
3. พัฒนา knowledge - based economy
4. ปรับปรุงคุณภาพการศึกษา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และเร่งรัดพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทั้งนี้ เวียดนามมีนโยบายเน้นหนักเรื่องการลงทุนส่งเสริมธุรกิจเอกชนเร่งปฏิรูปรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ และเชิญชวนนักลงทุนจากต่างประเทศให้เข้ามาลงทุนโดยตรงในเวียดนาม

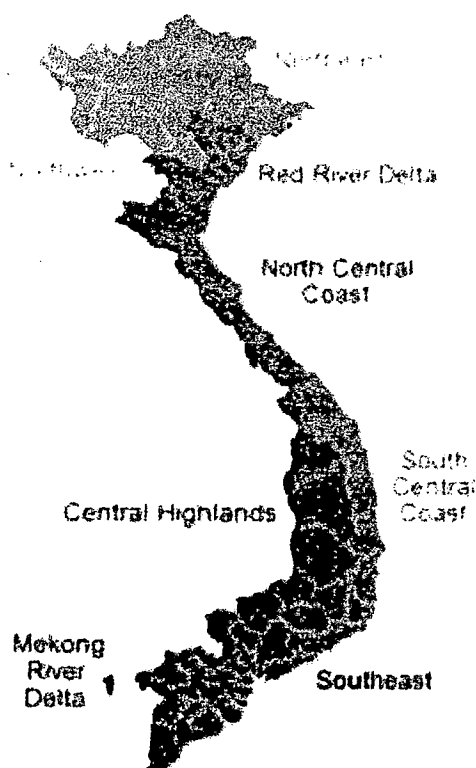
4.2 การแบ่งเขตพื้นที่เพื่อการพัฒนา

สิ่งที่น่าสนใจในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของเวียดนาม คือการวางแผนพัฒนาประเทศตามลักษณะและคุณสมบัติของพื้นที่ในแต่ละภาค โดยในเขตเศรษฐกิจหลักสามเขตใหญ่ คือ ภาคเหนือ ภาคกลางและภาคใต้ จะเน้นในด้านการสร้างร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจกับนานาประเทศ โดยการพัฒนาเขตอุตสาหกรรมและการส่งออก เขตอุตสาหกรรมที่ผลิตเทคโนโลยีระดับสูง รวมทั้งมีการพัฒนาสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกับการพัฒนาเขตอุตสาหกรรมด้วย ในแต่ละภาค ยังได้แบ่งเขตการพัฒนาเป็น 8 เขต และกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาที่แตกต่างกันไปตามศักยภาพ สภาพภูมิศาสตร์และเศรษฐกิจของพื้นที่ดังนี้

ภาคเหนือของเวียดนาม (Bắc Bộ, Miền Bắc) ประกอบด้วย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ(Đông Bắc Bộ) ภาคตะวันตกเฉียงเหนือ (Tây Bắc Bộ) และดินดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำแดง (Đồng Bằng Sông Hồng)

ภาคกลางของเวียดนาม (Trung Bộ, Miền Trung) ประกอบด้วย เขตชายฝั่งตอนกลางทางเหนือ (Bắc Trung Bộ) เขตชายฝั่งตอนกลางใต้ (Duyên hải Nam Trung Bộ) และเขตที่ราบสูงตอนกลาง (Tây Nguyên)

ภาคใต้ของเวียดนาม (Nam Bộ, Miền Nam) ประกอบด้วยภาคตะวันออกเฉียงใต้ (Đông Nam Bộ, Miền Đông) และดินดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง (Đồng Bằng Sông Cửu Long) หรือภาคตะวันตกเฉียงใต้ (Tây Nam Bộ, Miền Tây) (วิกิพีเดีย, 2561)

เขตพื้นที่ของเวียดนาม

ที่มา: <https://th.wikipedia.org/wiki/เขตการปกครองของประเทศเวียดนาม>

รัฐบาลเวียดนามได้กำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในแต่ละภูมิภาคไว้อย่างชัดเจน โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างความแข็งแกร่งเป็นรายภูมิภาคภายใต้ระบบเศรษฐกิจแบบเสรีซึ่งเน้น การค้าระหว่างประเทศและการลงทุนจากต่างประเทศเป็นสำคัญ พร้อมทั้งขยายตลาดการค้าของแต่ละภูมิภาคออกไปทั้งในระดับประเทศ และระหว่างประเทศ โดยมีจุดเน้นต่างกันดังนี้

1. เขตภูเขาและที่สูงในภาคเหนือ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (Đông Bắc Bộ) และภาคตะวันตกเฉียงเหนือ (Tây Bắc Bộ) เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าว เป็นพื้นที่ที่มีประชากรยากจนและส่วนใหญ่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย พรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามจึงกำหนดเป้าหมายในการกำจัดความหิวโหยและลดความยากจน ลดช่องว่างทางสังคมและความเป็นอยู่ สร้างแรงจูงใจให้ราษฎรในการย้ายไปอยู่บริเวณชายแดน อนุรักษ์วัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไปพร้อม ๆ กับการพิทักษ์สิ่งแวดล้อม และป้องกันเขตแดนของชาติ ส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจ สมุนไพร ผลไม้ ไม้ดอก และผักเพื่อการบริโภคและการส่งออก ให้ความสำคัญในการ พัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อช่วยกำจัดความหิวโหยและลดความยากจนของกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย

เป้าหมายสำคัญในการพัฒนาภาคเหนือและพื้นที่ภูเขา คือ การลดปัญหาความยากจนของประชาชนในท้องถิ่น การลดความแตกต่างและช่องว่างทางฐานะและสังคม รวมทั้งการนำจุดเด่นในด้านต่าง ๆ ของภูมิภาคมาทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยทางด้านสภาพภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศ ทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งน้ำซึ่งเป็นต้นกำเนิดของพลังงานไฟฟ้า หรือแม้กระทั่งการมีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน นอกจากนี้ ยังมุ่งเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ภายในภูมิภาค เพื่อเป็นรากฐานรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจในอนาคต สำหรับเป้าหมายทาง ด้านสังคมที่สำคัญ คือ การสนับสนุนให้ประชาชนที่เดินทางไปทำงานต่างถิ่น กลับคืนสู่ท้องถิ่น โดยเฉพาะประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณพื้นที่ชายแดน การลดความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อย และคนเมืองและการพัฒนาประชาชนให้มีความเจริญทั้งทางด้านวัตถุและจิตใจเพื่อเป็นแรงขับเคลื่อนให้สังคมพัฒนาอย่างยั่งยืน (ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย, 2550)

2. เขตที่ราบลุ่มปากแม่น้ำแดงในภาคเหนือ

มีเป้าหมายที่จะทำให้เป็นภาคที่มีการพัฒนาอย่างเข้มแข็งในด้านวัฒนธรรม เศรษฐกิจและสังคม พัฒนาให้เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูง เช่น การผลิตซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ โดยพัฒนาเขตอุตสาหกรรมบริเวณชานเมืองใหญ่ และเน้นการพัฒนาการเกษตรอินทรีย์ มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม วัฒนธรรม พร้อมทั้งเป็นจุดศูนย์กลางสำหรับการแลกเปลี่ยนและการให้ความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับสากล โดยเฉพาะการให้ความช่วยเหลือแก่พื้นที่ภูเขาทางภาคเหนือและพื้นที่ภาคกลางเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนในอนาคต (ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย, 2550)

3. เขตภาคกลางตอนบนและชายฝั่งทะเลภาคกลาง

เขตชายฝั่งตอนกลางทางเหนือ (Bắc Trung Bộ) เขตชายฝั่งตอนกลางใต้ (Duyên hải Nam Trung Bộ) กำหนดให้เป็นจุดศูนย์กลางแลกเปลี่ยนความร่วมมือกับนานาชาติ สร้างโรงกลั่นน้ำมันและโรงงานผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี พัฒนาด้านอุตสาหกรรมเกษตร ป่าไม้ ประมง สิ่งทอเครื่องหนังและกระดาษ นอกจากนี้ยังมีความพยายามในการลดปัญหาที่เกิดจากภัยธรรมชาติด้วย ดึงดูดการลงทุนเพื่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวบริเวณชายทะเลและเกาะต่าง ๆ รวมทั้งพัฒนาสถานที่สำคัญที่คาดว่าจะมีศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยว อาทิ Phong Nha-Ke Bang, Canh Duong-Lang Co-Non Nuoc complex, Hoi An, Hue, My Son และ Van Phong เป็นต้น (ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย, 2550)

4. เขตที่ราบสูงภาคกลาง

เน้นให้เป็นศูนย์กลางในการปลูกพืชอุตสาหกรรม เช่น กาแฟ ชา ยางพารา เม็ดมะม่วงหิมพานต์ ฝ้าย พืชสมุนไพรและผลไม้ พัฒนาด้านการป่าไม้ อุตสาหกรรมการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำและเหมืองแร่ โดยเฉพาะแร่บอกไซต์ ใช้ประโยชน์จากที่ดิน สภาพแวดล้อม สภาพภูมิอากาศและทำเลที่ตั้งให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน เน้นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุดพร้อมทั้งยกระดับคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่น โดยเฉพาะชนกลุ่มน้อย และประชาชนที่อาศัยอยู่ในถิ่นทุรกันดารให้ดีขึ้น

5. เขตภาคตะวันออกเฉียงใต้

กำหนดให้เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม การค้า การบริการและการลงทุน อย่างยั่งยืน โดยเฉพาะการผลิตน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ การผลิตซอฟต์แวร์ โรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์ การเกษตร กำหนดให้นครโฮจิมินห์เป็นเมืองศูนย์กลางในหลายด้าน เชื่อมต่อกับจังหวัดอื่นด้วย เส้นทางที่ทันสมัย พัฒนารวมทั้งสร้างท่าเรือและโกดังสินค้า พัฒนาและขยายโปรแกรมการศึกษาใน นครโฮจิมินห์และเมืองใกล้เคียง สร้างเครือข่ายมหาวิทยาลัย วิทยาลัยและโรงเรียนอาชีวศึกษา สร้าง ศูนย์ฝึกอบรมด้านเทคนิคแก่แรงงานในนครโฮจิมินห์ โดยเฉพาะแรงงานในอุตสาหกรรมเทคโนโลยีชั้น สูง

6. เขตที่ราบลุ่มปากแม่น้ำโขง

เน้นการพัฒนาการเกษตรในเขตร้อนชื้นที่มีพืชผลหลากหลายชนิด สร้างพื้นที่เพาะปลูกใน การปลูกพืชที่มีราคาสูงและคุณภาพดี เช่น ข้าว ผลไม้และพืชเศรษฐกิจ โดยกำหนดพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน 1.8 ล้านเฮกตาร์ เป็นการปลูกข้าวเพื่อส่งออกถึงหนึ่งล้านเฮกตาร์ นอกจากนี้ยังกำหนดให้เป็น เขตพัฒนาการประมง การผลิตอาหารทะเลเพื่อส่งออก รวมทั้งให้มีการสำรวจก๊าซธรรมชาติ พัฒนา อุตสาหกรรมก๊าซธรรมชาติ ไฟฟ้าและปุ๋ยเคมี

ส่วนการพัฒนาเศรษฐกิจบริเวณชายฝั่งทะเล เวียดนามมีพื้นที่ติดชายฝั่งทะเลจากเหนือจรด ใต้ มีความยาวถึง 3,444 กิโลเมตร และมีพื้นที่ที่เป็นเกาะจำนวนมาก จึงกำหนดการพัฒนาบริเวณ ชายฝั่งทะเล เกาะและพื้นที่ทางทะเลให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ยกกระต๊ابและพัฒนาท่าเรือ ส่งเสริมความ ร่วมมือในการฝึกอบรมนักเดินเรือกับนานาชาติ เพื่อยกระดับนักเดินเรือของเวียดนามให้ทัดเทียม มาตรฐานสากลในด้านการศึกษา มีเป้าหมายในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยปฏิรูปการศึกษาอย่าง มีระบบ จัดการศึกษาให้มีมาตรฐานและทันสมัย พัฒนาการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยและ อาชีวศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังขยายความร่วมมือกับนานาชาติในการพัฒนา คุณภาพทรัพยากรมนุษย์ ให้ตรงกับความต้องการของภาค อุตสาหกรรมและความทันสมัย พร้อมทั้ง ยกกระต๊ابการศึกษาให้มีความก้าวหน้าทัดเทียมกับประเทศในภูมิภาคและในโลก

การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในเวียดนามนั้น ยังมีการจัดทำในระดับท้องถิ่น คือระดับจังหวัดและมหานครด้วย เพื่อกำหนดทิศทางในการพัฒนาให้สอดคล้องกับแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของชาติ เช่น ผู้บริหารกรุงเทพมหานครเสนอแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจำนวน 45 แผน ที่มีเนื้อหาครอบคลุมถึงปี ค.ศ. 2020 โดยมีวิสัยทัศน์ถึงปี ค.ศ. 2030 และแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมถึงปี ค.ศ. 2030 ที่มีวิสัยทัศน์ ถึงปี ค.ศ. 2050 ที่เน้นการพัฒนา ระบบ สาธารณสุข การพัฒนาการศึกษาและฝึกอบรม รวมทั้งแผนพัฒนาเครือข่ายของโรงเรียน

แม้ว่าในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม 5 ปี (ค.ศ. 2006-2010) จะตระหนักถึงความสำคัญ ของโลกาภิวัตน์และการบูรณาการทางเศรษฐกิจของประเทศและนานาชาติ ที่มีการเชื่อมโยงเพื่อเปิด เสรีทางการค้า การลงทุน การขนส่งสินค้า และบริการ รวมทั้งแรงงานและเงินลงทุนที่มีการขยายตัว เพิ่มขึ้น แต่เวียดนามยังขาดการศึกษาวิจัยถึงผลของการบูรณาการทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ เวียดนามกับประเทศต่างๆ ในภูมิภาคและในโลก เพื่อให้มีข้อมูลที่เพียงพอต่อการปรับแผนการ ดำเนินงานให้เอื้อต่อประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ นอกจากนี้ การกำหนดเป้าหมาย

ให้ประเทศเข้าสู่ความเป็นประเทศอุตสาหกรรมทันสมัย ยังไม่มีเกณฑ์ที่ชัดเจนในการพิจารณาว่าประเทศเป็นอุตสาหกรรมมากน้อยเพียงใด แม้ประเทศเวียดนามจะกำหนดเป้าหมายด้านปริมาณที่จะแสดงให้เห็นถึงความเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมในแต่ละประเภท แต่ยังคงให้ความสำคัญในด้านคุณภาพ โดยเฉพาะการพัฒนาอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ลดการใช้พลังงานและเชื้อเพลิงต่อหน่วยการผลิต หรือการใช้พลังงานทดแทนเข้ามาช่วยในการผลิต เป็นต้น

4.3 นโยบายด้านการศึกษาของเวียดนาม

เวียดนามเป็นสังคมที่ให้ความสำคัญต่อการศึกษาและกิจกรรมทางปัญญา โดยเฉพาะปัญญาชนเป็นผู้ที่ได้รับการยกย่อง การศึกษาถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการก้าวไปสู่ความมีชื่อเสียงเป็นบันไดไปสู่ความสำเร็จของชีวิต นโยบายด้านการศึกษาของเวียดนามประกอบด้วยปัจจัยสามประการคือ แนวคิดของท่านโฮจิมินห์ แนวคิดของพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนาม และแนวนโยบายของกระทรวงการศึกษาและฝึกอบรม สามารถในการเชื่อมโยงสถานะผู้นำอย่างโฮจิมินห์ได้อย่างกลมกลืนในการสร้างสำนึกชาติ ทำให้เกิดการทำงานที่ลงตัวระหว่างนโยบายพรรคและรัฐ รวมทั้งนักวิชาการในระบบการศึกษาของเวียดนาม ในปัจจุบัน ปัจจัยที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเวียดนามอีกประการหนึ่งคือ การมีหนังสือราคาถูกให้ได้อ่าน

เวียดนามให้ความสำคัญกับการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคหลังอาณานิคมฝรั่งเศส (หลังปี ค.ศ. 1945) ประธานาธิบดีโฮจิมินห์ได้ประกาศนโยบายแก้ปัญหาเฉพาะเร่งด่วนของประเทศสามประการ ได้แก่ ปัญหาเรื่องความยากจน ปัญหาด้านอติปไตยของประเทศ และปัญหาด้านการศึกษา และคุณภาพของประชากร ต่อมา นโยบายการปฏิรูปทางเศรษฐกิจที่ระบบเศรษฐกิจที่เปิดกว้าง เปิดประเทศเพื่อรับการลงทุนจากต่างประเทศ ระบบเศรษฐกิจพึ่งพาตลาดมากขึ้น แต่ยังคงระบอบการเมืองเดิมและอุดมการณ์คอมมิวนิสต์ โดยเรียกว่าเป็น “สังคมนิยมแบบตลาด” (Market Socialism) ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านนโยบายทางการศึกษา ที่จำเป็นที่จะต้องปรับตัวให้เข้ากับระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2550) กล่าวว่า เมื่อเวียดนามเริ่มใช้แนวคิด การปฏิรูปใหม่ (Renovation) ในการพัฒนาประเทศเมื่อปี ค.ศ. 1986 นั้น เวียดนามได้วางเป้าหมายของการพัฒนาประเทศไว้ชัดเจน คือระหว่างปี ค.ศ.1986-1990 มุ่งให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ให้ช่วยตัวเองและช่วยรัฐได้ ปี ค.ศ.1991-2000 หวังให้เวียดนามเจริญใกล้เคียงและทัดเทียมกับประเทศกำลังพัฒนาระดับกลาง เช่น ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย และไทย และในปี ค.ศ. 2020 เวียดนามมุ่งมั่นจะพัฒนาประเทศให้เทียบเท่ากับประเทศอุตสาหกรรม (Industrial one) อย่างเช่น สิงคโปร์ และไต้หวัน เป็นต้น

เมื่อเริ่มต้นพัฒนาประเทศตามแนวทางใหม่โดยอาศัยการตลาดเป็นตัวนำนั้น เวียดนามเชื่อในเรื่องของการศึกษา การอบรม และวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีอย่างมาก และได้กำหนดเป้าหมายของการศึกษาไว้อย่างชัดเจนกว่าสิบปีมาแล้วว่า การศึกษามีเป้าหมายสำคัญ 3ประการ คือ

- 1) ยกระดับสติปัญญาของประชาชน
- 2) ยกระดับคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ และ
- 3) สรรหา ส่งเสริม และใช้ประโยชน์จากกลุ่มอัจฉริยะ

จุดมุ่งหมายทั้ง 3 ประการนี้ รัฐบาลเวียดนามและคนเวียดนามเชื่อมั่นอย่างมากและเชื่อไปในทางเดียวกันชัดเจน จะเห็นจากการส่งเสริมความสามารถพิเศษของและรางวัลเด็กพิเศษเวียดนามทางด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์อยู่เสมอ ตั้งแต่การปฏิบัติ จนถึงปัจจุบัน ที่มีการปฏิรูปการศึกษาครั้งใหญ่สามครั้งและครั้งย่อยอีกหลายครั้ง โดยเฉพาะในช่วงปี ค.ศ. 1980 – 1990 ได้มีการเตรียมการหลายๆ อย่างจนถึงปี ค.ศ. 1991 จึงได้มีการปฏิรูปการศึกษาตามแนวทางสมัยใหม่ภายใต้กรอบนโยบายการปฏิรูปทางเศรษฐกิจอย่างเต็มที่การปรับตัวของการศึกษาได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ทั้งในนโยบาย หลักสูตร การเรียน การสอนและตำราเรียน (กรมประชาสัมพันธ์, 2016)

ปัญหาของระบบการศึกษาเวียดนามในคือ คุณภาพการศึกษาและการฝึกอบรมในเวียดนามยังต่ำและมีปัญหา เกิดภาวะขาดแคลนในหลายสาขา เช่น เทคโนโลยีอุตสาหกรรม กฎหมายระหว่างประเทศ การจัดการธุรกิจ การพาณิชย์ เป็นต้น สัดส่วนของแรงงานที่ได้รับการฝึกฝนเป็นอย่างดี มีต่ำกว่าร้อยละ 30 ของกำลังแรงงานทั้งหมด นั่นหมายถึงว่าแรงงานที่เข้าสู่ตลาดแรงงานมากกว่า ร้อยละ 70 มีการฝึกฝนมาไม่ตรงกับงานที่ทำ และปัญหาที่ทำนายของการศึกษา คือการยกระดับคุณภาพการศึกษาและฝึกอบรมให้ทัดเทียมมาตรฐานสากล และในขณะเดียวกันต้องเร่งเพิ่มจำนวนผู้ฝึกอบรมด้านวิชาชีพ ให้กับสังคม โดยมีกลยุทธ์ดังนี้ (กรมประชาสัมพันธ์, 2016)

กลยุทธ์ที่ 1 การกำหนดเกณฑ์ใหม่ของมาตรฐานความรู้ ความชำนาญ และการปฏิบัติการของการศึกษาทั่วไปและอาชีวศึกษา โดยการจัดทำประกาศด้านมาตรฐานหลักสูตรสำคัญการศึกษาทั่วไป ให้ความสำคัญกับเกณฑ์ด้านพฤติกรรม ได้แก่ มีความกระตือรือร้น มีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์ นำความรู้ไปประยุกต์ใช้อย่างเป็นประโยชน์ มีความรู้เกี่ยวกับการค้นหาและใช้ประโยชน์จากข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต ให้ความสำคัญกับค่านิยมวัฒนธรรมดั้งเดิมที่เป็นรากฐานของการพัฒนาบุคคลและชาติอย่างยั่งยืน ได้แก่ ความรักชาติ ให้ความสำคัญกับครอบครัว ให้ความสำคัญเคารพพ่อแม่ ให้ความสำคัญร่วมมือซึ่งกันและกัน ให้ความสำคัญกับการฝึกอบรมและประยุกต์ใช้ภาษาต่างประเทศและเทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนและการทำงาน

กลยุทธ์ที่ 2 การเร่งรัดพัฒนาทีมบริหารและทีมสอนโดยอยู่บนพื้นฐานของกฎเกณฑ์ใหม่สำหรับช่วงเวลาหลังปี ค.ศ. 2010 โดยการประยุกต์โครงการฝึกอบรมและปรับปรุงวิธีการฝึกอบรมใหม่สำหรับครู 1 ล้านคนทั่วประเทศในช่วงเวลาระหว่าง ปี ค.ศ. 2007-2010 สนับสนุนการโครงการผลิตปริญญาเอก จำนวน 20,000 คน ผู้ซึ่งจะต้องมาทำหน้าที่สอนหนังสือในมหาวิทยาลัยและสถาบันชั้นอุดมศึกษา ในช่วง ค.ศ. 2007-2020 ในจำนวนนี้ 10,000 คนจะเป็นผู้สำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศ สร้างเสริมศักยภาพให้กับผู้นำของโรงเรียนด้านการศึกษาทั่วไป จำนวน 35,000 โรงเรียนทั่วประเทศ และมหาวิทยาลัย 350 แห่ง โดยใช้หลักสูตรมาตรฐานด้านการจัดการด้านการศึกษาในระหว่าง ค.ศ. 2007-2010 เพิ่มเงินเดือน และปรับปรุงสภาพการทำงานให้กับครู/อาจารย์ทั้งระบบ ในระหว่าง ค.ศ. 2007-2010

กลยุทธ์ที่ 3 เร่งรัดพัฒนาการศึกษาและฝึกอบรมให้เกิดผลโดยคำนึงถึงความต้องการของสังคม ได้แก่ โครงการสิบปี (ค.ศ. 2008-2018) เพื่อปรับปรุงคุณภาพของความสามารถด้านภาษาอังกฤษของชาวเวียดนาม โดยความร่วมมือกับ นิวซีแลนด์ ออสเตรเลีย อังกฤษ และแคนาดา ตั้งศูนย์พยากรณ์อุปสงค์ต่อทรัพยากรมนุษย์ ในกระทรวงศึกษาธิการและฝึกอบรมในปีค.ศ. 2007 จัดการศึกษาและฝึกอบรมตามความต้องการของภาคอุตสาหกรรม สร้างความร่วมมือในลักษณะไตรภาคี ระหว่างสถาบันการศึกษา ภาคอุตสาหกรรมที่มีอุปสงค์ต่อทรัพยากรมนุษย์และหน่วยงาน

ภาครัฐ เขตเมืองหรือจังหวัดที่มีเขตอุตสาหกรรม กระทรวงศึกษาฯ และกระทรวงแรงงานและคณะกรรมการบริหารเขตจะร่วมมือกันจัดตั้งศูนย์จัดหาทรัพยากรมนุษย์ให้กับภาคอุตสาหกรรมอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ร่วมมือกับสถาบันการศึกษาต่างประเทศเพื่อพัฒนาโครงการฝึกอบรมที่เป็นมาตรฐานสากล กระตุ้นให้มหาวิทยาลัยเอกชน และสถาบันฝึกวิชาชีพจากต่างประเทศให้ลงทุนด้านการศึกษาด้วยการเปิดสาขาในเวียดนาม เริ่มทำการรับรองคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยและเผยแพร่ผลการจัดลำดับ ใน ค.ศ.2007

กลยุทธ์ที่ 4 ปฏิรูปกลไกด้านการเงินเพื่อการศึกษา คือ มหาวิทยาลัยของรัฐบาลควรปรับเพิ่มค่าเล่าเรียน ปัจจุบันต้นทุนด้านการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของเวียดนามประมาณ (ปัจจุบันประมาณ 300-500 ดอลลาร์สหรัฐ/ปี) กำหนดนโยบายที่ให้การสนับสนุนนักเรียน นักศึกษาที่ยากจน และให้สิ่งจูงใจแก่นักเรียนที่มีผลการเรียนยอดเยี่ยม กระตุ้นให้มีการจัดตั้งโรงเรียน สถาบันฝึกอบรมตลอดจนมหาวิทยาลัยของภาคเอกชน กระตุ้นให้มีการลงทุนจากต่างประเทศด้านการศึกษาและฝึกอบรม การหาแนวร่วมเชิงกลยุทธ์ สร้างความแตกต่างและการลงมือปฏิบัติการ (กรมประชาสัมพันธ์, 2016)

แผนพัฒนาการศึกษาของเวียดนามปี ค.ศ. 2001-2010 มีเนื้อหาสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยมุ่งเน้นการพัฒนามนุษย์และสร้างแรงงานที่มีฝีมือและทักษะเพื่อรองรับการพัฒนาประเทศด้านอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี ทั้งนี้ กระทรวง ศึกษาธิการและการฝึกอบรมของเวียดนาม ได้กำหนดเป้าหมายในการเพิ่มจำนวนนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาจากจำนวน 118 คน ต่อจำนวนประชากร 10,000 คน เป็น 200 คน ในปี ค.ศ. 2010 และ 300 คน ในปี ค.ศ. 2020 และเพิ่มจำนวนผู้ลงทะเบียนในระดับปริญญาโทจากจำนวน 11,727 คน เป็น 38,000 คน และเพิ่มนักศึกษาระดับปริญญาเอกจาก 3,870 คน เป็น 15,000 คน ภายในปี ค.ศ. 2010 นอกจากเป้าหมายในการพัฒนาและปฏิรูปการศึกษา เพื่อตอบสนองนโยบายการพัฒนาทางสังคมและเศรษฐกิจของประเทศแล้ว เวียดนามยังมุ่งปรับระบบการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในกระแสโลกอีกด้วยรัฐบาลและชาวเวียดนามเชื่อว่า การศึกษาสามารถเปลี่ยนแปลงประเทศได้ (Education can change the country) รัฐบาล และประเทศ แม้รัฐธรรมนูญของเวียดนามเองถือว่าการศึกษาเป็นความสำคัญอย่างสูง จึงลงทุนทางการศึกษามาก รัฐบาลจึงลงทุนใหม่ให้เงินกับมหาวิทยาลัยแห่งชาติเพิ่มขึ้นจากเดิม 50 ใน 1,623 โครงการ คือ ลงทุนในระดับปริญญาตรี 16 สาขา และระดับบัณฑิตศึกษา 23 สาขา ทั้งการสอน การวิจัย อุปกรณ์เครื่องมือต่างๆ เพื่อให้มหาวิทยาลัยแห่งชาติเป็นมหาวิทยาลัยที่มีมาตรฐานนานาชาติ สามารถแข่งขันกับโลกได้โดยไม่ต้องพึ่งคนอื่น แต่สร้างความแข็งแกร่งขึ้นในประเทศเอง เช่นเดียวกับจีนที่เลือกมหาวิทยาลัยหลัก (Key universities) ประมาณ 100 แห่ง แล้วสร้างให้เป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำเทียบเท่ามาตรฐานโลก รัฐบาลจะทุ่มงบประมาณสร้างคนที่จบปริญญาเอก (ทั้งในและนอกประเทศ) มาเป็นอาจารย์ให้ได้ 20,000 คน ภายในเวลา 10 ปี เฉลี่ยปีละ 2,000 คน ต่อไปอาจารย์ผู้สอนในอุดมศึกษาจะต้องได้รับการอบรม หรือมีประกาศนียบัตรการสอนทางอุดมศึกษาด้วยทุกคน ในส่วนของ ผู้บริหารระดับอธิการบดีทุกคนต้องผ่านการอบรมด้านบริหาร และจะครอบคลุมผู้บริหารระดับอื่น ๆ ด้วย ในส่วนของมหาวิทยาลัย อย่างเช่นมหาวิทยาลัยแห่งชาติเวียดนามอาจารย์ทุกคนจะต้องเข้าระบบ two in one คือ ต้องมีบทความวิชาการ (รวมบทความวิจัย) ตีพิมพ์ 2 เรื่องใน 1 ปี ถ้าไม่มีจะไม่ได้เงินเพิ่มการ

วิจัย ดังนั้น วิสัยทัศน์ของผู้นำของเวียดนามมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จและความรวดเร็วของการปฏิรูปการศึกษาของเวียดนาม (ไพฑูรย์ สินลารัตน์, 2550)

ผู้นำของเวียดนามทั้งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการตลอดจนเลขาธิการใหญ่ของพรรคคอมมิวนิสต์ ซึ่งมีบทบาทในเชิงนโยบายสูง ต่างเห็นความสำคัญของการศึกษา เห็นความสำคัญของการลงทุนทางการศึกษา และเห็นความสำคัญของการลงทุนในโครงการใหญ่ๆ อย่างจริงจัง เปิดกว้างรับฟังความคิดเห็นจากกลุ่มต่างๆ เชื่อมมั่นในพลังความคิดของประชาชน

รัฐบาลเวียดนามกำหนดทิศทางการศึกษาของประชาชนอย่างเป็นระบบ ทำให้มีอัตราคนรู้หนังสือถึงร้อยละ 90 และบ่มเพาะให้เด็กเป็นคนมีระเบียบวินัยขยัน อดทน และมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มแข็งและเคร่งครัด เพื่อเป็นการสร้างชาติและพัฒนาประเทศ ชาวเวียดนามสนใจเรียนภาษาต่างประเทศสามารถใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารได้ดี ภาครัฐมีนโยบายจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ โดยมหาวิทยาลัยต่างๆ จะผลิตบัณฑิตที่มีความสามารถเฉพาะทาง ที่สำคัญรัฐบาลลงทุนกับการใช้ระบบเทคโนโลยีสมัยใหม่ในการเรียนการสอน ชุตินา สุवासนะ (2552) สรุปว่า การปฏิรูปการศึกษาของเวียดนามในยุคใหม่ เริ่มคิดและวางแผนตั้งแต่ ปี ค.ศ. 1986 แต่การดำเนินการอย่างจริงจังเริ่มตั้งแต่ปี ค.ศ. 1991 เป็นต้นมา โดยเฉพาะในระหว่างปี ค.ศ. 1991-1993 ได้มีการวางแผนปฏิบัติกันชัดเจนขึ้นด้วยความร่วมมือของยูเนสโกและ ยูเอ็นดีพี (UNESCO & UNDP) หลังจากนั้นการปฏิรูปการศึกษาของเวียดนามได้ดำเนินไปอย่างกว้างขวางและรวดเร็วในทุกด้าน แต่ที่เห็นได้ชัดเจนก็คือจุดเน้นของการปฏิรูปการศึกษาของเวียดนามที่เน้นการส่งเสริมความสามารถพิเศษทางด้านคณิตศาสตร์ของนักเรียนโดยจะมีการส่งเสริมตั้งแต่ระดับประถมศึกษาเป็นต้นไป ครูจะเป็นผู้สังเกตว่าเด็กคนใดมีแววทางคณิตศาสตร์ เมื่อถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก็จะจัดให้ไปเรียนในชั้นพิเศษทางคณิตศาสตร์ ในระดับมัธยมจึงจะจัดชั้นพิเศษให้เรียนเฉพาะ ทางโรงเรียนจะจ้างครูพิเศษ ส่วนใหญ่ครูพิเศษจะเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยมาสอนเพิ่มเติมให้ เวียดนามมีโรงเรียนมัธยมปลายประเภทนี้อยู่ถึง 67 แห่ง ให้การศึกษาและฝึกอบรมกับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษถึง 70,000 คนใน 64 จังหวัดทั่วประเทศ คิดเป็นร้อยละ 8 ของนักเรียนมัธยมปลายทั้งหมด

นอกจากนั้นแนวโน้มใหม่ในด้านการส่งเสริมพิเศษทางคณิตศาสตร์ของเวียดนามได้ดำเนินการไปอีกขั้นหนึ่งคือ จัดให้เด็กที่เก่งทางคณิตศาสตร์ได้เรียนในมหาวิทยาลัยโดยตรง ด้วยการจัดโรงเรียนเด็กพิเศษขึ้นในมหาวิทยาลัยให้มหาวิทยาลัยดูแลรับผิดชอบการบริหารและการสอน การศึกษาของเวียดนามมุ่งเน้นการปฏิรูปที่ส่งเสริมการทำงานอย่างมากและอย่างกว้างขวางในหลักสูตรทุกระดับ จะมีเวลาให้เด็กได้เรียนวิชาและฝึกปฏิบัติในทางอาชีพ ทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย จะสอดแทรกทักษะทางอาชีพและวิชาชีพเบื้องต้นด้วยตลอดเวลา รวมทั้งการปลูกฝังบุคลิกลักษณะความเป็นพลเมืองดี เป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบในสังคม การดูแลควบคุมในเรื่องระเบียบวินัยยังเข้มข้นการได้รับการศึกษาสูงจะช่วยเปิดโอกาสในการทำงานที่กว้างขึ้น นักเรียนในเวียดนามปัจจุบันจึงเข้าเรียนในระดับมหาวิทยาลัยกันมาก และเมื่อจบออกมามีแนวโน้มที่จะเข้าทำงานในบริษัทเอกชนของต่างชาติ ที่เข้ามาเปิดกิจการในเวียดนาม แทนการเข้าทำงานในหน่วยงานของรัฐเนื่องจากมีรายได้ดีกว่า

รัฐบาลพยายามใช้นโยบายจูงใจให้คนเข้าทำงานกับรัฐ อาชีพหนึ่งคือ ครูอาจารย์ หากนักศึกษาคนใดที่สมัครเรียนในด้านการศึกษาก็จะได้รับการยกเว้นค่าลงทะเบียนตลอดเวลาที่เรียนและเพื่อเป็นการป้องกันปัญหาคนล้นงาน จึงมีการจำกัดจำนวนผู้เข้าศึกษาในแต่ละปีด้วย มีชาวเวียดนาม

ให้ความสนใจเรียนกันมากเพราะได้เรียนฟรี ยังมีให้เลือกหลายหลักสูตรคือ ระดับประกาศนียบัตร หรือปริญญาบัตร แต่ก็ใช้เวลาเพียง 4 ปี จบออกมาสามารถมีงานทำและมีความมั่นคงสูงเวียดนามมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ภาษาไทย มีสถาบัน การศึกษาหลายแห่งโดยเฉพาะในมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนวิชาภาษาไทยเป็นวิชาเอก มีนักศึกษาสนใจเข้าเรียนกันพอสมควร เพราะสามารถออกมาประกอบอาชีพค้าปลีก มีรายได้ดี เนื่องจากมีนักท่องเที่ยวชาวไทยเข้าไปเที่ยวในเวียดนามมากขึ้น รวมทั้งทำงานในบริษัทไทยในเวียดนาม

เวียดนามส่งเสริมให้ประชาชนไปศึกษาต่อต่างประเทศ ทั้งในภูมิภาคและประเทศตะวันตก แต่ทุกปีเวียดนามได้ส่งนักเรียน-นักศึกษาที่มีความสามารถสูงให้แก่ประเทศในภูมิภาคนี้จำนวนมาก และจนถึงบัดนี้ก็ยังไม่มีข้อมูลตรวจสอบได้ว่า หลังสำเร็จการศึกษาหรือการฝึกอบรมแล้ว มีนักเรียนจำนวนเท่าใดที่ไม่เดินทางกลับประเทศและทำงานอยู่ในสิงคโปร์ มาเลเซียหรือกระทั่งประเทศไทย ซึ่งมีนักวิชาการเวียดนามกังวลถึงปัญหาดังกล่าว และเรียกร้องให้รัฐบาลให้ความสนใจกำหนดมาตรการตรวจสอบ หรือกำหนดเงื่อนไขให้ผู้เดินทางไปศึกษาต่อต่างประเทศกลับมาช่วยพัฒนาประเทศ

บทที่ 5

นโยบายการพัฒนาคุณภาพประชากรกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย

นโยบายการพัฒนาคุณภาพประชากรกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย แบ่งเนื้อหาออกเป็น

5.1 นโยบายชนกลุ่มน้อยของเวียดนาม ระหว่าง ค.ศ. 1954-1976

5.2 นโยบายการพัฒนาคุณภาพประชากรกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย หลังการรวมประเทศ จนถึงปัจจุบัน

5.1 นโยบายชนกลุ่มน้อยของเวียดนาม ระหว่าง ค.ศ. 1954-1976

ก่อนการรวมประเทศ ชุมชนของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในเวียดนามเหนือส่วนใหญ่ ตั้งถิ่นฐานอาศัยอยู่เป็นกลุ่มบ้านเล็ก ๆ เฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์ของตน ค่อนข้างมีอิสระจากการปกครองของศูนย์กลางอำนาจ แม้จะใช้ภาษาที่แตกต่างกันตามกลุ่มชาติพันธุ์ แต่จะมีภาษากลางที่คนหลายกลุ่มพูดสื่อสารกันเข้าใจได้ ซึ่งปัจจุบันไม่สามารถสืบค้นได้แล้ว ช่วงสงครามต่อสู้กับเจ้าอาณานิคมฝรั่งเศส มีการแย่งชิงกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ มาเป็นพวก กลุ่มชาติพันธุ์ไทขาว ได้เข้าร่วมกับฝรั่งเศส ที่ยกพื้นที่ในภาคเหนือตั้งเป็นเขตปกครองตนเองของกลุ่มไทขึ้น ในขณะที่ฝ่ายพรรคคอมมิวนิสต์ของโฮจิมินห์เองก็พยายามดึงกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ เข้ามาเป็นพวก จนกระทั่งเมื่อสงครามเวียดนามสิ้นสุดลง โฮจิมินห์ให้ความสำคัญแก่ชนกลุ่มน้อย ได้ตั้งเขตปกครองตนเองของชนกลุ่มน้อยขึ้น และการบูรณาการกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ เข้าด้วยกัน โดยมีกลุ่มชาติพันธุ์เหวียดเป็นหลักในการพัฒนาชนกลุ่มน้อยให้เท่าทันกับชนกลุ่มใหญ่ของประเทศ

ประชากรเขตพื้นที่สูงในภาคเหนือส่วนใหญ่เป็นชนเผ่าถาย ถ่อ และม้ง หลังจากฝรั่งเศสพ่ายแพ้สงครามที่เดียนเบียนฟู ในปี 1954 รัฐบาลสาธารณรัฐประชาธิปไตยเวียดนามเห็นว่าเป็นผลมาจากความร่วมมือระหว่างคนในพื้นที่ราบกับคนบนพื้นที่สูงในการขับไล่เจ้าอาณานิคม ดังนั้น รัฐบาลจึงกำหนดให้มีเขตปกครองตนเองของชนกลุ่มน้อยขึ้น บนพื้นฐานแนวคิดของเลนินที่ว่าชนกลุ่มที่ล้าหลังอาจพัฒนาไปสู่การเป็นสังคมนิยมแบบก้าวหน้าได้โดยไม่ต้องผ่านขั้นการพัฒนาทางทุนนิยม การจัดตั้งเขตปกครองตนเองนี้ รัฐบาลเห็นว่าเป็น “การกระทำที่ช่วยให้คนในพื้นที่สูงมีการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกับคนในพื้นที่ราบและทั่วประเทศ ให้ชนกลุ่มน้อยเท่าเทียมกับคนเหวียด ช่วยส่งเสริมให้ประชาชนมีจิตใจภูมิใจวิถีและพัฒนาศักยภาพของเขาไปพร้อมๆ กับการเข้าไปสู่ระบบสังคมนิยม” (Mai Quang, 1973: 154)

นอกจากนี้ รัฐบาลยังมีนโยบายปฏิรูปที่ดิน ในรูปแบบของการทำนารวม โครงการย้ายถิ่นฐาน หรือ โครงการหักร้างถางพง ที่อพยพคนเหวียดจากพื้นที่ราบไปอยู่บนพื้นที่สูง โครงการที่กำหนดให้ชนกลุ่มน้อยอยู่อาศัยและเพาะปลูกเป็นหลักแหล่ง ไม่โยกย้าย หรือทำไร่เลื่อนลอย ซึ่งหลายโครงการยังคงมีการดำเนินการต่อหลังจากการรวมประเทศ ก่อนปี 1960 พรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามยังมีนโยบายอพยพคนเหวียด จากพื้นที่ราบไปอยู่บนพื้นที่สูงในภาคกลาง ภาคเหนือและ

ภาคตะวันตกเฉียงเหนือ เพื่อให้เกิดความเป็นปึกแผ่น แต่นักวิชาการบางคนเห็นว่า เป็นการกระจายคนเหวียดจากเมืองและชุมชนที่ผู้คนหนาแน่น ไปอยู่ในเขตพื้นที่สูงที่มีผู้อยู่อาศัยน้อยและรักษาเขตชายแดนด้วยคนเหวียดแทนที่จะเป็นชนกลุ่มน้อย ในช่วงต้นของคริสต์ศตวรรษ 1960 คนเหวียดจากที่ราบลุ่มแม่น้ำแดง จำนวนเกือบล้านคนได้อพยพไปอยู่บริเวณพื้นที่สูงของประเทศ และยังคงอพยพอย่างต่อเนื่องหลังการรวมประเทศในปี 1975 ภายใต้โครงการเขตเศรษฐกิจใหม่ ทั้งยังมีการโยกย้ายกลุ่มบ้านและหมู่บ้านของกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีกลุ่มเดียวให้มาอยู่ร่วมกับกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ทำให้เกิดสังคมพหุวัฒนธรรมในระดับหมู่บ้าน ที่มีลักษณะพิเศษ คือ กลุ่มชาติพันธุ์แต่ละกลุ่มยังคงรักษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของตนไว้ได้ แม้จะมีความแตกต่างทั้งสังคม วัฒนธรรม ความเชื่อ ภาษาและความเป็นอยู่ แต่เรียนรู้ที่จะสื่อสารระหว่างกันด้วยภาษาเหวียด โดยเฉพาะกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่ได้รับการศึกษาในระบบโรงเรียน

5.1.1 เขตปกครองตนเองของชนกลุ่มน้อย (Autonomous Zone, 1955-1976)

จุง เหวียด นักวิชาการของเวียดนามได้กล่าวไว้ในบทความเรื่องชนกลุ่มน้อยและนโยบายของสาธารณรัฐประชาธิปไตยเวียดนามเมื่อปี 1968 ว่า “เวียดนามเป็นประเทศที่มีเอกภาพท่ามกลางความหลากหลายทางเชื้อชาติ” (Viet, 1968)

เขตปกครองตนเองนั้นไม่ใช่เรื่องใหม่สำหรับชนกลุ่มน้อยในเวียดนาม ในช่วงที่เวียดนามตกเป็นอาณานิคมของฝรั่งเศส ฝรั่งเศสได้จัดตั้งเขตปกครองตนเองของชนเผ่าเหมืองขึ้นในเมืองฮวาบิญห์ และหลังจากนั้นไม่นานก็ได้ยกเลิกไปในปี 1950 (Rambo, 1995) ก่อนหน้านั้นในปี 1948 ก็ได้มีการจัดตั้งสมาพันธ์ถายหรือไท (Thai Federation) ขึ้น โดยรวมเอาสามจังหวัดภาคเหนือ ได้แก่ ลายเจิว เซินลา และฟองโล่ เข้าด้วยกัน วิธีการเช่นนี้ทำให้ฝรั่งเศสได้รับความร่วมมือจากชนเผ่าไท แต่ก็เป็นที่เหตุให้ชนเผ่าอื่น เช่น ม้ง ไม่พอใจและหันไปให้ความร่วมมือกับเวียดนามในการต่อต้านฝรั่งเศส ทำให้ในระหว่างที่ปกครองเวียดนามนั้น ฝรั่งเศสต้องเผชิญกับการลุกฮือขึ้นต่อต้านจากชนกลุ่มน้อย อย่างน้อย 6 ครั้ง (Schliesinger, 1998) ซึ่งส่วนใหญ่จะเนื่องมาจากการบังคับใช้แรงงานโดยไม่มีค่าตอบแทน การเก็บภาษีในอัตราที่สูงมาก และการที่ฝรั่งเศสผูกขาดในการค้าเกลือและฝิ่น

หลังจากที่เวียดนามเหนือได้รับอิสรภาพจากฝรั่งเศส ในเดือนพฤษภาคม 1954 คณะรัฐมนตรี สาธารณรัฐประชาธิปไตยเวียดนามได้ตัดสินใจที่จะให้มีการก่อตั้งเขตปกครองตนเองของชนกลุ่มน้อยขึ้น ในวันที่ 29 เมษายน 1955 (Eastern World, 1955) ซึ่งเป็นความพยายามที่จะโน้มนำให้ชนกลุ่มน้อยเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างสังคมเวียดนามให้เป็นเอกภาพและแสดงให้เห็นว่าพรรคเห็นคุณค่าของชนกลุ่มน้อยโดยรวมทั้งหมด ไม่ได้แบ่งแยกให้ชนเผ่าใดเผ่าหนึ่งมีอำนาจในการจัดการเหนือชนเผ่าอื่น ไม่ได้เป็นการ “แบ่งแยกและปกครอง” อย่างฝรั่งเศส หากแต่แนวคิดหลักอยู่ที่ความเท่าเทียมกันทางสังคม

ถึงแม้ว่าพื้นฐาน แนวคิดในการจัดตั้งเขตปกครองตนเองของพรรคคอมมิวนิสต์จะแตกต่างจากฝรั่งเศส แต่ทั้งสองฝ่ายก็ใช้ทฤษฎีเดียวกัน เพื่อให้ได้รับความร่วมมือจากชนกลุ่มน้อย ซึ่งในทางกลับกัน ก็อาจจะพิจารณาได้ว่าพรรคคอมมิวนิสต์ให้ความสำคัญกับชนกลุ่มน้อยมากกว่าชนกลุ่มใหญ่ คือชนเผ่าเหวียด ก็จะทำให้ประเด็นเรื่องความเท่าเทียมกันทางสังคมเป็นประเด็นที่จะนำมา

โต้แย้งได้ เพลลีเห็นว่า การจัดตั้งเขตปกครองตนเองของสาธารณรัฐประชาธิปไตยเวียดนามนั้นก็เพื่อจะดึงเอาชนเผ่าเถาหรือไทเข้ามาอยู่ฝ่ายตน เนื่องจากชนเผ่าเถาให้ความร่วมมือกับฝรั่งเศสในช่วงที่เป็นอาณานิคม (Pelley, 1998)

การกำหนดเขตการปกครองตนเองนั้นจะกระทำในบริเวณที่มีชนกลุ่มน้อยอยู่รวมกันเป็นชุมชนอย่างหนาแน่น เขตปกครองตนเองถือเป็นส่วนหนึ่งของประเทศเวียดนามที่ไม่สามารถแบ่งแยกได้ โฮจิมินห์กล่าวถึงเขตปกครองตนเองว่า “เป็นสมาชิกในครอบครัวขยายของเวียดนาม เป็นการรวมเอากลุ่มย่อยๆ ของชนกลุ่มน้อยมารวมให้เป็นเอกภาพ เขตปกครองตนเองจะอยู่ภายใต้การให้การศึกษาและกำกับดูแลโดยพรรคและรัฐบาล เพื่อที่จะช่วยเหลือพี่น้องชนกลุ่มน้อยของเรา” (Bo Tu Lenh, 1994) และ “เมื่อเขตปกครองตนเองมีอิสรภาพแล้วภูมิภาคนั้นๆ จะต้องร่งแข่งขันเพื่อความก้าวหน้า ทำให้เขตปกครองต่างๆ มีความเข้มแข็งและร่ำรวย ซึ่งจะส่งผลต่ออำนาจของประเทศด้วย” (Eastern World, 1955)

เขตปกครองตนเองของชนกลุ่มน้อย มีจำนวนทั้งหมด 3 เขต คือ เขตปกครองตนเองไท – แม้วหรือเขตปกครองตนเองตะวันตกเฉียงเหนือ เขตปกครองตนเองเวียดนามเหนือ และเขตปกครองตนเองหลาว ห่า เอียน

เขตปกครองตนเองไท – แม้ว จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 1955 ที่ได้ชื่อว่า ไท – แม้วก็เนื่องจากทั้งสองกลุ่มมีจำนวนประชากรมากที่สุดในจำนวน 20 – 25 กลุ่มในเขตนั้น¹ (Eastern World, 1955; Viet, 1968; Rambo, 1995) จำนวนประชากรของเขตในขณะนั้นมีจำนวนประมาณ 330,000 คน เป็นชนเผ่าเถาหรือไท จำนวน 190,000 คน ชนเผ่าแม้วหรือม้ง จำนวน 60,000 คน และที่เหลืออีกประมาณ 80,000 คน เป็นชนเผ่าอื่นอีก 18-23 ชนเผ่า

ต่อมาในเดือนตุลาคม 1962 เขตปกครองตนเองไท – แม้วได้เปลี่ยนชื่อเป็น เขตปกครองตนเองตะวันตกเฉียงเหนือ เนื่องจากชนเผ่าอื่นไม่พอใจที่ใช้ชื่อตามชนเผ่าที่มีจำนวนมากที่สุด ข้อมูลของ ฮิสเทอร์นเวลด์ กล่าวว่าเขตปกครองตนเองไท – แม้ว ครอบคลุมพื้นที่ถึงหนึ่งในสามของเวียดนามเหนือ แต่เหวียด กล่าวว่าครอบคลุมพื้นที่เพียงหนึ่งในห้าเท่านั้น (Viet, 1968)

พื้นที่ของเขตปกครองไท – แม้ว จะรวมสามจังหวัด คือ เซินลา ลายเจิว และเหงียโหละ (Eastern World, 1955; Viet, 1968; Rambo 1995) มอยส์ เห็นว่า เขตนี้รวมเอาลายเจิว เซินลา และพื้นที่ ที่เคยเป็นส่วนหนึ่งของหลาวกายและเอียนบ้ายมาก่อน (Moise, 1983) แต่คอร์ลินกล่าวว่า สามจังหวัดที่รวมกันเป็นเขตปกครองไท – แม้ว นั้นจะเป็น ลายเจิว หลาวกาย และท่าซาง (Corlin, 1998) ทั้งนี้หากพิจารณาตามแผนที่เวียดนามปัจจุบันจะเห็นว่าพื้นที่บางส่วนของลายเจิว หลาวกาย และ ท่าซาง เคยเป็นส่วนหนึ่งของจังหวัดเตวียนกวางในสมัยต้นอาณานิคม พื้นที่บางส่วนของลายเจิว เหงียโหละและเซินลา เคยเป็นส่วนหนึ่งของจังหวัดฮุงฮว่า และ พื้นที่บางส่วนของเซินลา และเอียนบ้ายเคยอยู่ในเขตจังหวัดเซินเตยในยุคที่เป็นอาณานิคมของฝรั่งเศสช่วงแรก² อีก

¹ Eastern World กล่าวว่าจำนวน 20 ชนเผ่า ส่วน Viet และ Rambo ว่ามีจำนวน 25 ชนเผ่า

² ผู้เขียนเปรียบเทียบกับจากแผนที่เวียดนามของ Huard and Durand 1954 กับแผนที่ของอาณาจักรอันนัมจากสนธิสัญญา ปี 1875 ของ Barreton et al 1999

ประการหนึ่ง เหยี่ยวโหลในปัจจุบันก็เป็นส่วนหนึ่งของจังหวัดเอียนบ่าย ดังนั้นจึงอาจเป็นไปได้ว่าความเห็นในการรวมพื้นที่ของจังหวัดที่ต่างกันของนักวิชาการทั้งห้าคนอาจใช้หลักเกณฑ์ในการพิจารณาต่างกัน

เขตปกครองตนเองนั้นจะอยู่ภายใต้การควบคุมโดยตรงของรัฐบาลกลาง การแบ่งเขตแบบจังหวัด อำเภอ ที่เคยมีถูกยุบเลิกไป และแทนที่ด้วย อำเภอ (Chau) และ คอมมูน (Commune) กรรมการบริหารระดับจังหวัดถูกแทนที่ด้วยคณะกรรมการบริหาร ซึ่งมาจากการเลือกตั้งจากที่ประชุมสภาชนกลุ่มน้อย และคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งจากสภาประชาชนอีกจำนวนหนึ่ง เขตปกครองตนเองสามารถออกกฎหมายของตนเองได้ แต่ต้องไม่ขัดกับกฎหมายของประเทศและต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐบาลกลางก่อน และยังมีสิทธิในการจัดการทางด้านงบประมาณ ของตน แต่ต้องมอบเงินส่วนหนึ่งเข้าสมทบงบประมาณแผ่นดิน

นอกจากการบริหารกิจการภายในเขตปกครองตนเองแล้ว คณะกรรมการยังมีหน้าที่จัดตั้ง กองกำลังทหาร กองกำลังของพรรคประชาชนและกองกำลังรักษาความปลอดภัยเพื่อปกป้องเขตของตน พัฒนากองกำลังของนักรบท้องถิ่น และดูแลรักษาเขตชายแดนของประเทศ รวมทั้งมีหน้าที่ในการโน้มน้าวและเสริมสร้างความเชื่อมั่นของชาวบ้านต่อท่านโฮจิมินห์ พรรคแรงงาน และสาธารณรัฐประชาธิปไตยเวียดนาม (Eastern World, 1955)

เขตปกครองตนเองไท – แม้ว หรือ เขตปกครองตนเองตะวันตกเฉียงเหนือ มีทั้งหมดหกอำเภอมีคณะกรรมการบริหารซึ่งมาจากการเลือกตั้งจากที่ประชุมสภาชนกลุ่มน้อยและคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งจากสภาประชาชนอีกจำนวนหนึ่ง คณะกรรมการบริหารเขตปกครองไท – แม้ว มีประธานและรองประธานเป็นชนเผ่าไทยหรือไท มีจำนวนกรรมการทั้งสิ้น 25 คน เป็นชนเผ่าไทสิบคน ม้งห้าคน เหวียดและเหมื่องอย่างละสองคน ชาวหรือเย้าหนึ่งคน และอีกห้าคนมาจากชนเผ่าอื่น

เขตปกครองตนเองแห่งที่สองคือเขตปกครองตนเองเวียดนามเหนือ ซึ่งจัดตั้งหลังจากแห่งแรกประมาณหนึ่งปี เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 1956 ครอบคลุมพื้นที่หกจังหวัดของตะวันออกเฉียงเหนือของเวียดนาม ประกอบด้วย หลั่งเซิน กว๋างบั้ง ห่าซาง เหวียนกวาง บักกัน และถายเงวียน ชนเผ่าไตและหน่ง เป็นชนเผ่าที่มีประชากรมากที่สุดในจำนวนสิบสี่เผ่าที่อยู่ร่วมกัน (Viet, 1968; Moise, 1983)

เขตปกครองตนเองของชนกลุ่มน้อยทั้งสองแห่งบริหารกิจการของตนเองมาได้ประมาณยี่สิบปีจึงถูกยุบเลิกไปในปี 1976 หลังจากการรวมเวียดนามเหนือและเวียดนามใต้เข้าด้วยกัน แต่สิทธิของชนกลุ่มน้อยก็ยังได้รับการยอมรับและปรากฏอยู่ในรัฐธรรมนูญฉบับปี 1980

เขตปกครองตนเองแห่งที่สามคือเขตปกครองตนเองหลาว ห่า เอียน ที่จัดตั้งขึ้นในปี 1957 รวมเอา หลาวกาย ห่าซางและเอียนบ่าย เข้าด้วยกัน แต่ก็ดำเนินการได้เพียงสองปีก็ถูกยุบเลิกไปเนื่องจากมีปัญหาในการบริหารจัดการ (Schliesinger, 1998; Evans, 1995)

จะเห็นได้ว่า การจัดตั้งเขตปกครองตนเองนั้นจะมีขึ้นเฉพาะภาคเหนือในช่วงก่อนการรวมประเทศเท่านั้น เนื่องจากเป็นพื้นที่ในควบคุมของพรรคคอมมิวนิสต์ ส่วนในที่ราบสูงภาคกลางซึ่งมีกลุ่มต่อต้านคอมมิวนิสต์ FULRO (le Front unifié pour la Libération des Races opprimées หรือ the United Struggle Front for the Oppressed Races) เคลื่อนไหวอยู่ (McAlister 1967: 838) แม้อต่อมาพื้นที่ดังกล่าวจะอยู่ภายใต้การปกครองของพรรคคอมมิวนิสต์ แต่พรรคก็

ไม่สามารถจัดตั้งเขตปกครองตนเองให้ได้ เนื่องจากเกรงว่าจะเป็นช่องทางให้เกิดการแบ่งแยกดินแดน แยกตัวเป็นอิสระได้ กลุ่มต่อต้านคอมมิวนิสต์ FULRO ก็ยังเคลื่อนไหวอยู่ในปัจจุบัน³

ยุคติ มุกตาวิจิตร (2549) สรุปว่า ในแง่การเมืองการปกครอง เขตปกครองตนเองมีคนในท้องถิ่นเป็นประธานเขต ส่วนการปกครองระดับล่างลงมา ระยะแรกแบ่งเป็นเจิว (chau) หรือเมืองที่น่าสังเกตคือเจิวเหล่านี้ตั้งขึ้นบนพื้นฐานของเขตอำนาจเดิมของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆในท้องถิ่น ในแง่การปกครองท้องถิ่นจึงให้อำนาจคนในท้องถิ่นปกครองตนเองเป็นส่วนใหญ่ โดยมีสัดส่วนของคนเวียดนามในผู้บริหารระดับสูงบ้าง อย่างไรก็ตาม นโยบายส่วนใหญ่ยังคงมาจากส่วนกลาง เช่นนโยบายเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม บังคับใช้ทั้งในส่วนกลางดินแดนพื้นราบและที่สูงอย่างทัดเทียมกัน การเกณฑ์ทหาร การผันทรัพยากรไปสู่สงคราม ก็ได้แตกต่างกันระหว่างพื้นที่นอกเขตปกครองตนเองและพื้นที่ในเขตปกครองตนเอง นโยบายที่ท้องถิ่นมีส่วนอย่างโดดเด่นเป็นที่น่าสังเกตอย่างยิ่งคือ นโยบายการศึกษา แม้ว่ากระทรวงศึกษาจากส่วนกลางจะเป็นผู้กำหนดนโยบายและหลักสูตรการศึกษาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งหมด แต่เขตปกครองตนเองมีการให้ชนกลุ่มน้อยสามารถเลือกเรียนภาษาตนเองในชั้นประถม อย่างน้อยสามปี จนถึงที่สี่และห้า (การศึกษามัธยมศึกษาเวียดนามขณะนั้นห้าปี) ยิ่งกว่านั้นยังมีการคิดอักษรมาตรฐานสำหรับใช้เขียนภาษาชนกลุ่มน้อยและตีพิมพ์ตำราเรียน วรรณคดีโบราณและสมัยใหม่ ตลอดจนหนังสือพิมพ์เป็นภาษาของชนกลุ่มน้อยเอง

ยุคติ มุกตาวิจิตร (มติชน, 2553) ระบุว่า สาเหตุที่ต้องทำให้มีการปกครองตนเองคือ เรื่องนโยบายแบบมาร์กซ์และเลนิน ที่เชื่อว่าความเป็นชาติพันธุ์เป็นส่วนหนึ่งของสังคม ชนกลุ่มน้อยเองก็ครองพื้นที่กว่าครึ่งของชาติ พรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามก่อตั้งและเติบโตขึ้นมาในเขตกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย แสดงให้เห็นความเป็นรัฐพหุชนชาติ การจัดตั้งเขตปกครองตนเองเป็นส่วนหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงความสนใจในชนกลุ่มน้อย อย่างไรก็ตาม มีปัญหาของเขตปกครองพิเศษเกิดขึ้น เมื่อแต่เดิมรัฐสัญญาว่าจะสืบทอดเขตปกครองตนเอง แต่เมื่อ 1962 รัฐได้ตั้งจังหวัดซ้อนเข้าไปในเขตปกครองตนเอง ทำให้นโยบายเรื่องภาษาเริ่มมีปัญหาวouldจะเลือกภาษาใดเป็นภาษากลางในเขตปกครองตนเอง ที่มีกลุ่มชาติพันธุ์หลายกลุ่ม รวมไปถึงปัญหาการใช้ตัวอักษร จึงนำไปสู่ปัญหาความขัดแย้งในท้องถิ่น นอกจากนี้ยังเกิดความขัดแย้งภายในระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ในเขตฯ เพราะมีหลายกลุ่มชาติพันธุ์ การจัดสรรทรัพยากรตามกลุ่มชาติพันธุ์ที่แตกต่างกัน จนนำไปสู่การยกเลิกเขตปกครองตนเองในที่สุด

การจัดตั้งเขตปกครองตนเองของชนกลุ่มน้อยของพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามนั้น เป็นความพยายามอย่างมากของพรรคในอันที่จะผสมผสานชนกลุ่มน้อยเข้ามาในภาพใหญ่ของสังคมเวียดนาม โดยเฉพาะชนกลุ่มน้อยในเขตภูเขาหรือพื้นที่สูงที่โดยประเพณีแล้ว “ไม่ชอบคนเหวียด” (Fall, 1967: 112) นโยบายนี้ในทางหนึ่งแม้จะเป็นการให้สิทธิในการปกครองตนเองแก่ชนกลุ่มน้อยแต่อีกทางหนึ่งก็เป็นความพยายามที่จะกลืนกลายชนกลุ่มน้อยให้เป็นส่วนหนึ่งของเวียดนาม ซึ่งความพยายามดังกล่าวรัฐบาลเวียดนามยังคงดำเนินการอยู่จนถึงปัจจุบัน

³ หากสนใจหารายละเอียดเพิ่มเติมที่ <http://www.hrw.org/reports/2002/vietnam/viet0402-03.htm>, <http://www.usvtc.org/Montagnards.htm>, <http://www.unpo.org/member.php?arg=40>, <http://vietnamnews.vnagency.com.vn/2004-04/30/Stories/08.htm> และ <http://www.montagnard-foundation.org/history1.htm>

5.1.2 นโยบายการปฏิรูปที่ดิน

รัฐสภาของเวียดนามมีมติเห็นชอบนโยบายปฏิรูปที่ดิน เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 1953 และได้ทดลองใช้ในพื้นที่หกตำบล (Xa) ของจังหวัดถายเหงวียน ในระหว่างเดือนธันวาคม 1953 ถึงเดือนมีนาคม 1954 (Moise, 1983: 190) โดยการจัดสรรที่ดินให้ชาวนาและนำวิธีการทำสหกรณ์ นารวมเข้ามาใช้ ต่อมาได้ขยายพื้นที่การทำการรวมไปในที่ราบลุ่ม และพื้นที่บางส่วนของเขตปกครองตนเองเวียดนามเหนือโดยเฉพาะในจังหวัดถายเหงวียน ซึ่งเป็นจังหวัดแรกที่เข้าสู่กระบวนการปฏิรูปที่ดินในยุคแรกอย่างเต็มตัว แต่กว่าที่วิธีการทำสหกรณ์นารวมจะนำมาใช้ที่เขตปกครองตนเองตะวันตกเฉียงเหนือก็ล่วงเข้ามาในปี 1956 หลังจากนั้นนโยบายนี้ก็ได้ขยายผลไปจนกระทั่งในช่วงก่อนปี 1970 ก็ดำเนินการได้ทั่วทั้งเขตภาคเหนือของเวียดนาม

นโยบายปฏิรูปที่ดินดังกล่าวถือว่าประชาชนเป็นเจ้าของที่ดินแต่รัฐเป็นผู้จัดการ โดยผ่านสหกรณ์นารวมหรือรัฐวิสาหกิจ ยกเว้นที่ดินในส่วนที่เป็นที่อยู่อาศัยและที่ปลูกผักสวนครัว (Corlin 1998: 4) การนำเอาวิธีการทำสหกรณ์นารวมไปใช้ในพื้นที่สูงจะแตกต่างกับการใช้กับคนในพื้นที่ราบคือใช้วิธีการชวนเชื่อ ชักจูงโน้มน้าว และให้ความรู้ ไม่เป็นการกำหนดบังคับ ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการเรียนรู้ข้อผิดพลาดที่ได้จากการนำนโยบายไปใช้กับคนในพื้นที่ราบมาก่อน ซึ่งนำไปสู่การรณรงค์แก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดจากการปฏิบัติ ในเดือนเมษายน 1956 หลังจากการประชุมของคณะกรรมการกลางการปฏิรูปที่ดินในเดือนมกราคม 1956 (Moise, 1983: 203-4)

ในราวต้นปี 1960 คณะกรรมการทหารเขตสองรายงานความก้าวหน้าว่าประชากรในเขตปกครองตนเองตะวันตกเฉียงเหนือจำนวนร้อยละ 55.3 เข้าร่วมทำสหกรณ์นารวม แต่สองปีต่อมาในปี 1962 สหกรณ์จำนวนถึง 800 แห่งไม่สามารถดำเนินงานต่อไปได้ ต้องยุบเลิก (Bo Tu Lenh, 1994: 92-93) หลังจากนั้นก็มีความพยายามที่จะปรับปรุงแก้ไข ทำให้อีกสามปีต่อมาจำนวนสหกรณ์นารวมก็ได้เพิ่มขึ้นเป็นเจ็ดพันแห่ง และจำนวนประชากรที่เข้าร่วมการทำการรวมได้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 70.4 ของจำนวนประชากรในเขตปกครองทั้งหมด (Bo Tu Lenh, 1994: 97)

5.1.3 โครงการย้ายถิ่นฐาน

โครงการย้ายถิ่นฐานหรือ โครงการหักร้างถางพง ที่อพยพคนเหวียดจากพื้นราบไปอยู่บนพื้นที่สูง โดยเฉพาะในเขตพื้นที่สูงภาคกลางซึ่งเป็นเป้าหมายหลัก บางส่วนของพื้นที่สูงภาคเหนือและภาคตะวันตกเฉียงเหนือในช่วงก่อนปี 1960 ทั้งนี้เพื่อที่รัฐจะทำให้เกิดความเป็นปึกแผ่นระหว่างชนกลุ่มน้อยและคนส่วนใหญ่ของประเทศ แต่อีวานส์ (Evans, 1995: 253) เห็นว่าวัตถุประสงค์หลักของโครงการนี้คือ การกระจายคนเหวียดจากบริเวณเมืองและชุมชนที่ผู้คนหนาแน่นไปอยู่ในเขตพื้นที่สูงที่มีผู้คนอยู่น้อยและการรักษาเขตชายแดนด้วยคนเหวียดแทนที่จะเป็นชนกลุ่มน้อย เนื่องจากจำนวนความหนาแน่นของประชากรบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำแดงอาจมีจำนวนถึง 1,200 คนต่อตารางกิโลเมตร แต่ในเขตพื้นที่สูงมีเพียงราว 50 คน ต่อตารางกิโลเมตร โดยเฉพาะในเขตที่ราบสูงภาคกลางที่ในขณะนั้นมีจำนวนความหนาแน่นของประชากรต่ำที่สุด

ผลของโครงการดังกล่าวทำให้จากเดิมที่ไม่มีคนเหวียดอยู่ในเขตปกครองตนเองตะวันตกเฉียงเหนือเลย กลับมีคนเหวียดเข้าไปอยู่ถึงสามหมื่นคนในช่วงปลายปี 1960 และเพิ่มขึ้นเป็นเก้า

หมื่นในเวลาสามปีต่อมา คนเหวียดที่เข้าไปอยู่ ส่วนใหญ่มาจากบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำแดง (Bo Tu Lenh, 1994: 94-96) ในช่วงต้นของคริสต์ศตวรรษ 1960 คนเหวียดจากบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำแดง จำนวนเกือบล้านคนได้อพยพไปอยู่บริเวณพื้นที่สูงของประเทศ (Jamieson, 1996) การอพยพผู้คนจำนวนมากเช่นนี้ ยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องหลังจากการรวมประเทศในปี 1975 ภายใต้โครงการ เขตเศรษฐกิจใหม่

5.1.4 โครงการที่กำหนดให้ชนกลุ่มน้อยอยู่อาศัยและเพาะปลูกเป็นหลักแหล่ง

โครงการนี้จัดทำขึ้นเพื่อยุติการทำให้ไร้เดียงสาและการเผา-ถางของชนกลุ่มน้อย ซึ่งรัฐบาลเชื่อว่าเป็นสาเหตุของการทำลายป่า อย่างที่รองประธานคณะกรรมการชนกลุ่มน้อยและพื้นที่สูง ในขณะนั้น กล่าวไว้ว่า

“.....ด้วยขวานเล็กๆ อุปกรณ์ตัดไม้ ปีแล้วปีเล่า ตัดและเผา-ถางป่าเพื่อ
การเพาะปลูก ในที่สุดก็เปลี่ยนพื้นที่สีเขียวในแผนที่เป็นผืนป่าที่ถูกทำลาย
ดินพังทลาย แม่น้ำลำธารก็แห้งเหือด และผู้คนเป็นพันๆ คนต้องอพยพจาก
จังหวัดภาคเหนือไปอยู่ที่ที่ราบสูงในภาคกลางเพียงเพื่อทำมาหากิน”
(Cu, 1992: 2)

ในระยะแรกของโครงการ รัฐบาลพยายามอำนวยความสะดวกให้ชนกลุ่มน้อย โดยการสร้างสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานให้แก่ชุมชนที่อยู่อาศัยและเพาะปลูกเป็นหลักแหล่ง ทำถนน สร้างโรงเรียน ระบบชลประทานและสาธารณสุขหมู่บ้าน จัดหาพื้นที่เพาะปลูกให้ รัฐบาลสร้างบ้านให้ จ่ายค่าอพยพโยกย้าย และในระยะแรกรัฐจ่ายเงินให้เป็นค่าใช้จ่ายของแต่ละครอบครัวให้อยู่เป็นหลักแหล่ง แต่ก็ยังมีชนกลุ่มน้อยส่วนหนึ่งที่ถึงแม้จะมีที่เพาะปลูก หรือที่นาเป็นหลักแหล่ง มีที่ทำสวนครัว หรือมีไร่กาแฟแล้วก็ยังคงทำไร่เลื่อนลอยปลูกข้าวโพด ข้าวไร่อยู่ เหตุผลหนึ่งก็เพื่อเป็นทางเลือกของครอบครัวที่จะทำให้มีรายได้เพิ่ม นอกจากนี้ การทำไร่เลื่อนลอยยังเป็นวิธีการทำการเกษตรที่ให้ผลตอบแทนต่อแรงงานที่ลงทุนไป ได้ดีที่สุด เหตุผลที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ดินและสภาพพื้นที่ และภูมิอากาศในเขตพื้นที่สูงนั้นไม่ค่อยเหมาะแก่การเพาะปลูก ไม่ว่ารัฐจะช่วยเหลืออย่างไรก็ไม่อาจทำให้ดีขึ้นได้ และที่ดินที่ได้รับการจัดสรรมาส่วนใหญ่จะเป็นที่ดินที่มีคุณภาพต่ำ

5.2 นโยบายการพัฒนาคุณภาพประชากรกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย หลังการรวมประเทศจนถึงปัจจุบัน

ในอดีต กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยที่อยู่บนที่สูง มักจะอาศัยอยู่ในพื้นที่กันดาร ยากที่จะเข้าถึง จึงเหมือนกับเป็นเขตปกครองตนเองโดยปริยาย จนกระทั่งฝรั่งเศสเข้ามาและใช้แรงงานกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยอย่างไม่เป็นธรรม มิซซันนารีเข้ามาเปลี่ยนความเชื่อของกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยจากการเชื่อผี นับถือบรรพบุรุษมานับถือศาสนาคริสต์ ในระหว่างสงครามต่อต้านฝรั่งเศสและอเมริกา มีผู้ประมาณว่า กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยจำนวนราว ร้อยละ 20 เสียชีวิตในสงครามดังกล่าว โดยเฉพาะใน

เขตปลอดทหารและที่ราบสูงภาคกลาง หลังจากรวมประเทศแล้วกลุ่มที่ถูกจับตามองเป็นพิเศษ คือ กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยที่ต่อต้านคอมมิวนิสต์ ซึ่งผู้นำหลายคนถูกส่งไปยังค่ายการเมือง (Re-education camp) ในขณะนั้น รัฐมีนโยบายที่จะทำให้กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย “เป็นเวียดนาม” (Vietnamisation) โดยการให้เรียนเป็นภาษาเวียดนาม ห้ามการปฏิบัติตามประเพณี พิธีกรรม บางอย่าง และอพยพคนในหมู่บ้านเล็กๆ ไปอยู่รวมกันเป็นหมู่บ้านใหญ่ บริเวณที่ราบสูงภาคกลางมี ขบวนการต่อต้านรัฐบาลที่เป็นชนกลุ่มน้อย คือกลุ่ม FULRO (le Front unifié pour la Libération des Races opprimées หรือ The United Struggle Front for the Oppressed Races) เคลื่อนไหวอยู่

ในช่วงหลังจากปี 1990 เป็นต้นมา มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายดังกล่าว โดยการตั้งหน่วยงาน คณะกรรมการกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยและพื้นที่สูง (Committee for Ethnic Minorities and Mountainous Areas, CEMMA) ขึ้นในปี 1993 ซึ่งพัฒนามาจากกองกิจการกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย สังกัดกระทรวงมหาดไทย ที่ตั้งขึ้นมาในปี 1946 ต่อมาในปี 1955 ได้เปลี่ยนเป็นแผนกกิจการกลุ่ม ชาติพันธุ์ส่วนน้อย สังกัดกระทรวงมหาดไทยภายใต้การดูแลของสำนักนายกรัฐมนตรี และในปี 1959 ได้ยกระดับเป็นคณะกรรมการกิจการกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย มีฐานะเทียบเท่ากระทรวง ปัจจุบัน คือคณะกรรมการของรัฐฝ่ายกิจการกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยและพื้นที่สูง (State Committee for Ethnic Minority and Mountainous Area Affairs, SCEMMAA) ซึ่งมีหน้าที่ดังนี้

1. ศึกษาและรวบรวมประเด็นที่เกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยและพื้นที่สูง เพื่อทำโครงร่างและพัฒนานโยบายที่เกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยและพื้นที่สูง
2. ร่วมกับกระทรวง หน่วยงานและองค์กรมหาชนในการพัฒนานโยบายเฉพาะด้านและนโยบายพิเศษที่เกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยและพื้นที่สูง
3. ควบคุม บริหารและตรวจสอบการนำนโยบายที่เกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยและพื้นที่สูงไปปฏิบัติในระดับกระทรวงและหน่วยงาน
4. ดำเนินการในโครงการและโปรแกรมพิเศษในประเด็นของกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคมในพื้นที่สูงตามที่รัฐบาลมอบหมาย
5. ดำเนินการด้านวิเทศสัมพันธ์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยตามที่กฎหมายกำหนด
6. เป็นเจ้าภาพและผู้ประสานงานกับหน่วยงานของพรรคคอมมิวนิสต์ รัฐ องค์กรเอกชน ในการชวนเชื่อเกี่ยวกับแนวทาง นโยบาย กฎหมายที่เกี่ยวกับกิจการกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย
7. กำกับดูแลโครงการนำร่องและโครงการต่างๆ ของรัฐ ที่ดำเนินการในพื้นที่ของกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยและพื้นที่สูง
8. ต้อนรับและเยี่ยมเยียนกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย เข้าใจความต้องการและปัญหาของเขา เป็นเจ้าภาพหรือประสานงานกับกระทรวงต่างๆ คณะกรรมการ ทั้งจากส่วนกลางและท้องถิ่นในการแก้ปัญหาของกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย
9. เป็นฝ่ายจัดการองค์กรและเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการกิจการกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย และพื้นที่สูงตามระเบียบที่กำหนด

หน่วยงานในส่วนกลางของ SCEMMAA ประกอบด้วย กรมการจัดการทั่วไป กรมนโยบาย กิจการกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย กรมนโยบายกิจการพื้นที่สูง กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ กรม หน่วยงานและบุคลากร กรมการจัดการทางกฎหมาย ฝ่ายตรวจสอบ สำนักบริหารงาน และสำนัก กิจการกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยในภาคใต้ นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานทางด้านวิจัยและพัฒนา ประกอบด้วย สถาบันวิจัยนโยบายกิจการกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยและพื้นที่สูง ฝ่ายวารสารกิจการกลุ่ม ชาติพันธุ์ส่วนน้อยและพื้นที่สูง ศูนย์ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่พัฒนากลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย และศูนย์ ข้อมูลข่าวสาร นอกจากนี้ SCEMMAA ยังสามารถมีวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องกับกิจการกลุ่มชาติพันธุ์ส่วน น้อยได้

สำหรับหน่วยงานในระดับท้องถิ่น จังหวัดที่มีกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยมากกว่าหนึ่งแสนคน จะมีการจัดตั้งแผนกกิจการกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย ส่วนจังหวัดที่มีกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยมากกว่าห้า หมื่นแต่ไม่เกินหนึ่งแสนคน จะมีแผนกกิจการกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยและพื้นที่สูง สำหรับจังหวัด ที่มีกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยต่ำกว่าห้าหมื่นคนจะมีแผนกกิจการกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยหรือแผนก กิจการกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยและพื้นที่สูงที่อยู่ภายใต้คณะกรรมการประชาชนระดับจังหวัด ถ้า หากว่าในชุมชนหรืออำเภอที่มีประชากรส่วนใหญ่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยก็จะมีเจ้าหน้าที่ที่ รับผิดชอบกิจการกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยหรือกิจการกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยและพื้นที่สูง ที่อยู่ ภายใต้คณะกรรมการประชาชนในชุมชนหรืออำเภอนั้นๆ⁴

ในการสัมมนานานาชาติเกี่ยวกับ “ระเบียบเพื่อปกป้องสิทธิมนุษยชนให้แก่ชนกลุ่มน้อยใน เวียดนามและประสบการณ์ของบางประเทศในแถบยุโรปและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้” (VOVworld, 2555) ระบุว่า เวียดนามมี 54 ชนเผ่า ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชนชาติกึ่งพันธุ์ ส่วนชนกลุ่มน้อย มักอาศัยเขตเขา ที่อยู่ห่างไกลความเจริญมีการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมต่ำกว่าของชนชาติกึ่งพันธุ์ ดังนั้นพรรคและรัฐ เวียดนามจึงประกาศนโยบายที่เสมอต้นเสมอปลายต่อชนกลุ่มน้อยว่า ต้องมีความสามัคคีกัน ความ เสมอภาค ให้ความเคารพรักและช่วยเหลือจนเจือกัน ส่วนการปฏิบัติโครงการเป้าหมายแห่งชาติเพื่อ ยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของชนกลุ่มน้อย ซึ่งประกอบด้วยโครงการ 134 เกี่ยวกับการช่วยเหลือใน ด้านที่ดินเพื่อพัฒนาการผลิตและที่พักอาศัย โครงการ 135 เกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจ - สังคมใน ตำบลที่ยากจนพิเศษและช่วยเหลือชนกลุ่มน้อยที่อาศัยในเขตทุรกันดาร มติที่ 30 a เกี่ยวกับการ แก้ไขปัญหาความยากจนอย่างรวดเร็วและยั่งยืนให้แก่อำเภอยากจน 62 แห่งในทั่วประเทศ ตำบลเขต ภูเขาทุกแห่งมีสถานีนอนามัยและมีโรงเรียนประถมศึกษา รัฐบาลเวียดนามยังอนุมัติให้สอนภาษาของ ชนกลุ่มน้อยตามศูนย์การศึกษาและโรงเรียนกว่า 7,000 แห่งโดยเฉพาะการก่อสร้างโรงเรียนประจำ ให้แก่เด็กชนกลุ่มน้อยโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ ซึ่งถือเป็นความพยายามอย่างสูงเพราะเวียดนาม ยังเป็นประเทศที่ยากจน นอกจากนี้ ตำบลร้อยละ 95 และอำเภอทุกแห่งในพื้นที่ของชนกลุ่มน้อยก็มี ระบบไฟฟ้า ปรารถนีย์และโทรคมนาคม ส่วนสถานีวิทยุและสถานีโทรทัศน์แห่งชาติสามารถส่ง สัญญาณครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศถึงร้อยละ 90 และร้อยละ 80 แล้ว อีกทั้งยังมีการออกอากาศ

⁴ <http://www.undp.org.vn/projects/vie96010/cemma/info/2.htm>

รายการต่างๆ เป็นภาษาของชนกลุ่มน้อยด้วย ผลสำเร็จในการยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรมและทางจิตใจให้แก่ชนกลุ่มน้อยนั้นเป็นการยืนยันถึงระเบียบการปกป้องสิทธิมนุษยชนให้แก่ชนกลุ่มน้อยและมีส่วนร่วมต่อการยกระดับประสิทธิภาพในการปกป้องสิทธิมนุษยชนในเวียดนาม การปกป้องสิทธิของชนกลุ่มน้อย โดยเฉพาะสิทธิการพัฒนาจะได้รับความสนใจเป็นอันดับต้นๆจากรัฐเวียดนาม ซึ่งถูกระบุอย่างชัดเจนในกฎหมาย นโยบายและโครงการเป้าหมายแห่งชาติ เวียดนามได้ประสบความสำเร็จในการแก้ปัญหาความยากจน การศึกษา สาธารณสุข การสร้างงานทำ การอนุรักษ์เอกลักษณ์วัฒนธรรม ภาษาและประเพณีอันล้ำค่าของชนกลุ่มน้อย ดังนั้นในการสัมมนาเกี่ยวกับระเบียบการปกป้องสิทธิมนุษยชนให้แก่ชนกลุ่มน้อยในเวียดนาม แต่เวียดนามยังคงต้องปฏิบัติตามมาตรการต่างๆ เพื่อจะสามารถปกป้องสิทธิมนุษยชนอย่างสมบูรณ์ให้แก่ประชาชนทุกคน ซึ่งรวมทั้งชนกลุ่มน้อยเพราะว่าเวียดนามยังเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา โดยการมอบที่ดินและพื้นที่ป่าไม้ให้แก่ชนกลุ่มน้อยเพื่อให้พวกเขาสามารถยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้นต่อไป ต้องยกเลิกอคติเกี่ยวกับการสร้างบรรยากาศให้แก่การพัฒนาของชนกลุ่มน้อย ประการที่สามคือต้องพัฒนาระบบการศึกษาให้แก่ชนกลุ่มน้อยโดยมุ่งไปยังชนกลุ่มน้อยที่เป็นเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่น การเพิ่มความรู้และฝึกอบรมความชำนาญ การยกระดับความรู้ ปกป้องการพัฒนาอย่างยั่งยืนและสร้างเสถียรภาพในเขตที่มีชนกลุ่มน้อยอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก จะมีส่วนร่วมต่อการปกป้องสิทธิมนุษยชนสร้างงานทำเพื่อเป็นพลังขับเคลื่อนเพื่อปลูกฝังจิตสำนึกเกี่ยวกับทักษะความสามารถ และความคิดสร้างสรรค์ของชนกลุ่มน้อยเพื่อให้พวกเขาสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้อย่างมั่นคง

5.2.1 นโยบายทำการเพาะปลูกเป็นหลักแหล่ง อพยพและเขตเศรษฐกิจใหม่

กฤษฎีกา 140/1999 / ND-BPTNT ของกระทรวงเกษตรฯ ในปี 2542 กำหนดโครงการจัดหาที่ทำกินอย่างเป็นทางการเป็นหลักแหล่งเพื่อลดการทำไร่เลื่อนลอยและย้ายถิ่นฐานไปตามที่ต่างๆ และ 'ตั้งถิ่นฐาน' กลุ่มชนกลุ่มน้อย เพื่อช่วยการลดความยากจน และลดการตัดไม้ทำลายป่า รวมทั้งผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ โครงการเดิมภายใต้กระทรวงป่าไม้และถูกย้ายไป CEM มา 1992 ภายใต้กรอบของโครงการ 327 สำหรับการปลูกป่าในพื้นที่ภูเขาและการคืนพื้นที่ภูเขาที่แห้งแล้ง ได้ถูกรวมเข้ากับเขตเศรษฐกิจใหม่เป็นส่วนหนึ่งของโครงการ 133 ซึ่งจัดการโดยกระทรวงเกษตรฯ ต่อมาในปี พ.ศ. 2538 โครงการนี้เกิดขึ้นเพื่อให้ชาวเหวียดย้ายถิ่นไปยังพื้นที่สูงและพื้นที่อื่น ๆ ที่ยังไม่พัฒนา ด้วยหวังว่าคนชาวเหวียดจะถ่ายทอดประสบการณ์สู่คอมมูนท้องถิ่น จากนั้นในปี พ. ศ. 2543 โครงการย้ายถิ่นฐานและการตั้งถิ่นฐานใหม่ได้ย้ายไปอยู่ในโครงการ 135 ภายใต้มติที่ 138/2000 / QD-TTg และก่อนที่จะรวมเข้ากับโครงการ 135 โครงการมีงบประมาณเป็น 100 -135 พันล้านต่อปีซึ่งหมายความว่าประมาณ 20 ล้านบาทต่อครัวเรือน สำหรับ 608,000 ครัวเรือน (3.7 ล้านคน) ที่เกี่ยวข้อง (Le et al, 2006) ส่วนใหญ่งบประมาณได้รับการจัดสรรสำหรับโครงสร้างพื้นฐานเช่น การชลประทาน การทำชั้นบันไดของที่ดินลาดชัน บริการเสริมและสินเชื่อเพื่อการผลิต โครงการผลิตและสินเชื่อมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมให้ครัวเรือนต่างๆ ที่ยากจนสามารถเรียกคืนที่ดินที่ไม่ได้ใช้และปลูกป่า หลังจากกลายเป็นส่วนหนึ่งของโครงการ 135 ในปี พ. ศ. 2543 การตั้งถิ่นฐานและการตั้งถิ่นฐานใหม่เน้นกิจกรรมการพัฒนาในพื้นที่มากกว่าการเคลื่อนย้ายครัวเรือน โครงการมุ่งเป้าไปที่การระงับ

367,000 คราวเรือน (2.3 ล้านคน) ที่ได้รับการแก้ไขที่พักอาศัย แต่มีประสบการณ์การเกษตรหมุนเวียน นอกเหนือจากการจัดสรร 28,400 คราวเรือน (175, 000 คน) ที่มีประสบการณ์การเพาะปลูกแบบไร่นาหมุนเวียน ภายในโครงการ 135 กิจกรรมการตั้งถิ่นฐานและการตั้งถิ่นฐานใหม่ที่มุ่งเน้นไปที่ 1,410 คอมมูน แต่เนื่องจากนี้ บางโครงการได้ดำเนินการในคอมมูน ไม่ใช่ โครงการ 135 ในช่วงปี 2543 ถึง 2547 มีการใช้จ่าย 35 พันล้านด่ง สำหรับการตั้งถิ่นฐานใหม่ในคอมมูน โครงการ 135 และอีก 700 พันล้านด่ง ในคนที่ไม่ได้อยู่ในโครงการ 135 ดำเนินการโดย กระทรวงแรงงานและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

โครงการระยะที่ 2 ของโครงการ 135 ได้ให้ความสำคัญกับการตั้งถิ่นฐานใหม่อย่างต่อเนื่อง และ กิจกรรมการตั้งถิ่นฐานแม้ว่าบางจังหวัดยังคงมีขนาดเล็ก (มักเกี่ยวข้องกับโครงการ สาธารณูปโภคขนาดใหญ่ เช่น เขื่อน) ในคอมมูนภูเขาบางแห่งมีความพยายามที่จะย้ายกลุ่มครัวเรือนที่ อาศัยอยู่ในหมู่บ้านห่างไกลเข้าไปรวมกับหมู่บ้านขนาดใหญ่ (Nguyen Thi Thu Phuong and Baulch, 2007: 7-8)

หนังสือพิมพ์เวียดนามนิวส์ กล่าวถึงผลของนโยบายที่รัฐกำหนดให้กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยอยู่ อาศัยและเพาะปลูกเป็นหลักแหล่งว่า

“รัฐบาลพยายามกระตุ้นให้กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยอยู่อาศัยและเพาะปลูกให้เป็น หลักแหล่งมากกว่ายี่สิบห้าปี จุดประสงค์ของนโยบายนี้ก็เพื่อที่จะ กำจัดวิธีการเกษตรแบบทำไร่แบบเผา- ถาง กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยราวสามล้าน หนึ่งในแสนคนจากเกือบสองพันหมู่บ้านถูกขอร้องให้อยู่อาศัยและ เพาะปลูกให้เป็นหลักแหล่ง แต่มีเพียงหกแสนหกหมื่นคนเท่านั้น ที่ยอมทำตาม ยังเหลืออีกเกือบสองล้านห้าแสนคนที่ยังใช้ชีวิตชาวเขา เร่ร่อนอยู่ สาเหตุเนื่องจากโครงการนี้มีงบประมาณในแต่ละปีต่ำและ ยากที่จะปรับแก้วัฒนธรรมการทำไร่แบบเผา-ถางของกลุ่มชาติพันธุ์ ส่วนน้อย”

(Vietnam News Agency, 1998a: 3)

ดังนั้น รัฐจึงพยายามที่จะผสมผสานโครงการหลายโครงการรวมกัน และเรียกใหม่เป็น โครงการทำการเพาะปลูกเป็นหลักแหล่ง อพยพและเขตเศรษฐกิจใหม่ เพื่อแก้ปัญหาให้เป็นระบบ แต่ปัญหาการทำไร่เลื่อนลอยก็ยังมีอยู่ กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยที่ย้ายไปอยู่ในพื้นที่ใหม่ตามที่ทางการ จัดให้ หลายครอบครัวที่กลับไปทำไร่เลื่อนลอยในพื้นที่เดิมที่เคยอยู่ เนื่องจากที่อยู่ใหม่ไม่สามารถทำ การเพาะปลูกได้เพียงพอ ดังนั้นถึงแม้กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยจะมีที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่ง แต่พื้นที่ เพาะปลูกยังคงหมุนเวียนไป ไม่เป็นหลักแหล่ง เจริญสันเห็นว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นไม่ได้เป็นเพราะความ ล้าหลังของกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย แต่เป็นปัญหาที่เกิดจากปัจจัยหลายอย่าง

“ยังเป็นเรื่องธรรมดาที่มักจะยืนยันว่าปัญหาที่แท้จริงเกิดจากความลำหลังของคนบนพื้นที่สูง ยังไม่เป็นที่เข้าใจอย่างแท้จริงว่ากลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยทำอะไรเลือนลอยเพราะเขาต้องทำ และระบบการเกษตรนี้ยังมีความยั่งยืนอยู่จนกระทั่งพวกเขาสูญเสียที่ดินให้กับคนพื้นราบที่อพยพมา รัฐวิสาหกิจ และการตัดไม้ที่ดำเนินมาอย่างต่อเนื่องแม้ว่าขณะนี้จะผิดกฎหมาย)ไม่สามารถควบคุมได้” (Jamieson, 1996 : 19)

การอพยพในช่วงหลังการรวมประเทศนั้น แม้ว่าการอพยพคนจากที่ราบลุ่มไปอยู่ในพื้นที่สูงตามโครงการนี้จะไม่มียานพาหนะเหมือนช่วงก่อนการรวมประเทศ แต่รัฐก็ประมาณไว้ว่า “พื้นที่ที่กว้างเปล่าในบริเวณที่ราบสูงภาคกลาง ยังคงสามารถรองรับผู้อพยพจากบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำแดงและเขตภูเขาทางภาคเหนือที่มีประชากรหนาแน่นได้ ถึงจำนวนสองล้านคน” (Vietnam News Agency 1997: 2) และ ในระยะสิบปีข้างหน้าโครงการเกษตรกรรมใหม่มุ่งไปที่เกาะต่างๆ และเขตชายแดน โดยจะเน้นการใช้ที่ดินที่รกร้างและผืนน้ำ เพื่อพัฒนาป่าเพื่อการเกษตร และผลิตภัณฑ์ปลา (Vietnam News Agency, 1998b: 1)

ตามข้อกำหนด ครอบครัวที่ประสงค์จะอพยพไปอยู่ในเขตเศรษฐกิจใหม่ จะต้องทำเรื่องแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ในท้องถิ่น ซึ่งจะต้องได้รับอนุญาตก่อนที่จะอพยพ และรัฐจะจ่ายค่าอพยพให้ครอบครัวที่อพยพไปอยู่ในเขตเศรษฐกิจใหม่ ซึ่งจำนวนเงินที่ได้รับจะแตกต่างกัน หากครอบครัวนั้นอพยพไปอยู่ในเขตเศรษฐกิจใหม่ที่ยังคงอยู่ในภูมิภาคเดิมที่ครอบครัวนั้นเคยอยู่ จะได้รับเงิน 800,000 เวียดนามด่ง หรือประมาณสองพันบาท แต่หากอพยพไปอยู่ในพื้นที่ต่างภูมิภาค จะได้รับเงินราวสี่พันห้าร้อยบาท และแต่ละอำเภอที่อยู่ในเขตเศรษฐกิจใหม่ จะได้รับเงินงบประมาณในการสร้างสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน แต่หลายครอบครัวที่อพยพไปอยู่ในเขตเศรษฐกิจใหม่ไม่ได้รับเงินดังกล่าวและมีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานไม่เพียงพอ (The Nhan, 2000)

ปัญหาของโครงการนี้ยังรวมไปถึงข้อพิพาท และข้อขัดแย้งระหว่างคนที่อยู่เดิมกับผู้ที่ย้ายเข้ามาใหม่ เช่นในเดือนสิงหาคม 2000 มีการต่อสู้กันระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยแอเดที่อยู่ในพื้นที่จังหวัดดักลัก กับคนเหวียดที่อพยพเข้ามาอยู่ใหม่ เนื่องจากคนเหวียดไปปลูกกาแฟบนที่ดินบรรพบุรุษของชาวแอเด และจำนวนพื้นที่ในการเพาะปลูกที่รัฐจัดสรรให้คนที่อพยพเข้ามาใหม่จะได้น้อยกว่าคนที่เคยอยู่เดิม เช่นในจังหวัดซาราย คนที่อพยพเข้ามาหลังปี 1975 ได้รับการจัดสรรพื้นที่มากกว่าเจ้าของพื้นที่เดิมถึง 4-8 เท่า

เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นพยายามแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยการออกระเบียบของจังหวัดเกี่ยวกับการอพยพและการถือครองที่ดิน แต่ปัญหาอื่นก็เกิดขึ้นตามมา เช่น การอพยพของประชาชนที่ไม่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล ซึ่งมีทั้งคนเหวียดและกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยอื่นๆ โดยมากที่เกิดปัญหามักจะเป็นผู้อพยพที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย ดังนั้นในปี 1997 กระทรวงเกษตรและพัฒนาชนบทจึงประกาศให้ผู้ที่ต้องการอพยพไปอยู่ที่ราบสูงภาคกลางจะต้องมีใบอนุญาตพิเศษจากเจ้าหน้าที่

5.2.2 โครงการกำจัดความหิวโหยและลดความยากจน

โครงการลดความหิวโหยและการลดความยากจน (Hunger Eradication and Poverty Reduction: HEPR) หรือที่เรียกว่า โครงการ 133 โครงการนี้กำหนดโดยที่ประชุมสภาพรรคคอมมิวนิสต์ ในปี 1996 เพื่อลดจำนวนคนยากจนจากร้อยละ 25 ในปี 1996 ให้เหลือร้อยละ 10 ในปี 2000 ต่อมารัฐได้ประกาศมติที่ 133/TTG ลงวันที่ 23 กรกฎาคม 1998⁵ รับรองเป้าหมายของชาติในการกำจัดความหิวโหยและลดความยากจน ระหว่างปี 1998-2000 ใช้งบถึงหนึ่งหมื่นล้านด่ง หรือประมาณ 25 ล้านบาท เพื่อช่วยเหลือกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยที่ยากจน โดยไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อขจัดความหิวโหยเรื้อรังและลดสัดส่วนครัวเรือนยากจนในประเทศเป็น 10% ภายในปี 2000 นอกจากนี้โครงการยังมีเป้าหมายเพื่อลดช่องว่างระหว่างกลุ่มประชากรและภูมิภาคซึ่งพื้นที่โดยการเร่งการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ด้อยโอกาส โครงการ 120 ซึ่งเป็นผลมาจากมติ 120 / HDBT โดยคณะรัฐมนตรีเมื่อปี 1992 มีวัตถุประสงค์ของการสร้างการจ้างงานและการฝึกอบรมอาชีพ โครงการนี้ให้ความสนใจกับแรงงานเป็นครั้งแรก การปรับโครงสร้างและการรักษาพนักงานรัฐวิสาหกิจที่ถูกปลดออก จากนั้นค่อยๆ แบ่งส่วนแบ่งของสินเชื่อสำหรับการสร้างงานสู่องค์กรมวลชนเพิ่มมากขึ้น โครงการให้เครดิตผ่านกองทุนสร้างอาชีพแห่งชาติซึ่งได้รับการบริหารโดยธนาคารเพื่อการพัฒนาสังคมแห่งประเทศไทยตั้งตั้งแต่ปี 2003 ในปี 2004 โครงการ 133 และโครงการ 120 ถูกผสานเข้ากับโครงการ 143 ซึ่งครอบคลุมระยะเวลา 2004 ถึง 2006 (Nguyen Thi Thu Phuong and Baulch, 2007)

ระยะแรกจะเน้นกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยที่อยู่บนพื้นที่สูง ชายแดน เกาะ และพื้นที่กันดาร โครงการย่อยประกอบด้วยโครงการพัฒนาสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานและ จัดจำนวนประชากรเสียใหม่ สนับสนุนการผลิตและพัฒนาสินค้าหัตถกรรม การให้เงินกู้ยืม ช่วยเหลือด้านการศึกษา สาธารณสุข แนะนำให้คนยากจนทำมาหากินและสนับสนุนด้านการเกษตร การปลูกป่าและการประมง ยกย่องคุณภาพของเจ้าหน้าที่ในโครงการ การเพาะปลูกเป็นหลักแหล่ง การอพยพและเขตเศรษฐกิจใหม่ สนับสนุนช่วยเหลือกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยที่ประสบปัญหาทุกข์ยากต่างๆ

การให้ความช่วยเหลือดังกล่าว จะพิจารณาตามพื้นที่ในเขตพื้นที่สูงที่กำหนดไว้สามเขต โดย SCEMMAA⁶ ตามระดับของการพัฒนา คือ เขตที่พัฒนาแล้ว เขตที่ประกอบตัวได้ และเขตที่ไม่สามารถช่วยตนเองได้ ซึ่งพิจารณาจากเงื่อนไขทางธรรมชาติและที่ตั้งของชุมชน สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ปัจจัยทางสังคม เงื่อนไขการผลิตและสภาพความเป็นอยู่ ทั้งนี้เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ชุมชนในแต่ละเขตได้ตามสภาพและความต้องการของเขตที่แตกต่างกัน

นอกจากนี้รัฐยังมีโครงการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมในเขตภูเขา เขตกันดารและทางไกลที่อยู่อย่างยากลำบาก⁷ โดยครอบคลุมถึงการจัดหาหนี้ให้เพียงพอ พยายามที่จะให้เด็กในวัย

⁵ <http://www.undp.org.vn/projects/vie96010/cemma/document/1001.htm>

⁶ <http://www.undp.org.vn/projects/vie96010/cemma/document/1005.htm>

⁷ <http://www.undp.org.vn/projects/vie96010/cemma/document/1002.htm>

เรียนมากกว่าร้อยละ 70 ได้เข้าเรียนเพื่อให้มีความรู้และประสบการณ์ด้านการผลิต วิทยาศาสตร์ สังคม และวัฒนธรรมเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและการผลิต สามารถควบคุมโรคต่างๆได้ สร้างถนนไปถึงศูนย์กลางของชุมชน และพัฒนาตลาดในชุมชน

รัฐจะเลือกชุมชนประมาณหนึ่งพันชุมชนเพื่อเข้าโครงการดังกล่าว ตั้งแต่ปี 1998 - 2005 โดยกำหนดนโยบายที่สำคัญดังนี้

1. นโยบายด้านที่ดิน ประชาชนในชุมชนที่อยู่ในโครงการที่เกี่ยวข้องกับการเพาะปลูก เป็นหลักแหล่งและเขตเศรษฐกิจใหม่จะได้รับเอกสารสิทธิที่ดิน หากอยู่ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์หรือพื้นที่ปลูกป่า จะได้รับโควต้าให้ปลูกป่าอนุรักษ์หรือปลูกป่าเพื่อการค้า ถ้าไม่มีที่ดินหรือที่ดินมีน้อยรัฐก็จะพัฒนาที่ดินรกร้างว่างเปล่าให้เข้าทำกิน หรือเข้าไปทำกินในฟาร์มของทหารหรือของรัฐโดยการทำสัญญา รัฐจะขอให้บริษัททางการเกษตรรับกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยที่ยากจนเข้าทำงาน นอกจากนี้รัฐยังจะพัฒนาเขตเศรษฐกิจใหม่เพื่อรองรับคนเหล่านี้

2. นโยบายด้านการลงทุนและสินเชื่อ ให้มีความสำคัญกับการลงทุนในการสร้างสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน การชลประทาน การทำนาขั้นบันไดในเขตภูเขา จะช่วยจ่ายเงินชดเชยค่าขนส่งและราคาสินค้าที่จำเป็นต่อการผลิต ครอบครัวที่อยู่ในโครงการนี้จะได้รับสิทธิในการกู้ยืมเงินจากธนาคารเพื่อคนจนและสินเชื่ออื่นๆ รัฐจะลงทุนสร้างสายส่งกระแสไฟฟ้าไปยังชุมชนที่สามารถทำได้ ชาวบ้านจะได้สิทธิในการรักษาฟรีจากสถานพยาบาลของรัฐ

3. นโยบายการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ รัฐจะจัดหาทุนพัฒนาเจ้าหน้าที่ที่ทำงานเกี่ยวกับชุมชนชนบทและพื้นที่สูง เด็กๆจะได้รับหนังสือเรียนฟรีและยกเว้นค่าเล่าเรียน ครอบครัวที่มีผลการผลิตดีจะได้รับการอบรมเพิ่มเติมในด้านการเกษตรและการส่งเสริมการป่าไม้ รัฐจะจัดหาทุนฝึกงานให้เด็กกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยเพื่อให้สามารถเพิ่มรายได้และพัฒนาความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น

4. นโยบายด้านภาษี การค้าทางด้านเกษตร ผลผลิตจากป่า ผลิตภัณฑ์อาหารในชุมชนเหล่านี้จะได้รับสิทธิพิเศษทางภาษี

การจัดความยากจนและการลดความยากจนถือเป็นหน้าที่สำคัญของพรรคและรัฐในทุกช่วงเวลา การลดความยากจนเป็นส่วนสำคัญในระบบการเมืองทั้งในการสนับสนุนคนยากจนโดยทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภูมิภาคที่ยากจนที่สุดและภูมิภาคที่อยู่อาศัยของชนกลุ่มน้อย ในช่วงหลายปีที่ผ่านมาถึงแม้ว่าจะประสบความสำเร็จในการจัดความหิวโหยและการลดความยากจนในเวียดนาม แต่ข้อจำกัดยังคงมีอยู่ ต้องมีการแก้ปัญหาร่วมกันเพื่อเอาชนะข้อจำกัดเหล่านี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในอนาคตอันใกล้

Communist Review (2016) ระบุว่า ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 เป็นต้นมา รัฐได้ออกกฎหมายเกี่ยวกับการลดความยากจนมากกว่า 70 ฉบับรวมทั้งมติของรัฐบาล 2 ฉบับ คือ (1) เรื่องการลดความยากจนอย่างรวดเร็วและยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งมติที่ 15-NQ / TW ในวันที่ 1 มิถุนายน 2555 ของคณะกรรมการกลางพรรคครั้งที่ 11 ในประเด็นนโยบายทางสังคมบางประเด็นในช่วงปี พ.ศ. 2555-2558 ระบุถึงแนวทางที่เข้มงวดในการสร้างงานและการลดปัญหาความยากจน การลดเขตยากจนในชุมชนชนกลุ่มน้อยหมู่บ้านชายแดน และชุมชนหมู่บ้านปลอดภัยและหมู่บ้านที่ยากลำบากโดยเฉพาะบริเวณชายฝั่งทะเลและเกาะต่างๆ รวมถึงนโยบายที่ได้รับการแก้ไขและหนุนเสริมเพื่อสนับสนุนครัวเรือนยากจนในการลดความยากจนอย่างยั่งยืน

ความคิดเรื่องการลดความยากจนปรากฏกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอย่างต่อเนื่อง ก่อนปี พ.ศ.2543 การขจัดความหิวโหยและการลดความยากจนมุ่งเน้นการส่งมอบอาหาร ในช่วงปี พ.ศ. 2543-2548 ขยายไปสู่การให้ความช่วยเหลือที่ไม่ใช่อาหารและในช่วงปี พ.ศ. 2559-2563 มีการขยายแนวทางหลายมิติ คือ การลดความยากจนดำเนินไปพร้อมกันในทุกระดับ คนยากจนและครอบครัวได้รับการสนับสนุนเพื่อพัฒนาการผลิต การเข้าถึงบริการสุขภาพ การศึกษา การฝึกอบรมวิชาชีพ ความช่วยเหลือด้านกฎหมาย ที่อยู่อาศัยและน้ำสะอาด ในชุมชนที่ยากลำบาก โดยเฉพาะการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น

5.2.3 นโยบายด้านเครดิตพิเศษ

เป็นโครงการสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยตามมติเลขที่ 716 / QB-TTg ลงวันที่ 14 มิถุนายน 2555 ของนายกรัฐมนตรี เกี่ยวกับการนำร่องการให้ความช่วยเหลือแก่ครัวเรือนยากจนในการปรับปรุงที่อยู่อาศัยที่ปลอดภัย การตอบสนองต่ออุทกภัยและอุทกภัย ในเขตภาคกลางตอนกลางของเวียดนามและบริเวณชายฝั่งในภาคกลางของประเทศเวียดนาม รวมทั้งโครงการให้กู้ยืมเงินตามมติที่ 15/2556 / QB-TTg ลงวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2556 ของนายกรัฐมนตรี เรื่อง การให้สินเชื่อแก่ครัวเรือนที่เกือбыากจน โครงการให้กู้ยืมเงินตามมติที่ 2621 / QB-TTg ลงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2556 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมและให้ความช่วยเหลือในหลายระดับเพื่อให้เกิดการผลิตตามมติที่ 30a / 2551 / NQ-CP ลงวันที่ 27 ธันวาคม 2008 ของรัฐบาลในโครงการเพื่อสนับสนุนการลดความยากจนอย่างรวดเร็วและยั่งยืนสำหรับ 61 เขตยากจน โครงการให้กู้ยืมเงินตามมติที่ 48/2014 / QB-TTg ลงวันที่ 28 สิงหาคม พ.ศ. 2557 ของนายกรัฐมนตรี เกี่ยวกับนโยบายช่วยเหลือครอบครัวยากจนในการสร้างบ้านเพื่อป้องกันพายุและน้ำท่วมในเขตภาคกลางของนายกรัฐมนตรี โครงการเงินให้กู้ยืมตามมติที่ 755 / QB-TTg ลงวันที่ 20 พฤษภาคม 2556 ของนายกรัฐมนตรีที่สนับสนุนคนยากจนและครอบครัวยากจนในหมู่บ้านและหมู่บ้านที่ยากลำบาก ด้านที่อยู่อาศัยที่ดินทำกินและน้ำสะอาด มติครั้งที่ 28/2015 / QB-TTg ลงวันที่ 21 กรกฎาคม พ.ศ. 2558 ของนายกรัฐมนตรีเรื่องการให้สินเชื่อแก่ครัวเรือนที่เพิ่งหลีกเลี่ยงภัยพิบัติ (Nguyen Thi Thu Phuong and Baulch, 2007)

นโยบายด้านเครดิตพิเศษ ได้ขยายจากครัวเรือนยากจนไปยังครัวเรือนเกือбыากจนและครัวเรือนที่เพิ่งหลุดจากความยากจน ในช่วงปี พ.ศ. 2555-2557 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ต่อเนื่องของนโยบายด้านเครดิตพิเศษ อยู่ที่ร้อยละ 0.55 ต่อเดือน ในปี พ.ศ. 2557 ครัวเรือนที่ยากจนจำนวน 444,995 ครัวเรือนได้รับเงินสินเชื่อรวมประมาณ 14,675 ล้านบาท (อัตราแลกเปลี่ยนในปี 2557 คือ 21,380 ต่ง=32 บาท) ครัวเรือนที่ยากจน 516,665 ครัวเรือน ที่มีเงินกู้ยืมจำนวนประมาณ 16,582 ล้านบาท และ 144,219 คนได้รับสินเชื่อมูลค่าประมาณ 617.5 ล้านบาท นโยบายด้านเครดิตพิเศษ ได้สร้างโอกาสและสามารถสนับสนุนครัวเรือนที่ยากจนในการผลิต การสร้างงานและการหลุดพ้นจากความยากจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนโยบายเพื่อสนับสนุนคนยากจนที่ได้รับบัตรประกันสุขภาพและการดูแลสุขภาพฟรีสำหรับคนยากจนและคนที่มีปัญหา ในช่วงปี พ.ศ. 2555-2557 งบประมาณรายจ่ายโดยเฉลี่ยปีงบประมาณละประมาณ 18,709 ล้านบาท เพื่อช่วยเหลือประกันสุขภาพสำหรับคนยากจน ชนกลุ่มน้อย เด็กอายุต่ำกว่า 6 ปีและให้ความช่วยเหลือแก่ครอบครัวที่ยากจนรวมทั้งนักเรียน ดังนั้น คนยากจนและชนกลุ่มน้อยกว่า 55 ล้านคนได้รับบัตรประกันสุขภาพฟรี ส่วนผู้ที่ซื้อ

บัตรประกันสุขภาพได้รับการสนับสนุนจากงบประมาณของรัฐมากกว่าร้อยละ 15 ของผู้ประกัน ที่ได้รับการประกันสุขภาพมูลค่า 70% ของมูลค่าประกัน (Nguyen Thi Thu Phuong and Baulch, 2007)

5.2.4 นโยบายเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือแก่คนยากจนในด้านการศึกษา

การฝึกอบรมและการฝึกอาชีพ โดยการเพิ่มสัดส่วนเด็กยากจนในโรงเรียนให้เข้าเรียนตามอายุ และเพิ่มร้อยละของคนยากจนที่ได้รับการฝึกอบรมวิชาชีพ งบประมาณรายจ่ายประจำปีในช่วง 3 ปี ประมาณ 11,973 ล้านบาท ได้รับการจัดสรรเพื่อสนับสนุนนักเรียนยากจนรวมทั้งค่าเล่าเรียนและทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนชนกลุ่มน้อย นักเรียนในโรงเรียนประจำและนักเรียนในโรงเรียนประจำสำหรับชนกลุ่มน้อย ดังนั้น คนยากจนกว่า 8 ล้านได้รับการยกเว้นค่าเล่าเรียนจากโรงเรียน ในขณะที่ได้รับความช่วยเหลือเรื่องอาหาร (3) แรงงานที่ยากจนประมาณ 200,000 คนได้รับการฝึกอบรมวิชาชีพและการสร้างงานฟรี แรงงานในอำเภอที่ยากจนกว่า 10,000 คน ได้รับการฝึกอบรมวิชาชีพให้คำแนะนำและการไปทำงานในต่างประเทศ งบประมาณรายจ่ายในการฝึกอบรมวิชาชีพและการส่งออกของแรงงานทั้งหมดในรอบ 4 ปีมีมูลค่าประมาณ 5,792 ล้านบาท (Nguyen Thi Thu Phuong and Baulch, 2007)

5.2.5 นโยบายด้านการเคหะ ที่ดิน ที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม น้ำ การอุดหนุนไฟฟ้า และการช่วยเหลือทางกฎหมาย

โครงการนี้ช่วยสร้างเสถียรภาพชีวิต สร้างงานและเพิ่มรายได้ให้กับคนยากจน ในช่วงปี พ.ศ. 2555-2557 มีครัวเรือนยากจนกว่า 500,000 ครัวเรือนที่ได้รับการสนับสนุน ในขณะเดียวกันรัฐได้รับการสนับสนุนโดยการนำร่องจัดหาที่อยู่สำหรับครัวเรือน 700 ครัวเรือนที่ยากจนโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อความปลอดภัยและตอบสนองต่อปัญหาอุทกภัยใน 7 จังหวัดในภาคกลางตอนเหนือ และพื้นที่ชายฝั่งทะเลในภาคกลางของประเทศเวียดนาม ในปี พ. ศ. 2557 รัฐกำหนดนโยบายสนับสนุนครัวเรือนยากจนในการสร้างบ้านเพื่อป้องกันน้ำท่วมในภาคเหนือตอนกลางและชายฝั่งทะเลภาคกลางมีผลบังคับใช้อย่างเป็นทางการโดยมีครัวเรือน 570 ราย ประมาณ 252 ล้านบาท

ในช่วงนี้รัฐใช้เงินเกือบ 1,496.7 ล้านบาทเพื่อสนับสนุนที่ดินเพื่อการเพาะปลูกและที่อยู่อาศัยรวมทั้งน้ำสะอาดสำหรับชนกลุ่มน้อย หน่วยงานท้องถิ่นต่างๆจัดหาน้ำดื่มให้กับกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย 15,764 ราย มีโครงการสร้างแหล่งน้ำ 910 แห่งและจัดสรรที่ดินทำกิน 2,738 ไร่ ตามมติที่ 1529 / QĐ-TTg ของนายกรัฐมนตรี ซึ่งคนยากจน 88,961 ได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมายฟรีในรูปแบบต่างๆ เช่น การให้คำปรึกษาด้านกฎหมาย การมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดหาผู้แทนพิเศษทางกฎหมาย การแจกจ่ายแผ่นพับและซีดีเพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมาย โดยเฉลี่ยแล้วในแต่ละปีรัฐใช้เงินจำนวน 1,227 ล้านบาทเพื่อสนับสนุนการใช้ไฟฟ้าในครัวเรือนและการผลิตให้แก่ 2.3 ล้านครัวเรือนที่ยากจน (Nguyen Thi Thu Phuong and Baulch, 2007)

5.2.6 โครงการ 135 ระยะที่หนึ่ง ตามมติที่ 30a / 2008 / NQ-CP เมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2551 ของรัฐบาลเกี่ยวกับโครงการสนับสนุนการลดความยากจนอย่างรวดเร็วและยั่งยืนใน 61 เขต ยากจน มติที่ 80 / NQ-CP เมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2554 ของรัฐบาลเกี่ยวกับแนวทางการลดความยากจนอย่างยั่งยืนในช่วงปี 2554-2563 ซึ่งเป็นมติที่ 80 ของรัฐบาลในการเข้าถึงพื้นที่ที่ยากจนที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งชุมชนที่ยากลำบาก พื้นที่ชายฝั่งทะเล เกาะและบริเวณที่เป็นชนกลุ่มน้อยและเขต ยากจน พื้นที่เหล่านี้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในการผลิต การส่งเสริมการปรับโครงสร้างทาง เศรษฐกิจและการเกษตรเพื่อให้การผลิตเชื่อมโยงกับตลาด ลดช่องว่างระหว่างการพัฒนาระหว่างกลุ่ม ชาติพันธุ์และระหว่างพื้นที่ โครงสร้างพื้นฐานของอำเภอและชุมชนในเขตยากจนได้รับการพัฒนา เชื่อมโยงกัน ซึ่งมีส่วนช่วยปรับปรุงระบบการขนส่ง ลดต้นทุนการผลิตและลดช่องว่างของความ แตกต่างทางภูมิศาสตร์

โครงการลดความยากจนมีส่วนสัมพันธ์กับระบบการเมือง ชนกลุ่มต่างๆ และชาว เวียดนามโพ้นทะเลด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชนทั้งปวง จึงได้มีการเพิ่มทรัพยากรเพื่อลดความ ยากจน จัดตั้งกองทุนเพื่อการรักษาพยาบาลสำหรับคนจนและกองทุน "วันสำหรับคนยากจน" บทบาทขององค์กรทางสังคม การเมืองและองค์กรวิชาชีพด้านสังคมและธุรกิจในการขจัดความ ยากจนและการลดความยากจนได้เพิ่มขึ้น สภาพแวดล้อมทางกฎหมายของชุมชนในการสนับสนุนคน ยากจนได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้น (Nguyen Thi Thu Phuong and Baulch, 2007)

เวียดนามได้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals) ที่ "ลดจำนวนผู้ยากไร้ทั่วโลกครึ่งหนึ่งในปี 2558" และได้รับการยอมรับจากประชาคม นานาชาติว่า เป็นตัวอย่างที่ดีในการต่อสู้กับความหิวโหยและความยากจน เวียดนามมีโครงการขจัด ความหิวโหยตั้งแต่ปี พ. ศ. 2543 และเปลี่ยนจุดเน้นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการลดความ ยากจนอย่างยั่งยืน อัตราการว่างงานในประเทศลดลงจาก 58% ในปี 2535 เหลือ 4.5% ภายในสิ้นปี 2558 อัตราความยากจนของประเทศลดลงเฉลี่ย 2% ต่อปี ความยากจนในครัวเรือนยากจนในเขต ยากจนลดลงเฉลี่ย 5% ต่อปี ชีวิตของคนยากจนได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ โครงสร้างพื้นฐาน ด้านเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่ชนบท ชนกลุ่มน้อยและพื้นที่ภูเขา รวมทั้งพื้นที่ที่ยากลำบากได้รับ การปรับปรุงเพื่อลดช่องว่างในด้านรายได้และมาตรฐานการครองชีพระหว่างภาคและกลุ่มประชากร ในช่วงปี 2545-2553 ค่าสัมประสิทธิ์ Gini อยู่ระหว่าง 0.42 ถึง 0.43 และลดลงเหลือ 0.41 ในปี 2557 ประมาณการตามการสำรวจระดับการใช้ชีวิตของครัวเรือนในปี พ.ศ. 2557 ดำเนินการโดย สำนักงานสถิติแห่งชาติ (Dự án Giảm nghèo các tỉnh miền núi phía Bắc NMPRP-2, 2018)

นอกเหนือจากความสำเร็จที่โดดเด่น ข้อจำกัดในการขจัดความหิวโหยและการบรรเทา ความยากจนยังคงมีอยู่ ซึ่งประกอบด้วย

1. เส้นความยากจนแห่งชาติโดยทั่วไปยังมีค่าต่ำและไม่เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำของ ชีวิตและปรับเพิ่มได้ช้า
2. นโยบายบางอย่างที่เน้นการให้เงินอุดหนุน ทำให้มีผลทางจิตวิทยาที่ทำให้ผู้คนรอคอย และอาศัยการสนับสนุนจากรัฐ ไม่สนับสนุนให้คนจนมุ่งมั่นที่จะหลุดพ้นจากความยากจนด้วยการ พึ่งตนเอง
3. หน่วยงานท้องถิ่นหลายแห่งยังขาดการตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อการขจัดความ หิวโหยและการลดความยากจน ส่วนหนึ่งเป็นเพราะคนยากจนไม่ตระหนักถึงความรับผิดชอบ

ของตัวเองและขาดความมุ่งมั่นที่จะทำให้ตนเองหลุดพ้นจากความยากจน เกณฑ์ความยากจนใหม่ มุ่งเน้นไปที่การตัดสินความยากจนจากรายได้ ในขณะที่เกณฑ์ความยากจนที่มีค่าต่ำจะนำไปสู่อัตราที่เพิ่มสูงขึ้นของครัวเรือนที่อยู่ในกลุ่มเกือбыากจน

4. ผลการลดความยากจนไม่คงที่ ความแตกต่างระหว่างภาคและกลุ่มประชากรไม่ได้ถูกทำให้แคบลง ปัจจุบันความยากจนมุ่งเน้นไปที่ภาคเหนือส่วนใหญ่เป็นพื้นที่สูงของเขตชายฝั่งทะเลกลางและที่ราบสูง ภาคกลาง ในหลายพื้นที่อัตราความยากจนยังคงสูงกว่าร้อยละ 50 ในขณะที่บางเขตมีอัตราสูงถึงร้อยละ 60 - 70 ครัวเรือนที่ยากจนเนื่องจากเป็นชนกลุ่มน้อยมีจำนวนเกือบร้อยละ 50 ของครัวเรือนยากจนทั่วประเทศ

5. กลไกในการประสานงานให้คำแนะนำและการดำเนินงานในทุกระดับรวมทั้งกลไกการกระจายอำนาจและการมอบอำนาจมีจำกัดและไม่เพียงพอ ความรับผิดชอบไม่ชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการติดตามและประเมินผลไม่ได้รับการจัดทำอย่างเป็นระบบและไม่เป็นไปตามลำดับ ที่ราบสูง การติดตามตรวจสอบและการประเมินผลไม่ได้นำมาพิจารณาประกอบกัน

นอกจากนี้รัฐยังมีโครงการลดความยากจนในพื้นที่ภูเขาภาคเหนือ โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะของโครงการคือ ลดอัตราความยากจนของจังหวัดในพื้นที่โครงการประมาณร้อยละ 3 ต่อปี อย่างน้อยร้อยละ 60 ของผู้รับผลประโยชน์พอใจกับการคัดเลือกการออกแบบและการดำเนินกิจกรรมโครงการ อย่างน้อยร้อยละ 60 ของครัวเรือนในพื้นที่โครงการได้รับการปรับปรุงการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานขั้นพื้นฐาน รายได้ของครัวเรือนผู้รับประโยชน์เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 10 ผลผลิตทางการเกษตรในพื้นที่โครงการเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 10 อย่างน้อยร้อยละ 60 ของชุมชนที่เข้าร่วมโครงการได้รวมกิจกรรมโครงการเข้าแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมท้องถิ่น และอย่างน้อยร้อยละ 60 ของหมู่บ้านและหมู่บ้านมีแผนที่จะลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ (Dự án Giảm nghèo các tỉnh miền núi phía Bắc NMPRP-2, 2018)

โครงการนี้จะดำเนินการในจังหวัด 230 ตำบล ใน 27 อำเภอใน 6 จังหวัด Lao Cai, Yen Bai, Son La, Lai Chau, Dien Bien และ Hoa Binh ระยะเวลาของโครงการ 5 ปีเทียบเท่ากับการลงทุนรวมถึง 165 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เป็นการระดมทุนของธนาคารทั่วโลก 150 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เงินรัฐบาลเวียดนาม 15 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยแบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบคือ

องค์ประกอบที่ 1: การพัฒนาทางเศรษฐกิจของอำเภอ ทุนของธนาคารโลกคิดเป็น 50% ของเงินที่ลงทุนในจังหวัดโครงการ วัตถุประสงค์ของโครงการคือการจัดหาเงินทุนเพื่อสนับสนุนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของเขตพัฒนาปรับปรุงวิถีชีวิตของประชาชนผ่านการก่อสร้างใหม่หรือการปรับโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจเพื่อรองรับการผลิตและการจำหน่าย กระจายการลงทุน การจ้างงานและการเพิ่มรายได้; ตรวจสอบให้แน่ใจว่าผลการก่อสร้างเป็นไปอย่างดีและยั่งยืนตอบสนองความต้องการในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในเขตพื้นที่ราบและหัวเมือง องค์ประกอบนี้จะมุ่งเน้นไปที่การบูรณาการวิถีชีวิตเพื่อลดความเสี่ยง / ภัยพิบัติช่วยให้หัวเมือง / เทศบาลตระหนักถึงศักยภาพในการผลิตและอำนวยความสะดวกในการวางแนวตลาด เชื่อมต่อกับตลาด องค์ประกอบนี้ประกอบไปด้วยองค์ประกอบย่อยสองส่วน

องค์ประกอบย่อยที่ 1.1: การลงทุนเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจเขต

องค์ประกอบย่อย 1.2: เพิ่มโอกาสในการเชื่อมโยงตลาดและสนับสนุนการริเริ่มทางธุรกิจ

องค์ประกอบที่ 2: งบประมาณการพัฒนาชุมชน ทุนของธนาคารโลกเท่ากับ 35% ของเงินลงทุนทั้งหมดของธนาคารโลกในจังหวัดโครงการ (ได้รับการสนับสนุนจากธนาคารโลก 100%) องค์ประกอบนี้ มุ่งเน้นที่การปรับปรุงคุณภาพชีวิตและความสำคัญกับความต้องการของสตรี มีการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานระดับหมู่บ้าน การสนับสนุนการทำมาหากินและการสนับสนุนด้านการศึกษา การสนับสนุนการผลิตทางการเกษตรเพื่อปรับปรุงมาตรฐานการครองชีพอย่างยั่งยืน คนในท้องถิ่นมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงในกระบวนการนี้จากการเสนอกิจกรรมการตัดสินใจ การจัดการการดำเนินงาน (การเสนอราคาการก่อสร้าง/การดำเนินการการระงับงบประมาณ เป็นต้น) ติดตามดูแลและใช้อย่างเปิดเผยและเป็นประชาธิปไตย องค์ประกอบย่อย 2.1: การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานของหมู่บ้าน องค์ประกอบย่อย 2.2: บริการสนับสนุนการทำมาหากินและการผลิต องค์ประกอบย่อย 2.3 สนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของสตรี

องค์ประกอบที่ 3: การเสริมสร้างศักยภาพ เงินทุนของธนาคารโลกคิดเป็น 7.5% ของเงินทุนของธนาคารโลกที่จัดสรรให้กับจังหวัดในโครงการ วัตถุประสงค์ขององค์ประกอบนี้คือการเพิ่มขีดความสามารถของหน่วยงานท้องถิ่นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและชุมชนในการวางแผนจัดการดำเนินการตรวจสอบและรักษาโปรแกรมการปรับปรุงวิถีชีวิตของท้องถิ่น การจัดการภัยพิบัติและการฝึกอบรมวิชาชีพสำหรับเยาวชนในชนบท องค์ประกอบย่อย 3.1: การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม อนุกรรมการ 3.2: การฝึกอบรมพนักงานหมู่บ้านและหมู่บ้าน องค์ประกอบย่อย 3.3: การฝึกอบรมพนักงานระดับอำเภอ; อนุกรรมการ 3.4: การฝึกอบรมวิชาชีพ องค์ประกอบย่อย 3.5: การคุ้มครองทรัพย์สินในครัวเรือนและทรัพย์สินสาธารณะ

องค์ประกอบที่ 4 การจัดการโครงการ – การติดตามและประเมินผล เงินทุนของธนาคารโลกคิดเป็น 7.5% ของเงินทุนของธนาคารโลกที่จัดสรรให้กับจังหวัดในโครงการ องค์ประกอบนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้การบริหารโครงการทำได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยการอำนวยความสะดวกในการดำเนินการประสานงานและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในพื้นที่โครงการและโครงการ / โครงการอื่น ๆ องค์ประกอบนี้จะรวมถึงการตรวจสอบและประเมินผลการสื่อสารและข้อมูลและการตรวจสอบทั้งภายในและภายนอกการประสานงานและคำแนะนำจัดหาอุปกรณ์ที่จำเป็นและการจัดการโครงการ โปรแกรมสารสนเทศและการสื่อสารของโครงการทั้งดำเนินการกิจกรรมการเฝ้าติดตามและการประเมินผล (เริ่มต้นระยะกลางและระยะสุดท้าย) การตรวจสอบบัญชีประจำปีของงบการเงินประจำปีเพื่อให้แน่ใจว่าการจัดการทางการเงินของโครงการเป็นไปตามข้อกำหนดของรัฐบาลเวียดนามและธนาคารโลกและมีหน้าที่ในการประสานงาน และแนวทางในการเสริมสร้างเสริมสร้างเสริมศักยภาพ เพื่อช่วยเหลือจังหวัดในการขจัดอุปสรรคที่เกิดขึ้นในระหว่างดำเนินการโครงการ

ยุทธศาสตร์การลดความยากจนและการเติบโตอย่างสมบูรณ์ ได้รับบุษาคเหตุหนึ่งของความยากจนว่า เป็นการยากที่จะเข้าถึงบริการด้านสุขภาพการศึกษาและบริการทางสังคมอื่น ๆ โครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ห่างไกล พื้นที่ยากจนและขาดแคลน การเข้าถึงพื้นที่เหล่านี้เป็นเรื่องยากมาก การลงทุนของรัฐไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด การมีส่วนร่วมของประชาชนมีจำกัด โดยส่วนใหญ่เป็นแรงงานมาตรการสำคัญประการหนึ่งในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์การลดความยากจนและการเติบโตอย่างยั่งยืน คือการพัฒนาภาคที่ช่วยให้การเติบโตอย่างยั่งยืนและการบรรเทาความยากจน โอกาสสำหรับคนจนในการเพิ่มรายได้คือการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสร้างโอกาสให้กับชุมชนยากจน

พื้นที่ยากจนและคนยากจนในการเข้าถึงบริการสาธารณะ (Dự án Giảm nghèo các tỉnh miền núi phía Bắc NMPRP-2, 2018)

5.2.7 โครงการ 143

ในปี 2003 โครงการ 143 เป็นที่รู้จักในฐานะโครงการสร้างการจ้างงานและการจ้างงาน (HEPR and Employment Creation Program) และ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ และการฝึกอบรม (MOET) กระทรวงเกษตรและการพัฒนา ชนบท (MARD) (บริการเสริมการสนับสนุนการผลิตการตั้งถิ่นฐานใหม่ สนับสนุนโครงสร้างพื้นฐาน) ธนาคารแห่งประเทศไทยเวียดนาม (SBV) (เครดิต) และ MOLISA (การสนับสนุนทางสังคมการฝึกอบรมสินเชื่อและการสนับสนุนอื่น ๆ สำหรับการจ้างงาน นอกจากนี้ยังได้รับคำแนะนำจากกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม กระทรวงกลาโหม กระทรวงการวางแผนและการลงทุน (MPI) และกระทรวงการคลัง (MOF) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ลดอัตราความยากจนลงต่ำกว่า 10% (เช่นลดลง 1.5-2% ต่อปี) และขจัดความอดอยากเรื้อรัง

2. ตรวจสอบให้แน่ใจว่าคอมมูนยากจนมีโครงสร้างพื้นฐานที่มีขนาดเล็ก ชลประทาน, โรงเรียน, ศูนย์สุขภาพ, ถนน, ไฟฟ้า, น้ำ, ตลาด;

3. สร้างงานสำหรับ 1.4 ถึง 1.5 ล้านคนต่อปี ลดอัตราการว่างงานในเขตเมืองลงเหลือน้อยกว่า 6% และส่งเสริมสัดส่วนของเวลาทำงานที่คนงานใช้ถึง 80%

โครงการมีงบประมาณรวม 4,640 ล้านดอลลาร์ในช่วงปี 2001-2006 ซึ่งส่วนใหญ่มาจากงบประมาณส่วนกลาง แต่ได้รับการจัดสรรผ่านจังหวัดเขตและระดับคอมมูน โดยดำเนินการดังนี้

1. สินเชื่อสำหรับครัวเรือนที่ยากจน
2. บริการส่วนขยาย
3. พัฒนารูปแบบของ HEPR ในคอมมูนยากจน
4. สาธารณูปโภคในประมาณ 700 หมู่บ้านที่ยากจน (ไม่ใช่คอมมูน โครงการ 135)
5. การสนับสนุนด้านการผลิต (การประมวลผลการฝึกอบรม)
6. การฝึกอบรมพนักงานที่รับผิดชอบในการดำเนินงานด้านความมั่นคงของสุขภาพ
7. การย้ายถิ่นฐานใหม่ของแรงงานข้ามชาติในเขตเศรษฐกิจใหม่ในคอมมูนยากจน
8. การตั้งถิ่นฐานใหม่และการตั้งถิ่นฐานในคอมมูนยากจน
9. เงินให้กู้ยืมสำหรับการจ้างงานขนาดเล็ก
10. ปรับปรุงและปรับปรุงขีดความสามารถของศูนย์บริหารจัดการงาน
11. เก็บสถิติตลาดแรงงานและสร้างระบบสารสนเทศ
12. การฝึกอบรมและพัฒนาขีดความสามารถของพนักงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการการจ้างงาน

ส่วนนโยบายสนับสนุนใช้งบประมาณท้องถิ่นในช่วงปี 2544-2548 รวมทั้งสิ้นไม่เกิน 1,600 ล้านบาท ในการดำเนินการดังนี้

1. ค่าใช้จ่ายต่ำและคุณภาพที่มีคุณภาพดีใส่ใจคนจน เช่น บัตรประกันสุขภาพฟรีและการฝึกอบรมบุคลากรด้านสาธารณสุขโครงสร้างพื้นฐาน
 2. การศึกษาที่มีคุณภาพสำหรับคนยากจน เช่น ลดและยกเว้นค่าเล่าเรียน โรงเรียนประจำสำหรับชนกลุ่มน้อย หนังสือฟรีหรือราคาถูกลง และทุนการศึกษา
 3. ให้การสนับสนุนชนกลุ่มน้อยที่มีความยากลำบากมาก โดยการจัดหาอุปกรณ์ที่ตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานในการผลิต ปัจจัยการผลิต และบริการ
 4. สนับสนุนคนที่อ่อนแอที่ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติและผู้อพยพชั่วคราว
 5. บ้านสำหรับคนยากจน
 6. สนับสนุนเครื่องมือที่ใช้ในการผลิตและที่ดิน
- ถึงแม้ว่าโครงการจะมีการกำหนดเป้าหมายไว้ในระดับประเทศ แต่ก็มีกรอบแบบส่วนประกอบย่อยบางส่วน โดยเฉพาะการพัฒนาชนกลุ่มน้อย ซึ่งรวมถึงนโยบายด้านการศึกษาสำหรับชนกลุ่มน้อย โรงเรียนประจำ และทุนการศึกษาสำหรับชนกลุ่มน้อย การสนับสนุนสำหรับกลุ่มชาติพันธุ์ที่ยากลำบากมาก การตั้งถิ่นฐานใหม่ในเขตเศรษฐกิจใหม่และการตั้งถิ่นฐานในคอมมูนยากจน นอกจากนี้ยังมีโครงการเครดิตพิเศษกับกลุ่มชาติพันธุ์ที่ให้ระยะเวลานานในการใช้คืนหรืออัตราดอกเบี้ยต่ำ กลุ่มชาติพันธุ์ยังได้รับทุนจากนโยบายอื่นๆ และโครงการสนับสนุนการผลิต โดยเฉพาะโครงการ 143 ที่ช่วยบรรเทาความยากจน ที่พรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามระบุว่าความหิวโหยและความยากจนในพื้นที่ภูเขาและพื้นที่ห่างไกลของเวียดนามเป็นปัญหาที่ถาวร ซึ่งคอมมูนองค์กรมวลชนและหน่วยงานรัฐบาลได้พยายามอย่างมากในการต่อสู้ความยากจน (Nguyen Thi Thu Phuong and Baulch, 2007: 1-4)

5.2.8 นโยบายสนับสนุนครอบครัวชนกลุ่มน้อยในคอมมูนที่อยู่ในสถานการณ์ที่ยากลำบากอย่างมาก

นโยบายนี้ได้รับการจัดตั้งขึ้นตามมติที่ 826 / QĐ-TTg ในปี พ. ศ. 2538 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนกลุ่มชนกลุ่มน้อยที่มีประชากรอาศัยอยู่ต่ำกว่า 10,000 คน ชาติพันธุ์ที่ได้รับผลประโยชน์จากโครงการต้องเป็นไปตามเกณฑ์ทั้งสามประการ คือ

1. อาศัยอยู่ในพื้นที่ห่างไกลและเป็นภูเขาที่มีรายได้เฉลี่ยน้อยกว่า 80,000 ด่ง/คน/ เดือน
2. ใช้เทคนิคการผลิตแบบเก่าหรือไม่มีที่ดิน
3. มีสินทรัพย์เฉลี่ยไม่เกิน 1 ล้านด่งต่อคน (ไม่รวมมูลค่าของใบการรับรองการใช้ที่ดินและบ้านเรือนที่ตั้งอยู่บนพื้นที่ลาดชัน)

กลุ่มชาติพันธุ์ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์เหล่านี้มีสิทธิได้รับเงินอุดหนุนสูงสุดถึง VND ทุนสนับสนุน 500,000 ด่งสำหรับอาหาร (3 ครั้ง) เสื้อผ้า ผ้าห่มและมุ้ง (2 ครั้งส่วนใหญ่) และเครื่องมือในครัวเรือน (เพียง 1 ครั้ง) บวกเงินช่วยเหลือครั้งเดียวเป็นประจำทุกปีถึง 1 ล้านด่ง สำหรับเครื่องมือการผลิตและต้นกล้า งบประมาณทั้งหมดของโครงการนี้คือ VND 182 พันล้านสำหรับช่วงเวลา 2001-2006 และครอบคลุมกว่า 230,000 ครัวเรือนใน 42 จังหวัด งบประมาณนี้คาดว่าจะเพียงพอสำหรับประมาณ 10% ของความต้องการทั้งหมด ตั้งแต่ปี พ. ศ. 2550 มีการทบทวนและได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านการผลิตมากยิ่งขึ้น

ชนกลุ่มน้อยที่อาศัยอยู่ในสถานการณ์ที่ยากลำบาก ภายใต้มติ 32/2550 / QD-TTg มีการจัดตั้งระบบการให้กู้ยืมเงินแก่ชนกลุ่มน้อยที่อาศัยอยู่ในภาวะยากลำบาก คราวเรือนที่มีสิทธิ์สามารถกู้ยืมได้ถึง 5 ล้านบาทจากธนาคารเพื่อนโยบายทางสังคมโดยไม่มีดอกเบี้ย ผู้รับประโยชน์สำหรับเงินกู้ดังกล่าวต้องเป็นไปตามเกณฑ์สามประการ คือ

1. รายได้เฉลี่ยต่ำกว่า 60,000 บาท / คน / เดือน
2. สินทรัพย์รวมต่ำกว่า 3 ล้านบาท (ไม่รวมใบรับรองการใช้ที่ดิน)

มูลค่าและมูลค่าบ้านที่ได้รับการสนับสนุนจากโครงการ / ทุน)

3. มีข้อเสนอทางธุรกิจ/การผลิต แต่ไม่มีทุน

โครงการเพิ่มเติมที่กำหนดเป้าหมายเจ็ดกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีประชากรขนาดเล็ก (Si La, Brau, Ro Mam, Pu Peo, Odu, La Hu และ Cong) (Nguyen Thi Thu Phuong and Baulch, 2007)

5.2.9 โครงการ 135 ระยะที่สอง

โครงการ 135 โครงการแรก เริ่มในช่วงปี 1998-2005 เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในเขตภูเขา ที่มีกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยอาศัยอยู่ เพื่อช่วยลดความยากจนและเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สภาพความเป็นอยู่มีการพัฒนาขึ้น ครอบครัวยากจนมีจำนวนลดลง การศึกษาและสาธารณสุขก้าวหน้าขึ้น ในระยะที่สองของโครงการ ระหว่างปี 2006-2010 เพื่อช่วยเหลือครอบครัวในตำบลที่ยากจนจำนวน 5,000 ตำบล ในเขตภูเขาและเขตที่มีกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยอาศัยอยู่ (Programme 135 gives facelift to rural mountainous areas, 2008)

โครงการ 133 และ 135 อยู่ภายใต้โครงการกำจัดความหิวโหยและลดความยากจน ที่ตั้งขึ้นในปี 1996 โครงการดังกล่าวมุ่งช่วยเหลือชุมชนในพื้นที่ภูเขาและทุรกันดาร มีวัตถุประสงค์เพื่อต่อสู้กับความยากจนผ่านความร่วมมือและการปรับปรุงโครงการที่เกี่ยวข้องกับการลดความยากจนที่มีอยู่ โดยให้การศึกษา สาธารณสุข การขยายการเกษตร ชลประทาน สร้างงาน ฝึกอบรม เงินทุนรายย่อย และโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งดำเนินการใน 1,715 ชุมชน ในปี 1998 ที่ระบุว่ายากจนโดย MOLISA ชุมชนที่จะอยู่ในโครงการ 133 ต้องมีคนยากจนเกินร้อยละ 40 ซึ่งจะได้รับความช่วยเหลือ เช่น ช่วยค่าเล่าเรียน บัตรประกันสุขภาพ และยกเว้นภาษีท้องถิ่นบางอย่าง ในปี 1998 โครงการ 135 ช่วยสร้างโครงสร้างสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานในหนึ่งพันชุมชนของเขตพื้นที่ภูเขาและทุรกันดาร โดยการดูแลของคณะกรรมการกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยและพื้นที่สูงรวมทั้งกระทรวงที่เกี่ยวข้อง โดยมีเกณฑ์ 5 ประการ คือ ความสูงของที่ตั้งชุมชน ระยะห่างจากตัวเมืองที่ใกล้ที่สุด อัตราการรู้หนังสือของผู้ใหญ่ โครงสร้างการผลิต และอัตราความยากจน นอกจากนั้นยังจ่ายค่าเดินทางบางส่วนและจ่ายเงินเดือนที่สูงกว่าให้ครูในพื้นที่ห่างไกล (Glewwe, and et al, 2004: 252)

โครงการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในพื้นที่ชนบท ชายแดนและพื้นที่ห่างไกลที่ยากลำบากจัดตั้งตามมติ 135/1998 / QD-TTg เมื่อปี 2541 โดยเบื้องต้นโครงการ 135 มีวัตถุประสงค์เพื่อลดสัดส่วนครัวเรือนที่ยากจนที่ยากจนอยู่ในสังคมที่ยากลำบากมากให้มีจำนวนน้อยกว่า 25% ในปี 2548 เพื่อให้มีน้ำสะอาดที่เพียงพอ เพิ่มสัดส่วนของเด็กที่เข้าเรียนในโรงเรียนให้มากกว่า 70% ควบคุมโรคที่เป็นอันตรายและสร้างถนนเพื่อติดต่อระหว่างคอมมูน และพัฒนาตลาดในชนบท ผู้มีส่วนได้เสียในโครงการนี้มาจากชนกลุ่มน้อย 22 กลุ่ม ในช่วงแรกโครงการ 135 ให้การ

สนับสนุนคนที่อาศัยอยู่ในสังคมที่ยากมาก (เขต 3) มากกว่า 10 ล้านคน ซึ่ง 5.5 ล้านคน มาจากชนกลุ่มน้อย พื้นที่ของกลุ่มชาติพันธุ์และพื้นที่ภูเขาในเวียดนามแบ่งออกเป็นสามเขตตามระดับการพัฒนาคือ เขต 1 (คอมมูนที่เริ่มพัฒนา) เขต 2 (คอมมูนที่มีการพัฒนาเสถียรภาพส่วนใหญ่) และเขต 3 (คอมมูนยากจนและเปราะบางที่สุด) เกณฑ์ล่าสุดสำหรับทั้งสามเขตกำหนดไว้ในมติ 393/2005 / QĐ-UBĐT โดยพิจารณาจากความยากจน โครงสร้างพื้นฐาน ปัจจัยทางสังคม (การศึกษาสุขภาพและข้อมูล) เงื่อนไขการผลิตและสภาพพื้นที่

คอมมูนส่วนใหญ่ที่ได้รับประโยชน์จากโครงการ 135 อยู่ในพื้นที่ชาติพันธุ์ซึ่งโครงการได้ดำเนินการโดยคณะกรรมการสำหรับกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยและพื้นที่ภูเขา (Committee for Ethnic Minorities and Mountainous Areas: CEM) โครงการ 135 เดิมมีส่วนประกอบ 5 ส่วนคือโครงสร้างพื้นฐานการพัฒนา ศูนย์คอมมูน การตั้งถิ่นฐาน การสนับสนุนด้านการผลิตและการฝึกอบรม จากนั้นในปี 2000 มติที่ 138/2543 / QĐ-TTg ได้นำโครงการ 133 คือโครงการการตั้งถิ่นฐานและแหล่งเพาะปลูกใหม่ การสนับสนุนชนกลุ่มน้อยที่ยากลำบากและการพัฒนาศูนย์คอมมูนในพื้นที่เขตภูเขา เข้ามาร่วมกับโครงการ 135 นอกจากนี้ยังรวมโครงการ 143 นโยบายในการสนับสนุนครัวเรือนชนกลุ่มน้อยที่มีความยากลำบากมากเป็นโครงการ 135 ในปี 2001 โครงการ 135 ได้รับการดำเนินการครั้งแรกในประเทศ โดยกำหนดคอมมูนที่ยากจนที่สุด 1,000 แห่งและค่อย ๆ ขยายไปถึง 2,410 คอมมูนยากจนในปี 2005 (Nguyen Thi Thu Phuong and Baulch, 2007)

ในช่วงที่สองของโครงการตั้งแต่ปี 2006 ถึงปี 2010 กลุ่มเป้าหมายจะขยายไปถึงหมู่บ้านยากจนมากในพื้นที่เขต 2 และคอมมูนที่ยากลำบากในพื้นที่ชายฝั่งทะเลและหมู่เกาะต่างๆ 1,799 คอมมูนของชนกลุ่มน้อยและพื้นที่ชายแดน โครงการ 135 ยังสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานใน 301 คอมมูนที่ยากลำบากในพื้นที่ชายฝั่งทะเลและเกาะในปี 2010

ในช่วงสองปีแรกของโครงการในระยะที่สอง มีปัญหาในการนำโครงการไปสู่การปฏิบัติ โดยเฉพาะโครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีขนาดเล็ก ช่วยเหลือชาวบ้านได้จำนวนน้อย และยังไม่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจขนาดใหญ่และแบบอย่างการผลิตในการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ รวมทั้งการกระจายเงินทุนในโครงการฝึกอบรมยังคงมีปริมาณที่น้อยมาก

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายมีการดำเนินการ 5 ส่วน ได้แก่

1. การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน (ถนน ระบบชลประทาน โรงเรียน ระบบน้ำ ไฟฟ้า ตลาด ศูนย์สุขภาพ ศูนย์วัฒนธรรม ที่ทำการไปรษณีย์) ระดับหมู่บ้านและระดับคอมมูน อย่างไรก็ตามในช่วงแรกของปี 2006 ส่วนใหญ่ โครงการมีจุดมุ่งหมายที่ศูนย์ระดับคอมมูน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างถนนและอาคารต่างๆ ซึ่งได้รับการจัดสรรงบประมาณมากที่สุดถึงร้อยละ 74.6 ส่วนประกอบโครงสร้างพื้นฐานนี้ ได้รับทุนสนับสนุนสำหรับโครงการสาธณูปโภคพื้นฐานจำนวน 22,238 โครงการ ในช่วงแรกของโครงการ 135 ตั้งแต่ปี 1999 ถึง 2005 ถนน 6,952 โครงการ โรงเรียน 5,228 โครงการ และการชลประทาน 4,004 โครงการ

2. การก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานของคอมมูนที่มีบทบาทสำคัญ มีบทบาทในการเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและสังคมของคอมมูน 4 ถึง 5 แห่ง นอกจากนี้ยังรวมถึงโครงการสร้างถนนสายหลัก สร้างโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนประจำ คลินิก ระบบน้ำ ตลาด และร้านค้าเชิงพาณิชย์ ด้วยงบประมาณ 2,103 ล้านดอลลาร์ถึงปี 2005 คือ กองทุนสำหรับ 528 ศูนย์ซึ่งใน

ประมาณ 200 ศูนย์ถูกใช้อย่างเต็มที่ เบ็ดเสร็จ ทั้งสององค์ประกอบในโครงสร้างพื้นฐานได้รับการจัดสรรเกือบ 95.5% ของงบประมาณทั้งหมด

3. โครงการตั้งถิ่นฐานใหม่ (บางครั้งเรียกว่าการวางแผนที่อยู่อาศัย) เป็นส่วนใหญ่มุ่งเป้าไปที่การวางแผนที่อยู่อาศัยในพื้นที่ชายแดนและภูเขาโดยที่มักขาดน้ำและพื้นที่เพาะปลูกทางการเกษตร เหล่านี้โครงการได้รับการสนับสนุนด้านการปรับปรุงถนนในชนบทและการเกษตร การผลิต ประมาณ 297,788 ครัวเรือนได้รับประโยชน์จากการพัฒนา 120 โครงการสำหรับเขตเศรษฐกิจใหม่และ 107 โครงการที่ให้แรงงานตั้งถิ่นฐานในพื้นที่ที่เป็นชนกลุ่มน้อยและเป็นภูเขาในปี 2005

4. การส่งเสริมการเกษตรและการป่าไม้ที่เกี่ยวข้องกับการแปรรูปผลิตภัณฑ์และการตลาด องค์ประกอบนี้นำไปใช้โดยกระทรวงเกษตรฯ เศรษฐกิจในท้องถิ่น วัตถุประสงค์หลักของการเกษตร และการส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ป่าไม้ไม่ประสบความสำเร็จเนื่องจากมีปัญหาการเข้าถึงข้อมูลตลาด และการขนส่ง การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ระดับคอมมูน (โดยเฉพาะการจัดการและการตรวจสอบ) ของผลงาน) เปิดให้มีการฝึกอบรมมากกว่า 1,000 เรื่องสำหรับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น (CEM, 2006b) นอกเหนือจากการฝึกอบรมสำหรับการใช้ โครงการ 135 ใน 4 ภาษา (ชาวยาย ม้ง เขมรและเวียดนาม) หลักสูตรบูรณาการอื่น ๆ ภายในโครงการพัฒนาท้องถิ่นอื่น ๆ ได้ให้ความรู้และทักษะในด้านต่างๆ ในหัวข้อที่หลากหลาย เช่น การส่งเสริมการเกษตร การบริหารและการตรวจสอบโครงการ มีการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานโดยเฉพาะอย่างยิ่งถนนและแหล่งจ่ายไฟ ดำเนินการในหลาย ๆ คอมมูน เนื่องจากถือว่าเป็นเงื่อนไขเบื้องต้นสำหรับการพัฒนาตลาด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมที่ยากและน่าสงสารที่สุด เลือกรับเงินอุดหนุนจากงบประมาณของโครงการ 135 บางโครงการ จังหวัดสามารถที่จะครอบคลุมคอมมูนเพิ่มเติมจากงบประมาณของตนเองและ 129 แห่งจาก 2,233 คอมมูน ได้รับงบประมาณจากงบประมาณของจังหวัดในปี พ.ศ. 2547 หน่วยงานท้องถิ่นต่างได้พยายามอย่างเต็มที่ในการระดมทรัพยากรอื่น ๆ เพื่อหาแหล่งเงินทุนเพิ่มเติม เช่น หลว่กายจังหวัดในภาคเหนือใช้เงิน 2 พันล้านบาท สำหรับ 20 คอมมูน เพิ่มเติม

คอมมูนในพื้นที่ห่างไกลและมีศักยภาพต่ำเป็นอุปสรรคต่อชนกลุ่มน้อยในการใช้สิทธิของตน อย่างไรก็ตามเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นโดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ระดับตำบลและระดับหมู่บ้านได้จัดให้มีการฝึกอบรมเพื่อให้ชนกลุ่มน้อยสามารถเข้าถึงการวางแผนการดำเนินงานและการจัดการ การกระจายอำนาจไปสู่ระดับคอมมูนมีความเข้มแข็ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงแรกของ โครงการ 135 โครงการที่มีมูลค่าสูงถึง 1 พันล้านบาทสามารถประเมินและอนุมัติได้ที่เขตชั้น จนถึงปี 2005 มีผู้ร่วมลงทุนโครงการในพื้นที่กว่า 400 แห่ง สำหรับระยะที่สองของโครงการ 135, 100% ของคอมมูนที่มีคุณสมบัติตามศักยภาพของผู้บริหารท้องถิ่นได้รับการวางแผนให้เป็นผู้ลงทุนโครงการท้องถิ่นภายในปี 2008 (Nguyen Thi Thu Phuong and Baulch, 2007)

คณะกรรมการชาติพันธุ์ชนกลุ่มน้อยมีหนังสือเวียนเพื่อนำแนวทางการดำเนินงานตามโครงการ 135 ตามมติที่ 1722 / QD-TTg ลงวันที่ 02/9/2016 ของนายกรัฐมนตรีอนุมัติโครงการกำหนดเป้าหมายระดับชาติเพื่อการลดความยากจนอย่างยั่งยืน 2016 - 2020 ร่างข้อมูลฉบับนี้จะ เป็นแนวทางในการดำเนินโครงการสนับสนุนการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน การสนับสนุนการพัฒนาด้านการผลิตการกระจายความหลากหลายทางชีวภาพและการจำลองแบบการลดความยากจน เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนและประชาชนในชุมชนที่ยากลำบากโดยเฉพาะอย่างยิ่งหมู่บ้านชายแดนชุมชนที่ปลอดภัยหมู่บ้านเล็ก ๆ หมู่บ้านเล็ก ๆ ที่มีปัญหาพิเศษ 135 ได้รับการอนุมัติ

ตามมติที่ 1722 / QD-TTg ลงวันที่ 02/9/2016 ของนายกรัฐมนตรี ดังนั้นโครงการ 135 มีโครงการย่อย 3 โครงการดังนี้

โครงการย่อยที่ 1: สนับสนุนการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานสำหรับชุมชนที่ประสบปัญหาความยากลำบากมากที่สุด ชุมชนชายแดน หมู่บ้านที่ต้องมีความปลอดภัยและหมู่บ้านที่ยากลำบากเป็นพิเศษ รวมทั้งเพื่อรักษาและบำรุงรักษาสาธารณูปโภคพื้นฐานในชุมชนที่มีปัญหา ได้แก่ หมู่บ้านชายแดน ชุมชนในพื้นที่ห่างไกลและหมู่บ้านที่ยากลำบากเป็นพิเศษ

โครงการย่อยที่ 2: สนับสนุนการพัฒนาด้านการผลิต การกระจายความหลากหลายในการดำรงชีพและขยายรูปแบบการลดความยากจนที่ดีไปยังชุมชนที่ยากลำบากอย่างยิ่ง ชุมชนชายแดน ชุมชนในพื้นที่ที่ยากลำบากเป็นพิเศษ

โครงการย่อยที่ 3: การเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนและชุมชนในระดับรากหญ้าในหมู่บ้านที่ยากลำบาก ชุมชนชายแดนและชุมชนหมู่บ้านที่ยากลำบากมาก

ร่างรัฐธรรมนูญระบุว่าคณะกรรมการกิจการชนกลุ่มน้อยจะเป็นผู้รับผิดชอบหลักและประสานงานกับกระทรวงสาขาและท้องถิ่นในการตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอและเป็นกรณี ๆ ไปในการดำเนินการตามโครงการ 135 หน่วยงานระดับจังหวัดที่ดูแลเรื่องชนกลุ่มน้อยจะเป็นผู้รับผิดชอบหลักและประสานงานกับหน่วยงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอและเป็นกรณี ๆ ไปในการดำเนินการตามโครงการ 135 ในท้องที่ของตน (Chuong trinh 135, 2016)

รัฐบาลยืนยันว่าส่วนประกอบสำคัญของ โครงการ 135 คือ โครงสร้างพื้นฐานที่มี 80 ถึง 90% ของกองทุนทั้งหมดที่อุทิศให้กับโครงสร้างพื้นฐานและการก่อสร้าง/ปรับปรุงถนนและโรงเรียนเป็นสองกิจกรรมหลัก นอกจากนี้กองทุน โครงการ 135 ยังใช้ในการก่อสร้างศูนย์การตลาด ศูนย์วัฒนธรรม คลินิกสุขภาพและศูนย์คอมมูน ในหลังเงินและเงินลา เฟสที่ 1 ของ โครงการ 135 ได้ประสบความสำเร็จในการสร้างถนนจากคอมมูนถึงศูนย์กลางชุมชน แม้ว่า 10% ของคอมมูนเหล่านี้ไม่ได้ถนนที่สามารถใช้ได้ทุกสภาพอากาศ การเข้าถึงศูนย์บริการคอมมูนในช่วงฤดูฝนยังคงเป็นเรื่องยาก

เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่เห็นว่า เป้าหมายหลักของโครงสร้างพื้นฐานเฟสที่สองของโครงการ 135 เป็นการขยายหรือปรับปรุงเครือข่ายถนนให้กับหมู่บ้านภายในคอมมูน และการสร้างห้องเรียนของหมู่บ้าน ในช่วงระยะที่ 1 โครงการ 135 ได้รับทุนสนับสนุนมาตรฐานเป็นจำนวน 500 ล้านต่อคอมมูนต่อปีโดยไม่คำนึงถึงจำนวนประชากรและขนาด ใน Lang Son 20% ของทุนอุดหนุนนี้ถูกสงวนไว้สำหรับการพัฒนาด้านการผลิตระหว่างปี 2546 และ 2548 แม้ว่าค่าใช้จ่ายในพื้นที่นี้มักจะไม่บรรลุเป้าหมาย เงินทุนอุดหนุนเป็นก้อนเหล่านี้ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์จากบางคน ประเด็นนี้ของโครงการ 135 ไม่ถูกตั้งคำถาม โดยเจ้าหน้าที่ระดับจังหวัดอำเภอและระดับจังหวัด ทุกจังหวัดและทุกอำเภอได้เสนอให้มีจำนวนคอมมูนมากขึ้น ซึ่งรวมอยู่ในโครงการ 135 ระยะที่ 2 เสนอโดย CEM และอนุมัติโดยนายกรัฐมนตรีปลายปี 2549/ต้นปี 2007 นอกจากนี้ยังมีตัวอย่างของเจ้าหน้าที่จังหวัดและอำเภอรวมโครงการต่าง ๆ เข้าไว้ด้วยกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์โครงสร้างพื้นฐาน ตัวอย่างเช่นใน Son La โครงการ 135 และกองทุนเพื่อการพัฒนาในระดับภูมิภาคภายใต้โครงการ P186 ได้รับการรวมเข้ากับการสร้างถนน

กิจกรรมการตั้งถิ่นฐานใหม่ถูกแยกออกจากโครงการ 135 และลดกิจกรรมลงในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาทั้งใน Lang Son และ Son La การตั้งถิ่นฐานใหม่ใน Son La หลายกรณีเกี่ยวข้องกับเขื่อน

และโครงการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำ และความตึงเครียดระหว่างครัวเรือนที่มาตั้งถิ่นฐานใหม่และผู้อยู่อาศัยดั้งเดิมในพื้นที่ การตั้งถิ่นฐานของผู้เพาะปลูกแบบไร่หมุนเวียน เป็นเรื่องที่หายากมากในพื้นที่สามจังหวัด แต่ในบางกรณีมีการใช้แผนการตั้งถิ่นฐานใหม่ส่งเสริมให้ครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในคอมมูนห่างไกลให้ย้ายไปยังหมู่บ้านที่เป็นศูนย์กลาง อย่างไรก็ตาม โครงการการตั้งถิ่นฐานในเทือกเขาภาคเหนือทำได้ยากมาก นโยบายการสนับสนุนครัวเรือนชนกลุ่มน้อยที่ยากลำบากที่ดำเนินการมาหนึ่งในสองคอมมูนใน Son La มุ่งเน้นไปที่การแจกจ่ายมุ้ง ผ้าห่ม มีดและต้นกล้าให้กับครัวเรือนที่มาจากกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีขนาดเล็กเช่น Xinh Mun, La Ha และ Khang และมิงบประมาณจังหวัดเพียง 1 พันล้านบาท ใน Lang Son กลุ่มชนกลุ่มน้อยที่มีระดับการพัฒนาเศรษฐกิจต่ำ เช่น Dao, Hmong และ San Chay ได้รับการสนับสนุนจากโครงการ 135 (Nguyen Thi Thu Phuong and Baulch, 2007: 9-10)

5.2.10 โครงการ 134

โครงการ 134 มาจากมติ 134/2004 / QD-TTg เกี่ยวกับการสนับสนุนที่ดินในการผลิตที่ดินสำหรับอยู่อาศัย ที่อยู่และน้ำสำหรับครัวเรือนชนกลุ่มน้อยที่ด้อยโอกาส ก่อนหน้านี้ มีการดำเนินการตามมติ 132/2002 ในการสนับสนุนเพื่อการผลิตและที่อยู่อาศัยของชนกลุ่มน้อยในท้องถิ่นในที่ราบสูงภาคกลางและสิ้นเชื้อเพื่อสร้างบ้านในพื้นที่ที่มีปัญหาน้ำท่วมในบริเวณสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง (Decision 105/2002) และที่ราบสูงภาคกลาง (Decision 154/2002)

หนึ่งในเป้าหมายหลักของโครงการนี้ คือ การต่อต้านการขายที่ดินโดยชนกลุ่มน้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตที่ราบสูงภาคกลางและสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง การเปิดเสรีของตลาดที่ดินตามมติที่ 10 ของปี 1988 และกฎหมายที่ดินปี 1993 คือการเพิ่มการก่อสร้างบ้านและการจัดหาที่ดิน ด้วยการระดมทุนจากงบประมาณของประเทศจำนวน 5 ล้านเหรียญสหรัฐต่อเฮกตาร์ สำหรับการที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างหรือปรับปรุงอาคารจำนวน 300,000 ต่ง (หรือปูนซีเมนต์ 0.5 ตัน) เพื่อปรับปรุงระบบบำบัดน้ำดื่ม (Nguyen Thi Thu Phuong and Baulch, 2007)

โครงการ 134 มุ่งเป้าไปที่ให้พื้นที่เพาะปลูกอย่างน้อย 0.5 ฮาต่อครัวเรือน (หรือ 0.25 เฮกเตอร์ของการปลูกข้าวปีละครั้งหรือ 0.15 เฮกตาร์ของการปลูกข้าวปีละสองครั้ง) ที่ดินที่อยู่อาศัยต่อครัวเรือนอย่างน้อย 200 ตารางเมตร บ้านถาวร ระบบน้ำดื่มสำหรับครัวเรือนและคอมมูน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายเหล่านี้การมีส่วนร่วมงบประมาณของจังหวัดอย่างน้อย 20% คอมมูนของหมู่บ้านที่มีกว่า 20% ของชนกลุ่มน้อยและเผชิญหน้ากับปัญหาขาดแคลนน้ำยังสามารถได้รับการสนับสนุนระบบน้ำสาธารณะและที่ดินเพื่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานของคอมมูนภายใต้โครงการ 134

โครงการ 134 ได้รับการอำนวยความสะดวกโดยนโยบายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับที่ดินโดยชนกลุ่มน้อยสามารถใช้ประโยชน์จากไม้และผลิตภัณฑ์จากป่าเพื่อสร้างบ้าน จากนโยบายสนับสนุนการจัดสรรที่ดินให้แก่กลุ่มชาติพันธุ์ชนกลุ่มน้อย ประกอบด้วย คำวินิจฉัย 146/2005 / QD-TTg และพระราชกฤษฎีกา 197/2004 / ND-CP เพื่อจัดสรรพื้นที่ผลิตจากป่า รัฐวิสาหกิจให้กับครอบครัวชนกลุ่มน้อยที่ยากจนรายได้ 170/2004 / ND-CP ในการปฏิรูปรัฐวิสาหกิจ พระราชกฤษฎีกา 200/2547 / ND-CP เรื่องการปฏิรูปรัฐวิสาหกิจ อนุมัติ 03/2548 / QD-BNN แล้ว P134 ครัวเรือนเพื่อใช้ประโยชน์จากไม้ซุงสำหรับบ้าน การตัดสินใจของ 304/2005 / QD-TTg เกี่ยวกับป่านำร่อง การ

จัดสรรให้แก่ครัวเรือนและคอมมูน (ลำดับความสำคัญในกรณี P132 และ P134 ในเขตภาคกลาง) ด้วยเงินสนับสนุนรายปี 50,000 ด่ง (ซึ่งเพิ่มขึ้นเป็น 100,000 ด่งต่อเฮกตาร์) สำหรับโครงการ 134 ในแง่ของการจัดสรรที่ดิน ซึ่งถือได้ว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของชาติพันธุ์ชนกลุ่มน้อย (Nguyen Thi Thu Phuong and Baulch, 2007)

หลังจากสองปีของการดำเนินโครงการ 134 มีการก่อสร้างบ้าน โครงสร้างพื้นฐานสำหรับระบบน้ำในหมู่บ้าน ในสามจังหวัดการก่อสร้างบ้านสำหรับชนกลุ่มน้อยที่ยากจน ครัวเรือนยังเป็นองค์ประกอบหลักของโครงการ บ้านของโครงการ 134 บ้าน 40 ตารางเมตร มีผนังบล็อกที่ง่ายพื้นคอนกรีตและกระเบื้องลูกฟูก/กระเบื้องหลังคา มีต้นทุนประมาณ 15 ล้านด่ง บ้าน 32 ตารางเมตร มีลูกฟูกหลังคาคอนกรีตและโครงคอนกรีตพร้อมผนังสังกะสี และพื้นดินและค่าก่อสร้าง 5.5 ล้านด่ง ในจังหวัดหลังเงินและเงินลาบางแห่งใช้เงินทุนจากโครงการ 135 (รวมถึงส่วนประกอบการตั้งถิ่นฐานใหม่) เพื่อสนับสนุนเงินทุนโครงการ 134 ในการนำเงินมาใช้โดยการให้กระเบื้องซีเมนต์/ กระเบื้องหลังคาให้กับครัวเรือนยากจนที่อพยพมาจากหมู่บ้านห่างไกลหรือหมู่บ้านเล็ก ๆ ในจำ วิญห์ และยังใช้ในการสร้างบ้านสำหรับครัวเรือนชาวเหวียดที่ยากจนในบางคอมมูน เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความตึงเครียดเกิดขึ้นระหว่างคนยากจนชาวเหวียดและชาวเขมร

ระบบบำบัดน้ำดื่มได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้นในทั้ง 3 จังหวัด มีความหลากหลายของระบบที่แตกต่างกันตั้งแต่ถังเก็บน้ำไปจนถึงขุดเจาะน้ำจากลำธารบนภูเขา การบรรลุเป้าหมายในปี 2006 ยังไม่บรรลุผล ครัวเรือนที่เป็นชาติพันธุ์ถูกประเมินว่ายังขาดแคลนพื้นที่การผลิต ค่าชดเชยสำหรับที่ดิน (5 ล้าน/เฮกตาร์) ต่ำเกินไปเมื่อเทียบกับอัตราตลาดที่ 5-7 ล้านด่ง (Nguyen Thi Thu Phuong and Baulch, 2007)

5.2.11 โครงการจัดสรรที่ดินป่าและการเพาะปลูก

กลุ่มชาติพันธุ์ที่ยากจนที่ขาดแคลนที่ดินในการผลิตทางการเกษตรคือการพัฒนาป่าไม้โดยการจัดสรรที่ดินป่าไม้ให้ครัวเรือนใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนจากป่า ในปี 1992 เมื่อรัฐบาลเวียดนามเริ่มโครงการปลูกป่าจำนวนมาก มีการจัดสรรที่ดินป่าให้กับครัวเรือนบุคคลองค์กรและคอมมูนในหลายจังหวัดตั้งแต่ปี 1990 แสดงให้เห็นถึงการปฏิรูปการจัดการที่ดินและป่าไม้จากรัฐ การจัดสรรที่ดินป่า การเคลื่อนไหวนี้เกิดขึ้นก่อนนโยบาย 178 สิทธิและประโยชน์ของครัวเรือน/บุคคลและการได้รับประโยชน์จากการจัดสรรที่ดินในปี 2000 โดยจังหวัดดักลักได้รับการพิจารณาให้เป็นพื้นที่นำร่องครั้งแรก จังหวัดเงินลาใช้แผนงานและการจัดสรรที่ดินป่าแบบมีส่วนร่วม ระยะเวลาตั้งแต่ปี 1996 ถึง 1998 ระบุว่าด้วยการจัดการป่าคอมมูนของหมู่บ้าน ในปี 1999-2000 มีการจัดสรรที่ดินและป่าไม้แก่ครัวเรือน องค์กรและคอมมูนใน 2000-2003 ภายใต้การตัดสินใจของจังหวัด ในกรณีของการจัดสรรที่ดินป่าให้แก่คอมมูนกฎหมายฉบับปรับปรุงใหม่เรื่อง การคุ้มครองและพัฒนาป่าไม้ในปี 2004 ถือเป็นกรอบชัดเจนยิ่งขึ้นสำหรับสิทธิการใช้ที่ดินของคอมมูน หมู่บ้าน สิ่งนี้กระตุ้นให้เกิดการเคลื่อนไหวการจัดการป่าคอมมูนโดยใช้พื้นที่ทั่วประเทศ ในการจัดสรรที่ดินป่าไม่จำแนกตามประเภทของป่า ที่ดินป่าสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภทขึ้นอยู่กับการใช้งาน และเป็นหมวดหมู่อยู่บนพื้นฐานของสถานะปัจจุบันของป่า ไม่ว่าจะเป็นป่าที่จัดตั้งขึ้นหรือปลูกเมื่อเร็ว ๆ นี้ หรือดินแดนที่แห้งแล้ง ฯลฯ ผลผลิตจากการจัดสรรที่ดินป่าคือ ใบอนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดิน (LUCs) ถูกแจกจ่าย

ให้กับผู้ใช้ซึ่งเป็นบุคคล ครัวเรื่อน องค์กรหรือ คอมมูน (Nguyen Thi Thu Phuong and Baulch, 2007)

โครงการปลูกป่าแห่งชาติที่ใหญ่ที่สุด 2 โครงการ ได้แก่ โครงการ 327 และโครงการ 661 โครงการปลูกป่าเป็นครั้งแรกที่จะนำมาใช้คือโครงการ 32725 ในปี 1992 สำหรับการนำที่ดินและเงินเขาที่แห้งแล้งชายฝั่งทะเลและแม่น้ำมาใช้ โครงการนี้ สนับสนุนครัวเรือนและป่าคอมมูนเพื่อสร้างป่าคุ้มครอง ครัวเรือนที่ได้รับเงินโดยตรงสำหรับการคุ้มครองป่า จากนั้นในปี 1998 โครงการ 661 (หรือที่เรียกว่า โครงการปลูกป่าห้าล้านเฮกตาร์) ได้รับการออกแบบมาเพื่อปลูกป่าและปรับปรุง ดินแดนที่เสื่อมโทรม ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ปีพ. ศ. 2541 ถึงปี 2010 โครงการ 661 มุ่งเพิ่มพื้นที่ป่าครอบคลุมทั่วประเทศถึงร้อยละ 43 ของพื้นที่ปกคลุมทั้งหมดในขณะที่จัดหางานให้แก่ชนกลุ่มน้อยที่ยากจนและชนกลุ่มน้อยในชนบทและเพิ่มปริมาณการหาผลิตภัณฑ์จากป่า

โครงการปลูกป่าส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับป่าที่ได้รับการคุ้มครอง ได้รับการขยายเพื่อให้ครอบคลุมพื้นที่ป่าไม้เพื่อการผลิตด้วย มีหลักสูตรฝึกอบรมด้านเทคนิค มุ่งเน้นไปที่วิธีการทำวนวัฒน และการสกัดและการแปรรูปป่า ผลิตภัณฑ์ อย่างไรก็ตามไม่ได้สนับสนุนการป้องกันป่าไม้ในพื้นที่ขนาดเล็ก พื้นที่คุ้มครองที่ต้องจ่ายค่าป้องกันป่าปีละ 50,000 ดอลลาร์ต่อเฮกตาร์ในนโยบายระดับประเทศ ก่อนปี 2007 แม้ว่าจะมีความแตกต่างกันไปก็ตาม จังหวัดและหัวเมืองขึ้นอยู่กับเงื่อนไขและนโยบายความกังวลเกี่ยวกับความยั่งยืนของวิถีชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ที่เฉพาะเจาะจงของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งอาศัยอยู่ในภูเขาสูงซึ่งมีแนวโน้มที่เป็นแหล่งต้นน้ำลำธารที่ได้รับการป้องกัน โครงการเพื่อส่งเสริมการผลิตเฉพาะสายพันธุ์ของต้นไม้ สามารถให้คนในท้องถิ่นมีโอกาสสร้างรายได้ที่สำคัญ ตามความเหมาะสมของชนิดพันธุ์ต่างกัน (Nguyen Thi Thu Phuong and Baulch, 2007)

Human Rights Watch ระบุว่า ในช่วงทศวรรษ 1990-2000 เนื่องจากการทำลายป่าที่เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก รัฐบาลเวียดนามกำหนดนโยบายในปี 1992 เรียกว่า โครงการ 327 หรือโครงการคืนความเขียวให้แก่ภูเขา ที่มีจุดมุ่งหมายในการปลูกป่าในพื้นที่ที่เป็นป่าที่ถูกแผ้วถาง ปกป้องป่าและพื้นที่ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ รวมทั้งกำหนดให้เกษตรกรที่ไร้พินัยกรรม ไปอยู่ในพื้นที่ใหม่ นอกจากนี้ โครงการ ปลูกป่าห้าล้านเฮกตาร์ (Decree 661/QĐ-TTg) ที่ให้ชาวบ้านมาปลูกป่าเพื่อที่จะได้รับสิทธิบางอย่างเพิ่มขึ้น ก็มีวัตถุประสงค์เดียวกัน คือเพิ่มพื้นที่สีเขียวในพื้นที่ป่าที่ถูกแผ้วถาง โดยการสนับสนุนให้ชาวเหวียดในที่ราบลุ่มมาอยู่อาศัยในพื้นที่สูง ในขณะเดียวกันก็เคลื่อนย้ายคนบนพื้นที่สูงที่ทำไร่เผาถางไปอยู่ในพื้นที่ถาวรและเรียนรู้ที่จะเพาะปลูกในพื้นที่เดียว (Government Policies toward Ethnic Minorities, 2002)

ช่วงกลางทศวรรษ 1990 นักวิชาการและนักวิจัยเวียดนามได้รับทุนจาก East-West Center และ Ford Foundation เพื่อศึกษาวิธีการสนับสนุนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนของชุมชนบนพื้นที่สูง มีหลายโครงการที่ได้ดำเนินการในภาคเหนือที่ทำให้เกิดการกระจายอำนาจในการอนุรักษ์และใช้ป่าอย่างยั่งยืน รวมทั้งมีการนำวิถีชาวบ้านในการใช้ทรัพยากรป่าไม้และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่มีชุมชนเป็นฐานเข้ามาเผยแพร่ในชุมชน แต่วิธีการโดยทั่วไปของรัฐและจังหวัดยังคงเป็นการเรียกร้องให้มีการทำกินในพื้นที่อย่างถาวร ไม่มีการโยกย้ายไปทำไร่เผาถางและหยุดวิถีชีวิตแบบเร่ร่อน (Nguyen Thi Thu Phuong and Baulch, 2007)

5.2.13 นโยบายการสอนภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยในโรงเรียน

ในปัจจุบันรัฐได้สนับสนุนให้มีการสอนภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยในโรงเรียนที่มีความพร้อม ภาษาที่สอนก็มี ภาษาม้ง ถายและ หน่ง เป็นต้น มีการแปลหนังสือเป็นภาษากลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย ให้ทุนการศึกษา เพื่อเพิ่มจำนวนนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยให้เข้าเรียนในระดับที่สูงขึ้น จัดตั้งโรงเรียนกึ่งนอนในระดับมัธยมศึกษาสำหรับกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยให้เรียนโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และรัฐยังให้เงินสนับสนุนให้ค่าใช้จ่ายแก่นักเรียนเป็นรายเดือน นักเรียนที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยยังได้โควตาพิเศษเข้าศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ครูที่ไปสอนในถิ่นทุรกันดารและพื้นที่สูง ก็จะได้เงินค่าครองชีพพิเศษเพิ่มขึ้น (Nguyen Thi Thu Phuong and Baulch, 2007)

5.2.14 นโยบายด้านวัฒนธรรม

รัฐมีนโยบายในการศึกษา อนุรักษ์และพัฒนาวัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิมของกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย โดยการสร้างศูนย์วัฒนธรรมในชุมชนระดับตำบล อำเภอและจังหวัด เพื่อเป็นศูนย์กลางในการอนุรักษ์และถ่ายทอดวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ให้มีความเข้มแข็ง แต่ต้องสอดคล้องกับนโยบายของพรรคและรัฐ

ตัวอย่างการฟื้นฟูวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยนั้น จะเห็นได้จากการที่หนังสือพิมพ์ Vietnam Net (2009) ระบุว่า จังหวัดเหงะอานพร้อมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดหางบประมาณจำนวน 90,000 ล้านเวียดนามด่ง หรือราว 34.6 ล้านเหรียญสหรัฐ ตั้งแต่ปี 2007-2010 เพื่อฟื้นฟูวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์เออดู ซึ่งเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีจำนวนประชากรน้อยที่สุดในเวียดนาม คือ ในปี 1999 มีจำนวน 301 คน ต่อมาในปี 2006 มีจำนวน 570 คน เออดูมีภาษาพูดและภาษาเขียนของตนเองแต่น้อยคนในหมู่บ้านที่จะพูดภาษาเออดู เช่นในตำบลงาหมี ส่วนใหญ่จะใช้ภาษาขมุและไทในการสื่อสาร นอกจากนี้ ยังแต่งกายแบบชาวไท ไม่สามารถเย็บปักหรือทอผ้าแบบเออดูได้ เนื่องจากเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีจำนวนน้อย จึงมีการแต่งงานข้ามกลุ่มกับชาวไทและขมุ บางครั้งยังระบุว่าเป็นชาวไท ไม่ใช่เออดู (The last of the O Du, 2009) ดังนั้น สิ่งแรกที่ต้องทำ คือการทำให้ชาวเออดูข้ามผ่านความรู้สึกว่าวัฒนธรรมของตนต่ำต้อยกว่าวัฒนธรรมของชาวไท และพยายามกระตุ้นให้พวกเขาสร้างความเป็นชุมชนขึ้นมาใหม่ จากนั้นจึงฟื้นฟูวัฒนธรรมประเพณีและความเป็นอยู่ โดยการสอนภาษาเออดู และจัดกิจกรรมอื่น ๆ ร่วมกับกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ ในจังหวัด

นอกจากนี้ รัฐยังมีโครงการที่จะให้กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยปลอดการไม่รู้หนังสือ ฝึกอบรมทักษะทางการค้าและการตลาดให้กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย ทั้งยังเปิดโอกาสให้กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยเข้ามามีบทบาททางการเมืองมากขึ้นทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยในเวียดนามได้รับการยอมรับว่ามีบทบาทสำคัญในการเมืองท้องถิ่นของแต่ละเขต รวมทั้งในระดับรัฐบาลกลาง เช่นเป็นสมาชิกคณะกรรมการกลางของพรรค หรือมียศสูงในกองทัพประชาชน เลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามคนปัจจุบัน นายงง ดัก แหม่ญูห์ ก็เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยชนเผ่าไต

รัฐพยายามที่จะผสมผสานให้กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่มีความเป็นเวียดนามโดยรวม โดยใช้นโยบายทั้งการจูงใจและการกำหนดให้กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยปฏิบัติตาม ซึ่งผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติทำให้กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยมีการพัฒนาทั้งในด้านสภาพความเป็นอยู่ และสิทธิประโยชน์ทางสังคม การศึกษาและเศรษฐกิจ แต่ผลกระทบของนโยบายรัฐที่มีต่อกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยก็ยังปรากฏเป็นระยะ และยังมีการพัฒนาโดยรวมที่ไม่เท่าเทียมกับคนเหวียด ดังที่เจมีสันให้ความเห็นว่า

“ที่ผ่านมา สมาชิกในสังคมเวียดนามส่วนใหญ่มีชีวิตที่ดีขึ้นจากผลของนโยบายการปฏิรูปเศรษฐกิจ แต่กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยบนพื้นที่สูงส่วนใหญ่ได้รับผลประโยชน์เพียงเล็กน้อยจากการเปลี่ยนแปลงนี้ พวกเขาต้องทนทุกข์ทรมานจากโรคภัย ขาดน้ำสะอาด มีอัตราการรู้หนังสือต่ำ และมีรายได้ต่ำ ไม่ว่ารัฐจะพยายามจะพัฒนาพื้นที่สูงเพียงใดก็ตาม”
(Jamieson, 1996: 2)

อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาโดยรวม จะเห็นว่ารัฐบาลเวียดนามมีความพยายามที่จะพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย พร้อม ๆ กับการสร้างความเป็นปึกแผ่นของประเทศให้สอดคล้องกับวิถีสังคมนิยม ทำให้เกิดความเป็นเอกภาพและความเป็น “เวียดนาม” ที่มีลักษณะเฉพาะตัวในบริบทของสังคมและวัฒนธรรมเวียดนาม

5.2.15 นโยบายด้านการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเชิงชาติพันธุ์เป็นรูปแบบของการท่องเที่ยว สำหรับนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจเป็นพิเศษ และขึ้นอยู่กับแรงจูงใจเบื้องต้นของนักท่องเที่ยว ที่ต้องการเสาะหา “ประสบการณ์ตรง สภาพดั้งเดิมและการติดต่อโดยตรงกับผู้คนที่มีความเป็นพื้นเมืองและวัฒนธรรมที่ต่างจากนักท่องเที่ยว” (Harron and Weiler, 1992) ซึ่งแฮร์รอนและวีลเลอร์เห็นว่า นักท่องเที่ยวต้องการที่จะได้รับประสบการณ์ตรง ได้พบเห็นองค์ประกอบของความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ รวมทั้งการติดต่ออย่างใกล้ชิดและถึงตัวมากกว่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในออสเตรเลียนิยมใช้คำว่า “การท่องเที่ยวชนพื้นเมือง” หรือ “indigenous tourism” ที่มีความหมายถึง “กิจกรรมการท่องเที่ยวที่ชนพื้นเมืองมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรง ไม่ว่าจะเป็นการควบคุม และหรือการเสนอวัฒนธรรมของพวกเขาในฐานะสิ่งดึงดูดทางการท่องเที่ยว” (Butle and Hinch 1996: 9)

ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงชาติพันธุ์มีสูงขึ้นเนื่องจากผลของการตลาด และภาพที่นำเสนอมักเป็นลักษณะของการเที่ยวชมสิ่งแปลกประหลาด ไม่ใช่วัฒนธรรมความเป็นอยู่ที่ซับซ้อน การแข่งขันกันตอบสนองความต้องการในการบริโภคความหมายทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ ที่แตกต่างจากกลุ่มของตนในนามของการท่องเที่ยวในปัจจุบันมีลักษณะพลิกแพลงสูงและสลับซับซ้อนมากขึ้น ในประเทศไทยมีการเอาคนเผ่าอื่นมาปลอมตัวมาใส่ห่วงคอเลียนแบบปาดองหรือกะเหรี่ยงคอยาว เป็นต้น ลักษณะเช่นนี้การเปิดช่องให้คนนอกฉกฉวยเอาสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมเหล่านี้ไปใช้ประโยชน์อย่างชนิดที่กฎหมายทำอะไรไม่ได้ ลักษณะเช่นนี้เกิดจากการที่อุตสาหกรรม

ท่องเที่ยวเข้ามามีบทบาทในเชิงเศรษฐกิจสูง ทำให้เศรษฐกิจชุมชนถูกดึงเข้าสู่เศรษฐกิจในระดับโลกาภิวัตน์ เป็นการเปิดพื้นที่ทางเศรษฐกิจใหม่ให้ผู้ที่เห็นช่องทางเปลี่ยนสัญลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ให้กลายเป็นสินค้า (วัชร ศรีคำ, 2549)

การนำเอากลุ่มชาติพันธุ์มาเป็นสินค้าทางการท่องเที่ยว เป็นการตอบสนองต่อวัฒนธรรมบริโภคนิยมในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงชาติพันธุ์ ที่มีลักษณะของการบริโภคความหมายนามธรรมหรือความหมายเชิงสัญลักษณ์ กลุ่มชาติพันธุ์กลายเป็นสินค้าที่นักท่องเที่ยวเข้าไปแสวงหาความ “เป็นอื่น” (otherness) ของคนต่างวัฒนธรรม ไปดูความแปลก ความแตกต่างที่หาไม่ได้ในชุมชนของตนเอง การนำเอากลุ่มชาติพันธุ์หลายกลุ่มที่เดิมไม่ได้อยู่ร่วมกัน มาอยู่ในที่แห่งเดียวกันเพื่อประโยชน์ทางธุรกิจ โดยการผสมผสานอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์จากหลายกลุ่ม นำเสนอความแตกต่างของความหมายเชิงสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่เคยแยกกันอยู่ตามเส้นแบ่งพรมแดนทางชาติพันธุ์ให้มาอยู่ในที่แห่งเดียวกันโดยการสร้างความหมายร่วมคือ ความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อตอบสนองความต้องการในการบริโภคความหมายเชิงสัญลักษณ์ของนักท่องเที่ยว (วัชร ศรีคำ, 2549)

ความหลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์ เป็นจุดขายที่สำคัญประการหนึ่งในแผนการจัดการการท่องเที่ยวของเวียดนาม ตัวอย่างการจัดการท่องเที่ยวเชิงชาติพันธุ์ของเวียดนามดูจากการที่องค์การบริหารการท่องเที่ยวแห่งชาติเวียดนาม กำหนดให้เมืองซาปาเป็น “แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของชาติสำหรับแหล่งท่องเที่ยวในภูมิภาคตะวันตกเฉียงเหนือ” (Tourism Development and Research Institute, 1994: 85)

ซาปา เป็นอำเภอเล็ก ๆ ทางภาคเหนือตอนบนของเวียดนามอยู่ห่างจากตัวจังหวัดหล้าวกาย 38 กิโลเมตร ห่างจากฮานอย เมืองหลวง ประมาณ 400 กิโลเมตร อยู่สูงกว่าระดับน้ำทะเลประมาณ 1,500 เมตร มีอากาศเย็นสบายตลอดปี ตัวเมืองตั้งอยู่ทางทิศตะวันออก ของเทือกเขาฮวงเลี่ยนเซิน ที่มียอดเขาฟานซิปันเป็นยอดเขาที่สูงที่สุดของเวียดนาม คือ สูงถึง 3,143 เมตร อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติฮวงเลี่ยน ที่มีเนื้อที่ถึงร้อยละ 44 ของพื้นที่ทั้งหมดของอำเภอ ซาปาเป็นอำเภอหนึ่งในสิบอำเภอของจังหวัดหล้าวกาย ซึ่งอยู่ติดชายแดนเมืองนานชินของจีนตอนใต้ ประกอบไปด้วย 18 ตำบลหรือคอมมูน ซาปาเคยเป็นสถานที่พักร้อนของทหารฝรั่งเศส ในยุคอาณานิคม มีการสร้างบ้านพักตากอากาศจำนวนมาก แต่ถูกทำลายไปในช่วงที่เวียดนามต่อสู้กับฝรั่งเศส

จากการสำรวจสำมะโนประชากร ปี 1999 ซาปามีประชากร 38,136 คน ประกอบด้วยกลุ่มชาติพันธุ์ทั้งหมด 9 กลุ่ม คือ กลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ร้อยละ 54.22 เย้า ร้อยละ 17.1 เหวียดหรือกิญท์ ร้อยละ 16.11 ไต ร้อยละ 8.06 สไ ร้อยละ 2.07 ที่เหลือร้อยละ 2.44 เป็นกลุ่มชาฟอ ถายหรือไท เหมื่อง และฮวหรือจิ้น

ซาปาเป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักที่มีชื่อเสียงมากแห่งหนึ่งของเวียดนามด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อย ความมีชื่อเสียงของซาปานั้นดูได้จากการที่บริษัทท่องเที่ยวในเวียดนามส่วนใหญ่ จะบรรจุโปรแกรมการท่องเที่ยวซาปาไว้ด้วยเสมอ การไปเที่ยวเวียดนามโดยไม่ได้เดินทางไปเที่ยวซาปานั้น ก็เหมือนกับการมาเที่ยวเมืองไทยแล้วไม่ได้ไปเที่ยวเชียงใหม่ตนเอง

นักท่องเที่ยวกลุ่มแรกของซาปาในช่วงหนึ่งร้อยปีที่ผ่านมา ก็คือนักท่องเที่ยวชาวฝรั่งเศส รวมทั้งบาทหลวง ทหาร และครอบครัว เนื่องจากในขณะนั้นเวียดนามยังเป็นอาณานิคมของฝรั่งเศส (Michaud 2001: 13-14; Michaud 2004) จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวซาปาเพิ่มขึ้น

ทุกปี ในปี 1995 มีนักท่องเที่ยวจำนวน 15,800 คน แต่สองปีต่อมา จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นเป็นเกือบสองเท่า คือ 30,800 คน (Pham and Lam, 2000: 161)

กลุ่มชาติพันธุ์เป็นปัจจัยหลักในการดึงดูดนักท่องเที่ยวของซาปา ปัจจุบันซาปา เป็นเมืองท่องเที่ยวหลักทางด้านการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์ของเวียดนาม ในปี 1997 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ร้อยละ 65 เป็นนักท่องเที่ยวชาวเวียดนาม ที่มาเพื่อพักผ่อน พักร้อน ส่วนนักท่องเที่ยวต่างชาติคิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 35 นิยมการเดินป่า (Treking) หรือเดินท่องเที่ยวในหมู่บ้าน เพื่อต้องการดูชีวิตความเป็นอยู่กลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ (Koeman, 1998; Pham and Lam 2000: 161, 165-166) ในปี 1999 สัดส่วนของนักท่องเที่ยวต่างชาติเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 45 (People committee of Sa Pa)

หลังการเปิดประเทศเพื่อการท่องเที่ยวในปี 1993 ซาปามีจำนวนโรงแรมและบ้านพัก (Guesthouse) เพิ่มขึ้นอย่างมาก เดิมในปี 1992 มีที่พักเพียง 2 แห่ง อีกหกปีต่อมา ในปี 1998 มีที่พักเพิ่มเป็น 50 กว่าแห่ง (DiGregorio and et.al. 1998) เดือนเมษายน 2005 ที่ไปเก็บข้อมูลเพิ่มเติมพบว่า ซาปามีที่พักเกือบ 150 แห่ง ส่วนร้านค้าในปี 1991 มีจำนวน 102 แห่ง เพิ่มขึ้นเป็น 346 แห่ง ในปี 1995 (People Committee of Lao Cai)

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่ทำรายได้สูงให้แก่ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมทั้งประเทศเวียดนามที่เริ่มเปิดประเทศเข้าสู่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ในปีค.ศ. 1993 อันเนื่องมาจากการปฏิรูปทางเศรษฐกิจของเวียดนามภายใต้นโยบายโด่ยเหมย (Vu Tuan Anh 1996: 26-27) การพัฒนาการท่องเที่ยวนอกจากจะมีผลในด้านเศรษฐกิจ สังคมของประเทศแล้ว ยังส่งผลไปถึงเศรษฐกิจของท้องถิ่น และก่อให้เกิดผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงในชุมชนทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมเพื่อรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยวด้วย

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของเวียดนามมีลักษณะที่เน้นทำกำไรระยะสั้น เน้นโครงการขนาดใหญ่ของรัฐ เช่นการสร้างโรงแรม ส่วนภาคเอกชนมีการสร้างโรงแรม ตั้งบริษัทนำเที่ยว และธุรกิจบริการอื่น ๆ ซึ่งส่วนใหญ่ขาดการควบคุมและไม่มีกฎเกณฑ์ที่แน่นอน องค์การบริหารการท่องเที่ยวแห่งชาติเวียดนาม จะมุ่งพัฒนาด้านการสร้างที่พักให้มีมากขึ้นเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว การพัฒนาด้านคมนาคมและการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ห่างไกล แม้ว่าการพัฒนาด้านการสื่อสารและการคมนาคมจะมีความสำคัญเป็นลำดับต้น ๆ แต่องค์การบริหารการท่องเที่ยวแห่งชาติเวียดนามไม่ได้พิจารณาถึงผลกระทบของการที่ให้นักท่องเที่ยวจำนวนมากเข้าไปในพื้นที่อนุรักษ์ หรือผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมในการสร้างสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานในแหล่งท่องเที่ยว ในเมืองซาปา การสร้างที่พักและโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ทำไปตามความพอใจของผู้ลงทุน ส่วนใหญ่จะทำลายและบดบังทัศนียภาพอันสวยงามของพื้นที่

หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการท่องเที่ยวของเวียดนามเชื่อว่า การจัดการการท่องเที่ยวจำเป็นต้องสร้างแหล่ง “ดึงดูด” นักท่องเที่ยวให้มากขึ้น การสร้างสวนสนุก สวนสาธารณะเพื่อพักผ่อน การสร้างหมู่บ้านวัฒนธรรม และสนามกอล์ฟ จึงเป็นที่นิยมในเขตนอกเมืองหรือใกล้แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ซึ่งส่วนใหญ่ยกเว้นสนามกอล์ฟ จะเป็นแหล่งที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวเวียดนามมากกว่านักท่องเที่ยวต่างชาติ การก่อสร้างในลักษณะนี้มีส่วนในการทำลายธรรมชาติของเวียดนาม รวมทั้งมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคมของชุมชนโดยรอบ

ในเมืองซาปา มีการสร้างสระน้ำขนาดใหญ่ใกล้เมือง และมีโครงการที่จะพัฒนาให้เป็นสวนสนุกที่มีกิจกรรมทางน้ำและเครื่องเล่นต่าง ๆ ในอนาคต นอกจากนี้ มีการสร้างหมู่บ้านวัฒนธรรม

ในบริเวณสวนสาธารณะท่ามส่ง ซึ่งเป็นภูเขาเตี้ย ๆ ในตัวเมือง มีการจัดแสดงข้าวของเครื่องใช้ของชนกลุ่มน้อยในพื้นที่ รวมทั้งจัดให้มีการแสดงในวันสุดสัปดาห์ด้วย นักแสดงส่วนใหญ่เป็นคนเหวียด มีชนกลุ่มน้อยเพียงไม่กี่คนที่เข้ามาเป็นนักแสดง ส่วนการแสดงเป็นการฟ้อนรำและแสดงดนตรีของชนกลุ่มน้อย ที่มีการประยุกต์และปรับเปลี่ยนจากการแสดงดั้งเดิมของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ

การที่สัดส่วนของนักท่องเที่ยวเวียดนามที่ท่องเที่ยวในประเทศ รวมทั้งในเมืองฮานอยมีจำนวนเพิ่มขึ้น อาจมีผลกระทบต่อการท่องเที่ยวในพื้นที่เนื่องจาก

1. นักท่องเที่ยวเวียดนามมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมน้อย
2. การวางแผนการท่องเที่ยวของหน่วยงานของรัฐ เป็นการวางแผนระยะสั้นและเน้นการท่องเที่ยวเพื่อประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจมากกว่าการพัฒนาท้องถิ่น
3. รัฐจะเน้นส่งเสริมโครงการขนาดใหญ่มากกว่าโครงการขนาดเล็ก
4. รัฐจะนิยมธุรกิจที่เป็นของรัฐและชาวต่างชาติ มากกว่าที่จะส่งเสริมธุรกิจชาวบ้านในท้องถิ่นและชุมชน
5. ความขัดแย้งและความไม่ชัดเจนว่าใครจะเป็นผู้รับผิดชอบในการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตอนุรักษ์ ระหว่างหน่วยงานอุทยานแห่งชาติ กับคณะกรรมการประชาชนจังหวัดและอำเภอ
6. วัฒนธรรมในการบริโภคสัตว์ป่าของชาวเวียดนามและชาวต่างชาติจากเอเชียตะวันออก เช่น จีน มีผลกระทบต่อการอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าเป็นอย่างมาก

ชนกลุ่มน้อยเป็นปัจจัยหลักอย่างหนึ่งในการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาในเวียดนาม บริษัทท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่รัฐ และนักธุรกิจเวียดนามต่างพยายามที่จะเข้ามาหาประโยชน์จากการท่องเที่ยว ในขณะที่ชนกลุ่มน้อยได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจน้อยมาก รัฐบาลพยายามที่จะรักษาประเพณีวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยให้คงสภาพเดิมให้มากที่สุด เพื่อประโยชน์ของการท่องเที่ยว แต่สิ่งที่ทำได้ก็มีเพียงการแต่งกาย งานฝีมือ บ้านเรือน เพลงและการแสดง เท่านั้น ไม่มีการนำการท่องเที่ยวเข้ามาเป็นเครื่องมือในการพัฒนา มองเพียงแค่ว่าเป็นผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจเท่านั้น คนเหวียดและชนกลุ่มน้อยต่างนำเอาสิ่งที่มีอยู่มาเพื่อหาประโยชน์ในระยะสั้น รัฐบาลและเอกชนก็เช่นเดียวกัน เจ้าหน้าที่รัฐในทุกระดับมักไม่ให้ความร่วมมือในการที่จะทำให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม หรือเป็นผู้ตัดสินใจว่าจะพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชนของตนอย่างไร ส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่จะควบคุม เข้มงวด ขัดขวางหรือเอาเปรียบชนกลุ่มน้อย โดยเฉพาะการจำกัดหรือห้ามการจัดการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ของชนกลุ่มน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเหตุผลทางด้านความมั่นคง

อีกประการหนึ่ง การพัฒนาความร่วมมือระหว่างองค์กรพัฒนาเอกชนนานาชาติ หน่วยงานของรัฐและธุรกิจเอกชน มีความเป็นไปได้น้อย เนื่องจากหน่วยงานของรัฐและธุรกิจเอกชนต่างก็เป็นคู่แข่งในธุรกิจการท่องเที่ยว องค์กรบริหารการท่องเที่ยวแห่งชาติเวียดนามซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐ ที่ดูแลด้านนโยบาย การบริหารการท่องเที่ยว และธุรกิจท่องเที่ยว กลับเป็นเจ้าของบริษัทนำเที่ยวใหญ่ ๆ หลายบริษัท เช่น Sinh Café รวมทั้งโรงแรมและเกสต์เฮาส์อีกหลายแห่ง ความขัดแย้งในลักษณะนี้เกิดขึ้นทั้งในระดับท้องถิ่น หน่วยงานรัฐในระดับอำเภอและจังหวัดบางแห่งก็มีบริษัทนำเที่ยวของตนเอง (Koeman, 1998)

เดิมเศรษฐกิจของฮานอยขึ้นอยู่กับเกษตรเพื่อเลี้ยงตนเองเป็นหลัก แต่เมื่อการท่องเที่ยวเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจของฮานอยอย่างชัดเจนตั้งแต่ปี ค.ศ.1993 เป็นต้นมา กิจกรรม

ด้านการเกษตรก็จะขยายตัวออกไปเพื่อรองรับความเจริญทางด้านการท่องเที่ยว และชนกลุ่มน้อย เข้ามามีส่วนในธุรกิจการท่องเที่ยวมากขึ้น โดยเฉพาะการขายสินค้าที่ระลึกในตลาดซาปาและใน หมู่บ้าน เป็นมีคฤเทศก์นำชมหมู่บ้าน เป็นผู้นำทางและแบกสัมภาระในการเดินป่าและไต่เขา ขาย เครื่องดื่มในหมู่บ้าน ซิมมอเตอร์ไซค์รับจ้าง เล่นดนตรีและขับร้องเพลงชนเผ่า ขายผลิตภัณฑ์ทาง การเกษตรและผลิตภัณฑ์จากป่า เช่น เห็ด หน่อไม้ ถั่วฝักยาว และพืชสมุนไพร รวมทั้งเป็นแรงงาน รับจ้างในตลาดด้วย แต่ชนกลุ่มน้อยจะได้รับผลตอบแทนน้อยมากเมื่อเทียบกับคนเหวียดที่เป็น เจ้าของธุรกิจร้านอาหาร ที่พัก และบริษัทนำเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์ของซาปาส่วนใหญ่จะเป็นการเดินป่า (Trekking) หรือเดิน ท่องเที่ยวไปยังหมู่บ้านของชนกลุ่มน้อย เช่นหมู่บ้านลาวจ่าย ก้าดก้าด สือป่าน เฮอวถ่าว ส่างดาจ่ายและสินจาย ของชนเผ่าม้ง หมู่บ้านต่าฝิ่น ของชนเผ่าม้งและเย้า หมู่บ้านต่าจุงโง่ ของ ชนเผ่าเย้า หมู่บ้านต่าวัน ของชนเผ่าม้งและสไต หมู่บ้านบ้านโง่ บ้านควาง น้ำไซ น้ำเกิงของชนเผ่า ถ่อ และหนุง และหมู่บ้านชาฟอของชนเผ่าชาฟอ นอกจากนี้ยังมีการเดินป่าเพื่อเก็บหาพืชสมุนไพร ยอด เขาที่สูงที่สุดในเขตอินโดจีน

โปรแกรมการเดินป่าหรือเดินท่องเที่ยวในหมู่บ้านชนกลุ่มน้อย ของบริษัทนำเที่ยวในเมืองซา ปา ไม่ค่อยมีความแตกต่างกันนัก จะมีการนำเสนอโปรแกรมท่องเที่ยวตลาดของชนกลุ่มน้อยในเมือง และจังหวัดใกล้เคียง เช่น เมืองแทนท์เอวี่ยน เมืองวันบ่าน ในจังหวัดหล่าวกาย เมืองม็อคเจิว จัง หวัดเซินลา จังหวัดลายเจิวและ จังหวัดเดียนเบียน เป็นต้น

การพัฒนาการการท่องเที่ยว เป็นการดำเนินงานที่จะทำให้การท่องเที่ยวเป็นไปในทิศทางที่ จะก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยว รักษาทรัพยากรให้คงความดึงดูดใจ และพัฒนาให้เกิด การขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งอาจแบ่งได้เป็นการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การพัฒนา บริการการท่องเที่ยว และการส่งเสริมการท่องเที่ยว (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2540) การจัดการการท่องเที่ยวของซาปานั้น ดำเนินการและควบคุมโดยหน่วยงานการท่องเที่ยวระดับ จังหวัดและอำเภอ จังหวัดหล่าวกายมีแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยจัดทำแผนการท่องเที่ยว ของจังหวัด ปี 2000-2010 (Uy Ban Nhan Dan Tinh Lao Cai, 2001) และสภาประชาชนอำเภอ ซาปา ซึ่งมีหน้าที่ดูแลโดยตรง นอกจากนี้ยังมีความร่วมมือจากองค์กรพัฒนาเอกชน (IUCN Vietnam and SNV Vietnam, 1999) และการรวมกลุ่มของผู้ประกอบการและประชาชนในท้องถิ่น ในการวางแผนการจัดการท่องเที่ยวของซาปาด้วย

การรวมกลุ่มของผู้ประกอบการและประชาชนในท้องถิ่น ในการจัดการการท่องเที่ยวของซา ปา ยังมีบทบาทและพลังในการต่อรองค่อนข้างน้อย ส่วนใหญ่จะเป็นการวางแผนและควบคุมจาก หน่วยงานของรัฐ ส่วนองค์กรพัฒนาเอกชนนั้น แม้จะมีส่วนในการเติมเต็มในส่วนที่รัฐยังไม่ได้ ดำเนินการ แต่การที่จะผลักดันให้แนวความคิดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนไปสู่ระดับนโยบาย และการปฏิบัติทั้งในระดับชาติและท้องถิ่นยังมีความเป็นไปได้น้อย

การเปลี่ยนแปลงของซาปาอันเนื่องมาจากการท่องเที่ยวในรอบหนึ่งร้อยปีที่ผ่านมา เป็น ปรากฏการณ์ที่สะท้อนให้เห็นถึงบริบททางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และสิ่งแวดล้อม ที่มีผลกระทบต่อชุมชนที่แวดล้อมอยู่

ตลาดซาปา ในช่วงสุดสัปดาห์เป็นแหล่งที่ชนกลุ่มน้อยมาซื้อ ขายสินค้า พบปะแลกเปลี่ยน ข่าวสาร หนุ่มสาวใช้ตลาดเป็นที่พบปะกัน ตลาดซาปาถูกโปรโมตให้เป็น “ตลาดรัก” ที่ที่หนุ่มสาวมา

พบปะ เกี้ยวพา โดยชายหนุ่มจะร้องเพลง หรือเล่นดนตรีจากเครื่องดนตรีพื้นบ้าน เช่น แคน ของชาวม้ง เพื่อให้หญิงสาวสนใจ จากนั้นทั้งคู่ก็จะพรอดรัก หรือพุดคุยกัน ใช้เวลาทั้งคืนอยู่ด้วยกัน กิจกรรมนี้ นักท่องเที่ยวชาวเวียดนามนิยมมาก ช่วงดึกของคืนวันศุกร์และวันเสาร์ จะมีนักท่องเที่ยวไปตระเวนดูในตลาดและบริเวณโดยรอบ เพื่อดูรักชกกลุ่มน้อย บางครั้งมีการถ่ายรูป หยอกล้อติดตามและล้วงล้ำความเป็นส่วนตัวของหนุ่มสาว จนในที่สุดกิจกรรมดังกล่าวก็หายไปจากบริเวณตลาด (Phan and Lam, 2000: 250) แต่ในเอกสารและโปรแกรมนำเที่ยวของบริษัทนำเที่ยวส่วนใหญ่ในเวียดนาม ก็ยังคงมีการบรรจุ “ตลาดรัก” ของชนกลุ่มน้อย มาเป็นจุดขาย

นอกจากนี้ ผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีต่อวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในซาปา โดยเฉพาะต่อเด็กและเยาวชน ยังเป็นสิ่งที่ทางการและชาวบ้านให้ความสนใจไม่น้อย เนื่องจากปัจจุบันเด็กสาวชาวม้งทำงานเป็นมัคคุเทศก์มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น เด็กสาวเหล่านี้เข้าห้องอยู่รวมกัน หลังเลิกงานก็จะเปลี่ยนเสื้อผ้าจนเผามาเป็นกางเกงยีนส์ เสื้อยืด รองเท้าผ้าใบ แม่บ้านชาวม้งหลายคนตำหนิการแต่งกายดังกล่าว รวมถึงการที่เด็กสาวเหล่านี้ไม่อยู่ในครอบครัว ช่วยเหลือครอบครัวทำงานบ้าน ทำการเกษตร เลี้ยงน้อง หาพิน และแต่งงานเมื่อถึงวัยอันควร (14-18 ปี)

แม้จะยังไม่มีการศึกษาเรื่องการบริโภคสัตว์ป่าและผลิตภัณฑ์จากป่า ที่เป็นวิธีหนึ่งในการหารายได้ของชนกลุ่มน้อย แต่ในซาปา การหาพินมาขายให้ร้านอาหารและโรงแรม บ้านพักมีเพิ่มขึ้น การหากล้วยไม้ป่ามาขายให้นักท่องเที่ยวเวียดนามก็มีจำนวนเพิ่มขึ้นเช่นกัน บางครั้งมีเนื้อสัตว์ป่ามาขาย และในพื้นที่ป่ารอยต่อระหว่างเวียดนามกับจีน อาจมีการลักลอบค้าขายสัตว์ป่าด้วย

โครงการ “สร้างสมรรถภาพในการเริ่มต้นการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน” เป็นโครงการของ IUCN ที่ได้รับทุนดำเนินการจาก มูลนิธิฟอร์ด ICCO และ มูลนิธิออกแฟม อินเตอร์เนชันแนล ที่เริ่มโครงการในเมืองซาปาในปี 1997-1998 และในปี 2000 เป็นต้นมา โครงการมีวัตถุประสงค์เพื่อจำแนกและทำให้ฝ่ายต่าง ๆ ตระหนักถึงผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีต่อเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และนิเวศวิทยา โดยพยายามพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่ใช้ หมู่บ้านเป็นฐานในการหารายได้อย่างมั่นคงแก่ชาวเวียดนามกลุ่มที่ยากจนและเสียเปรียบที่สุด นั่นคือ ชนกลุ่มน้อย กลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในขณะเดียวกันก็จะช่วยให้รักษาวัฒนธรรมและความหลากหลายทางชีวภาพด้วย

การท่องเที่ยวในซาปาเติบโตอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดความกังวลในด้านผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีต่อชุมชนของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ต่อสิ่งแวดล้อม ทัศนียภาพ ความสะอาด และการก่อกวนขยะ แต่สิ่งเหล่านี้เป็นความกังวลขององค์กรพัฒนาเอกชนนานาชาติ เจ้าหน้าที่รัฐ และสหพันธ์สตรี ไม่มีการศึกษาความคิดเห็นจากกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ดังนั้น โครงการฯ จึงเริ่มสำรวจเชิงลึกเพื่อหาข้อมูลในหมู่บ้านและชุมชนของชนกลุ่มน้อย เพื่อดูว่าชนกลุ่มน้อยมีส่วนร่วมมากน้อยเพียงใด ศึกษาถึงผลกระทบและทัศนคติต่อการท่องเที่ยว พร้อมทั้งสัมภาษณ์นักท่องเที่ยว และคนเหวียดในพื้นที่เกี่ยวกับทัศนคติและการรับรู้ ในเรื่องการมีส่วนร่วมและผลกระทบของชนกลุ่มน้อยในการท่องเที่ยว (Koeman, 1998)

โคร์แมนเห็นว่า แนวคิดในการจำกัดและควบคุม ซึ่งเป็นหลักสำคัญของการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่ปรากฏในเวียดนาม รัฐควบคุมการจัดการการท่องเที่ยวอย่างมาก แต่ในบางอย่างเช่นการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศก็ยังมีการควบคุมที่ไม่เพียงพอ ปัจจัยลบของการจัดการการท่องเที่ยวของเวียดนามคือขาดการประสานงาน

ของภาครัฐและเอกชนและการมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งเป็นปัจจัยที่มักจะพบในประเทศสังคมนิยมที่มีการเปลี่ยนแปลงจากสังคมนิยมไปสู่ทุนนิยมการตลาด

ผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีกลุ่มชาติพันธุ์นั้น วชิร ศรีคำ (2550: 60-73) พบว่าผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีต่อบทบาทของผู้หญิงม้งที่เร่ขายของในเมืองซาปา จังหวัดหล่าวกาย ประเทศเวียดนามนั้นมีทั้งทางด้านบวกและลบ การท่องเที่ยวของซาปาเปิดโอกาสทางการจ้างงาน และการเพิ่มรายได้แก่ชนกลุ่มน้อย รวมทั้งคนเหวียดด้วย ผู้หญิงม้งก็เหมือนกับผู้หญิงเย้า ไส และซาฟอ ต่างก็พยายามที่จะเข้ามาแย่งชิงส่วนแบ่งของตนในตลาดการท่องเที่ยว ในทัศนะของผู้หญิงเหล่านี้ การท่องเที่ยวได้ให้โอกาสในการเพิ่มรายได้และพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในครอบครัว แม้ว่าชนกลุ่มน้อยเหล่านี้ จะไม่สามารถแข่งขันกับคนเหวียดได้เนื่องจากขาดเงินลงทุน (Michaud and Turner, 2000 อ้างใน วชิร ศรีคำ, 2550: 60-73) ไม่สามารถเป็นเจ้าของร้านอาหาร เกสต์เฮาส์ บริษัททัวร์ และร้านขายของที่ระลึกได้ แต่ก็พยายามที่จะเป็นส่วนหนึ่งของธุรกิจการท่องเที่ยวโดยการขายของที่ระลึกแก่นักท่องเที่ยว

ผู้หญิงม้งในหมู่บ้านใกล้เคียงตัวเมืองซาปาต่างเข้ามาเร่ขายของที่ระลึก ยกเว้นผู้หญิงที่อยู่ในหมู่บ้านที่ไกลออกไปเช่นบ้านต้าซางผืนและเน้มกาง เนื่องจากไม่สามารถเดินทางเข้ามาตัวเมืองได้สะดวก นอกจากการเข้ามาเร่ขายของที่ระลึกในเมืองแล้ว ก็ยังขายในหมู่บ้านที่มีนักท่องเที่ยวนิยมเดินทางเข้าไปเยี่ยมชม เช่นหมู่บ้านลาวจ่าย ต้าวัน และกาดก๊าด โดยการรอนักท่องเที่ยวตามรายทางในหมู่บ้านหรือวางของขายในบ้านและเชิญนักท่องเที่ยวเข้าไปชม นอกจากนี้บางแห่งยังมีการวางเครื่องดื่มขายบนแคร่หน้าบ้านด้วย (Trần, 2000 อ้างใน วชิร ศรีคำ, 2550: 60-73)

สำหรับผู้หญิงม้งที่ไม่ได้ไปเร่ขายของที่ระลึก ก็จะมีส่วนช่วยในกิจการของครอบครัว ญาติพี่น้องหรือเพื่อนบ้านในการผลิตสินค้า เช่นการย้อมผ้า ตัดเย็บเสื้อผ้า หมวก และกระเป๋า ผู้ที่ไม่ได้ขายของที่ระลึกก็ขายพิน หน่อไม้ เห็ด น้ำผึ้ง กล้วยไม้ ไข่ไก่ และถ่าน บางคนเล่นดนตรีและสาธิตการแสดงของชาวม้ง เช่นแสดงในร้านอาหารของเกสต์เฮาส์กรีนแบมบู ที่มีการแสดงในตอนค่ำของวันศุกร์และวันเสาร์ และแสดงบริเวณหน้าโบสถ์คริสต์กลางเมือง

ในอดีต มัคคุเทศก์ในเมืองซาปา จะมีเฉพาะคนเหวียดเท่านั้น ในช่วงกลางปี 2001 เริ่มมีเด็กผู้หญิงม้งสองสามคนเป็นมัคคุเทศก์ ซึ่งนักท่องเที่ยวต่างชาตินิยมที่จะให้ชนกลุ่มน้อยในพื้นที่เป็นมัคคุเทศก์มากกว่าคนเหวียด เนื่องจากเชื่อว่าคนเหล่านี้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่และวัฒนธรรมของคนในพื้นที่มากกว่า แม้ว่าจะมีปัญหาทางการสื่อสารบ้าง แต่ก็สามารถเข้าใจกันได้

สาเหตุที่ทำให้ผู้หญิงม้งต้องเร่ขายของมีสามประการที่สำคัญ คือ ขาดเงินลงทุน โอกาสในการขาย และพื้นที่ในตลาดมีไม่เพียงพอ การเร่ขายของช่วยพัฒนาความเป็นอยู่ ก่อนที่จะเข้าสู่อาชีพเร่ขายของที่ระลึก เศรษฐกิจในครอบครัวของผู้หญิงม้งเหล่านี้ขึ้นอยู่กับ การเกษตรเพื่อเลี้ยงชีพ แทบไม่มีรายได้จากแหล่งอื่น นอกจากแม่ค้าห้าคนที่ปลูกไร่ไถ่จำหน่ายผล ซึ่งราคาผลผลิตไม่แน่นอน การขายของที่ระลึกนั้น สามารถสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัวแม่ค้าม้งโดยเฉลี่ยประมาณปีละ 5,408 – 7,540 บาท คิดเป็น 10-14 เท่าของรายได้ของครอบครัวโดยเฉลี่ยก่อนจะมาเร่ขายของ และเป็นรายได้ที่เข้ามาสู่ครอบครัวทุกสัปดาห์ ทำให้ครอบครัวมีรายได้เพียงพอที่จะใช้จ่ายและยังเหลือเก็บแรงงานเกษตรที่เป็นที่ต้องการอย่างมากคือในช่วงดำนาและเก็บเกี่ยว แม่ค้าม้งที่เร่ขายของจะมีเงินส่วนหนึ่งไว้จ้างแรงงานดำนาและเก็บเกี่ยวอีกด้วย

นอกจากนี้ ในสังคมม้งเป็นสังคมแบบปิตาธิปไตยหรือผู้ชายเป็นใหญ่ คือสมาชิกในครอบครัวอยู่ภายใต้การปกครองของผู้ชาย เมื่อแต่งงานแล้วผู้หญิงจะต้องเข้ามาอยู่ในตระกูลของผู้ชาย ละทิ้งตระกูลเดิมของตน มานับถือบรรพบุรุษและผีของตระกูลสามี) ในบริบทสังคมม้งนั้น แม้หญิงกับชายจะช่วยกันหารายได้ แต่ผู้ชายจะมีอำนาจมากกว่า เพราะเป็นผู้เก็บรักษากับตัดสินใจในการใช้จ่ายเงินทองที่หามาได้เป็นหลัก (ประสิทธิ์ ลิขิตธา, 2548: 152 อ้างใน วชิรี ศรีคำ, 2550: 60-73) การท่องเที่ยวในซาปานนอกจากจะมีผลทางตรงในการเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัวของผู้หญิงม้ง ยังมีส่วนโดยอ้อมที่ช่วยให้ผู้หญิงจำนวนหนึ่ง สามารถปรับเปลี่ยนความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ผู้ชายมีอำนาจในการตัดสินใจใช้เงินแต่เพียงผู้เดียว มาอยู่ในสถานะที่มีอำนาจมากขึ้นในการตัดสินใจในการใช้จ่ายของครอบครัว ซึ่งเป็นแนวโน้มที่ดีสำหรับการพัฒนาบทบาทของผู้หญิงให้ได้รับการยอมรับและมีความเท่าเทียมกันในสังคมมากยิ่งขึ้น

5.2.16 นโยบายสินเชื่อและเครดิต

ธนาคารเพื่อการพัฒนาสังคมเป็นเครื่องมือในการใช้นโยบายลดความยากจนของรัฐบาลเป็นเวลาหลายปี ธนาคารเพื่อการพัฒนาสังคมให้ความสำคัญกับการให้สินเชื่อแก่ครัวเรือนและครัวเรือนที่ยากจนเป็นเครื่องมือในการดำเนินนโยบายลดความยากจนของรัฐบาลมาเป็นเวลาหลายปี ช่วยเหลือชนกลุ่มน้อยในการลงทุนในการผลิตและธุรกิจเพื่อหลีกเลี่ยงความยากจน ในช่วงปลายปี พ.ศ. 2559 ธนาคารมีสินเชื่อที่ให้ความช่วยเหลือด้านนโยบาย 18 โครงการและโครงการอื่นอีกจำนวนมาก โดยมียอดสินเชื่อรวมทั้งสิ้น 157,300 ล้านบาท ลูกค้ำกว่า 8.4 ล้านราย ครอบครัวชนกลุ่มน้อยมีสิทธิได้รับเครดิตส่วนใหญ่ในโครงการ มากกว่า 1.4 ล้านครัวเรือน

โดยเฉพาะโครงการสินเชื่อสำหรับกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่ในโครงการสินเชื่อรายย่อย 18 โครงการ ได้แก่ โครงการพัฒนาเงินทุนเพื่อการพัฒนสำหรับครัวเรือนชนกลุ่มน้อยที่มีปัญหาพิเศษสำหรับงวด 2555-2558 ตามมติที่ 54/2555 / QD-TTg ลงวันที่ 4-12-2012 ของนายกรัฐมนตรี (แทนมติครั้งที่ 32/2550 / QD-TTg) โครงการสนับสนุนการตั้งถิ่นฐานและการสร้างงานให้แก่ชนกลุ่มน้อยที่ยากจนในเขตแม่น้ำโขงในช่วงปี พ.ศ. 2556-2558 ตามมติที่ 29/2013 / QD-TTg ลงวันที่ 20- 5-2013 ของนายกรัฐมนตรี (แทนมติครั้งที่ 74/2551 / QD-TTg)

โครงการให้ความช่วยเหลือด้านที่อยู่อาศัยที่ดินผลิตน้ำเพื่อการดำรงชีวิตของครอบครัวชนกลุ่มน้อยที่ยากจนและครอบครัวยากจนในหมู่บ้านและหมู่บ้านที่มีปัญหาทุกขยาพิเศษตามมติที่ 755 / QD-TTg ลงวันที่ 20 พฤษภาคม 2552 (แทนมติครั้งที่ 1592 / QD-TTg) ยอดเงินกู้คงค้างของโครงการทั้ง 3 แห่งมีมูลค่ารวม 2,177 ล้านดอลลาร์ โดยมีผู้กู้ 225,496 ราย ในปี 2016 โปรแกรมสินเชื่อทั้งสามฉบับนี้จะหมดอายุ จะมีการดำเนินการตามมติที่ 2085 / QD-TTg ของนายกรัฐมนตรี เพื่อสนับสนุนให้กลุ่มชนกลุ่มน้อยสร้างกองทุนที่ดินเพื่อการผลิตหรือแปรรูปธุรกิจในปี 2560-2563 นอกจากนี้ยังมีโครงการเงินกู้ตามกฎกฤษฎีกาฉบับที่ 75/2515 / ND-CP ลงวันที่ 9 กันยายน 2558 เกี่ยวกับกลไกและนโยบายในการคุ้มครองและพัฒนาป่าไม้ควบคู่ไปกับนโยบายการลดความยากจนอย่างรวดเร็วและยั่งยืน โครงการดังกล่าวได้รับการจัดสรรใหม่จากรัฐบาลและธนาคารได้รับการจัดสรรงบประมาณให้แก่ท้องถิ่นเพื่อจัดหาเงินกู้ตามที่กำหนด ปัจจุบันนี้ค้างชำระทั้งหมดของโครงการนี้อยู่ที่ 11.8 ล้านบาท โดยมีครัวเรือนกู้ยืม 213 ราย

ขั้นตอนการกู้ยืมแบบง่ายๆ และเครือข่ายของเครดิต นโยบายครอบคลุมผ่านเกือบ 190,000 กลุ่มออมทรัพย์และเงินกู้และ 11,000 สำนักงานการค้าของชุมชนที่เชื่อมโยงกับการใช้เงินกู้ตามความสามารถและเงื่อนไขของผู้ยืมและนโยบายเครดิตได้เปลี่ยนชีวิตของคนส่วนใหญ่ซึ่งเป็นผลบวกต่อความสำเร็จของเป้าหมายแห่งชาติในการลดความยากจนอย่างยั่งยืน ประกันความมั่นคงทางสังคมโดยมีส่วนช่วยให้บรรลุเป้าหมายในการลดอัตราการว่างงานของครัวเรือนยากจนในช่วงปี 2554 - 2559 จากร้อยละ 11.76 เป็นร้อยละ 8.38 อาจกล่าวได้ว่า เงินทุนของชนกลุ่มน้อยได้เปลี่ยนการรับรู้เพื่อช่วยให้ชนกลุ่มน้อยมีความมั่นใจและค่อยๆ ยกระดับการจัดการธุรกิจและระดับการบริหารจัดการทุนเพื่อพัฒนาชีวิตเพิ่มขึ้น

อย่างไรก็ตามนอกเหนือจากความสำเร็จแล้วยังมีปัญหาในการดำเนินการ ตัวอย่างเช่น

1. การจัดสรรเงินไม่ทันเวลา เพื่อให้แน่ใจว่าการดำเนินงานตามโปรแกรมเครดิตจะเป็นไปตามแผนการที่ได้รับอนุมัติ นโยบายการให้สินเชื่อสำหรับกลุ่มชาติพันธุ์ไม่ได้มีการกำหนดนโยบายการให้กู้ยืม (ระยะเวลาให้ยืมระยะสั้นไม่เกิน 5 ปี) อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (เฉพาะตั้งแต่ 7,500 บาท ถึง 12,000 บาท) ต่อครัวเรือนหรือเพิ่มจาก 15,000 บาท เป็น 19,500 บาท/ครัวเรือน)
2. ยังไม่มีกลไกในการยืดระยะเวลาชำระหนี้ให้กับครัวเรือนที่วงเงินกู้ได้รับการผ่อนปรนให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ แต่ยังไม่สามารถหลบหนีจากความยากจนทำให้เกิดปัญหาในการหลุดพ้นความยากจนได้อย่างถาวร
3. ประสิทธิภาพของการประสานงานระหว่างความช่วยเหลือด้านเทคนิคกับกิจกรรมการถ่ายทอดเทคโนโลยีขององค์กรของรัฐ หน่วยงานที่ไม่ใช่ธุรกิจ และองค์กรทางสังคมและการเมืองที่มีกิจกรรมด้านเครดิตของรัฐ ไม่สามารถกำกับประสิทธิภาพของการใช้เงินกู้ของผู้กู้ได้ จึงยากที่จะหลุดพ้นจากความยากจนความยั่งยืน
4. ผู้กู้รายย่อยที่ใช้เงินกู้ยังไม่ได้ผล หรือผู้ที่เชื่อถือได้ อาจส่งผลต่อคุณภาพเครดิต
5. สินเชื่อสำหรับการส่งออกแรงงานไม่เป็นไปตามข้อกำหนด แรงงานไม่ได้งานทำ ยังขาดวินัยในการทำงาน ขาดทักษะการทำงานในระบบอุตสาหกรรม หนึ่งงานก่อนหมดสัญญา การผิดสัญญาจ้างหรือบางส่วน สถานประกอบการใช้เงินทุนกู้ยืมของแรงงาน

ดังนั้นเพื่อให้เครดิตนโยบายแก่กลุ่มชาติพันธุ์ชนกลุ่มน้อยจึงมีข้อเสนอแนะว่า นโยบายในอนาคตควรเป็นนวัตกรรมในแง่ของการยกระดับการยืม เพิ่มระยะเวลาเงินกู้ มุ่งเน้นไปที่อุตสาหกรรมที่สำคัญเพื่อให้ครัวเรือนสามารถปรับทิศทางการดำรงชีวิตของตนได้ในอนาคต นอกจากนี้จำเป็นต้องส่งเสริมการถ่ายโอนวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี การตลาดผลิตภัณฑ์ ฯลฯ เพื่อช่วยให้ครัวเรือนสร้างผลผลิตและคุณภาพของผลิตภัณฑ์ สินค้า ในเวลาเดียวกัน จำเป็นต้องมีนโยบายด้านเครดิตเฉพาะสำหรับภาคต่างๆ และท้องถิ่นเพื่อจัดลำดับความสำคัญและกระตุ้นให้พวกเขาปลูกฝังและตั้งหลักแหล่งในขณะเดียวกันก็ช่วยในการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนและรักษาเอกลักษณ์ของชาติด้วย (Nhân Dân, 2017)

นอกจากนี้ นายกรัฐมนตรีได้อนุมัติโครงการ "เงินกู้เพิ่มเติมสำหรับโครงการลดความยากจนในภาคเหนือ - เฟส 2" ซึ่งได้รับเงินสนับสนุนจากธนาคารโลก โครงการดังกล่าวดำเนินการเป็นเวลา 3 ปี (ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2558 ถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2561) ใน 6 จังหวัด ได้แก่ Lào Cai, Yên Bái, Lai Châu, Điện Biên, Sơn La, Hòa Bình โดยมีงบประมาณรวม 110 ล้านเหรียญสหรัฐซึ่งเงินกู้ของ WB อยู่ที่ 100 ล้านเหรียญสหรัฐ เงินทุนซึ่งกันและกันคือ 10 ล้านเหรียญ

สหรัฐ กระทรวงการวางแผนและการลงทุนเป็นหน่วยงานหลักของโครงการ โครงการนี้ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ประการโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการส่งเสริมผลการดำเนินงานโครงการลดปัญหาความยากจนในจังหวัดชายแดนภาคเหนือในช่วงก่อนหน้าที่จะปรับปรุงคุณภาพชีวิตของผู้รับประโยชน์ในพื้นที่โครงการ ปรับปรุงการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานสำหรับการผลิต การเสริมสร้างขีดความสามารถของหน่วยงานท้องถิ่นและกำลังการผลิตของชุมชนท้องถิ่น สนับสนุนการวางแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระดับชุมชน เสริมสร้างการเชื่อมโยงตลาดและการริเริ่มทางธุรกิจ

โครงการนี้จะช่วยสนับสนุนโครงการต่างๆ ของจังหวัดให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยรวมของโครงการกำหนดเป้าหมายแห่งชาติเพื่อลดความยากจนอย่างยั่งยืน สนับสนุนการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานขนาดเล็กในชุมชนที่โครงการสร้างดั่งกล่าว สอดคล้องกับแผนงานชนบทใหม่ของประเทศช่วยเหลือชุมชนที่ดำเนินการโครงการเพื่อวางแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่มีส่วนร่วมและรวมแผนชุมชนไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของตำบล ยังคงเพิ่มขีดความสามารถของสถาบันในท้องถิ่นและกำลังการผลิตของคนในท้องถิ่นเพื่อให้เกิดความยั่งยืนของกิจกรรมภายในกรอบของโครงการ (Cổng Thông tin điện tử tỉnh Yên Bái, 2014)

การพัฒนากลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยยังสามารถพิจารณาจากการที่คณะกรรมการชนกลุ่มน้อยในจังหวัด Khánh Hòa ในปี พ. ศ. 2560 ที่มีการสนับสนุนครัวเรือนของชนกลุ่มน้อยเกือบ 400 แห่งเพื่อพัฒนารูปแบบของครัวเรือนด้วยงบประมาณ 4.5 พันล้าน VND เกษตรกรได้รับคำแนะนำในเรื่องเทคนิคการเพาะปลูกและการเลี้ยงสัตว์ เกษตรกร 40 ครัวเรือนได้เข้าเยี่ยมชมและเรียนรู้ประสบการณ์ในรูปแบบการพัฒนาการผลิตของจังหวัด นอกจากนี้ยังมีครัวเรือนที่ยากจนและเกือบยากจนจำนวน 60 ครัวเรือนได้รับการสนับสนุนด้วยเงินทุนจำนวน 60,000 ด่ง เพื่อเป็นแบบอย่างของการปลูกทุเรียน เงาะและส้มโอในชุมชน Son Trung และ Son Hiep (เขต Khanh Son)

ในส่วนของการจัดสวัสดิการสังคมโดยเฉพาะการฝึกอบรมด้านน้ำและอาชีพ ในปี พ. ศ. 2560 รัฐลงทุนเงินกว่า 4.8 ล้านดอลลาร์ ในการสร้างแหล่งน้ำและสร้างถังบำบัดน้ำเสีย 6 ถัง สำหรับครอบครัวชนกลุ่มน้อย ดังนั้นผู้ประกอบการจำนวน 565 ครัวเรือนได้รับการสนับสนุนในการติดตั้งท่อน้ำเข้าในครัวเรือน และ 724 คน ได้รับการสนับสนุนด้านการฝึกอบรมด้านการเกษตรและนอกภาคเกษตร

ในขณะเดียวกันจังหวัดให้ความสนใจเป็นพิเศษในการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานเพื่อปรับปรุงระบบการขนส่ง 18 โครงการ เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเดินทางและการขนส่ง การขนย้ายสินค้าเกษตร ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่ชนกลุ่มน้อยและพื้นที่ภูเขาตามโครงการ 135 ในปี พ. ศ. 2560 สำหรับ 5 ตำบลและ 8 หมู่บ้านที่มีปัญหาทุกขั้วยากพิเศษทั่วทั้งจังหวัด มีการลงทุนอย่างมากเพื่อสนับสนุนการผลิตและการเสริมสร้างศักยภาพของเจ้าหน้าที่ระดับรากหญ้าและชุมชน รวมทั้งการบำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐานและการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานสำหรับพื้นที่ที่ยากลำบาก นอกเหนือจากการสนับสนุนเกือบ 3 ล้านดอลลาร์ สำหรับ 179 ครัวเรือนเพื่อพัฒนาการผลิตของจังหวัด อีก 10.5 ล้านดอลลาร์ เพื่อลงทุนในการก่อสร้างและบำรุงรักษาระบบชลประทานน้ำให้ชุมชน อย่างไรก็ตามอัตราการยากจนในชนกลุ่มน้อย ปี 2560 เท่ากับ 53.72% ลดลง 4.24% เมื่อเทียบกับปี 2559

ในปีพ. ศ. 2561 เงินทุนทั้งหมดในการดำเนินโครงการเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่ภูเขามียอดค่าประมาณ 110.7 ล้านดอลลาร์ เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 34.7 ล้านดอลลาร์ เกือบ 67.3 ล้านดอลลาร์ถูกนำไปใช้ในโครงการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่เขตภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่เหลือนำไปใช้ในการตามโครงการ 135 เมื่อพิจารณาโครงสร้างเงินทุนแล้วกว่า 82.3 ล้านดอลลาร์ ใช้ในการก่อสร้างที่ต่ำกว่าระดับลงทุนเพื่อสนับสนุนการพัฒนาการผลิต ประมาณ 16.4 ล้านดอลลาร์ที่เหลือลงทุนในการประกันสังคม Khanh Hoa มี 16 ตำบล และ 20 หมู่บ้าน ในชนบทที่ยากลำบากเป็นพิเศษ การลงทุนของจังหวัดตามโครงการ 135 จังหวัดมุ่งเน้นการสนับสนุนผู้คนในการพัฒนาการผลิตและลดความยากจนอย่างยั่งยืน และสนับสนุนการติดตั้งประปาในครัวเรือนและสร้างแหล่งน้ำในการแก้ปัญหาน้ำดื่มสำหรับชนกลุ่มน้อยและพื้นที่ภูเขา (Báo Khánh Hòa điện tử, 2018)

ในช่วงปี 2016-2021 รัฐบาลอนุมัตินโยบายการลงทุนสำหรับโครงการเป้าหมาย 21 โครงการ โดยให้กระทรวงศึกษาธิการและฝึกอบรมเป็นประธานในโครงการให้ความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่ภูเขาที่เป็นชนกลุ่มน้อยและด้อยโอกาสโดยมีงบประมาณทั้งสิ้น 7,633.3 ล้านดอลลาร์ ตามมติอนุมัตินโยบายการลงทุน 21 โครงการเป้าหมายปี 2016-2020 ได้รับการอนุมัติจากรัฐบาล แต่ละกระทรวงและสาขาจะรับผิดชอบด้านต่างๆ ได้แก่ กระทรวงเกษตรและการพัฒนาชนบท 3 โครงการคือโครงการพัฒนาการประมงอย่างยั่งยืน โครงการพัฒนาป่าไม้อย่างยั่งยืน โครงการเป้าหมายเพื่อปรับโครงสร้างเศรษฐกิจการเกษตรและการป้องกันและบรรเทาภัยพิบัติของประชาชน งบประมาณรวมของ 3 โครงการคือ 956,081 ล้านดอลลาร์

กระทรวงสาธารณสุขมี 2 โครงการคือโครงการเป้าหมายเพื่อสุขภาพ - ประชากร โครงการเป้าหมายเพื่อลงทุนในการพัฒนาระบบสุขภาพในท้องถิ่น งบประมาณของสองโครงการคือ 64,228 ล้านดอลลาร์

กระทรวงสาธารณสุขเป็นเจ้าของโครงการเป้าหมายเพื่อให้เกิดความมั่นใจในการสั่งการและความปลอดภัยในการจราจร การป้องกันอัคคีภัยอาชญากรรมและยาเสพติด โดยมีงบประมาณทั้งสิ้น 13,810 ล้านดอลลาร์

กระทรวงกลาโหมเป็นประธานของโครงการเป้าหมายด้านอุตสาหกรรมการป้องกันประเทศ ในการดำเนินการตามมติของรัฐสภาที่ 06-NQ / TW โดยมีงบประมาณทั้งสิ้น 40,754 ล้านดอลลาร์

กระทรวงการวางแผนและการลงทุนเป็นประธานใน 4 โครงการ ได้แก่ โครงการด้านการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในพื้นที่หลัก โครงการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในภูมิภาค โครงการเป้าหมายเพื่อสนับสนุน ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการสำหรับท้องถิ่น โครงการนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานของเขตเศรษฐกิจชายฝั่ง เขตเศรษฐกิจประตูสู่ชายแดน เขตอุตสาหกรรม กลุ่มอุตสาหกรรมอุตสาหกรรมไฮเทคและเขตเกษตรกรรมไฮเทค งบประมาณทั้ง 4 โครงการคือ 421,960 ล้านดอลลาร์

กระทรวงศึกษาธิการและฝึกอบรมเป็นประธานในโครงการให้ความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่ภูเขาที่เป็นชนกลุ่มน้อยและด้อยโอกาสโดยมีงบประมาณทั้งสิ้น 55,901 ล้านดอลลาร์

กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม 2 โครงการ: โปรแกรมอาชีพศึกษา - การจ้างงานและความปลอดภัยในการประกอบอาชีพ โครงการมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาระบบช่วยเหลือทางสังคม งบประมาณทั้งหมดของโครงการทั้ง 2 โครงการอยู่ที่ 40,637 ล้านดอลลาร์

กระทรวงวัฒนธรรมกีฬาและการท่องเที่ยวยังคงรับผิดชอบ โครงการพัฒนาวัฒนธรรม
โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว เงินงบประมาณทั้งหมดของ
โครงการทั้งสองคือ 722,424 ล้านบาท

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินงาน 2 โครงการคือ การดำเนินการจัดการกับสถานประกอบการที่ก่อให้เกิดมลพิษอย่างร้ายแรงในด้าน สาธารณูปโภค โครงการมีเป้าหมายเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการ เติบโตของพื้นที่สีเขียว เงินงบประมาณทั้งหมดของโครงการทั้งสองมีมูลค่า 30,703 ล้านบาท (Infonet, 2016)

กระทรวงอุตสาหกรรมและการค้าเป็นประธานในโครงการมอบอำนาจให้กับเขตชนบท
ภูเขาและเกาะซึ่งมีงบประมาณ 45,997 ล้านบาท

กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นประธานในงานโครงการเทคโนโลยีสารสนเทศด้วยงบประมาณจำนวน 11,854 ล้านบาท

ในส่วนของการเป้าหมายในทะเลจีนใต้และหมู่เกาะในช่วงปี พ.ศ. 2559-2063
รัฐบาลได้ขอให้ปฏิบัติตามมติที่ 610 / QD-TTG ฉบับลงวันที่ 8 พฤษภาคม 2554 / 2015

5.2.17 ราคาและเงินอุดหนุนค่าขนส่ง

กลุ่มชนกลุ่มน้อยถูกพิจารณาว่า เป็นกลุ่มที่เสียเปรียบและมีปัญหาทางด้านภูมิศาสตร์ เนื่องจากชนกลุ่มน้อยส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในพื้นที่ห่างไกล ที่จะทำมาหาต้องซื้อสินค้าในราคาสูงชัน สำหรับสินค้าที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อสนับสนุนวิถีชีวิตและการผลิตของชนกลุ่มน้อย นโยบายด้านราคาและเงินอุดหนุนค่าขนส่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้แน่ใจว่า ชนกลุ่มน้อยขายสินค้าได้ราคามากที่สุด ภายใต้กฎฎีกาที่ 20 ปี 2541 CEM ได้จัดการโครงการนี้ร่วมกับกระทรวงการคลัง กระทรวงพาณิชย์ และคณะกรรมการกำหนดราคาขายเกลือ ปีโตรเลียม หนังสือ ต้นกล้า ปุย และราคาซื้อสินค้าเกษตร / เพาะเลี้ยง / พืชป่าที่จะได้รับเงินอุดหนุนสำหรับคนยากจนที่ไม่สามารถซื้อสิ่งของจำเป็นพื้นฐานได้ อย่างไรก็ตาม ขนส่งมีประโยชน์ต่อทุกคนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ห่างไกลงบประมาณแห่งชาติสำหรับเงินอุดหนุนด้านราคาและการขนส่งสำหรับปี 2547 และ ในปีพ. ศ. 2548 มีมูลค่า 512 พันล้านดอลลาร์ เงินทุนเหล่านี้จะถูกโอนย้ายจากกระทรวงการคลังไปแผนกการเงินของจังหวัด บางจังหวัดเช่น Bac Lieu และ Son La นอกจากนี้ยังมีส่วนร่วมในการจัดหาเงินทุนเพิ่มเติมสำหรับการอุดหนุนค่าใช้จ่าย และค่าขนส่ง คณะกรรมการประชาชนจังหวัด (PPC) สามารถมอบหมายให้กรมเชื้อชาติ ชนกลุ่มน้อย หรือกรมธนากรักษ์เป็นผู้รับผิดชอบด้านราคาและการอุดหนุนการขนส่งและเลือกบริษัทบางแห่งเพื่อจัดหาสินค้าและบริการ บริษัท หนึ่งในซึ่งเป็นปกติการค้าของรัฐ บริษัทจะได้รับเลือกให้ขนส่งสินค้าที่ได้รับเงินอุดหนุน หรือกลุ่มของบริษัท (เช่น บริษัทบริการด้านการเกษตร บริษัทอาหาร บริษัทการค้า บริษัทร่วมทุนบริษัทฯ ผ้าไหม โฆษณา) สามารถมีส่วนร่วมในโครงการ (Nguyen Thi Thu Phuong and Baulch, 2007)

5.2.18 การสื่อสารและนโยบายข้อมูล

นอกเหนือจากนโยบายด้านการศึกษา ด้านสุขภาพและด้านเศรษฐกิจของรัฐบาลแล้ว เวียดนามให้ความสำคัญกับเรื่องของการสื่อสารและข้อมูลในหมู่ชนกลุ่มน้อย เพื่อลดช่องว่างในการเข้าถึงข้อมูลของชนกลุ่มน้อยที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ห่างไกล โครงการ 975 จัดหาหนังสือพิมพ์และวารสารต่าง ๆ ฟรีสำหรับโรงเรียนห้องสมุดคอมมูน จัดหาคอมพิวเตอร์สำหรับหน่วยงานจังหวัดของชนกลุ่มน้อยบริเวณชายแดนและหมู่บ้านในพื้นที่ที่เป็นชนกลุ่มน้อย พื้นที่ภูเขาและพื้นที่ยากลำบากมาก 48 นอกเหนือจากโครงการ 975 ที่เสริมสร้างความรู้และความรู้ของพลเรือนในท้องถิ่น ชีวิต สุขภาพ เทคโนโลยีและการผลิตในพื้นที่ชนกลุ่มน้อยที่ยากลำบาก รัฐบาลยังให้ความสนใจกับช่องทางอื่น ๆ ในการเข้าถึงข้อมูลเช่น โทรทัศน์และวิทยุ เพิ่มวิทยุและเสาสัญญาณโทรทัศน์และสถานี เพิ่มรายการจากโครงการพัฒนาสาธารณูปโภค เช่น โครงการ 143 หรือ 135 มีโครงการพิเศษสำหรับสถานีโทรทัศน์แห่งชาติเวียดนาม (VTV5) ให้เป็นช่องโทรทัศน์แห่งชาติเพื่อชาติพันธุ์ชนกลุ่มน้อย มีการกระจายเสียง 13 ภาษา รวมทั้งภาษาเวียดนาม ออกอากาศใน 11 ภาษาชนกลุ่มน้อย คือ Hmong, Thai, Dao, Ba Na, Ede, Jarai, Co Ho, Xo Dang, Kho Me, Cham และ Mnong สำหรับพื้นที่ภูเขาในภาคเหนือที่ราบสูงภาคกลางและภาคใต้ นอกจากนี้ 26 จังหวัดออกอากาศรายการวิทยุ 18 ภาษาชนกลุ่มน้อย (Dinh, 2006: 31)

5.2.19 โครงการระดับภูมิภาค

เนื่องจากเวียดนามมีพื้นที่ที่แตกต่างกันทั้งในแง่ของวัฒนธรรมและประเพณีของภูมิภาค และสภาพอากาศ ดังนั้น นอกเหนือไปจากนโยบายระดับชาติ ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ทั่วไปและกลยุทธ์สำหรับการพัฒนาแล้ว ยังมีโครงการในระดับภูมิภาคที่กำหนดเป้าหมายตามภูมิศาสตร์ภูมิภาคโดยพิจารณาจากเงื่อนไขเฉพาะ ได้มีการออกแบบชุดโครงการต่างๆ ในภูมิภาค ได้แก่ คำสั่งเลขที่ 393- TTg ของนายกรัฐมนตรีเกี่ยวกับการวางแผนประชากรและการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานการผลิต การจัดการในพื้นที่ชาติพันธุ์และภูเขา (พ.ศ. 2539) การตัดสินใจครั้งที่ 656-TTg นายกรัฐมนตรีเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในที่ราบสูงภาคกลาง สำหรับระยะเวลา 1996-2000 (1996) การตัดสินใจครั้งที่ 960-TTg เรื่อง ทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในเขตภาคเหนือของภาคเหนือในระยะยาว (1996) และคำแนะนำ 515-TTg ของนายกรัฐมนตรีในการกระตุ้นการดำเนินการตามโครงการการใช้ประโยชน์และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในต่าง ท้าปเหมื่อย (Đồng Tháp Mười (2540)

ตั้งแต่ปี 2544 โครงการในระดับภูมิภาคได้มุ่งเน้นไปที่สามประเด็นหลัก เป็นโครงการระดับภูมิภาคเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขงคือ โครงการ 173 ในที่ราบสูงภาคกลาง คือ โครงการ 168 และโครงการ 186 ในหกจังหวัดที่ยากลำบากอย่างมากในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน โครงการดังกล่าวมีจุดมุ่งหมายเพื่อกำหนดนโยบายระดับภูมิภาคในระยะยาวสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในภูมิภาค ระหว่างปี พ. ศ. 2544 ถึงปีพ. ศ. 2548 องค์ประกอบทั่วไปของโครงการ 173, 168 และ 186 ประกอบด้วยการพัฒนาพื้นที่ดิน (5 ล้านดั่งต่อเฮกตาร์สำหรับพื้นที่นาข้าว 2.0 ล้านดั่งต่อเฮกตาร์สำหรับการตั้งรกราก) นาขั้นบันได หลังคาบ้าน

ระบบน้ำ ตันกล้า (10 พันล้านต่งสำหรับแต่ละจังหวัดในการตัดสินใจ) การสนับสนุนแรงงานข้ามชาติ ที่กลับมาจากพื้นที่ชายแดน (15 ล้านต่ง/ครัวเรือน) และการรื้อย้ายผู้ประกอบการจากพื้นที่ห่างไกล (5 ล้าน / ครัวเรือนในการตัดสินใจ) การตั้งถิ่นฐานและการป้องกัน การเพาะปลูกงาดำ (กระทรวง เกษตรรับผิดชอบ การดำเนินงาน) การศึกษาสำหรับชนกลุ่มน้อยและเด็กในครัวเรือน ได้รับการ ยกเว้นค่าเล่าเรียน เงินช่วยเหลือหนังสือ และวัสดุในโรงเรียน การสอนการเรียนรู้และการฝึกภาษา ชนกลุ่มน้อย จ่ายค่าใช้จ่ายทั้งหมดสำหรับนักเรียนชนกลุ่มน้อยในโรงเรียนประจำ นโยบายการหา บ้านครูที่ทำงานในพื้นที่ห่างไกล ได้รับการยกเว้นค่ารักษาพยาบาลสำหรับชนกลุ่มน้อย การสนับสนุน บ้านพักและหลักสูตรการฝึกอบรมสำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขชาติพันธุ์ นอกจากนี้โครงการระดับ ภูมิภาคย่อยได้รับการออกแบบมาสำหรับบริเวณชายแดนที่อ่อนไหว (ภายใต้โครงการ 120) และพื้นที่ เดิมที่ทำการเพาะปลูกฝิ่น ในโครงการ (Nguyen Thi Thu Phuong and Baulch, 2007: 186)

จะเห็นได้ว่าโครงการและนโยบายเหล่านี้ให้ความสนใจกับความหลากหลายทางเศรษฐกิจ และสังคม ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนกลุ่มน้อย ในขณะที่บางโครงการ เช่น โครงการ 135 องค์ประกอบด้านโครงสร้างพื้นฐาน โครงการ 143 ได้มุ่งเน้นการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสร้าง เงื่อนไขพื้นฐานสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจอื่น ๆ นอกจากนี้โครงการและนโยบายอื่น เช่น ส่วนขยาย ภายใต้โครงการ 143 องค์ประกอบการฝึกอบรมของโครงการ 135 นโยบายด้านสุขภาพและ การศึกษาข้อมูลและเงินอุดหนุนการขนส่ง ได้สนับสนุนเทคนิคการเลี้ยงสัตว์ ทักษะ สุขภาพ ความรู้ ด้านการผลิตและการตลาด หรือการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อลดช่องว่าง ของความห่างไกลและการพัฒนาทางเศรษฐกิจของชนกลุ่มน้อยที่มีประสบการณ์น้อยกว่า โดยส่วน ใหญ่ นโยบายระดับประเทศเหล่านี้เป็นที่เข้าใจกันดี และได้รับการดำเนินการอย่างเป็นระบบในทุก ระดับ ของรัฐบาลแม้ว่าจะมีบางส่วนที่ปรับเปลี่ยนตามเงื่อนไขเฉพาะทางภูมิศาสตร์ วัฒนธรรมและ พัฒนาการทางเศรษฐกิจและสังคม

ความแตกต่างที่สำคัญที่สุด ในการดำเนินการตามนโยบายคือ ได้รับการยกเว้นค่าเล่าเรียน และเงินสมทบให้แก่นักเรียนและนักเรียนที่เป็นชนกลุ่มน้อยในแต่ละจังหวัด ถึงปี พ.ศ. 2548 งบประมาณส่วนใหญ่สำหรับนโยบายและโครงการชนกลุ่มน้อย เป็นค่าใช้จ่ายในโครงการพัฒนา โครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า และโรงเรียน ในชุมชนที่ยากจนและพื้นที่ภูเขามากที่สุด ใน ช่วงทศวรรษ 1990 โครงสร้างพื้นฐานเป็นเงื่อนไขที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาในภายหลัง อย่างไรก็ตาม ผลการดำเนินงานและข้อมูลการสำรวจชี้ให้เห็นว่า การให้ชนกลุ่มน้อยเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานที่ ดีขึ้นไม่ได้เพิ่มสวัสดิการของพวกเขาเสมอไป ยังคงมีข้อจำกัด และปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมที่ เฉพาะเจาะจงที่ทำให้ชนกลุ่มน้อยที่ยากจนยังไม่สามารถมีชีวิตที่ดีขึ้นได้ เนื่องจากนโยบายและ โครงการมีความซับซ้อนและหลากหลาย ระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ยังคงแตกต่างกัน การให้ความสำคัญกับปัจจัยทางวัฒนธรรมและสังคม รวมทั้งการติดตามและ ประเมินผลทั้งหมดที่ยังต้องมีการกำหนดเป้าหมายที่เหมาะสมและตรงเป้าหมายมากขึ้น (Nguyen Thi Thu Phuong and Baulch, 2007: 33-34)

บทที่ 6

นโยบายการพัฒนาคุณภาพประชากรกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย

นโยบายการพัฒนาคุณภาพประชากรกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยในบทนี้ เน้นนโยบายการพัฒนา ด้านการศึกษาและสาธารณสุข ดังนี้

6.1 นโยบายด้านการศึกษา

6.2 นโยบายด้านสาธารณสุข

6.1 นโยบายด้านการศึกษา

ความท้าทายในการจัดการศึกษาของเวียดนามนั้น Nguyen Loc (2006: 8:9) เห็นว่า คือ การเปลี่ยนบทบาทของการศึกษาให้กว้างขวางครอบคลุมการพัฒนาเศรษฐกิจทุกด้าน การเพิ่มจำนวนนักเรียนในทุกระดับในขณะที่สถานศึกษายังไม่มีความพร้อมเท่าที่ควร เนื่องจากจำนวนนักเรียนยังมีอัตราส่วนที่สูงเทียบกับจำนวนครู แต่งบประมาณต่อหัวของนักเรียนอยู่ในระดับที่ต่ำมาก ซึ่งประเด็นที่ขัดแย้งกันของการศึกษาระหว่างคุณภาพและปริมาณสามารถเห็นได้ชัด จึงควรให้ความสำคัญโดยเฉพาะด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ความร่วมมือด้านการศึกษาจากผู้ที่มีส่วนได้เสียประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง ในขณะเดียวกันก็มีการวิจารณ์ว่า การพัฒนาการศึกษาดังกล่าวนี้นั้นเป็นการทำให้การศึกษาเป็นการค้า ทำให้คนจนไม่สามารถเข้าถึงการศึกษาได้ อีกทั้งแนวคิดขงจื้อที่มีอยู่ในสังคมเวียดนามมาเป็นเวลานาน ทำให้ผู้คนยากที่จะยอมรับการศึกษาในฐานะที่เป็นการค้าได้ ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาถึงผลกระทบของนโยบายปฏิรูปการศึกษาที่เกิดขึ้นต่อคนจนหรือประเด็นด้านวัฒนธรรมที่มีผลกระทบดังกล่าว นอกจากนี้ การกระจายอำนาจในการจัดการศึกษา ที่ให้อำนาจการตัดสินใจในการรับนักเรียน การวางแผนและจัดการสถานศึกษา ซึ่งควรเพิ่มอำนาจในการจัดการทรัพยากรมนุษย์ การจัดการด้านการเงิน ให้อำนาจผู้นำและผู้ร่วมงานให้มากขึ้น

ในขณะที่ Pham Minh Hac (2002) กล่าวว่า การศึกษาของเวียดนามไม่ควรดูเฉพาะคุณค่าทางด้านวัฒนธรรมและอุดมคติเท่านั้น เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญยิ่งในกระบวนการพัฒนาประเทศทั้งระบบ ยุทธศาสตร์การศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนามนุษย์ของเวียดนามซึ่งมีบทบาทสำคัญในยุทธศาสตร์ด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ที่ประชาชนเป็นเป้าหมายและแรงขับเคลื่อนในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ดังนั้นจึงควรเปลี่ยนทัศนคติว่า การศึกษาไม่ใช่เป็นเพียงสวัสดิการทางสังคม แต่เป็นการลงทุนเพื่อการพัฒนา เป็นการลงทุนสำหรับยุทธศาสตร์ด้านเศรษฐกิจและสังคม เวียดนามมีความจำเป็นที่จะต้องมองว่า การศึกษาเป็นโครงสร้างหลักของโครงสร้างด้านเศรษฐกิจและสังคม จึงต้องมีการลงทุนด้านการศึกษาเหมือนกับการลงทุนในด้านการคมนาคมหรืออุตสาหกรรม

6.1.1 การสอนภาษากลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยในโรงเรียน

การสอนภาษากลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยในโรงเรียนโดยเฉพาะในระดับประถมศึกษา นั้น มาจากการที่รัฐบาลประกาศ decree 01/GD-DT เรื่อง การสอนภาษากลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 1997 เนื่องจากมีผลการศึกษาวีจยพบว่า ชุมชนม้งในสี่จังหวัดภาคตะวันตกเฉียงเหนือ ร้อยละ 84 ใช้ภาษาม้งในการสื่อสาร ในขณะที่มีเพียงร้อยละ 10 ที่สามารถใช้ภาษาเวียดนามได้ และมีเด็กเพียงร้อยละ 5 เท่านั้นที่ได้เตรียมความพร้อมในการเรียนภาษาเวียดนามในระดับอนุบาลก่อนเข้าเรียน ทำให้เด็กส่วนใหญ่ไม่เข้าใจบทเรียนที่เป็นภาษาเวียดนาม ซึ่งเป็นภาษาทางการและภาษากลางของชาติ ส่งผลให้เด็กจำนวนหนึ่งออกกลางคัน จึงมีโครงการทดลองสอนภาษาเวียดนามในระดับปฐมวัย เช่นในจังหวัดหล่ากาย มีบางพื้นที่มีการเตรียมตัวให้เด็กเล็กโดยการสอนภาษาเวียดนามให้เด็กก่อนวัยเรียน ในปีการศึกษา 2008-2009 โครงการทดลองสอนภาษาเวียดนามในระดับปฐมวัยได้เพิ่มชั่วโมงการสอนจาก 35 สัปดาห์ เป็น 50 สัปดาห์ แต่ก็ยังไม่เพียงพอสำหรับการพัฒนาเด็กให้รู้ภาษาเวียดนามมากพอที่จะเรียนวิชาต่างๆ เพื่อให้สามารถเข้าใจการเรียนในระดับประถมศึกษาได้ โดยปกติเด็กจะเรียนรู้ภาษาใหม่และสื่อสารได้ในเวลาสองปี แต่จะต้องใช้เวลาราวห้าถึงเจ็ดปีเพื่อให้เข้าใจเนื้อหาเชิงวิชาการ แต่ประเด็นการอนุรักษ์ภาษากลุ่มชาติพันธุ์ก็ยังคงต้องพิจารณา และจัดแผนการศึกษาให้เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มในแต่ละพื้นที่ ปัจจุบันกลุ่มชาติพันธุ์จาม ญาย ไตและขแมร์ มีตัวอักษรดั้งเดิมของตนใช้ และอีก 21 กลุ่ม มีตัวอักษรโรมันที่ใช้มาตั้งแต่ต้นศตวรรษที่ 20 (Talks tackle ethnic language barriers, 2008)

นอกจากการสอนภาษาเวียดนามให้แก่เด็กก่อนวัยเรียนแล้ว ในระดับประถมศึกษา มีการสอนภาษากลุ่มชาติพันธุ์ที่เป็นภาษาแม่ของเด็กเหล่านั้นเพิ่มเติม เนื่องจากสถิติการรู้หนังสือในหมู่กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยของเวียดนาม มีจำนวนเพียงร้อยละ 15 ส่วนใหญ่ผู้ที่ไม่รู้หนังสือจะเป็นผู้หญิงและเด็ก ในภาคตะวันตกเฉียงเหนือที่ส่วนใหญ่เป็นชาวม้ง และบริเวณที่ราบสูงภาคกลาง ที่ส่วนใหญ่เป็นชาวบานาและชาวยาย รวมทั้งบริเวณที่ราบลุ่มปากแม่น้ำโขง ดังนั้นกระทรวง ศึกษาธิการและฝึกอบรม โดยความร่วมมือจากยูเนสโก จึงกำหนดให้สอนภาษาแม่แก่เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่ง เพื่อช่วยให้เด็กเรียนได้ดีขึ้น และเข้าใจเนื้อหาการเรียนได้มากขึ้น (Literacy through mother-tongue based education, best remedy, 2008)

จากการประชุมเรื่อง การสอนภาษากลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยในโรงเรียน ที่นครโฮจิมินห์ พบว่า ในปี 2007 เวียดนามมีนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยหนึ่งแสนแปดพันคนที่กำลังศึกษาเล่าเรียนภาษาของตนเองใน 566 โรงเรียน ของ 17 จังหวัดทั่วประเทศ แต่ยังคงขาดหนังสือเรียน เช่นภาษาจาม และจราย แม้จะมีหนังสือให้ยืมและทำสำเนา แต่ก็ยังขาดแคลน ในจังหวัดหนึ่งถ่วน หนังสือบางส่วนพิมพ์เมื่อสิบปีที่แล้ว เช่นภาษาจาม สภาพหนังสือเก่า ขาด ทั้งยังขาดแคลนอุปกรณ์ประกอบการสอนด้วย ขาดครูที่ได้รับการอบรมอย่างเหมาะสมสำหรับการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย เวียดนามมีครูที่สอนภาษากลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยอยู่จำนวน 1,188 คน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชนกลุ่มน้อย ที่สอนภาษาเขมร มีจำนวน 658 คน ใน 370 โรงเรียน ในจังหวัดช็อกจางมีนักเรียน 45,720 คน เรียนอยู่ใน 152 โรงเรียน นอกจากนี้ยังมีครูสอนภาษาเอเต จำนวน 130 คน ภาษาจาม 94 คน และภาษาจีน 72 คน ครูที่สอนภาษาจามส่วนใหญ่เป็นชาวจามที่สอนในระดับประถมศึกษา แต่ไม่สามารถหาครูที่สอนภาษาจีนได้จึงต้องจ้างคนนอกเข้ามาสอน กระทรวงฯ ไม่ได้แก้ปัญหาดังกล่าว

อย่างเป็นระบบ แต่ท้องถิ่น ในจังหวัดช็อกจาง แก้ปัญหาด้วยการร่วมมือกับวิทยาลัยครู อบรมครูเพื่อสอนภาษา เช่น ภาษาเขมร (Ethnic schools lack books, teachers, 2008)

6.1.2 โรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกินนอนสำหรับกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย

ก่อนการปฏิรูปทางเศรษฐกิจ ในปี 1986 ความสัมพันธ์ระหว่างชาวเกอหรือเหวียดกับกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย เป็นลักษณะที่ดูเลื่อง และรับผิดชอบในการแนะนำ ให้การศึกษาแก่กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยเพื่อให้มีการพัฒนาที่ตามทันชาวเกอ ซึ่งเป็นชนกลุ่มใหญ่ของประเทศ ซึ่งรัฐบาลจัดส่งคนรุ่นใหม่เพื่อสำเร็จการศึกษาไปทำงานในพื้นที่ห่างไกล และพื้นที่ภูเขา ให้เป็นผู้นำในการพัฒนา ซึ่งเป็นการคาดหวังให้กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยร่วมทำงานและยอมรับความเป็นผู้นำของชาวเกอ (Pelley, 1998: 374-391)

ภายหลังการประกาศใช้นโยบายการปฏิรูปทางเศรษฐกิจในปี 1986 Miho (2009: 349: 350) ระบุว่า รัฐบาลเวียดนามได้เปลี่ยนแนวคิดในการพัฒนากลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย จากการที่ส่งชาวเกอขึ้นไปอยู่บนภูเขาเพื่อแนะนำให้กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยยกระดับมาตรฐานความเป็นอยู่ให้เท่าเทียมกับชาวเกอ ไปเป็นการส่งเสริมให้กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยมีบทบาทสำคัญในกระบวนการพัฒนาในพื้นที่ของตน ทำให้เกิดนโยบายต่าง ๆ ทั้งนี้ เนื่องจาก ก่อนปี 1986 รัฐเคยมีการให้ความช่วยเหลือชาวบ้านในหลายด้าน ทั้งการศึกษา สาธารณสุขและปัจจัยในการดำรงชีวิตบางส่วน ซึ่งในสภาวะดังกล่าว กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยก็มีความไม่เท่าเทียมกับชาวเกอที่อยู่ก่อนแล้ว และเมื่อรัฐมีการปฏิรูปทางเศรษฐกิจ ความไม่เท่าเทียมกันก็จะขยายมากขึ้น โดยเฉพาะในด้านเศรษฐกิจ ดังนั้นในปี 1989 รัฐบาลได้ออก Resolution No. 22 เพื่อช่วยเหลือกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย โดยเฉพาะในด้านการศึกษา และปรับโครงสร้างของเขตพื้นที่ภูเขาให้กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยเข้ามามีบทบาทหลักในการพัฒนา โดยส่งเสริมให้เข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษาเพิ่มขึ้น และกลับไปเป็นเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ของตนเอง ซึ่งนโยบายดังกล่าวได้เริ่มดำเนินการในช่วงต้นทศวรรษ 1990-2000

เดือนกรกฎาคม 1991 กระทรวงศึกษาธิการและฝึกอบรม เริ่มดำเนินโครงการ “คณะกรรมการพัฒนาและส่งเสริมความเข้มแข็งทางการศึกษาสำหรับพื้นที่ภูเขา พื้นที่ที่กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยอยู่อาศัย และพื้นที่ห่างไกล ที่ชาวบ้านประสบความทุกข์ยาก” โครงการนี้มีเป้าหมายในการสร้างระบบโรงเรียนกินนอนสำหรับกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยทั่วประเทศ ซึ่งในปลายทศวรรษ 1990-2000 ในทุกจังหวัดที่มีกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยอยู่เกินกว่าร้อยละ 1 มีการสร้างโรงเรียนกินนอนสำหรับกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย โดยเป็นโรงเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นกระจายไปในระดับอำเภอ และโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหนึ่งโรงเรียนในระดับจังหวัด โรงเรียนดังกล่าวเน้นให้ลูกหลานของกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยเข้าศึกษา แต่อาจให้ชาวเกอที่มีฐานะยากจนได้เข้าศึกษาด้วย แต่ต้องไม่เกินร้อยละ 5 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด เด็ก ๆ จะพักอยู่ในหอพักของโรงเรียน มีเงินเดือนที่ได้จากรัฐเป็นค่าใช้จ่าย ซึ่งรวมทั้งค่าอาหารที่โรงเรียนหักไว้ และที่เหลือจ่ายให้นักเรียนเป็นรายเดือน นอกจากนี้ยังมีสมุด ปากกา และอุปกรณ์การเรียนที่จำเป็นอื่น ๆ

กระทรวงศึกษาธิการและฝึกอบรมและฝึกอบรมมีมติเกี่ยวกับการสร้างและการปฏิบัติของโรงเรียนมัธยมกลุ่มชาติพันธุ์ที่เป็นโรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกินนอนตามพระราชกฤษฎีกาหมายเลข 15-CP ลงวันที่ 2 เดือน มีนาคม ค.ศ.1993 ของรัฐบาล เกี่ยวกับหน้าที่ความรับผิดชอบและ

การจัดการของหน่วยงานต่างๆ ผ่านกระทรวง และตามพระราชกฤษฎีกา หมายเลข 29-CP ลงวันที่ 30 เดือน มีนาคม ค.ศ.1994 ของรัฐบาลเกี่ยวกับภารกิจดังกล่าว รวมทั้ง ข้อเสนอของผู้อำนวยการทบวงการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ผู้อำนวยการทบวงการศึกษาระดับประถมศึกษา ผู้อำนวยการทบวงการศึกษาด้านการเมือง ผู้อำนวยการทบวงการวางแผนงานและงบประมาณและผู้อำนวยการทบวงการสร้างบุคลากร โดยกระทรวงศึกษาธิการและฝึกอบรมกำหนดไว้สามประเด็นคือ

ประเด็นที่ 1 ประกาศนี้เป็นข้อบัญญัติเกี่ยวกับการสร้างและกิจกรรมของโรงเรียนมัธยมกลุ่มชาติพันธุ์ ที่เป็นโรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอนทั้งหมด

ประเด็นที่ 2 ข้อบัญญัตินี้นำไปใช้ปฏิบัติกับทุกโรงเรียนมัธยมกลุ่มชาติพันธุ์ที่เป็นโรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอน ซึ่งจะมีผลหลังจาก 15 วันที่ได้มีการลงนามในข้อบัญญัติและ ได้ประกาศตามมติหมายเลข 661-QD ลงวันที่ 29 เดือน มิถุนายน ค.ศ. 1985

ประเด็นที่ 3 คณะกรรมการประชาชนประจำจังหวัด นคร และพื้นที่เฉพาะที่อยู่ภายใต้การดูแลส่วนกลาง หัวหน้าหน่วยต่างๆ ที่ขึ้นกับกระทรวงศึกษาธิการและฝึกอบรม มีภาระหน้าที่ตามมตินี้

นอกจากนี้ยังมีข้อบัญญัติเกี่ยวกับการสร้างและการปฏิบัติของโรงเรียนมัธยมกลุ่มชาติพันธุ์ที่เป็นโรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอน ประกาศตามข้อบัญญัติ หมายเลข 2590-GDDT ลงวันที่ 14-8-1997 ของกระทรวงศึกษาธิการและฝึกอบรมและฝึกอบรมโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับรูปแบบพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมกลุ่มชาติพันธุ์ที่เป็นโรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอนให้ประสบผลที่ดีขึ้น และมีเป้าหมายในการอบรมตามโรงเรียนเพื่อให้ประสบผลที่ดีขึ้นเช่นกัน

โรงเรียนมัธยมกลุ่มชาติพันธุ์ที่เป็นโรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอน เป็นโรงเรียนมัธยมที่มีเจ้าหน้าที่ที่มาจากคนกลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมของพื้นที่ โรงเรียนมีสถานภาพที่สำคัญในการพัฒนาการศึกษาในเขตภูเขาสูง และเขตของคนกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้ (Luat Viet Nam, 2018)

1. วัตถุประสงค์ในการเปิดโรงเรียนและเป้าหมายการฝึกอบรมของโรงเรียนมัธยมกลุ่มชาติพันธุ์ที่เป็นโรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอน

1. วัตถุประสงค์ในการเปิดโรงเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ที่เป็นโรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอน เพื่อให้เป็นแหล่งที่มีรากฐานมาจากความต้องการของมหาวิทยาลัยและโรงเรียนการอาชีพ

2. เป้าหมายการอบรมของโรงเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ที่เป็นโรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอน เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนหลังจากที่เรียนจบการศึกษาไป นักเรียนสามารถรับประยุกต์ใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่ได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

นักเรียนจะต้องได้รับความรู้ซึ่งเป็นเครื่องมือในเข้าใจเกี่ยวกับประเทศ และเข้าใจเกี่ยวกับพวกชนกลุ่มชาติพันธุ์ที่เวียดนาม เข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่และสิทธิประโยชน์ของประชาชน, เข้าใจเข้าใจในวัฒนธรรมของคนกลุ่มชาติพันธุ์ เข้าใจในสิ่งที่ประเทศได้พูด (พูดโน้มน้าวให้ทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง)

นักเรียนจะต้องได้รับการเตรียมความรู้ในวิชาต่างๆ ในระดับชั้นเรียนเหมือนกับในโรงเรียนมัธยมอื่นๆ ทั่วประเทศ

นักเรียนจะต้องได้ผ่านการฝึกเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ทั้งในและนอกโรงเรียน เมื่อจบออกไป จะได้สามารถดูแลกิจกรรมต่างๆ หรือสร้างกิจกรรมต่างๆ ในชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ได้ (Luat Viet Nam, 2018)

2. การกิจ หน้าที่ของโรงเรียนมัธยมกลุ่มชาติพันธุ์ ที่เป็นโรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอน

1. โรงเรียนมัธยมกลุ่มชาติพันธุ์ ที่เป็นโรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอนนั้นเป็นโรงเรียนที่อยู่ในระบบเดียวกับโรงเรียนมัธยมของประเทศ โดยโรงเรียนมีสถานภาพเปรียบเสมือนกุญแจสู่ความสำเร็จในเรื่องการศึกษาบนเขตพื้นที่สูงและพื้นที่ชนกลุ่มชาติพันธุ์ โรงเรียนมัธยมกลุ่มชาติพันธุ์ที่เป็นโรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอนนั้นเป็นโรงเรียนที่มีเจ้าหน้าที่ที่เป็นคนกลุ่มชาติพันธุ์ และโรงเรียนยังเป็นศูนย์กลางในด้านความรู้ทางวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีในพื้นที่ด้วย

2. โรงเรียนมัธยมกลุ่มชาติพันธุ์ ที่เป็นโรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอนเป็นโรงเรียนสำหรับนักศึกษาชนกลุ่มชาติพันธุ์ และประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่สูง พื้นที่กันดาร พื้นที่ห่างไกล นักเรียนได้รับสิ่งที่จำเป็นในการศึกษาจากประเทศชาติ และรัฐยังได้สร้างแหล่งการเรียนการสอน การดูแลและให้อาศัยอยู่ที่โรงเรียนจนกว่าจะจบการศึกษา

3. นอกจากภารกิจหน้าที่ ที่ปรากฏอยู่ในกฎของโรงเรียนมัธยมกลุ่มชาติพันธุ์ที่เป็นโรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอนแล้วนั้น ทางโรงเรียนยังมีการกิจ หน้าที่ ดังนี้

1. รับนักเรียนตามกลุ่มเป้าหมายของโครงการที่ได้รับทุกปี
2. มีการเตรียมความพร้อมที่ดีสำหรับนักเรียน ที่จะเรียนในระดับต่อไปตามโรงเรียนฝึกอาชีพ หรือมีการจัดอบรมระยะสั้นตามความต้องการของพื้นที่ เช่น การศึกษา สาธารณสุข การประกอบอาชีพ ฯลฯ เพื่อบริการให้กับเขตพื้นที่นั้น
3. จัดเงินค่าเลี้ยงดูนักเรียนให้เหมาะสมกับระบบของประเทศ สร้างความเป็นอยู่ที่ดีให้กับนักเรียนที่เรียนประจำ
4. แนะนำให้นักเรียนเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับความสามารถ และความต้องการในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของพื้นที่นั้น ปลุกฝังจิตสำนึกให้นักเรียนอยากกลับไปดูแลบ้านเกิดเมื่อจบการศึกษา และมีการรวบรวมจำนวนนักเรียนที่จบออกไปเพื่อจัดการอบรมที่เหมาะสม
5. สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับทุกระดับชั้น กับสาขาต่างๆ กับชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ และสถานที่ที่มีนักเรียนมาเรียนที่โรงเรียน เพื่อสร้างบรรยากาศในการเรียนที่ดี (Luat Viet Nam, 2018)

3. ระบบ เครือข่าย ขนาด และเงื่อนไขในการเปิดโรงเรียนมัธยมกลุ่มชาติพันธุ์ที่เป็นโรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอน

1. ตามความต้องการสร้างและฝึกอบรมเจ้าหน้าที่กลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ ทำให้ระบบการศึกษาโรงเรียนมัธยมกลุ่มชาติพันธุ์ได้เป็นรูปเป็นร่างขึ้นมา ตั้งแต่ระดับหมู่บ้านจนถึงเขตการศึกษาส่วนกลาง

1.1 ในเขตพื้นที่พัฒนาการศึกษาที่ประสบปัญหา จำนวนประชากรน้อยยังไม่มีการศึกษา ระดับประถมแบบทั่วไป โรงเรียนมัธยมกลุ่มชาติพันธุ์ (โรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอน) สามารถเปิดสอนในระดับที่ต่ำกว่า ในรูปแบบการเรียนประจำและไปกลับที่ในหมู่บ้านให้กับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 5

1.2 โรงเรียนมัธยมกลุ่มชาติพันธุ์ (โรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอน) ระดับอำเภอ เปิดสอนแค่ในระดับชั้นมัธยมต้น แต่ถ้าอำเภอนั้นไม่มีโรงเรียนแบบประจำและไปกลับ (ในโรงเรียนเดียว)

โรงเรียนมัธยมกลุ่มชาติพันธุ์ (โรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอน) สามารถเปิดสอนระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 และ 5 ได้

1.3 โรงเรียนมัธยมกลุ่มชาติพันธุ์ (โรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอน) ระดับจังหวัดจะเปิด สอนแค่ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

1.4 โรงเรียนมัธยมกลุ่มชาติพันธุ์ (โรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอน) ที่ในเขตพื้นที่ ส่วนกลางจะเปิดให้กับผู้ที่ยังไม่สามารถเข้าเรียนต่อในระดับมหาวิทยาลัยได้ และเปิดชั้นเรียนตาม ความต้องการของรัฐบาลเท่านั้น

2. ตามความต้องการในการอบรมเจ้าหน้าที่ที่เป็นคนกลุ่มชาติพันธุ์ งบประมาณในการ ช่วยเหลือแต่ละพื้นที่และชุมชนของประเทศนั้น ขึ้นอยู่กับขนาดของโรงเรียน ที่แบ่งเป็นสี่ระดับ คือ

1. โรงเรียนในระดับหมู่บ้านมีนักเรียนตั้งแต่ 50-100 คน
2. โรงเรียนระดับอำเภอมีนักเรียนตั้งแต่ 150-250 คน
3. โรงเรียนระดับจังหวัดมีนักเรียนตั้งแต่ 300-400 คน
4. โรงเรียนในพื้นที่ส่วนกลางมีนักเรียนตั้งแต่ 500-600 คน

3. โรงเรียนที่อยู่ในเขตพื้นที่สูง ซึ่งมีความยากลำบากในการคมนาคมไปมา และระดับการ พัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมยังคงต่ำอยู่ จำนวนนักเรียนประถมที่ขอเข้าเรียนต่อในโรงเรียน มัธยมกลุ่มชาติพันธุ์รูปแบบโรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอนระดับอำเภอ ถ้ามีจำนวนที่มากกว่า ให้เปิดโรงเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ ที่เป็นโรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอนเพิ่มในรูปแบบประจำและไป กลับ ในหมู่บ้าน

4. เงื่อนไขในการเปิดโรงเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ที่เป็นโรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอน คือ

1. มีการรับนักเรียนในจำนวนที่แน่นอน ตามรูปแบบการอบรม
2. มีจำนวนเจ้าหน้าที่การจัดการ อาจารย์ พนักงาน อย่างเพียงพอ และมีแผนการ สอนของโรงเรียน

3. มีสิ่งของเครื่องใช้ที่จำเป็นในการจัดกิจกรรม การสอน การดูแลความเป็นอยู่ของ นักเรียน พนักงาน อาจารย์ และมีพื้นที่ในการสร้างโรงเรียนที่เป็นศูนย์กลางของพื้นที่นั้น

5. โรงเรียนมัธยมกลุ่มชาติพันธุ์ที่เป็นโรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอน ของ หน่วยบริการการจัดการการศึกษาระดับจังหวัดควรประสานกับโรงเรียนมัธยมกลุ่มชาติพันธุ์ที่เป็น โรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอน ในระดับอำเภอ

6. การสร้าง การรวมกัน หรือ แบ่งโรงเรียนมัธยมกลุ่มชาติพันธุ์รูปแบบโรงเรียน ประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอน ในระดับจังหวัดขึ้นอยู่กับมติของคณะกรรมการประชาชนจังหวัด ตาม เป้าหมายของหน่วยบริการการศึกษา และต้องได้รับการอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการและฝึกอบรม ก่อน ส่วนการสร้าง การรวมกัน หรือ แบ่งโรงเรียนมัธยมกลุ่มชาติพันธุ์รูปแบบโรงเรียนประจำหรือ โรงเรียนกึ่งนอน ในระดับอำเภอขึ้นอยู่กับมติของคณะกรรมการประชาชนอำเภอ ตามเป้าหมายของ หน่วยการศึกษา และต้องได้รับการอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการและฝึกอบรมด้วยเช่นกัน (Luat Viet Nam, 2018)

4. กิจกรรมหลักต่างๆ ของโรงเรียนมัธยมกลุ่มชาติพันธุ์ที่เป็นโรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอน

1. กิจกรรมทุกกิจกรรมของโรงเรียนมัธยมกลุ่มชาติพันธุ์ที่เป็นโรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอน จะต้องอยู่ภายใต้วัตถุประสงค์ที่จะให้นักเรียนมีจิตสำนึกในการรักษาวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ตนเอง เคารพและรักษาสืบต่อกัน ในกลุ่มชาติพันธุ์ของตน รวมไปถึงความรู้ในการสร้างและการดูแลปกป้องประเทศ หลังจากจบการศึกษาไปนักเรียนสามารถดูแลจัดการ เป็นผู้บริหารกิจกรรมต่างๆ ในท้องถิ่นได้

2. รายละเอียดที่สำคัญในการสอน คือ ตำราเรียนของโรงเรียนมัธยม ซึ่งควรมีการเพิ่มเติมความรู้เกี่ยวกับเรื่องในพื้นที่และเกี่ยวกับคนกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆในเวียดนาม กิจกรรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมกลุ่มชาติพันธุ์ จะต้องพัฒนาในเรื่องรายละเอียดรวมถึงวิธีการให้เหมาะสมกับสถานการณ์ โรงเรียนมัธยมกลุ่มชาติพันธุ์ที่เป็นโรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอน ได้รับอนุญาตให้ใช้เวลาส่วนหนึ่งนอกเวลาเรียนเพื่อดูแลนักเรียนที่เรียนอ่อนให้มีความรู้มากขึ้นและมีการให้คำตอบแทนพิเศษสำหรับนักเรียนที่เรียนเก่ง

3. การสอนในโรงเรียนมัธยมต้องสอนวิชาที่เข้ากับความต้องการในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่นั้นๆ เช่น วิชาชีพครู วิชาเกี่ยวกับการแพทย์ การคมนาคม การบริหารจัดการทางด้านสังคม ฯลฯ

4. กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน นอกชั้นเรียน คือการไปดูงาน ไปทัศนศึกษาท่องเที่ยว การจัดงานตามเทศกาลต่างๆ

5. ภาระงานในโรงเรียน คือ การสอนนักเรียนให้ถูกตามหลักการ ถูกระบบตามที่มีอยู่

6. โรงเรียนมัธยมกลุ่มชาติพันธุ์ที่เป็นโรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอนต้องดูแลนักเรียนประจำเหล่านั้น ให้มีความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกในการดูแลรักษาสืบต่อกันที่เป็นของส่วนรวมในโรงเรียน และรักษาความสะอาดห้องกินข้าว ห้องเรียน ที่พักอาศัย ห้องน้ำ และ ถนนในโรงเรียน รวมไปถึงการดูแลต้นไม้และสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

7. ทางโรงเรียนควรมีส่วนร่วมกับกิจกรรมทางสังคมต่างๆ ในพื้นที่นั้น เพื่อเป็นการกระตุ้นการศึกษา (Luat Viet Nam, 2018)

5. นักเรียน อาจารย์ และเจ้าหน้าที่

1. นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่สูง พื้นที่ห่างไกล ชายแดน หรือตามเกาะนั้น จะต้องมีความรู้ที่เพียงพอในการเข้ารับการศึกษา มีสุขภาพแข็งแรง และอายุอยู่ในช่วงที่ควรเข้ารับการศึกษาในระดับมัธยมซึ่งตรงกับวัตถุประสงค์ของแผนการรับนักศึกษาทุกปี

1) ลำดับแรกในการเลือกรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในการเข้าเรียนในโรงเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ที่เป็นโรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอน คือ จะต้องเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ที่ประสบปัญหาการพัฒนาทางการศึกษา หรือพื้นที่นั้นมีความต้องการเจ้าหน้าที่ที่เป็นคนกลุ่มชาติพันธุ์

2) นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ด้านล่าง ไม่ใช่เขตพื้นที่ห่างไกล ก็สามารถเข้าเรียนในโรงเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ได้แต่จะต้องสอบเข้า

3) นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์กัญญาห์ สามารถเข้าเรียนในโรงเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ที่เป็นโรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอนได้ โดยครอบครัวของนักเรียนจะต้องอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ที่ประสบปัญหาการพัฒนาทางการศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี และนักเรียนต้องมีมาตรฐานเพียงพอในการเข้ารับการศึกษา นักเรียนชาติพันธุ์กัญญาห์ที่ได้รับเข้าศึกษาจะมีสัดส่วนเพียง 5% จากจำนวนนักเรียนของทั้งโรงเรียน ซึ่งแต่ละโรงเรียนจะต้องได้รับมติจากคณะกรรมการประชาชนระดับจังหวัด ในกรณีที่โรงเรียนระดับจังหวัด หรือมติจากคณะกรรมการประชาชนระดับอำเภอ ในกรณีที่โรงเรียนระดับอำเภอ

2. หน่วยบริการการศึกษาเป็นผู้สร้างเป้าหมาย และแผนการในการรับนักศึกษาเข้าเรียน ส่วนคณะกรรมการประชาชนประจำจังหวัดเป็นผู้อนุมัติเป้าหมายและแผนการให้กับโรงเรียนมัธยมกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ที่อยู่ในจังหวัด กระทรวงศึกษาธิการและฝึกอบรมเป็นผู้บัญญัติเป้าหมายและแผนการรับนักศึกษาสำหรับโรงเรียนมัธยมกลุ่มชาติพันธุ์ที่อยู่ในส่วนกลาง

ขึ้นอยู่กับรายละเอียดของแต่ละสถานการณ์ในแต่ละพื้นที่ สำนักงานบริหารจัดการโรงเรียนมีอำนาจในเรื่องการตรวจสอบและการเลือกรับนักเรียนเข้าศึกษาในโรงเรียนมัธยมกลุ่มชาติพันธุ์ซึ่งต้องตรงตามวัตถุประสงค์และแผนการที่ทางโรงเรียนได้รับทุกปี

3. บรรดานักเรียนที่ได้เข้ารับการศึกษาก็ได้รับการแนะนำ การอบรมและตรวจสอบระดับความรู้ เพื่อเข้าเรียนในชั้นเรียนที่เหมาะสม ในกรณีที่นักเรียนเรียนอ่อนทางโรงเรียนจะต้องมีแผนในการช่วยเหลือเพื่อรับรองคุณภาพ หลังจากจบการศึกษาจะได้รับการอบรมต่อซึ่งจะต้องเป็นไปตามความต้องการของในพื้นที่ ส่วนนักเรียนที่ไม่สามารถสอบผ่านเลื่อนชั้นเรียนได้ หรือสอบจบการศึกษาไม่ได้ จะได้เรียนซ้ำชั้นอีก 1 ปี ถ้าหลังจากนั้นยังไม่สามารถสอบผ่านได้ก็จะต้องย้ายไปเรียนในโรงเรียนอบรมวิชาชีพ หรือได้รับการอบรมวิชาชีพระยะสั้นเพื่อกลับไปดูแลในพื้นที่ของตน

4. ถ้านักเรียนย้ายโรงเรียนซึ่งเป็นโรงเรียนในระบบโรงเรียนกลุ่มชาติพันธุ์เหมือนกันในจังหวัด ให้หน่วยบริการการศึกษาเป็นผู้ที่มีอำนาจอนุมัติ แต่ถ้าย้ายไปเรียนที่โรงเรียนต่างจังหวัดจะต้องมีข้อตกลงระหว่างหน่วยบริการการศึกษาของทั้งสองจังหวัด

5. นอกจากหน้าที่ที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น นักเรียนโรงเรียนมัธยมกลุ่มชาติพันธุ์จะต้องปฏิบัติตามข้อบัญญัติของโรงเรียน ในเรื่องกิจกรรมและการเรียนในวิชาต่างๆ และนักเรียนจะต้องปฏิบัติตัวดีเพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อนักเรียนคนอื่นที่เรียนในโรงเรียนเดียวกัน

6. นักเรียนในโรงเรียนกลุ่มชาติพันธุ์รูปแบบโรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอน ได้รับโอกาสที่ดีจากรัฐบาลในการเรียนในโรงเรียนตามเอกสารปัจจุบันของรัฐบาลและท้องถิ่น

7. นอกจากข้อบัญญัติที่ได้กล่าวเกี่ยวกับอาจารย์โรงเรียนมัธยมกลุ่มชาติพันธุ์ อาจารย์ในโรงเรียนกลุ่มชาติพันธุ์จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในสถานการณ์ของพื้นที่กลุ่มชาติพันธุ์ที่ตนได้อาศัยอยู่ และรักใคร่เอ็นดูนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ มีการเยี่ยมเยียนนักเรียนนอกเวลาเรียน ดูแลนักเรียนที่เรียนอ่อน แนะนำวิธีการเรียนด้วยตนเอง

นอกจากสิทธิประโยชน์ที่ได้รับเพิ่มเติมสำหรับอาจารย์ในเขตพื้นที่สูง ในเขตภูเขา อาจารย์ที่โรงเรียนมัธยมกลุ่มชาติพันธุ์ที่เป็นโรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอน ก็ยังได้อยู่ในระบบที่มั่นคงสำหรับอาจารย์โรงเรียนมัธยมกลุ่มชาติพันธุ์จากรัฐบาล อาจารย์อาจได้รับมอบหมายงานจากผู้อำนวยการโรงเรียนในการจัดกิจกรรม หรือแนะนำนักเรียนจัดกิจกรรมนอกชั้นเรียน

8. ในโรงเรียนมัธยมกลุ่มชาติพันธุ์รูปแบบโรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอน ก็จะมีเจ้าหน้าที่ พนักงานที่คอยดูแลความเป็นอยู่ซึ่งได้รับเงินตอบแทนพิเศษในสาขาวิชาชีพ แต่เนื่องจากว่ามีปัญหาเกี่ยวกับกำลังคนในระบบการศึกษาในโรงเรียน เพราะฉะนั้นเจ้าหน้าที่พนักงานอาจได้รับมอบหมายงานจากผู้อำนวยการโรงเรียนให้ทำงานบริหารจัดการการศึกษาให้กับนักเรียนเหมือนกับอาจารย์

9. ตามรายละเอียดเกี่ยวกับเงื่อนไขของแต่ละพื้นที่ คณะกรรมการประชาชนระดับจังหวัด อาจจะมีข้อบัญญัติที่นอกเหนือจากข้อบัญญัติรวม (กลาง) ของรัฐบาลเกี่ยวกับการให้และสิทธิพิเศษสำหรับเจ้าหน้าที่ อาจารย์ พนักงานในโรงเรียนมัธยมกลุ่มชาติพันธุ์ที่เป็นโรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอน (Luat Viet Nam, 2018)

6. การบริหารจัดการโรงเรียนมัธยมกลุ่มชาติพันธุ์

1. นอกจากข้อบัญญัติรวม (กลาง) สำหรับผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยม ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการของโรงเรียนกลุ่มชาติพันธุ์รูปแบบโรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอนจะต้องรู้เกี่ยวกับคนกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศอย่างชัดเจน และจะต้องรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิต ความเชื่อ ประเพณีของคนกลุ่มชาติพันธุ์ นอกจากนี้สิทธิประโยชน์ต่างๆที่ได้รับเหมือนกับอาจารย์ทั่วไป ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมกลุ่มชาติพันธุ์ยังได้รับมอบหมายหน้าที่เกี่ยวกับระบบงานตามข้อบัญญัติกระทรวงศึกษาธิการและฝึกอบรม

2. นอกจากข้อบัญญัติของโรงเรียนมัธยม โรงเรียนมัธยมกลุ่มชาติพันธุ์ที่เป็นโรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอนจะต้องเพิ่มในส่วนการจัดการดูแลนักเรียน

3. หน่วยงานต่างๆที่อยู่ภายใต้กระทรวงศึกษาธิการและฝึกอบรมมีหน้าที่ในการบริหารจัดการแนะนำในเขตพื้นที่นั้น และชี้แนะเป้าหมายให้กับโรงเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ที่เป็นโรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอน เพื่อให้ดำเนินแผนการอบรม

4. สถาบันวิทยาศาสตร์การศึกษามีหน้าที่วิจัยในรายละเอียด และระบบการศึกษาของโรงเรียนมัธยมกลุ่มชาติพันธุ์ให้สอดคล้องกับคุณสมบัติของแต่ละโรงเรียน

5. หน่วยบริการจัดการเจ้าหน้าที่การศึกษามีหน้าที่ในการสร้างแผนงานเกี่ยวกับเงินค่าตอบแทนพิเศษของคณะเจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่บริการจัดการในโรงเรียนมัธยมกลุ่มชาติพันธุ์ที่เป็นโรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอน (Luat Viet Nam, 2018)

7. ประเด็นในการปฏิบัติ

1. ข้อบัญญัตินี้นำไปประยุกต์ใช้กับโรงเรียนมัธยมกลุ่มชาติพันธุ์ที่เป็นโรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอนทุกโรงเรียน คณะกรรมการประชาชนประจำจังหวัด และนคร หน่วยบริการการศึกษา โรงเรียนมัธยมกลุ่มชาติพันธุ์ที่เป็นโรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอน มีภาระหน้าที่ตามมตินี้

ในด้านงบประมาณและความช่วยเหลือด้านการเงินแก่นักเรียนที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย รัฐบาลได้ดำเนินการตามมติ 1121/1997/QĐ-TTg ลงวันที่ 12 เดือน ธันวาคม ค.ศ. 1997 ของ

นายกรัฐมนตรีเกี่ยวกับ “ทุนการศึกษาและเงินเพิ่มพิเศษแก่นักเรียน นักศึกษาตามโรงเรียนฝึกอบรมที่เป็นโรงเรียนเปิด” และตามพระราชกฤษฎีกา หมายเลข 28/CP ลงวันที่ 29 เดือน เมษายน ค.ศ. 1995 ของรัฐบาลเกี่ยวกับงาน “แนะนำการดำเนินการในประเด็นเรื่องสิทธิพิเศษของคนที่ทำกรปฏิบัติ ทหารผ่านศึกและครอบครัว คนที่สู้รบในสงคราม คนที่ช่วยเหลือในการปฏิบัติ” และตามหนังสือจากกระทรวงหมายเลข 30/TT-LB ลงวันที่ 28 เดือน สิงหาคม ค.ศ. 1974 ของกระทรวงการศึกษาและกระทรวงการคลัง “แนะนำการปฏิบัติการเกี่ยวกับระบบการใช้จ่ายในการศึกษาบนเขตภูเขา”

กระทรวงการคลังร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการและฝึกอบรม แนะนำระบบการเงินให้กับโรงเรียนกลุ่มชาติพันธุ์รูปแบบโรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอน และโรงเรียนเตรียมเข้าเรียนในมหาวิทยาลัย ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. เป้าหมาย

เป้าหมายที่ได้บัญญัติไว้ คือ นักเรียนที่เข้ารับการการศึกษาในโรงเรียนมัธยมกลุ่มชาติพันธุ์ที่เป็นโรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอน ในส่วนกลางระดับจังหวัดหรือระดับอำเภอ นักเรียนจะต้องได้มาตรฐาน

2. ระบบเกี่ยวกับนักเรียน

นักเรียนที่กำลังเรียนในโรงเรียนดังกล่าวข้างต้น อยู่ในระบบพิเศษดังนี้

1. ค่าเล่าเรียน นักเรียนที่ไม่ต้องจ่ายค่าเล่าเรียน และค่าเรียกเก็บในการเข้าเรียน

2. ทุนการศึกษา นักเรียนตามกลุ่มเป้าหมายที่กำลังเรียนอยู่ในโรงเรียนมัธยมกลุ่มชาติพันธุ์ที่เป็นโรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอนจะได้รับเงินทุน 120,000 ด่ง ต่อเดือน และได้รับทั้ง 12 เดือนใน 1 ปี ตามมติหมายเลขที่ 1121/1997/QD-TT ลงวันที่ 23 เดือน ธันวาคม ค.ศ. 1997 ของนายกรัฐมนตรี “เกี่ยวกับเงินทุนและความช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาในโรงเรียน”

ในกรณีที่นักเรียนสอบไม่ผ่านต้องซ้ำชั้น ปีที่เรียนซ้ำชั้นจะได้ทุนเพียงครั้งเดียว ถ้าปีที่สามยังสอบไม่ผ่านจะถูกส่งกลับพื้นที่ นักเรียนทุกคนสามารถเรียนซ้ำชั้นได้เพียงครั้งเดียวในแต่ละระดับชั้นการศึกษา

นักเรียนของโรงเรียนมัธยมกลุ่มชาติพันธุ์ ที่เรียนระดับเตรียมเข้ามหาวิทยาลัยยังคงได้รับเงินทุน แต่นักเรียนกลุ่มเป้าหมายก็ต้องช่วยเหลือสังคม ช่วยเหลือตามประเด็นที่ 66 ในมติหมายเลข 28/CP ลงวันที่ 29 เดือน เมษายน ค.ศ. 1995 ของรัฐบาล

3. การให้รางวัล

ถ้านักเรียนมีผลการเรียนที่ดี หรือตั้งแต่ดีขึ้น (ในปีการศึกษา ก่อน) จะได้รับรางวัลจากทางโรงเรียน โดยจะมอบให้หนึ่งครั้งในแต่ละปี ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. 120,000 ด่ง สำหรับนักเรียนที่มีผลการเรียนดี
2. 180,000 ด่ง สำหรับนักเรียนที่มีผลการเรียนดีมาก (เรียนเก่ง)
3. 240,000 ด่ง สำหรับนักเรียนที่มีผลการเรียนที่โดดเด่น

4. สิ่งของที่ได้รับ

นักเรียนที่เข้าเรียนในโรงเรียนถ้ามีปัญหาทางการเงิน (ซึ่งต้องได้รับคำยืนยันจากพื้นที่) จะได้รับเงินช่วยเหลือเพื่อซื้อของใช้ส่วนตัว ดังนี้

ผ่านวามส่วนตัว

มั่งส่วนตัว

เสื้อกันหนาว

เสื้อส่วนตัว

เสื้อกันฝน

กางเกงและเสื้อแขนยาว (ชุดเครื่องแบบ)

เงินช่วยเหลือจะจ่ายเพียง 1 ครั้งตลอดการศึกษาโดยไม่เกิน 360,000 ดอลลาร์ต่อนักเรียน 1 คน

5. ค่ารถ

นักเรียนจะได้ค่ารถไปกลับเพื่อเยี่ยมครอบครัวในช่วงเทศกาลหรือช่วงปิดเทอมฤดูร้อน ปีละ

1 ครั้ง

6. ความช่วยเหลือทางด้านอุปกรณ์การเรียน

ทุกปีนักเรียนจะได้รับความช่วยเหลือค่าอุปกรณ์การศึกษา ขึ้นอยู่กับรายละเอียดของสถานการณ์ในแต่ละโรงเรียนว่าสามารถให้เป็นสิ่งของ (อุปกรณ์การศึกษา) หรือเป็นเงินสำหรับนักเรียนในแต่ละปีการศึกษา ความช่วยเหลือตามมติดังนี้

ประถมศึกษา 30,000 ดอลลาร์/นักเรียน 1 คน/ปีการศึกษา

มัธยมศึกษาตอนต้น 40,000 ดอลลาร์/นักเรียน 1 คน/ปีการศึกษา

มัธยมศึกษาและผู้ที่พักอาศัยการสอบเข้าเรียนมหาวิทยาลัย 50,000 ดอลลาร์/นักเรียน 1 คน / ปีการศึกษา ส่วนอุปกรณ์การเรียน จำนวนที่ได้รับแบ่งตามระดับการศึกษาซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. กระดาษขาวที่มีตารางหรือสมุดที่มีปก
2. กระเป๋านักเรียน
3. ปากกาลูกกลิ้ง
4. ดินสอดำ
5. ดินสอสี
6. ยางลบ
7. วงเวียน ไม้บรรทัดสามเหลี่ยม ไขว้ด้าม ไม้บรรทัด
8. มีดหรือกรรไกร
9. กาว
10. กระดาษสี
11. กระดาษแข็งเพื่อทำปกสมุด
12. ไม้บรรทัด

7. ตำราเรียน: โรงเรียนสร้างตู้ที่เก็บรวบรวมตำราเรียนโดยให้นักเรียนแต่ละคนยืมตำราได้ 1 ชุดในแต่ละชั้นเรียน โรงเรียนมีหน้าที่ในการจัดระบบการยืมที่ดีเพื่อให้ใช้ตำรานั้นได้นาน ทุกปีทางโรงเรียนจะได้ซื้อตำราใหม่จำนวนร้อยละ 10 ของจำนวนหนังสือในตู้หนังสือของโรงเรียน

8. วันปีใหม่ (Tet Nguyen Dan) และวันปีใหม่ของกลุ่มชาติพันธุ์ ทางโรงเรียนจะจัดงานเพียง 2 ครั้งใน 1 ปี ให้นักเรียนที่ไม่ได้กลับบ้านในช่วงเทศกาลปีใหม่ และวันปีใหม่ของคนกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งคิดเป็นเงิน 10,000 ดอลลาร์/นักเรียนที่ไม่ได้กลับบ้าน

9. ค่าใช้จ่ายในกิจกรรมร่วมกันของนักเรียน

ในแต่ละชั้นเรียนจะได้รับหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น 1 ฉบับ หนังสือพิมพ์ Thanh thien nien หรือหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับการศึกษา หรือ นิตยสารที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มชาติพันธุ์

กิจกรรมต่างๆ ของนักเรียนไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมทางด้านวัฒนธรรม กิจกรรมทางด้านงานเขียน การประพันธ์ และวรรณคดี การออกกำลังกาย ฯลฯ ค่าใช้จ่าย จะคิด 5% จากเงินทุนของนักเรียน

10. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสุขภาพ

ซื้อบัตรประกันสุขภาพและตรวจสุขภาพให้นักเรียนทุกปี

ซื้อประกันทางการแพทย์ และซื้อยาพื้นฐานประจำไว้ที่ตู้ยาในโรงเรียนสำหรับนักเรียน

11. ค่ารับเข้าและสอบจบ

การรับเข้าและการสอบ การเลื่อนชั้นเรียนการจบการศึกษา และการย้ายโรงเรียน... ฯลฯ

ทำเอกสารรับเข้า สอบได้และจบการศึกษาตามข้อกำหนดในปัจจุบัน

ทำบัตรนักเรียนและป้ายชื่อส่วนตัวสำหรับนักเรียน

12. ค่าไฟ ค่าน้ำ และค่าค่าบริการในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของนักเรียน: ทางโรงเรียนได้ตั้งงบประมาณเกี่ยวกับค่าไฟ ค่าน้ำของนักเรียนซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ไฟฟ้า คิดเฉลี่ย 25KW/เดือน/นักเรียน 1 คน โดยค่าไฟคิดตามในแต่ละพื้นที่

น้ำ คิดเฉลี่ย 4 ลูกบาศก์เมตร/เดือน/นักเรียน 1 คน โดยค่าน้ำคิดตามในแต่ละพื้นที่

ในสถานที่ที่ยังไม่มีไฟฟ้า และน้ำใช้ ทางโรงเรียนจะซื้อตะเกียงน้ำมัน และใช้เครื่องสูบน้ำโดยไม่คิดเงินค่าไฟ และน้ำ

13. ห้องอาหาร: ทุกปีทางโรงเรียนจะได้เงินซื้อของ และซ่อมแซมห้องอาหารในจำนวน 15,000 ดอลลาร์ / นักเรียน / ปี

14. ข้อบัญญัติอื่นๆ

นักเรียนที่ไม่สามารถเรียนต่อได้ อันเนื่องมาจากเรียนไม่จบ หรือตามกฎหมายของโรงเรียนให้เลิกเรียน เรียนต่อไม่ได้เพราะไม่สบายเป็นระยะเวลานาน ตามมติกระทรวงศึกษาธิการและฝึกอบรมนักเรียนเหล่านี้จะไม่ได้รับความช่วยเหลือต่อ

โรงเรียนที่ถูกกระจัด ในช่วงเวลานั้นจะไม่ได้รับทุน

นักเรียนที่พักการเรียนเพื่อไปรักษาโรคยังคงได้รับเงินทุน แต่ถ้าหลังจากสามเดือนจำเป็นต้องส่งนักเรียนกลับบ้านโดยได้รับค่ารถพร้อมทั้งผู้ดูแลตลอดทางกลับบ้าน

3. งานบริหารจัดการการเงิน

1. งานการตั้งงบประมาณ

โรงเรียนมัธยมกลุ่มชาติพันธุ์รูปแบบโรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอนในระดับอำเภอ จังหวัด และส่วนกลาง ทุกโรงเรียนรวมถึงชั้นเรียนเตรียมเข้ามหาวิทยาลัยจะต้องตั้งงบประมาณทุกปี ตามหมายเลข 103/1998/TT-BCT ลงวันที่ 18 เดือน กรกฎาคม ค.ศ. 1998 ของกระทรวงการคลัง

2. งานบัญชี

โรงเรียนมัธยมกลุ่มชาติพันธุ์รูปแบบโรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอน และชั้นเรียนเตรียมเข้ามหาวิทยาลัย ตามมติหมายเลข 87/CP ลงวันที่ 19 เดือน ธันวาคม ค.ศ. 1996 ของรัฐบาลและงบประมาณของประเทศตามมติหมายเลข 999/TC/QD/CDKT ลงวันที่ 2 เดือน พฤศจิกายน ค.ศ. 1996 ของกระทรวงการคลัง

3. งานตรวจสอบ ดูแลการเงิน

โรงเรียนทุกโรงเรียนจะต้องมีระบบการเงิน และมักจะได้รับการตรวจสอบบัญชีและการเงินในโรงเรียน

สำนักงานจัดการการศึกษาของโรงเรียน จะต้องร่วมกับสำนักงานการเงินเพื่อตรวจสอบและอนุมัติบัญชีของโรงเรียนตามข้อบัญญัติ

4. การปฏิบัติ

1. ค่าใช้จ่ายสำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ที่อยู่ในโรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอน นักเรียนที่เตรียมเข้ามหาวิทยาลัยอยู่ในงบประมาณของกระทรวงศึกษาธิการและฝึกอบรม ในแต่ละปี

2. ประกาศจากกระทรวงนี้มีผลใช้ตั้งแต่วันที่ 1 เดือน กันยายน ค.ศ. 1998 และประกาศจากกระทรวงหมายเลข 30 TT/-LB ลงวันที่ 28 เดือน กันยายน ค.ศ. 1974 ของกระทรวงศึกษาธิการและฝึกอบรมร่วมกับกระทรวงการคลัง ระบบการให้ทุนการศึกษาของนักเรียนในโรงเรียนกลุ่ม ชาติพันธุ์รูปแบบโรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอน และนักเรียนในโรงเรียนสำหรับนักเรียนที่เตรียมเข้ามหาวิทยาลัย ตามมติหมายเลข 1121/1997/QĐ-TTg ลงวันที่ 23 เดือน ธันวาคม ค.ศ. 1997 ของนายกรัฐมนตรีและได้เริ่มปฏิบัติตั้งแต่วันที่ 1 เดือน มกราคม ค.ศ. 1998 (Luat Viet Nam, 2018)

นอกจากนี้ โรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอนสำหรับกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยมากกว่า 35 แห่ง ที่มีจำนวนนักเรียนคงที่ในรอบห้าปี จะได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลเพิ่มขึ้นในการสร้างหอพัก ครุฑ ห้องน้ำ และระบบน้ำสะอาด รวมทั้ง พ่อครัว ยามรักษาความปลอดภัยอย่างละหนึ่งคน เจ้าหน้าที่บริหารสองคนและเจ้าหน้าที่ด้านสุขภาพหนึ่งคนแม้ว่ารัฐบาลจะไม่ได้เพิ่มงบประมาณให้ แต่ในหลายจังหวัดก็มีงบประมาณช่วยเหลืออยู่แล้ว เช่น จังหวัดดักล็กมีการจัดหาหนังสือเรียนฟรีและทุนการศึกษาบางส่วนให้แก่เด็กนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย ส่วนจังหวัดท่าซางและกว๋างนาม โรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอนหรือโรงเรียนกึ่งนอนแต่ละโรงเรียน นักเรียนจะได้รับเงินช่วยเหลือเดือนละหนึ่งแสนเวียดนามด่ง เด็กนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ม้งในจังหวัดเยินบาย จะได้รับข้าวเดือนละ 15 กิโลกรัมต่อคน เป็นต้น แต่ท้องถิ่นเสนอให้รัฐบาลช่วยเหลือเพิ่มขึ้น เป็นเดือนละ 540,000 เวียดนามด่ง เพิ่มขึ้นร้อยละสี่สิบ ปัจจุบันมีนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยทั่วประเทศจำนวน 147,000 คน ใน 1,724 โรงเรียน ของ 23 จังหวัด ในจำนวนนี้มีนักเรียนประถมศึกษาจำนวน 51,000 คนมัธยมต้น จำนวน 79,700 คน และมีมัธยมปลายจำนวน 18,700 คน (Ethnic boarding schools to get more State support, 2009)

รัฐบาลสร้างโรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอนสำหรับกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย จำนวนสี่โรงเรียนในจังหวัดเชินลา ลายเจิว บักกานและเตียนเบียนฝู ที่มีจำนวนนักเรียนออกกลางคันมากที่สุด โรงเรียนแต่ละแห่งใช้งบประมาณราว 300 ล้านเวียดนามด่ง หรือ 18,750 เหรียญดอลลาร์สหรัฐ ด้วยเงินที่ได้จากการบริจาคของสมาคมส่งเสริมการศึกษาเวียดนาม (Boarding schools open in mountain provinces, 2008) และการที่ประเทศมุ่งพัฒนาไปในด้านเศรษฐกิจ เน้นด้านเทคโนโลยี ทำให้รัฐบาลมีนโยบายสร้างโรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอนสำหรับกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย ในระดับอาชีวศึกษา โดยเริ่มก่อสร้างที่จังหวัดอานยาง ในปี 2009 ด้วยงบประมาณจากรัฐบาล และท้องถิ่น 82,000 ล้านเวียดนามด่ง เริ่มเปิดสอนในปี 2011 โดยรับนักศึกษาปีละประมาณ

หนึ่งพันคน เข้าศึกษาในสาขาวิศวกรรมศาสตร์ งานเชื่อมโลหะและไฟฟ้า (First boarding school for ethnic students built in Mekong Delta, 2009)

การศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา รัฐได้จัดระบบใหม่ที่ส่งเสริมให้นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยเข้าเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา โดยรัฐบาลมีมติตาม Instruction No. 65 ในปี 1989 จัดตั้งมหาวิทยาลัยวัฒนธรรมในกรุงฮานอย สังกัดกรมวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย กระทรวงวัฒนธรรมและข่าวสาร มหาวิทยาลัยดังกล่าวรับนักศึกษาที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยเข้าเรียนตั้งแต่ปี 1995 รัฐบาลคัดเลือกผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวนไม่มากนัก ให้ทุนการศึกษาจากองค์กรรัฐในระดับจังหวัดที่นักศึกษาอาศัยอยู่ และส่งเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยโดยไม่ต้องสอบแข่งขันเข้ามหาวิทยาลัย เมื่อสำเร็จการศึกษา บัณฑิตเหล่านี้ต้องกลับไปทำงานกับหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงวัฒนธรรมและข่าวสารในท้องถิ่นเดิมของตนเอง นอกจากนี้ ยังมีโรงเรียนสำหรับเตรียมความพร้อมก่อนเข้ามหาวิทยาลัยแก่นักเรียนมัธยมปลายที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย คือ มีบิดาหรือมารดา คนใดคนหนึ่งเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย โดยพิจารณาจากผลคะแนนในการสอบเข้ามหาวิทยาลัยที่กระทรวงศึกษาธิการและฝึกอบรมจัดสอบ แม้คะแนนจะไม่ถึงเกณฑ์เข้าเรียนในมหาวิทยาลัย และคัดเลือกให้เข้าเรียนในโรงเรียนเตรียมความพร้อมดังกล่าวตั้งแต่มิถุนายนเป็นเวลาหนึ่งปี โรงเรียนมีอุปกรณ์การเรียนและทุนการศึกษาให้ โรงเรียนดังกล่าวมีมาตั้งแต่ปี 1975 ซึ่งเป็นระบบพิเศษที่รัฐจัดให้กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยโดยเฉพาะเพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย (Nguyen Thi My Trang and Lai Thi Thu Ha, 2005: 27-30)

6.1.3 ค่าเล่าเรียนและผลที่มีต่อนักเรียนชนกลุ่มน้อย

ตั้งแต่ปีพ. ศ. 2534 นโยบายของการศึกษาระดับประถมศึกษาถ้วนหน้ามีวัตถุประสงค์เพื่อนำมาใช้ในการศึกษาระดับประถมศึกษาภาคบังคับในประเทศเวียดนาม เด็กไม่ต้องเสียเงินค่าเล่าเรียนในระดับนี้ อย่างไรก็ตามมีปัญหาในการบรรลุเป้าหมายนี้สำหรับเด็กที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ชนกลุ่มน้อย โครงการที่ใหญ่ที่สุด คือการศึกษาประถมศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาส ดำเนินการโดยกระทรวงการต่างประเทศระหว่างปี พ. ศ. 2546 ถึง พ.ศ. 2552 โดยมุ่งเป้าไปที่นักเรียน 1.4 ล้านคนในโรงเรียน 4,200 แห่งและโรงเรียนผ่านดาวเทียม 15,000 แห่งในหมู่บ้าน 70% เป็นเด็กที่ด้อยโอกาสด้านการศึกษาในพื้นที่ที่เป็นชนกลุ่มน้อยและเป็นภูเขา สิ่งที่กำหนดให้กับชนกลุ่มน้อยในโครงการคือการจัดหาโรงเรียนเตรียมอนุบาล หลักสูตรสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ในท้องถิ่น

จัดหาครูภาษาเวียดนามและเพิ่มจำนวนของผู้ช่วยและครูสำหรับการเรียนการสอนในท้องถิ่น นอกจากนี้โครงการนี้ได้จัดตั้งมาตรฐานคุณภาพสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่ได้รับอนุมัติในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายทั่วประเทศขึ้นอยู่กับหลักเกณฑ์ทั่วไป แนะนำนโยบายในการลดและยกเว้นค่าเล่าเรียนและอื่น ๆ ระบบช่วยเหลือค่าเล่าเรียนในการศึกษาของรัฐ นอกเหนือจากการสนับสนุนการยกเว้นค่าธรรมเนียมสำหรับนักเรียนที่มาจากภาค 3 และครัวเรือนที่หิวโหย และโรงเรียนลดค่าเล่าเรียนสำหรับนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่ยากจนจังหวัดต่างๆ ลง ร้อยละ 50 อาจมีนโยบายพิเศษสำหรับบางกลุ่มชาติพันธุ์ ในบางจังหวัดในพื้นที่ที่เป็นชนกลุ่มน้อยและเป็นภูเขาที่เทศบาลแบ่งออกเป็น 3 ระดับตามระดับการพัฒนา ผลงานของโรงเรียนทุกระดับมีระดับตามระดับ

การพัฒนาของคอมมูนขึ้นอยู่กับข้อจำกัด ส่วนด้านงบประมาณนักเรียนจากภาค 3 จะได้รับความสำคัญเป็นพิเศษ มีการให้ยืมหนังสือและรับสมุดฟรี

การศึกษาด้านภาษาชนกลุ่มน้อย กฎหมายว่าด้วยการทำให้เป็นสากลของการศึกษา ประถมศึกษาในปี พ.ศ. 2534 สนับสนุนให้โรงเรียนต่างๆ ใช้ภาษาชนกลุ่มน้อยพร้อมกับภาษาเวียดนามในชั้นเรียนของโรงเรียนประถมพื้นที่ชนกลุ่มน้อย เป้าหมายคือเพื่ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้โดยใช้ภาษาท้องถิ่น ซึ่งช่วยให้เด็กกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยสามารถเข้าถึงความรู้ได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพนอกจากนี้ยังช่วยรักษาภาษาท้องถิ่นซึ่งเป็นสันทัตถ์ทางวัฒนธรรมของชาติ

อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติ ตำราที่เขียนเป็นภาษาชนกลุ่มน้อย 8 กลุ่ม ส่วนใหญ่เป็นบทเรียนภาษาเพิ่มเติมมากกว่าหลักสูตรอย่างเป็นทางการ (Dinh, 2006) การเรียนการสอนภาษาชนกลุ่มน้อยที่มีตัวอักษรละตินควรเริ่มต้นจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในขณะที่ภาษาที่มีตัวอักษรแบบดั้งเดิม เช่น ภาษาจีน เขมร จามและถาย สามารถเริ่มจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 อย่างไรก็ตามเนื่องจากขาดแคลนครูที่สามารถสอนภาษาเหล่านั้นได้ และข้อจำกัดด้านเวลา ในบางพื้นที่มีการสอนการเรียนภาษาจีน ภาษาเขมร เพิ่มเติมในวัด นอกจากนี้ยังมีโรงเรียนเอกชนหลายแห่งที่สอนวิชาภาษาจีนและภาษาเขมร

หนึ่งในข้อจำกัดที่สำคัญในการยอมรับการศึกษาสองภาษาอย่างแท้จริงในเวียดนามคือ ในหลายเขตและบางคอมมูนอาจมีภาษาต่างๆ ที่นักเรียนพูดเจ็ดหรือแปดภาษา จึงต้องใช้ภาษาเวียดนามเป็นบรรทัดฐาน อย่างไรก็ตาม พื้นที่ชนกลุ่มน้อยเด็กเข้าโรงเรียนประถมจะมีความรู้ด้านภาษาเวียดนามน้อยโดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กยากที่จะเรียนรู้ภาษาเวียดนามก่อนที่จะไปโรงเรียนเมื่อพ่อแม่ไม่ได้ใช้ภาษาเวียดนามในชีวิตประจำวัน ด้วยเหตุนี้กระทรวงสาธารณสุขได้ให้การสนับสนุนเด็กที่อายุระหว่าง 5 ถึง 6 ขวบมาตั้งแต่ปี 2533 เข้าร่วมโรงเรียนอนุบาลหนึ่งปี (โดยปกติครึ่งปี) และเปอร์เซ็นต์ของเด็กที่เรียนในโรงเรียนอนุบาลเพิ่มขึ้นจาก 2.2 ล้านคนในปี ค.ศ. 2000/01 เป็น 2.6 ล้านคนในปีการศึกษา 2549/50 ในปี พ.ศ. 2549/50 14.6% ของเด็ก โรงเรียนอนุบาลมาจากชนกลุ่มน้อย สำหรับเด็กชนกลุ่มน้อยที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่เป็นภูเขาโดยไม่ต้องเข้าโรงเรียนอนุบาล มีโครงการสอนภาษาเวียดนามฤดูร้อนเข้มข้น 36 วัน แม้จะมีความพยายามมากมาย ครูและองค์กรพัฒนาเอกชนรายงานว่า เด็กกลุ่มชาติพันธุ์ที่เข้าโรงเรียนประถมยังคงมีปัญหาเกี่ยวกับภาษาเวียดนาม ซึ่งก่อให้เกิดอัตราการออกกลางคันและการซ้ำชั้นที่สูงขึ้น บางองค์กรพัฒนาเอกชน เช่น Oxfam และ Save the Children ได้จัดเตรียมโครงการฝึกอบรมผู้ช่วยสองภาษาในห้องเรียน ชั้นต้นของโรงเรียนประถม ในขณะที่มีการรับสมัครครูจากชนกลุ่มน้อย อย่างไรก็ตามจำนวนของภาษา ครูและผู้ช่วยในชั้นเรียนยังคงจำกัดอยู่

การปรับปรุงสถานศึกษา ประสิทธิภาพการเรียนการสอนลดลงเนื่องจากขาดโรงเรียนและห้องเรียน สิ่งเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อชนกลุ่มน้อย นักเรียนทุกคนในพื้นที่ห่างไกลและพื้นที่ชนบทที่ด้อยโอกาส มีการสร้างห้องเรียนชั่วคราวจากวัสดุในท้องถิ่น ยืมอาคารอื่น เช่น ศาลาประชาคมและคลังสินค้ามาใช้ประโยชน์ รวมทั้งการเรียนแบบสามกะที่เป็นแนวทางแก้ไขในระยะสั้น โครงการ 133 และ 135 สนับสนุนการก่อสร้างโรงเรียนถาวรและห้องเรียนในหลาย ๆ แห่ง ในระยะแรกโครงการ 135 มุ่งเน้นการจัดหาโรงเรียนและห้องเรียนในระดับคอมมูนที่เน้นคอมมูนในเขต 3 มีรายงานว่า มีโรงเรียน 5,228 โรงเรียนสร้างขึ้นภายใต้โครงการ 135 ระหว่างปี 2542-2548 (CEM, 2006b)

นอกเหนือจากอาคารเรียนแล้วคอมมูนท้องถิ่นยังมีส่วนช่วยปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกของโรงเรียนโดยเฉพาะที่โรงเรียนประถมศึกษาได้รับการสนับสนุนจากห้องเรียนดาวเทียมในหมู่บ้านห่างไกลสำหรับเกรด 1 ถึง 3 และการจัดหาบ้านกึ่งกิน-นอนสำหรับโรงเรียนในชั้นที่สูงขึ้น

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 โรงเรียนประจำและทุนการศึกษาสำหรับเด็กที่เป็นชนกลุ่มน้อย โรงเรียนประจำ 285 โรงเรียนประจำถูกสร้างขึ้นสำหรับนักเรียนชนกลุ่มน้อยในระดับอำเภอ จังหวัด และกิ่งโรงเรียนประจำ (ซึ่งนักเรียนพักอยู่ในโรงเรียนช่วงวันเรียนและกลับบ้านที่วันหยุดสุดสัปดาห์) ภาคกลางมีประมาณ 519 คอมมูน เพิ่มจำนวนนักเรียนประมาณ 60,000 คน ในปีพ.ศ. 2546 และ 52,000 คน ในปี พ.ศ. 2547-2548 เข้าเรียนในโรงเรียนประจำกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยและโรงเรียนประจำในระดับคอมมูน (Phan, 2006)

ประเภทของทุนการศึกษาที่นักเรียนในโรงเรียนเหล่านี้ได้รับ มีการแก้ไขหลายครั้งเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคม โดยทั่วไปการสนับสนุนสำหรับนักเรียนชนกลุ่มน้อยที่เข้าเรียนในโรงเรียนประจำรวมทั้งสิ่งของ อาหาร หนังสือและเครื่องเขียน เสื้อผ้าและเครื่องนอน เครื่องใช้ในห้องน้ำ เป็นต้น เด็กอาศัยอยู่และเรียนที่โรงเรียนพร้อมกับค่าเดินทางเป็นรายปี นักเรียนที่เรียนโรงเรียนประจำได้รับค่าจ้างรายเดือนซึ่งครอบคลุมค่าอาหารรายวัน และเงินค่ากระเป๋าคือเงิน 360,000 ด่ง หรือประมาณ 500 บาท ต่อหัวต่อเดือน จำนวนเงินนี้จะถูกจ่ายให้เป็นค่าอาหาร 80% ที่เจ้าหน้าที่ดำเนินการให้

นอกจากนี้ภายใต้ Circular 126/1998 นักเรียนโรงเรียนประจำได้รับยกเว้นค่าเล่าเรียน และค่าธรรมเนียมการสอบ รางวัลประจำปีหากมีคุณสมบัติพอสมควร ของใช้ส่วนตัว เดินทางกลับปีละครั้งเพื่อเยี่ยมครอบครัวของพวกเขา เครื่องเขียน ยืมตำราเรียน ค่าสาธารณูปโภค การดูแลสุขภาพ

ครูที่ทำงานในโรงเรียนประจำได้รับการสนับสนุนการศึกษานอกสถานที่และหลักสูตรการฝึกอบรม การเพิ่มเงินเดือน 70% ของเงินเดือนพื้นฐานและเงินเพิ่มความรับผิดชอบเพิ่มเติมในบางโรงเรียน การเพิ่มประสิทธิภาพเงินเดือนสำหรับครูใหม่ (เฉพาะ 5 ปีแรกเท่านั้น) ทุนสำหรับการย้ายถิ่นฐาน

อย่างไรก็ตามเด็กที่ชนกลุ่มน้อยทั้งหมดไม่สามารถเข้าเรียนในระบบโรงเรียนประจำอย่างเป็นทางการได้ โรงเรียนประจำสำหรับชนกลุ่มน้อยมักตั้งอยู่ที่จังหวัดและอำเภอ และมีเพียงโรงเรียนประจำระดับชั้นประถมศึกษาแห่งเดียวในเมือง สำหรับต่างจังหวัดและโรงเรียนประจำชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตต่าง ๆ เด็กจึงต้องผ่านการสอบเข้าหรือได้รับการเสนอชื่อเข้าเรียนที่โรงเรียนประจำโดยผู้มีอำนาจในท้องถิ่นของพวกเขา ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติของพวกเขาและชาติพันธุ์ ในพื้นที่ด้อยโอกาสส่วนใหญ่นักเรียนอาจได้รับการเสนอชื่อเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนประจำ แต่นักเรียนเหล่านี้มักมีจำนวนน้อยกว่า 5% ของจำนวนนักเรียนในโรงเรียนประจำทั้งหมด

มาตรการที่เป็นที่นิยมในการช่วยเด็กเล็ก ๆ ที่ต้องเดินทางไกลเพื่อเข้าเรียนคือการตั้งบ้านพักกึ่งประจำคอมมูน บ้านพักเหล่านี้จะได้รับการสนับสนุนในระดับท้องถิ่นและนักเรียนจะต้องนำอาหารของตัวเอง ที่นอนและรายการสำคัญอื่น ๆ ติดตัวไปด้วย นักเรียนที่อยู่ห่างจากโรงเรียนไปประมาณ 5 ถึง 7 กิโลเมตรจากโรงเรียน สามารถอยู่ในที่พักเหล่านี้ซึ่งปัจจุบันมีอยู่ 600 แห่ง ในวันเรียน มีการจัดระเบียบเด็กเป็นกลุ่มอายุต่างกันเพื่อช่วยซึ่งกันและกันกับการศึกษาและการทำอาหาร คอมมูนท้องถิ่นยังช่วยสนับสนุนบ้านพักประจำสัปดาห์และครอบครัวของนักเรียน สนับสนุนอาหารและอื่น ๆ (Nguyen Thi Thu Phuong and Baulch, 2007)

อุดมศึกษา ระดับก่อนมหาวิทยาลัยและการเสนอชื่อเข้าเรียน ในระดับโรงเรียนมัธยม นักเรียนชนกลุ่มน้อยได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมโรงเรียน การสนับสนุนด้านการศึกษาพิเศษในโรงเรียนประจำและผลประโยชน์อื่น ๆ หากพวกเขามาจากพื้นที่ที่ยากลำบาก เพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้าถึงระดับอุดมศึกษา นักเรียนชนกลุ่มน้อยจะได้รับความสำคัญในการเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยก่อนวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย ในระดับประเทศมีมหาวิทยาลัยเตรียมอุดมศึกษาหนึ่งปีหนึ่งแห่งสำหรับชนกลุ่มน้อย เพื่อเตรียมนักศึกษาในการเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัย นอกจากนี้ นักเรียนชนกลุ่มน้อยที่ได้รับการเสนอชื่อเข้าเรียนในมหาวิทยาลัย และโรงเรียนวิชาชีพโดยผู้มีอำนาจในท้องถิ่นเสนอรายชื่อบนพื้นฐานของคุณสมบัติเชื้อชาติและถิ่นที่อยู่ของพวกเขา

ก่อนปีค. ศ. 1975 มีวิทยาลัยที่แยกต่างหากสำหรับเจ้าหน้าที่ชนกลุ่มน้อยในระดับเขตหรือระดับสูงกว่า ที่เรียกว่า โรงเรียนเจ้าหน้าที่ชนกลุ่มน้อย (Ethnic Minority Officers School) เรียนที่มหาวิทยาลัยและวิทยาลัย 9 แห่งในการฝึกอบรม เพิ่มเติมสำหรับเจ้าหน้าที่ชนกลุ่มน้อย ในช่วงปี พ. ศ. 2532 ถึง 2538 มีทั้งหมด 26 มหาวิทยาลัยและวิทยาลัยที่มีการแยกชั้นเรียนที่มีวิชาฝึกอบรมสำหรับนักเรียนกลุ่มน้อยก่อนปี 2538 แต่ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2538 นักเรียนชนกลุ่มน้อยอื่นได้ศึกษาหลักสูตรเดียวกันในระดับสูงกับนักเรียนชาวไทย ในบางมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยชนกลุ่มน้อยเรียนในชั้นเดียวกับชาวเวียดนาม แต่ในบางที่ มีการแยกเรียนสำหรับนักเรียนชนกลุ่มน้อยโดยเฉพาะ ตัวอย่างเช่น มหาวิทยาลัย Thai Nguyen Agricultural ดำเนินการมากกว่า 100 ห้องเรียนที่แยกตามกันในแต่ละปีสำหรับกลุ่มชาติพันธุ์ที่ได้รับการเสนอชื่อเข้าเรียน เช่น ผู้เรียนชนกลุ่มน้อยจากชาว Tay, Nung, Thai, Hmong, San Diu, San Chi, Muong, Kho-mu, Cao Lan และ Ta Oi

ก่อนที่จะเข้าศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาชั้นสูง นักเรียนชนกลุ่มน้อยอาจต้องเข้ารับการศึกษาก่อนหนึ่งปีหนึ่งปี มีมหาวิทยาลัยเตรียมไว้ล่วงหน้า 3 แห่ง ชนกลุ่มน้อยในประเทศ: กลุ่มชนกลุ่มน้อยในมหาวิทยาลัยเหวียด จี๋ จังหวัดฝูเถาะ (สำหรับภาคเหนือ) กลุ่มชนกลุ่มน้อยในมหาวิทยาลัย Nha Trang - Khanh Hoa (สำหรับที่ราบสูงภาคกลาง) และมหาวิทยาลัยโนโฮจิมินห์ (สำหรับภาคใต้) Pre-university ดำเนินโครงการหนึ่งปีเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ชนกลุ่มน้อย เพื่อให้สามารถเข้าร่วมชั้นเรียนในระดับวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยได้ตามปกติ ในตอนท้ายของปี pre-university นักเรียนจะต้องสอบเข้ามหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยอีกครั้ง ทางเลือกหนึ่งสำหรับนักเรียนชนกลุ่มน้อยในการเข้าสู่ระบบการศึกษาระดับอุดมศึกษา คือผ่านระบบสรรหา ซึ่งเลือกชนกลุ่มน้อยเข้าเรียนในหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา ผู้เรียนที่มาจากครอบครัวชนกลุ่มน้อยที่มีภูมิลำเนาอยู่ถาวรเกินกว่า 5 ปีในบริเวณที่ยากลำบากหรือชายแดนและผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในช่วง 3 ปีที่ผ่านมาได้เลือกตามนโยบายการสรรหา นักศึกษาสามารถเข้ามหาวิทยาลัยได้ก่อน 1 ปี การเข้าเรียน (หากมีคุณสมบัติ) และถูกส่งไปยังมหาวิทยาลัยวิทยาลัยโดยไม่ต้องสอบ หลังจากสำเร็จการศึกษานักศึกษาภายใต้ระบบการเสนอชื่อคาดว่าจะกลับไปที่บ้านของพวกเขา ไปการทำงานในการบริการสาธารณะเป็นเวลาอย่างน้อยห้าปี (สำหรับผู้ที่จะจบการศึกษามหาวิทยาลัย / วิทยาลัย หรือ 3 ปี สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนวิชาชีพ ด้วยวิธีนี้เจ้าหน้าที่ชนกลุ่มน้อยที่ทำงานในท้องถิ่นและรัฐบาลกลางจะได้รับการฝึกอบรมในระดับที่สูงขึ้น

จำนวนนักเรียนที่เป็นชนกลุ่มน้อยที่ได้รับการเสนอชื่อเข้าศึกษาในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยมีเพิ่มขึ้นจาก 689 คน ในปี 2541 เป็น 1,709 ในปี 2548 อาจเป็นเพราะระบบการสรรหาดูเหมือนว่า กระทรวงศึกษาธิการจะทำงานในลักษณะที่กระจายอำนาจมาก จังหวัดได้รับเชิญให้ไป

เสนอชื่อเข้าเรียนในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งระหว่างเดือนมีนาคมถึงเดือนมิถุนายนของทุกปี (Nguyen Thi Thu Phuong and Baulch, 2007)

การดำเนินนโยบายด้านการศึกษา เอกสารกระทรวงกลาโหมฉบับที่ 54/1998 / TT ใช้เป็นพื้นฐานในการกำหนดยกเว้นค่าเล่าเรียน กลุ่มนักเรียน 11 กลุ่มชาติพันธุ์ที่มีสิทธิได้รับการยกเว้นค่าเล่าเรียนอย่างสมบูรณ์และอีก 3 กลุ่มชาติพันธุ์ที่มีสิทธิได้รับส่วนลด 50% ในค่าธรรมเนียม กลุ่มเหล่านี้ไม่ได้รวมถึงนักเรียนชนกลุ่มน้อยทั้งหมด เด็ก ๆ ที่การลงทะเบียนอย่างถาวรในเขต 3 เด็กจากครัวเรือนยากจนและเด็กที่เข้าเรียนในโรงเรียนประจำหมู่บ้านและโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ได้รับการยกเว้น อย่างไรก็ตามในกรมทรัพยากรการศึกษาและการฝึกอบรมได้ตีความข้อนี้เป็นข้อยกเว้นสำหรับนักเรียนเขมรทั้งหมด ขณะที่อำเภอซงหลาและอำเภอเหมืองลาซา จังหวัดเซินลา ยังให้การยกเว้นค่าธรรมเนียมการศึกษา (ส่วนใหญ่เป็นชาวถายและชาวม้ง) นอกเหนือจากค่าเล่าเรียนแล้ว ผู้ปกครองยังต้องจ่ายเงินสมทบเข้าในการบำรุงโรงเรียน และในบางกรณีค่าธรรมเนียมสำหรับการเรียนพิเศษและการประกันภัย

เหตุผลที่นักเรียนชนกลุ่มน้อยที่มีความก้าวหน้าผ่านระบบการศึกษาน้อยลง เจ้าหน้าที่การศึกษาและครูใหญ่ได้ให้ความสำคัญกับปัจจัยหลัก 3 ประการ ได้แก่ (ก) ระยะทางจากครัวเรือนไปสู่โรงเรียน (ข) ภาวะเศรษฐกิจของบิดามารดาของนักเรียน (ค) และการขาดความตระหนักถึงประโยชน์ของการศึกษา ครอบครัวจำนวนมากได้ให้เด็กออกจากโรงเรียนกลางคันเมื่อพวกเขาสามารถเริ่มทำงานเพื่อเศรษฐกิจของครัวเรือนได้ (Nguyen Thi Thu Phuong and Baulch, 2007)

6.2 นโยบายด้านสาธารณสุข

ในช่วงที่เวียดนามอยู่ภายใต้อาณานิคมของฝรั่งเศส เวียดนามมีความเจริญทางด้านสาธารณสุขมากกว่าประเทศเพื่อนบ้าน เนื่องจากได้รับการดูแลจากเจ้าอาณานิคม มีการนำเอาระบบการจัดการสาธารณสุขแบบตะวันตกเข้ามาใช้อย่างเต็มรูปแบบ มีการตั้งโรงพยาบาลและโรงเรียนแพทย์ในเมืองโฮจอน ในภาคใต้ของเวียดนาม (เทอดพงศ์ เต็งไตรรัตน์, 2548 : 87-88)

ส่วนในระยะก่อนการรวมประเทศ เวียดนามเหนือได้รับความช่วยเหลือด้านสาธารณสุขจากสหภาพโซเวียต และเวียดนามใต้ได้รับความช่วยเหลือจากสหรัฐ ทำให้การบริการด้านสาธารณสุขเป็นไปด้วยดี โดยเฉพาะในเวียดนามเหนือ ประชาชนได้รับสวัสดิการด้านสาธารณสุขโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย ในขณะที่ในเวียดนามใต้ ประชาชนต้องจ่ายค่าบริการเป็นบางส่วน แต่ก็ยังเป็นการให้สวัสดิการแก่ประชาชน

เมื่อเวียดนามเหนือและเวียดนามใต้รวมประเทศในปี 1975 ระบบการบริการสาธารณสุขที่ขาดความช่วยเหลือจากมหาอำนาจ ทำให้ประสิทธิภาพในการให้บริการลดน้อยลง และขาดความทั่วถึง เนื่องจากรัฐขาดงบประมาณ ที่จะใช้จ่าย เพราะส่วนหนึ่งรัฐต้องใช้ในการบูรณะประเทศ แต่ยังคงเป็นสวัสดิการด้านสาธารณสุขที่รัฐจัดให้ประชาชนโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

การจัดการด้านสาธารณสุขของเวียดนามหลังจากการประกาศนโยบายการปฏิรูปทางเศรษฐกิจ ในปี 1986 มีการปรับปรุงระบบบริการด้านสาธารณสุขใหม่ โดยให้ประชาชนต้องจ่ายค่ารักษาพยาบาลเอง ยกเว้นกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยที่มีฐานะยากจน สามารถเข้ารับบริการใน

โรงพยาบาลระดับอำเภอได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย การยกเลิกสวัสดิการด้านการรักษาพยาบาลดังกล่าว ทำให้ผู้ที่มีฐานะดี เข้าถึงบริการด้านสาธารณสุขได้มากกว่าคนทั่วไป และทำให้เกิดโรงพยาบาลและคลินิกเอกชนเพิ่มมากขึ้น ช่องว่างระหว่างคนรวยและคนจนในสังคมขยายมากขึ้น

นโยบายด้านสาธารณสุขนั้น รัฐมีโครงการจัดหาเกลือไอโอดีนให้ชุมชนที่อยู่ห่างไกล ตั้งสถานีอนามัยและจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่จำเป็นให้ ในระดับหมู่บ้านหรือตำบล โดยเฉพาะในระดับหมู่บ้านในพื้นที่ห่างไกล เขตภูเขา รัฐจัดให้มีเจ้าหน้าที่อนามัยประจำอยู่ในหมู่บ้านเพื่อดูแลสุขภาพและให้การรักษาเบื้องต้น หากไม่มีอาคารสำนักงาน ในบางหมู่บ้านจะใช้พื้นที่และส่วนหนึ่งของอาคารเรียน เป็นสำนักงานเล็กๆ ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข รวมทั้งเป็นที่พักของเจ้าหน้าที่ด้วย ชาวบ้านสามารถซื้อยาพื้นฐานและรับบริการการรักษา การฉีดยา จากเจ้าหน้าที่ โดยจ่ายค่าบริการและค่ายาในอัตราที่ค่อนข้างต่ำ

ในปี 2000 รัฐได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์ด้านการสาธารณสุขของชาติ โดยมีเป้าหมายให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดี และสามารถเข้าถึงบริการด้านสาธารณสุขได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน รวมทั้งมีการนำเอาวิธีการรักษาพยาบาลแบบดั้งเดิมมาผสมผสานกับวิธีการรักษาแบบสมัยใหม่ โดยเป้าหมายในปี 2010 กำหนดไว้ว่า อายุขัยของประชากรโดยเฉลี่ยจะเพิ่มขึ้นเป็น 71 ปี อัตราการเสียชีวิตของเด็กแรกคลอดลดลงเป็น 25 ต่อหนึ่งพันราย มารดาเสียชีวิตลดลงเป็น 70 ต่อหนึ่งแสนราย ทารกที่มีน้ำหนักต่ำกว่ามาตรฐานลดลงเหลือร้อยละ 6 โดยรัฐจัดสรรงบประมาณจากหลายฝ่าย จัดระบบการส่งต่อผู้ป่วยจากสถานีอนามัยถึงโรงพยาบาล เน้นการป้องกันโรคมามากกว่าการรักษา ส่งเสริมให้ประชาชนดูแลสุขภาพ เพิ่มมาตรฐานเครื่องมือทางการแพทย์และเทคโนโลยี พัฒนาการรู้แพทย์พื้นบ้าน วิจัยศึกษาอย่างเป็นระบบ พัฒนาการผลิตยา ร่วมมือกับหน่วยงานอื่น และสร้างชุมชนวิชาการด้านสาธารณสุข

เทอดพงศ์ เต่งไตรรัตน์ (2548 : 94-95) ระบุว่า ระบบการสาธารณสุขของเวียดนามมีคุณภาพลดลงในช่วงแรกของการปฏิรูปทางเศรษฐกิจ จากรายงานการศึกษาของกระทรวงสาธารณสุข เนื่องจากการที่รัฐบาลใช้งบประมาณส่วนใหญ่ไปในการขยายโครงข่ายทางการสาธารณสุข สร้างโรงพยาบาลและสถานีอนามัย และให้ท้องถิ่นเข้ามามีบทบาททางด้านงบประมาณของสถานพยาบาลในท้องถิ่นมากขึ้น

Adams (2005: 2) ศึกษากระบวนการสาธารณสุขของเวียดนามในมิติด้านเศรษฐศาสตร์มหภาคพบว่า ดัชนีด้านการสาธารณสุขของเวียดนามดีกว่าที่ควรจะเป็นในประเทศที่มีระดับการพัฒนาเช่นนี้ และมีการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่องในระดับที่เท่ากันหรือมากกว่าประเทศเพื่อนบ้าน อย่างไรก็ตาม ในช่วงที่ดำเนินการตามโครงการลดความยากจนและพัฒนาเศรษฐกิจนี้ ระบบสาธารณสุขของเวียดนามก็ยังอยู่ในระยะของการเปลี่ยนผ่านอย่างรวดเร็ว เมื่อยี่สิบปีที่แล้ว ระบบสาธารณสุขของเวียดนามถูกควบคุมโดยรัฐบาลกลาง แต่ในปัจจุบันบทบาทของกระทรวงสาธารณสุขลดลงไปอย่างมาก เนื่องจากการขยายตัวของสถานพยาบาลเอกชนที่มีบทบาทในการเก็บค่าบริการรักษาพยาบาลที่สูงมาก รวมทั้งการกระจายอำนาจในด้านการคลัง นโยบายต่าง ๆ มีการพัฒนามากขึ้นเช่น เรื่องค่าธรรมเนียมการใช้บริการ การประกันสุขภาพ และกองทุนสุขภาพเพื่อคนยากจน นโยบายเหล่านี้เน้นด้านการเงิน แต่ล้มเหลวในการรวมเข้ากับระบบการเงินด้านสุขภาพอย่างสอดคล้องกัน

ในปี 1989 หลังการประกาศนโยบายการปฏิรูปทางเศรษฐกิจเพียงสามปี รัฐบาลออกกฎหมายอนุญาตให้มีการจัดบริการสาธารณสุขโดยภาคเอกชนขึ้น โดยเฉพาะในระดับการรักษาชั้น

พื้นฐาน แต่รัฐยังควบคุมการผลิตยา และคลังยาแห่งชาติ แม้รัฐจะให้ความสนใจในการจัดการสาธารณสุขขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ แต่งบประมาณส่วนใหญ่ใช้ไปในการทำโครงการใหญ่ ๆ ไม่ได้นำมาพัฒนามาตรฐานการบริการแต่อย่างใด จึงทำให้ประชาชนหันไปใช้บริการจากภาคเอกชนเพิ่มขึ้น แต่จำกัดอยู่เฉพาะในเมืองใหญ่เท่านั้น นอกจากนี้ กฎหมายยังเปิดช่องให้บุคลากรกระทรวงสาธารณสุขสามารถทำงานกับภาคเอกชนได้หลังเวลาราชการ จากการสำรวจในปี 1996 พบว่า บุคลากรถึงร้อยละ 80 จากจำนวนที่ทำงานให้ภาคเอกชนเป็นบุคลากรของรัฐ

Adams (2005: 13-14) ระบุว่า ในปี 2004 รัฐบาลเริ่มดำเนินการด้านประกันสุขภาพให้แก่ประชาชนทั้งที่เป็นแบบสมัครใจและบังคับ บริหารงานโดยสำนักงานประกันสุขภาพเวียดนาม กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งประกอบด้วยรูปแบบ 3 รูปแบบ คือ

1. การประกันสุขภาพแบบบังคับ ที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่รัฐที่ทำงานอยู่และเกษียณอายุแล้ว รวมทั้งลูกจ้างบริษัทเอกชนที่มีพนักงานตั้งแต่ 10 คนขึ้นไปต้องทำประกันสุขภาพ โดยหักเงินสมทบคิดเป็นร้อยละ 3 ของเงินเดือน คือ หักจากลูกจ้างร้อยละ 2 และหักจากนายจ้างร้อยละ 1
2. การประกันสุขภาพแบบสมัครใจ เช่น การประกันสุขภาพนักเรียนในโรงเรียน หรือเกษตรกร ที่เกษตรกรจ่ายสมทบ ร้อยละ 30 และจังหวัดจ่ายสมทบร้อยละ 70
3. การประกันสุขภาพแบบที่รัฐจ่ายให้ทั้งหมด เช่น เป็นรางวัลแก่ผู้ที่ทำคุณประโยชน์ หรือ บัตรสุขภาพสำหรับคนจน แต่ผู้ที่ได้รับสิทธิดังกล่าวก็ยังคงต้องถูกเรียกเก็บค่าบริการเพิ่มเติม

แม้ว่าการประกันสุขภาพจะยังเป็นเรื่องใหม่สำหรับเวียดนาม แต่จากการศึกษาพบว่า ผู้ประกันตนมีความพอใจในโครงการดังกล่าวเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายน้อยลงเมื่อเข้ารับการรักษาพยาบาล แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นก็คือ ความไม่ใส่ใจของผู้ให้บริการที่มีต่อผู้ถือบัตรประกันสุขภาพ ทำให้คนบางส่วนยอมที่จะจ่ายค่ารักษาที่สูงขึ้นแทนการทำบัตรประกันสุขภาพ ประเด็นที่ต้องพิจารณา คือ ประสิทธิภาพในการให้บริการ และการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ รวมทั้งความล่าช้าในการออกบัตรประกันสุขภาพให้ครอบครัวที่ยากจน ที่ใช้เวลาหลายเดือน ทำให้สิทธิในการเข้ารับการรักษาต้องลดลง เนื่องจากบัตรดังกล่าวมีอายุใช้งานเพียงหนึ่งปีเท่านั้น นอกจากนี้ผู้ที่ถือบัตรก็ยังไม่ได้รับประโยชน์เต็มที่ โดยเฉพาะครอบครัวที่อยู่ในภาคเหนือของเวียดนามที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย ที่มีปัญหามากที่สุด มีเพียงสองในสามของครอบครัวที่ได้สำรวจ ระบุว่าตนได้รับการยกเว้นค่ารักษาพยาบาลตามสิทธิ ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ทั่วประเทศที่มีประชาชนยากจนถึงร้อยละ 40 มีประชาชนสี่ในห้า ที่ได้รับประโยชน์จากสิทธิบัตรประกันสุขภาพ ซึ่งคิดเป็นจำนวนประชากรเกือบเจ็ดล้านคนที่ได้รับผลกระทบดังกล่าว นับเป็นจำนวนที่มาก แม้จะไม่มีผลกระทบที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเกี่ยวกับการใช้สิ่งอำนวยความสะดวกทางการแพทย์ แต่หากค่าใช้จ่ายในการรักษาถูกลง การเข้ามาใช้บริการก็จะสูงขึ้น หรือคนยากจนจะเข้ารับการรักษาพยาบาลก็ต่อเมื่อมีอาการหนัก และมักจะไม่นำเข้าพบแพทย์แม้ว่าค่ารักษาจะถูกลง ทั้ง ๆ ที่ภาษีที่ต้องจ่ายในท้องถิ่นก็ไม่สูงนัก อาจมีปัจจัยอื่นเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น ค่าใช้จ่ายในด้านการศึกษาและสุขภาพในระดับท้องถิ่นที่ชัดเจน

งบประมาณที่ไม่เพียงพอ แต่หากนำรายได้จากภาษีท้องถิ่น จากรัฐบาลกลางและภาษีมูลค่าเพิ่มเข้ามาช่วยก็จะทำให้เกิดความเท่าเทียมกันได้ (Nguyen Thi Thu Phuong and Baulch, 2007)

โครงการ 139 ที่จัดตั้งขึ้นในปี 2545 เป็นอีกความพยายามที่จะให้การดูแลสุขภาพฟรี คนจนโดยทั่วๆ ไปและกลุ่มชนกลุ่มน้อยโดยเฉพาะ 45. โครงการนี้ซึ่งเป็น งบประมาณ 2,304 พันล้านบาทเป็นเวลา 5 ปีให้บัตรประกันสุขภาพแก่ชาติพันธุ์ ชนกลุ่มน้อยและสมาชิกจากครัวเรือนยากจน โดยเฉพาะคนที่ยากจน ครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในคอมมูน โครงการ 135 พื้นที่ภายใต้การตัดสินใจ 186 (หกสุดขีด จังหวัดที่ยากลำบากในเทือกเขาตอนเหนือ) และภายใต้การตัดสินใจ 168 (ภาคกลาง Highlands) จะได้รับใบรับรองการดูแลสุขภาพฟรีหรือสุขภาพ บัตรประกันซึ่งอนุญาตให้พวกเขาได้รับการรักษาพยาบาลฟรี การดูแลสุขภาพ ได้จัดตั้งกองทุนเพื่อคนจนขึ้นในแต่ละจังหวัดด้วยเงินทุน 75% จาก งบประมาณแห่งชาติ งบประมาณของกองทุนรวมไม่น้อยกว่า 70,000 ดอลลาร์ต่อคนต่อ ปี. กองทุนการดูแลสุขภาพจังหวัดหรือจ่ายโดยตรงสำหรับค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพที่เกิดขึ้นจริง ของครอบครัวที่มีสิทธิ์ได้รับใบรับรองการดูแลสุขภาพฟรีหรือจ่ายเงิน 50,000 ดอลลาร์ต่อคนต่อปีค่าสมาชิกสำหรับครัวเรือนเหล่านี้เป็ โครงการบัตรประกันสุขภาพแห่งชาติหลังจาก 2 ปีของการใช้โครงการ 139 แล้ว 3.9 ล้านคนได้รับบัตรประกันสุขภาพและอื่น ๆ 4.15 ล้านคนได้รับใบรับรองการดูแลสุขภาพฟรี (NTP) อย่างไรก็ตามผู้รับประโยชน์ส่วนใหญ่จะไปที่ศูนย์สุขภาพของคอมมูนเท่านั้น ผู้ป่วยน้อยมากที่จะไปรักษาในระดับจังหวัด ในจังหวัด Nghe An มีเพียง 30.4% ที่ใช้บริการด้านสุขภาพในระดับอำเภอและ 23.6% ในระดับจังหวัด น้อยกว่าจำนวนที่ใช้บริการด้านสุขภาพในศูนย์สุขภาพของคอมมูน ที่ 60.9% (Poverty Task Force, 2003).

จากการทบทวนโครงการ NTP on HEPR (2005) การออกใบรับรอง / บัตรล่าช้า และความถูกต้อง หนึ่งปี ขั้นตอนที่ซับซ้อน เพดานค่าใช้จ่ายต่ำและการกำกับดูแลที่อ่อนแอเป็นสาเหตุหลักของการดำเนินงานโครงการ 139 2 ปีที่ไม่ประสบความสำเร็จ ค่าใช้จ่ายในการทำธุรกรรมสุขภาพระดับจังหวัดและระดับชาติมีค่าบริการสูงเกินไปสำหรับชนกลุ่มน้อยที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ห่างไกล ศูนย์สุขภาพคอมมูนหรือเขตไม่สามารถให้บริการที่มีคุณภาพสูงได้ แต่เป็นเพียงการรักษาเบื้องต้นที่เรียบง่ายและไม่ดี มีการกำหนดเพดานค่าใช้จ่ายเพียง 10,000 ดอลลาร์และ 146,000 ดอลลาร์ต่อการบำบัดในระดับคอมมูนและระดับอำเภอตามลำดับ

ในจังหวัดเขตภูเขาทางตอนเหนือของหลาว กาย เฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์ที่ยากจนในโครงการ 135 สามารถได้รับประโยชน์จากการดูแลสุขภาพฟรี สำหรับชาวเหวียดจากโครงการ 135 ประชาสังคมและชนกลุ่มน้อยที่ได้รับการยกเว้นจากโครงการ 139 หลาว กายยังไม่มีแจกจ่ายบัตรประกันสุขภาพภายใต้โครงการ 139 ยกเว้นผู้ป่วยที่เข้าโรงพยาบาลในเขตอำเภอและจังหวัด (Nguyen Thi Thu Phuong and Baulch, 2007: 28-30)

บทที่ 7 จากนโยบายสู่การปฏิบัติ

นโยบายที่เขียนไว้ อาจเป็นประโยชน์และเอื้อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพประชากรกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยของเวียดนามได้เป็นอย่างดี แต่สิ่งที่สำคัญคือ การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งจะเป็นสิ่งที่พิสูจน์ได้อย่างชัดเจนว่า นโยบายนั้นประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด การที่เวียดนามสามารถพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ได้นั้นเนื่องจากปัจจัย 5 ประการ คือ

1. ปัจจัยภายในตัวตนของคนเวียดนาม คือ จิตวิญญาณ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความขยันอดทน กล้าหาญ ใฝ่เรียนรู้ มุ่งแสวงหาอยู่ตลอดเวลา สิ่งเหล่านี้ได้อบรมบ่มเพาะมาเป็นเวลายาวนานในประวัติศาสตร์เวียดนามที่ถูกกดขี่มาโดยตลอด ทำให้คนเวียดนามมีความพร้อมที่จะรับรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างรวดเร็ว
2. เวียดนามมีผู้นำที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล เสียสละ เป็นแบบอย่างที่ดีของประชาชน และให้ความสำคัญกับการศึกษา
3. การปรับเปลี่ยนนโยบายต่างประเทศของผู้นำเวียดนามที่มองเห็นการเปลี่ยนแปลงของโลกยอมรับความเป็นเอกราชของประเทศเพื่อนบ้านและแสวงหาความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจจากต่างประเทศ ทำให้เศรษฐกิจของประเทศมีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว แรงงานได้รับความรู้และทักษะในการทำงานเพิ่มขึ้น
4. ให้ความสำคัญในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยให้มหาวิทยาลัยในท้องถิ่นร่วมกันถ่ายทอดความรู้ให้แก่ประชาชน
5. ปัจจัยด้านการเมืองและการปกครอง ที่มีพรรคการเมืองเพียงพรรคเดียวคือพรรคคอมมิวนิสต์ ที่มีความเป็นเอกภาพ รวมทั้งประชาชนให้ความร่วมมือกับรัฐในการพัฒนาประเทศ

แม้ปัจจัยดังกล่าวจะช่วยให้การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นไปได้ด้วยดี แต่ในด้านของการพัฒนาคุณภาพประชากรกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยของเวียดนาม ยังต้องอาศัยปัจจัยอื่น ๆ ที่จำเป็นอีกหลายด้านจึงจะทำให้การดำเนินการตามนโยบายหลายด้านประสบความสำเร็จ (จิรศักดิ์ โปภาวิน, 2550)

7.1 การสอนภาษากลุ่มชาติพันธุ์ และภาษาเวียดนามให้นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์

ในการสอนภาษาเวียดนามให้นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ตามโรงเรียนต่างๆ นั้น มีข้อจำกัดอยู่มากมาย การประชุมระดับชาติเกี่ยวกับการสอนภาษาเวียดนามและภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ในวันที่ 24-25 พฤศจิกายน 2004 ได้แสดงว่า จำเป็นต้องเปลี่ยนรูปแบบพื้นฐานการศึกษาเป็นแบบทวิภาษา เปรียบภาษากลุ่มชาติพันธุ์เป็นภาษาที่สองในการศึกษา การศึกษาแบบทวิภาษาเริ่มจากภาษาแม่ก่อน และกลวิธีในการเรียนการสอนที่เหมาะสมจะช่วยให้นักเรียนพูด อ่านและเขียนได้ทั้งสองภาษา

จากข้อมูลของกลุ่มคณะกรรมการกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศ แสดงว่ามีคนกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ถึง 11 ล้านคน ซึ่งเพิ่มขึ้น 13.8% เมื่อคิดกับประชากรทั้งหมด ในจำนวนนั้นก็มีถึง 12 กลุ่มชาติพันธุ์ ที่มีจำนวนประชากรตั้งแต่ 100,000 คนถึง 1,000,000 คนขึ้นไป ทั้ง 53 กลุ่มชาติพันธุ์ในเวียดนามล้วนแล้วแต่มีภาษาของตนเอง และมีประมาณ 30 กลุ่มชาติพันธุ์ที่มีตัวหนังสือในภาษาของตนเอง ปัจจุบันนี้กระทรวงศึกษาธิการและฝึกอบรมได้สร้างกิจกรรม 8 กลุ่ม เพื่อรองรับ ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ 8 ภาษา ที่ได้มีการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่เป็นโรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอน ซึ่งต้องมีการจัดทำหนังสือแบบสองภาษา โดยเรียบเรียงเพิ่มเติมในรายละเอียดเกี่ยวกับความรู้ในพื้นที่นั้นๆ เพื่อใช้ในโรงเรียนต่างๆ รวมถึงจัดทำพจนานุกรมภาษากลุ่มชาติพันธุ์- ภาษาเวียดนาม เพื่อใช้ในการเรียนระดับประถมศึกษา ซึ่งในปี 2004 มี โรงเรียน 25 แห่งที่สอนภาษากลุ่มชาติพันธุ์ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการและฝึกอบรมก็ได้มีการประยุกต์วิธีการสอนภาษาเวียดนามให้นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ เพื่อให้ได้ประสิทธิผลมากขึ้นโดยมีกิจกรรมเพื่อสร้างความคุ้นเคยในภาษาเวียดนามให้กับนักเรียนระดับอนุบาล จัดทำเอกสารแนะนำวิธีการฝึกพูดภาษาเวียดนาม สำหรับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์ที่ยังไม่เข้าเรียนชั้นประถม 1 และเอกสารแนะนำการสอนภาษาเวียดนามให้มีประสิทธิภาพ หลายกิจกรรมที่กล่าวมาข้างต้นนั้น เพื่อเป็นการปรับรูปแบบพื้นฐานในการสอนภาษาเวียดนามให้กับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ โดยเริ่มสอนพูดก่อนแล้วสอนอ่านและเขียน ซึ่งผลกิจกรรมเหล่านี้ล้วนขึ้นอยู่กับครูผู้สอน

ปัญหาในการปฏิบัติคือ หนังสือเรียนมีไม่เพียงพอและในกิจกรรมนี้ครูผู้สอนต้องรู้ภาษาของคนกลุ่มชาติพันธุ์ด้วย และยังไปกว่านั้นในแต่ละชั้นเรียนจะมีนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์หลากหลายกลุ่ม ถ้าสอนรวมกันทั้งชั้นไม่ได้ ครูผู้สอนต้องเข้าใจและรู้ไวยากรณ์และการออกเสียงของภาษากลุ่มชาติพันธุ์นั้น เช่นนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ ໔໓ มักจะสับสนระหว่าง th กับ s นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ ໔໓ มักจะสับสนระหว่าง l และ d การสอนนักเรียนใหม่อยู่ที่ระดับความสามารถของครูที่จะสอนนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์นั้นค่อนข้างจำกัดจึงทำให้กิจกรรมนี้เป็นเรื่องยาก นอกจากนี้ การจัดการเรื่องการสอนและการเรียนภาษาของคนกลุ่มชาติพันธุ์นั้นแยกกันไปตามแต่ละพื้นที่ การพัฒนาในแต่ละพื้นที่จึงไม่เท่ากัน คุณภาพของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ก็ยังไม่ได้รับการสนใจเท่าที่ควร (Giang day tieng dan toc, tieng Viet cho cac dan toc thieu so: Can ap dung nguyen tac giao duc song ngu, 2004)

ที่โรงเรียนอนุบาล นักเรียนเริ่มต้นรู้จักตัวอักษรภาษาเวียดนาม เมื่อผ่านหนึ่งปีการศึกษาของชั้น ป. 1 นักเรียนเหล่านั้นต้องฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาเวียดนาม ตอบคำถามโดยทั่วๆ ไปเกี่ยวกับภาษาเวียดนามได้

การสอนภาษาเวียดนามให้นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์นั้น เปรียบได้กับการสอนภาษาอังกฤษ เพราะฉะนั้นนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์เหล่านั้นยังไม่มีความรู้ การสอนยากลำบาก การเรียนของห้องหนึ่งปลายปีมีนักเรียนถึงร้อยละสามสิบของนักเรียนชั้น ป. 1 ที่ไม่สามารถสอบผ่านเลื่อนชั้นได้

แผนการเรียนภาษาเวียดนามชั้นป. 1 ตั้งแต่บทที่ 5-7 (บทใหม่) มีส่วนที่ให้ฝึกทบทวนซึ่งจะต่อเนื่องกับความรู้ใหม่ การฝึกทบทวนเพียงเล็กน้อยทำให้ได้ความรู้ที่ต่อเนื่องกันเพียงเล็กน้อยด้วย นักเรียนคนไหนที่ไม่สามารถจำได้ ซึ่งในความเป็นจริงมีนักเรียนหลายคนที่ไม่ได้ โดยเฉพาะบท

กลอนที่จำยาก ถ้าครูไม่สอนเพิ่มเติม หรือฝึกนอกเวลาให้นักเรียนเหล่านั้น นักเรียนก็จะเรียนวิชาภาษาเวียดนามได้ไม่ดีนัก

ปัญหาอีกประการหนึ่งคือ นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ที่ไม่สามารถสอบเลื่อนชั้นเรียนได้ โดยส่วนใหญ่จะสอบตกภาษาเวียดนาม ครูหลายคนให้นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์เลื่อนชั้นเรียนไปชั้นป. 2 ซึ่งหลักสูตรมีเรื่องฝึกออกเสียง ผสมคำ ท่องบทกลอน และฝึกเขียนเบื้องต้น ถ้ายังออกเสียงไม่ได้จะไม่สามารถผสมคำได้ จึงมีนักเรียนหลายคนที่ต้องเรียนซ้ำชั้นป. 3, 4 และ 5 และนักเรียนหลายคนเรียนถึงชั้นป. 5 แต่ยังไม่ค่อยรู้และเขียนไม่คล่อง (Y kien tu co so - Mon tieng viet voi HS dan toc lop 1, 2005) การศึกษาของเด็กที่ประสบปัญหาความยากลำบาก เด็กในเขตพื้นที่ไกล เด็กที่ได้รับผลกระทบจากสังคม โดยรวมแล้ว ผลที่ได้ยังคงไม่ต่อเนื่องและยังคงมีข้อจำกัดอยู่หลายประการ เมื่อเทียบกับเด็กที่อยู่ในเขตพื้นที่ห่างไกลบนภูเขา หรือเกาะ พื้นที่ทุรกันดาร การคมนาคมยังยากลำบาก ระบบการศึกษาหรือโรงเรียนยังไม่มี ดังนั้นมีเด็กจำนวนมากที่ยังไม่ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือต้องออกกลางคันในเวลารวดเร็ว

7.2 นโยบายการส่งเสริมให้นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยเข้าเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา

งานวิจัยของ Miho (2009: 346-357) เรื่อง Higher Education Opportunity for Ethnic Minorities: the Impact of Affirmative action for Ethnic Minorities in the Period of Doi Moi, Vietnam ที่วิเคราะห์ข้อมูลตั้งแต่ปี 2004-2007 จากนักศึกษาที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย 260 คน มหาวิทยาลัยสี่แห่งในฮานอย คือ วิทยาลัยมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สังกัดมหาวิทยาลัยแห่งชาติ มหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์ สังกัดมหาวิทยาลัยแห่งชาติ มหาวิทยาลัยการสอน และมหาวิทยาลัยวัฒนธรรม รวมทั้งนักเรียน 243 คนจากโรงเรียนสำหรับเตรียมความพร้อมก่อนเข้ามหาวิทยาลัยแก่นักเรียนมัธยมปลายที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย และนักเรียน 889 คน จากโรงเรียนกึ่งนอนในสามจังหวัด คือ หล่าวกาย หลั่งเจิน และฝูเถาะ ผลการศึกษาพบว่า นโยบายการส่งเสริมให้นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยเข้าเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา มีผลในด้านบวก คือ นักเรียนและนักศึกษามาจากกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยที่หลากหลาย แต่ส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 44 ที่เรียนในมหาวิทยาลัย เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ใต้ นอกจากนี้ยังมีกลุ่มชาติพันธุ์ถายหรือไท หนุ่งและเหมื่อง ในโรงเรียนเตรียมความพร้อมๆ นักเรียนร้อยละ 51 เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ใต้ รองลงมาคือเหมื่อง ร้อยละ 19 และหนุ่ง ร้อยละ 14 รวมทั้งสามกลุ่มชาติพันธุ์คิดเป็นร้อยละ 83 ส่วนนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ม้งในโรงเรียนกึ่งนอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของจังหวัดหล่าวกาย จำนวนร้อยละ 22.3 ที่มีแนวโน้มศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดฝูเถาะ มีนักเรียนชาวชาวหรือเย้าหรือเมียน จำนวนร้อยละ 15.5 ซึ่งมากกว่านักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา แสดงให้เห็นว่า โครงการดังกล่าว เปิดโอกาสให้นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยเข้าถึงการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น

ในปี 1996 คณะกรรมาธิการกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยและพื้นที่ภูเขา แบ่งพื้นที่ที่กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยอาศัยอยู่ เป็นสามพื้นที่ คือพื้นที่ที่พัฒนาแล้ว พื้นที่ที่ประกอบตัวได้และพื้นที่ที่ยากลำบาก โดยพิจารณาจากระยะทางที่ห่างจากตัวอำเภอ ระยะทางที่ห่างจากถนนทางหลวง โครงสร้างพื้นฐาน อัตราการรู้หนังสือและปัจจัยทางสังคมอื่น ๆ เพื่อประโยชน์ในการจัดหาความช่วยเหลือตามความเหมาะสมกับความต้องการที่แตกต่างกัน

นักเรียนในเขตยากลำบากเข้าเรียนในโรงเรียนกินนอนสำหรับกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย มีจำนวนร้อยละ 58 และมีนักเรียนในเขตพัฒนาแล้ว ร้อยละ 5.7 ในขณะที่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีนักเรียนในเขตยากลำบากจำนวนร้อยละ 35.1 นักเรียนในเขตพัฒนาแล้ว คิดเป็นร้อยละ 13.9

ส่วนผลกระทบในด้านลบนั้น เนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ไต หนุงและเหมื่อง ส่วนกลุ่มชาติพันธุ์อื่นมีเป็นจำนวนน้อย เช่น ถายหรือไท ซานลิว ชาวหรือเย้า ขาง ไส ชิงหมัญ โล่ ป่าถั่น ลาจี้ ขแมร์ กิญท์และหงาย เป็นต้น ดังนั้นโครงการดังกล่าวจึงเอื้อประโยชน์ได้ไม่ทั่วถึง มีเพียงบางกลุ่มชาติพันธุ์เท่านั้นที่สามารถเข้าถึงโครงการพิเศษด้านการศึกษาของรัฐได้ นอกจากนี้ ในโรงเรียนเตรียมความพร้อมฯ จำนวนนักเรียนที่มาจากพื้นที่ที่พัฒนาแล้ว คิดเป็นร้อยละ 34.1 นักเรียนที่มาจากเขตที่ปกครองตัวได้ คิดเป็นร้อยละ 42.9 มีเพียงร้อยละ 23 เท่านั้นที่มาจากพื้นที่ยากลำบาก นักเรียนที่บิดาหรือมารดาได้รับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลายและปริญญาตรี ส่งเสริมให้บุตรได้เข้าเรียนในระดับที่สูงขึ้น มากกว่าบิดามารดาที่ไม่ได้รับการศึกษาหรือจบการศึกษาในระดับประถมศึกษา รวมทั้งนักเรียนที่อาศัยอยู่ในเขตที่พัฒนาแล้วมีแนวโน้มที่จะได้รับประโยชน์จากโครงการที่รัฐจัดให้มากกว่ากลุ่มอื่น

นอกจากนี้โครงการดังกล่าวยังทำให้เกิดปรากฏการณ์ “การทำตนเองให้เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย” คือการที่คนกิญท์ที่มีแม่หรือพ่อเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย แต่ทำบัตรประชาชนแสดงสถานภาพเป็นกลุ่มชาติพันธุ์กิญท์ เปลี่ยนสถานภาพของตนเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย เมื่อจะเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา จากการศึกษา ของ Miho พบว่า มีนักศึกษาในมหาวิทยาลัยทั้งสี่แห่งจำนวนร้อยละ 25 ที่มีพฤติกรรมดังกล่าว ในทางกฎหมาย เวียดนามอนุญาตให้ผู้ที่มียิดาหรือมารดาเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย สามารถแจ้งสถานะตามประเพณีในกลุ่มนั้นหรือแล้วแต่บิดามารดาจะตกลงกัน และเมื่ออายุ 18 ปี บุคคลนั้นมีสิทธิที่จะเลือกสถานะทางชาติพันธุ์ของตนได้อีกครั้ง ซึ่งจะระบุไว้ในบัตรประชาชนของทุกคน แม้ว่าผู้นั้นจะไม่สามารถพูดภาษากลุ่มชาติพันธุ์นั้นได้ก็ตาม Miho พบว่า นักศึกษาในมหาวิทยาลัยการสอน จำนวน 15 คนที่สัมภาษณ์ มีจำนวน 11 คนที่ไม่สามารถพูดภาษากลุ่มชาติพันธุ์ที่ตนแจ้งไว้ในบัตรประชาชนได้ เป็นการแสวงหาประโยชน์จากสถานะของความเป็กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยในการศึกษา ซึ่งทำให้จินตภาพของกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยเปลี่ยนจากคนยากจน คนที่ต้องได้รับการพัฒนา มาสู่สถานะของคนที่มีสิทธิพิเศษในการได้รับประโยชน์จากรัฐบาล ในการศึกษาในระดับอุดมศึกษา อันจะนำไปสู่ความสำเร็จในด้านเศรษฐกิจและสังคมต่อไปในอนาคต

7.3 กรณีศึกษา การพัฒนาการศึกษาที่ เตย เงวียน หรือที่ราบสูงภาคกลางของเวียดนาม

ถ้าเปรียบเทียบกับจำนวนประชากรทั้งประเทศ สัดส่วนของประชากรที่มีอายุมากกว่า 5 ปีที่กำลังศึกษาหรือสำเร็จศึกษาในระดับชั้นต่างๆ ในเขตพื้นที่ที่ราบสูงภาคกลางของเวียดนาม มีจำนวนค่อนข้างต่ำ จากผลการสำรวจประชากรรวมในปี 1999 จำนวนของเด็กที่มีอายุอยู่ในเกณฑ์เข้าเรียน (อายุ 5 ขวบขึ้นไป) แต่ไม่ได้เข้าเรียนมีจำนวนเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 10 และเมื่อคิดเป็นสัดส่วนพบว่ามีสัดส่วนของกลุ่มชาติพันธุ์ซารายถึงร้อยละ 53.9 กลุ่มชาติพันธุ์บานาร้อยละ 52 คนกิญท์ (Kinh) คิดเป็นร้อยละ 7.4 และกลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 26.6 จากสัดส่วนดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า

เด็กๆ กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย ที่มีอายุในเกณฑ์เข้าเรียนแต่ไม่ได้เข้ารับการศึกษามีเป็นจำนวนมากเมื่อเทียบกับคนกัญท์ (Tim huong phat trien giao duc Tay Nguyen, 2002)

สัดส่วนของคนกลุ่มชาติพันธุ์ ขาราย และบานา ที่สำเร็จการศึกษาไปนั้นมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย ส่วนใหญ่จะเรียนแค่ในระดับประถมศึกษาและไม่สามารถที่จะเรียนต่อในระดับสูงได้ นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ที่เคยเจียนมีจำนวนน้อยลง จากรายงานของกระทรวง ศึกษาธิการและฝึกอบรมเลขที่ 398 (ลงวันที่ 28/05/2002) ที่จังหวัด ขาราย มีนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยที่เรียนในระดับประถมเพิ่มขึ้น 23.7% ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเพิ่มขึ้น 6.1% แต่เมื่อมาถึงในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีนักเรียนเพียง 0.7% และในบรรดาโรงเรียนการอาชีพ นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยที่เคยเจียนมี 12.9% และในโรงเรียนประกาศนียบัตรระดับสูงมีจำนวน 5.3% ตามโปรแกรมการศึกษาช่วงปี 2002-2005 ในวันที่ 8/4/2002 ของคณะกรรมการจังหวัด ขาราย แสดงสัดส่วนนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ที่โรงเรียนประกาศนียบัตรชั้นสูงและโรงเรียนการอาชีพของจังหวัดมีร้อยละ 11.4 ทางด้านสาขาการแพทย์ตามรายงานของปี 2001 ในวันที่ 7/1/2002 ที่ Gia Lai มีนักศึกษาแพทย์ 318 คน แต่เป็นนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์เพียง 58 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 18.2% เท่านั้น จะเห็นได้ชัดเจนนว่า การศึกษาของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ที่ขาราย ยังมีจำนวนน้อยอยู่เมื่อเทียบกับความต้องการที่จะสร้างเจ้าหน้าที่ที่เป็นคนในพื้นที่นั้นเพื่อกลับไปพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่ของตนเอง (Tim huong phat trien giao duc Tay Nguyen, 2002)

การศึกษาที่จังหวัดอื่นๆ ก็มีสถานการณ์คล้ายคลึงกับที่เคยเจียน ที่ เลิมด่ง ตามผลที่แสดงไว้ ในวันที่ 28/6/2001 ของคณะกรรมการกลุ่มชาติพันธุ์ พบว่า จำนวนนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยที่ เลิมด่ง มีจำนวน 38,702 คนต่อจำนวนประชากร 171,426 คน และในจำนวนนั้นแบ่งออกเป็นนักเรียนระดับประถมศึกษา 30,707 คน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 7,144 คน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 685 คน และนักศึกษามหาวิทยาลัย 86 คน ในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น จะพบนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยมีจำนวนน้อยลงอย่างเห็นได้ชัด สถานการณ์ที่กล่าวมาข้างต้นมีหลายสาเหตุที่แตกต่างกัน แต่ประเด็นสำคัญที่ต้องกล่าวถึง คือ คนกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยอาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ประสบปัญหาความเป็นอยู่และเศรษฐกิจยังไม่ได้ มีความเป็นอยู่ที่ยากจน ด้วยเหตุนี้เรื่องการเรียนจึงยังไม่พัฒนาไปตามที่ต้องการ (Tim huong phat trien giao duc Tay Nguyen, 2002)

นอกจากนี้ที่เคยเจียนยังขาดโรงเรียน ห้องเรียน ครู และอุปกรณ์เครื่องใช้ การดูแลเรื่องการเรียนรู้ ตามรายงาน ปี 1999 ของกระทรวงศึกษาธิการและฝึกอบรม ที่ ขาราย ขาดครูระดับมัธยมศึกษา 2,060 คน ขาดครูระดับประถมศึกษา 1,119 คน ขาดครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 863 คน และขาดครูระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 105 คน สัดส่วนครูในแต่ละวิชายังไม่พอและขาดประสบการณ์ ครูที่เป็นคนกัญท์ที่ทำงานอยู่ที่เคยเจียนไม่รู้ภาษาในพื้นที่นั้น

นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ที่เรียนในโรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอน ไม่สามารถเข้าเรียนต่อในระดับมหาวิทยาลัยได้เป็นจำนวนมาก ในหลายปีที่ผ่านมาจำนวนการรับนักศึกษาเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัยกับจำนวนนักเรียนประจำของอำเภอ และจังหวัดยังไม่เหมาะสม

การช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในการเข้าเรียนมีข้อจำกัดมากมาย ถึงแม้ว่าจะได้รับเงินช่วยเหลือทุกเดือน ได้รับ สมุด ปากกา แต่การช่วยเหลือนั้นก็ยังไม่เพียงพอสำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ที่มาเรียนในโรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอน เพราะทางบ้านยังต้องมีค่าใช้จ่ายอีกมากในการที่จะส่งให้ลูกมาเรียน

ที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ในหลายปีที่ผ่านมากระทรวงศึกษาธิการและฝึกอบรมยังไม่สามารถแก้ปัญหาเรื่องความต้องการและคุณภาพของนักเรียนที่ที่ราบสูงภาคกลางได้ และยังรวมไปถึงปัญหาในเรื่องความสามารถของครูในการใช้ภาษาของคนกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่นั้น (Tim huong phat trien giao duc Tay Nguyen, 2002)

Kim Thi Dung, and et al (2008: 31-49) ศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมทางการศึกษา ของนักเรียนในโรงเรียนประจำของกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยในจังหวัดดักลัก พบว่า จำนวนประชากรของจังหวัด ดักลักประกอบด้วยกลุ่มชาติพันธุ์จำนวน 44 กลุ่ม เป็นชาวกีญห์ ร้อยละ 70.65 เอเด ร้อยละ 13.69 หน่ง ร้อยละ 3.99 มนง ร้อยละ 3.51 ไต ร้อยละ 3.03 ถาย ร้อยละ 1.04 ชาวหรือเย้า ร้อยละ 0.86 และกลุ่มอื่น ๆ ร้อยละ 3.32 ในปี 2004 มีจำนวน 1,690,135 คน เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย จำนวน 253,154 คน ในจำนวนนี้เป็นกลุ่มชาติพันธุ์เอเด จำนวนร้อยละ 70.1 กลุ่มมนงร้อยละ 17 ที่เหลือเป็นกลุ่มชาติพันธุ์อื่น

ในจำนวน 13 อำเภอของจังหวัดดักลัก มีประชากรที่อยู่นอกเมืองจำนวน 375, 452 คน และส่วนใหญ่อยู่ในชนบท จำนวน 1,314,683 คน จังหวัดดักลักมีแพทย์ 4.5 คน ต่อประชากรหนึ่งหมื่นคน มีเตียงจำนวน 12.2 เตียง ต่อประชากรหนึ่งหมื่นคน มีโรงพยาบาลขนาดห้าร้อยเตียงหนึ่งแห่ง สามสิบเตียงหนึ่งแห่ง โรงพยาบาลอำเภอจำนวน 12 แห่ง และสถานอนามัยในระดับตำบลและหมู่บ้านจำนวน 165 แห่ง

ปัญหาด้านการศึกษาของจังหวัดดักลัก คือคุณภาพการศึกษาในพื้นที่ห่างไกลและภูเขายังคงต่ำ การพัฒนาครูยังไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการด้านการศึกษาของชุมชน ขาดการฝึกอบรมครูให้มีคุณภาพมากขึ้น โดยเฉพาะในโรงเรียนประจำของกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย นักเรียนร้อยละ 62.01 ประเมินว่าตนเรียนอยู่ในระดับปานกลาง มีเพียงร้อยละ 3.55 เท่านั้นที่เห็นว่าตนเรียนอยู่ในขั้นดีมาก มีนักเรียนเพียงร้อยละ 0.3 ที่ทำการบ้านและถามครูเมื่อไม่เข้าใจ ร้อยละ 19.3 ทำการบ้านด้วยตนเองและ ร้อยละ 14.7 ทำร่วมกันกับเพื่อน

นักเรียนร้อยละ 53.7 มีส่วนร่วมในชั้นเรียนในระดับน้อย ในขณะที่ร้อยละ 46 มีส่วนร่วมในชั้นเรียนในระดับมาก

7.4 ความยากลำบากของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย

ชุมชนของกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่ในชนบท หรือเขตพื้นที่ห่างไกล ทุกวันเดินทางไปสูง โดยเฉพาะในตำบลที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างช้าๆ กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยมักมีฐานะยากจน รายรับของครอบครัวไม่สูง ด้วยเหตุนี้การดูแลของพ่อแม่ซึ่งเป็นผู้สนับสนุนทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยจึงมีขอบเขตที่จำกัด ถึงแม้ว่าพ่อแม่ต้องการให้ลูกๆ เรียนให้สูงที่สุด แต่เงื่อนไขสำหรับเด็กหนึ่งคนที่จะได้เรียนในระดับมัธยมศึกษา นั้น อย่างน้อยที่สุดในระดับประถมศึกษาจะต้องมีเสื้อผ้า หนังสือ ซึ่งยังไม่รวมค่าเทอม ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นปัญหาที่ยังยากลำบากสำหรับพ่อแม่

ปัญหาดังกล่าวนำมาสู่การเรียนช้าขึ้น การออกกลางคันของเด็กนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย ตัวอย่างเช่นที่อำเภอ Thanh Tri จังหวัด Soc Trang ในปีการศึกษา 1999-2000 ผลการศึกษาของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย ที่ประสบความสำเร็จเพียงร้อยละ 44.3

นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยมักจะเรียนและทำงานหลักในครอบครัวไปพร้อมๆ กัน เด็กนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยแต่ละคนที่จะเข้ามาเรียนในโรงเรียนมัธยมได้นั้น เป็นสิ่งที่ยาก ลำบาก ทั้งสถานการณ์ต่างๆ และความรู้ ตลอด 5 ปีที่จะเรียนจบในระดับประถมศึกษา 9 ปีที่จะเรียนจบในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และ 12 ปีที่จะเรียนจบในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เด็กๆ ต้องพยายามอย่างหนักเพื่อจะผ่านการเรียนในแต่ละระดับเพื่อเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นไป โดยทั่วไปนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยมักจะเข้าเรียนช้า 1 ถึง 2 ปี และอาจถึง 4 ปีก็มี ส่วนใหญ่เด็กๆ จะไม่ได้เข้าเรียนในระดับอนุบาล นอกจากนี้ ใส่ใจและความคิด ทักษะคิด ภาระหน้าที่ในการส่งลูกหลานเข้ารับการศึกษของผู้ปกครองก็มีความสำคัญต่อการได้เรียนต่อของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยเป็นอย่างมาก ผู้ที่มีภาระหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการการศึกษาในโรงเรียน ครู ครูใหญ่ ต้องมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องจิตวิทยา จิตวิทยาการศึกษา กลุ่มชาติพันธุ์ศึกษา เพื่อที่จะช่วยให้เด็กๆ ได้เรียนในโรงเรียนได้ตลอดการศึกษาที่ยาวนาน (Nhưng kho khan cua hoc sinh thieu so, 2005)

7.5 การจัดการศึกษาในเขตพื้นที่สูงที่มีมาตรฐานต่างจากส่วนกลาง

โรงเรียนมัธยมเขต Viet Bac มีนักเรียนเป็นนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยทั้งหมด ที่ประสบความสำเร็จอย่างมาก คือ มีนักเรียนที่ได้เข้าเรียนต่อในระดับมหาวิทยาลัยหรือในระดับการศึกษาที่สูงขึ้นถึงร้อยละ 78 ของจำนวนนักเรียน 1,350 คน กระทรวงศึกษาธิการและฝึกอบรม มีวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาในเขตการศึกษาพื้นที่สูงในระดับมาตรฐาน ไม่จำเป็นต้องมีหลักสูตรที่อ่อนกว่าหรือมีมาตรฐานต่ำกว่าสำหรับนักเรียนในเขตการศึกษาพื้นที่สูง

ก่อนหน้านี้ 15 ปี โรงเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยซึ่งเป็นโรงเรียนประจำต้องหานักเรียนมาเรียน แต่ปัจจุบัน นักเรียนได้ทำหนังสือขอเข้าเรียนในโรงเรียนกลุ่มชาติพันธุ์มากขึ้นเมื่อเทียบกับโควตาในการรับเข้า การพัฒนาการศึกษาในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมามีการพัฒนาที่รวดเร็วมาก จากเมื่อก่อนที่มีโรงเรียนมัธยมศึกษาเพียง 20 โรงเรียน ขณะนี้มีกว่า 300 โรงเรียน ไม่ว่าจะเป็น โรงเรียนกึ่งประจำ (มีทั้งไปกลับและกินนอน) โรงเรียนประจำระดับอำเภอไปจนถึงโรงเรียนประจำระดับจังหวัด และส่วนกลาง ประชาชนในเขตพื้นที่สูงหลายครอบครัวที่มีฐานะร่ำรวยและลูกหลานก็เป็นฝ่ายบริหารในเขตพื้นที่นั้น

แต่สิ่งที่ยากลำบากก็ยังมีอยู่มาก หลายโรงเรียนในพื้นที่ที่ห่างไกลยังคงไม่มีความมั่นคง ขาดแคลนเครื่องมือเครื่องใช้ในการเรียนและการสอนอีกทั้งยังขาดครู จึงทำให้นักเรียนเหล่านั้นเรียนไม่ครบทุกวิชา ด้วยเหตุนี้นักเรียนในเขตพื้นที่สูงจึงขาดความรู้ ดังนั้น แผนการพัฒนาการศึกษาที่เขตพื้นที่สูง รัฐบาลมีแผนในการสร้างโรงเรียนมัธยม โรงเรียนประถมและโรงเรียนพื้นฐานในตำบล อำเภอ รวมถึงไปถึงในเขตพื้นที่สูงต้องลงทุนสร้างหอพักเพื่อให้นักเรียนมาพัก ให้ผู้ปกครองรับผิดชอบด้านอาหาร ผ้าห่มที่นอนสำหรับนักเรียน ส่วนรัฐก็จัดการในเรื่องของการจัดการ คุณภาพของครู ทุนการศึกษาให้เด็กยากจนและเด็กในพื้นที่สูง พวกโรงเรียนกึ่งประจำ (โรงเรียนไปกลับและกินนอน) คัดเลือกนักเรียนของกลุ่มชาติพันธุ์ มีนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์เพียงไม่กี่คนที่ได้รับสิทธิพิเศษในการเรียนในโรงเรียนมัธยมระดับอำเภอ (โรงเรียนประจำ) โรงเรียนในระดับอำเภอควรเปิดสอนแค่ชั้นป. 4 ถึง ชั้นม. 3 ไม่ต้องเปิดการเรียนการสอนในระดับมัธยมปลาย เพราะขาดครูและเครื่องมือเครื่องใช้ขั้นพื้นฐานในการเรียนการสอน

นอกจากนี้ โรงเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ (โรงเรียนประจำ) มีหน้าที่สองประการ คือ สร้างคุณภาพให้นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยที่ไม่สามารถเข้าเรียนในระดับมหาวิทยาลัยได้ หรือเรียนต่อในระดับวิชาชีพไม่ได้ ควรทำให้เด็กเหล่านั้นมีความสามารถทัดเทียมที่จะเข้าเรียนในระดับมหาวิทยาลัย โดยเปิดชั้นเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนในโรงเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ระดับจังหวัด (โรงเรียนประจำ) เพื่อสร้างฝ่ายบริหารที่เก่งที่มาจากสถานที่นั่นเอง ในอีก 3 ปีข้างหน้ารัฐควรจะต้องลดและยกเลิกระบบการเข้าเรียนที่ให้นักเรียน เรียนในชั้นเรียนพิเศษในมหาวิทยาลัย เพราะคุณภาพของระบบการศึกษาแบบนี้ไม่เหมาะสมกับความต้องการในการพัฒนาวัฒนธรรม การพัฒนาการศึกษา การพัฒนาเศรษฐกิจของเขตพื้นที่สูง ผลผลิตของระบบนี้ยังด้อยเมื่อเปรียบเทียบกับระบบการสอบแข่งขัน

ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมชาติพันธุ์ (โรงเรียนประจำ) ควรมีสิทธิ์ มีอำนาจในการเลือกครูส่วนกระทรวงศึกษาธิการก็ช่วยเหลือครูที่มีไม่สามารถสอนระดับมัธยมศึกษาให้ย้ายไปที่สถานที่อื่น หรือให้ครูเหล่านั้นเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น เพราะฉะนั้นนักเรียนที่เรียนอ่อนควรจะต้องได้รับการสอนจากครูที่เก่ง ในทางกลับกัน กระทรวง ศึกษาธิการและฝึกอบรมก็พัฒนาผู้บริหารที่เชี่ยวชาญในระบบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาชาติพันธุ์ด้วย (Giao duc mien nui khong can uu tien, giam tai, 2005)

7.6 กรณีศึกษา การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไปในเขตพื้นที่สูงท่าซาง (Ha Giang)

ท่าซาง เป็นจังหวัดในเขตพื้นที่สูง มีพื้นที่ที่สลับซับซ้อน อากาศหนาว ความเป็นอยู่ เศรษฐกิจยังประสบปัญหา ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้การพัฒนาทางด้านการศึกษาชะงักงัน แต่ด้วยความกระตือรือร้นและความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาให้เหมาะสมกับความเป็นจริงในพื้นที่ จึงทำให้ภาระงานการให้การศึกษาในขั้นพื้นฐาน ที่ท่าซาง มีผลที่เห็นได้ชัดเจน โดยเฉพาะที่อำเภอ Dong Van และ Meo Vac ซึ่งอยู่ในเขตภูเขาสูง (Pho cap giao duc o vung cao Ha Giang, 2006)

เมือง Dong Van อยู่ในโครงการการศึกษาในขั้นพื้นฐาน ตั้งแต่ เดือนธันวาคม ค.ศ. 2005 จำนวน 18 หมู่บ้านจากทั้งหมด 19 หมู่บ้าน ถ้าเปรียบเทียบกับแผนของอำเภอ กล่าวได้ว่าบรรลุเป้าหมายก่อนเวลา 1 ปี ถ้าเปรียบเทียบกับแผนของจังหวัด กล่าวได้ว่าบรรลุเป้าหมายก่อนกำหนด 2 ปี ซึ่ง 5 ปีก่อนหน้านี้ มีเป้าหมายของโครงการที่จะต้องสำเร็จในปี 2010 แต่ถ้าไม่มีวิธีการที่คิดสร้างสรรค์ ขึ้นมาในการพัฒนานี้ก็เป็นเรื่องยากที่จะทำให้การปฏิบัติงานให้ได้ผล ในปี 2003 เป็นปีแรกที่ได้เริ่มปฏิบัติโครงการนี้ โดยมี 3 หมู่บ้านในอำเภอเมืองที่ผ่านมาตรฐาน ในปีต่อมา ปี 2004 มีเพิ่ม 10 หมู่บ้าน และในปี 2005 นี้มี 5 หมู่บ้านที่ผ่านมาตรฐานของโครงการ PCGDTH เปรียบเทียบกับแผนงานที่กล่าวข้างต้น Dong Van ถึงเป้าหมายก่อนประมาณ 5 ปี

Dong Van เป็นอำเภอที่มีชื่อของท่าซาง ในอำเภอมีหมู่บ้าน 19 หมู่บ้าน ติดชายแดนกว่า 52 กิโลเมตร ในจำนวนมีกลุ่มชาติพันธุ์ 18 กลุ่มที่อาศัยอยู่ร่วมกัน กลุ่มชาติพันธุ์ ม้ง เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 87 ชีวิตความเป็นอยู่ของกลุ่มชาติพันธุ์ลำบากยากแค้น บวกกับพื้นที่ที่สลับซับซ้อน ซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้การปฏิบัติตามโครงการยากที่จะสำเร็จ ด้วยเหตุนี้เมื่อทำ ความตกลงร่วมมือทำงาน สาขาศึกษาได้ตัดสินใจสร้างคณะทำงาน ซึ่งถือเป็นกุญแจสำคัญในการตัดสินใจและสร้างยุทธวิธีในการฝึกและบริหารภาระงานทั่วไป ผลตั้งแต่ปี 2000-2005 ทุกอำเภอ มีครูที่ได้รับค่าตอบแทนพิเศษเกือบ 300 คน ครู 269 คนที่มีความรู้ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นได้

เพิ่มเติมในระดับมัธยมปลาย ครูประถมศึกษา 15 คนได้รับการอบรมให้สอนระดับมัธยมต้น ครูเกือบ 200 คน ที่อยู่ในระดับกลางได้เรียนเพิ่มเติมในระดับประกาศนียบัตรชั้นสูงและมหาวิทยาลัย ในช่วงสถานการณ์ขาดแคลนครู คณะกรรมการประชาชนจังหวัดท่าซางได้ตัดสินใจเพิ่มจำนวนครูทั้ง 3 ระดับของอำเภอถึง 78 คน ในอำเภอบนเขตภูเขา เขตพื้นที่ซับซ้อน ด้วยเหตุนี้โรงเรียนส่วนใหญ่ในอำเภอก็จะมีสถานการณ์ดีขึ้น (Pho cap giao duc o vung cao Ha Giang, 2006)

แต่ละหมู่บ้านมีโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นเพียงโรงเรียนเดียว โดยเรียนรวมกันทั้งระดับอนุบาล ระดับประถม และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และโรงเรียนส่วนใหญ่เหล่านี้ยังไม่มีนักเรียนชั้น ม. 6 มีแค่นักเรียนชั้น ม. 5 จึงทำให้ยังไม่ได้แยกโรงเรียน ตามชนบทหรือในพื้นที่ห่างไกลโรงเรียนก็จะมีลักษณะแบบนี้ นักเรียนในพื้นที่ต่างๆ ที่มีโอกาสได้เรียนในโรงเรียน ถึงแม้ว่าจะไกลบ้านก็อยากไปเรียนซึ่งทางโรงเรียนจะต้องจัดให้นักเรียนอยู่ประจำและไปกลับ ซึ่งจำนวนนักเรียนที่ขยันเรียนและประสบความสำเร็จในการให้การศึกษาขั้นทั่วไปก็ยังคงมีอยู่ ยิ่งไปกว่านั้นการรับรองคุณภาพการศึกษาก็ให้เห็นตั้งแต่ระดับประถม รูปแบบการจัดการชั้นเรียนแบบประจำและไปกลับก็ยังได้นำไปใช้ปฏิบัติในโครงการ ในปี 2006 อำเภอ Dong Van มีนักเรียนประจำและไปกลับกว่า 2,000 คน การปฏิบัติรูปแบบนี้ก็ได้รับการตอบรับที่ดี ที่หมู่บ้าน Lang Cu ซึ่งอยู่ทางตอนเหนือสุดของประเทศ ได้นำรูปแบบการศึกษาประจำและไปกลับให้โรงเรียนนำไปใช้ ครู Nguyen Van Hanh รองผู้อำนวยการโรงเรียนกล่าวว่า ตามปกติโรงเรียนเล็กๆ จะเปิดแค่ระดับชั้นอนุบาลและประถมศึกษา เมื่อดำเนินการตามรูปแบบดังกล่าว โรงเรียนจึงต้องรวมนักเรียนที่อายุมาก ที่ต้องการเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมาเรียนด้วย (Pho cap giao duc o vung cao Ha Giang, 2006)

ส่วนที่อำเภอ Meo Vac มีจำนวนประชากรกว่า 63,000 คน ในจำนวนนั้นร้อยละ 70 เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ม้งซึ่งอาศัยอยู่กระจัดกระจายใน 199 หมู่บ้าน ของ 18 ตำบล มาถึงปลายปี 2005 ก็ยังไม่มีหมู่บ้านใดที่ผ่านมาตรฐานในโครงการ 135 เพราะความยากจน ความทิวโหย ทำให้การเรียนหยุดชะงัก ทั้งอำเภอมีโรงเรียนมัธยมต้น 6 แห่ง หมู่บ้านในเขตที่ประสบปัญหาสามหมู่บ้านที่อยู่บริเวณชายแดน คือ หมู่บ้าน Xin Cai, Son Vi และ Khau Vai นักเรียนมีโอกาสน้อยมากที่จะได้เรียนในชั้นเรียนที่สูงขึ้น ในปี 1999 ที่ Meo Vac ได้เข้าโครงการการศึกษาในขั้นพื้นฐาน นักเรียนที่มาเรียนยังขาดแคลน หลายครอบครัวมีไม่พอกิน การคมนาคมยังมีมาไม่ถึงตัวอำเภอ และงานจัดการดูแลนักเรียนของครูประสบความสำเร็จลำบาก ผู้ปกครองกลุ่มชาติพันธุ์ยังไม่เห็นประโยชน์ของการส่งลูกหลานมาเรียนที่โรงเรียน ยังไม่เข้าใจว่าการเรียนเป็นสิ่งจำเป็น นักเรียนจะไม่กล้าที่จะพูดภาษาเวียดนาม นักเรียนในช่วงอายุ 15-18 ปี เป็นกำลังแรงงานหลักในการทำงานให้ครอบครัว ด้วยเหตุนี้จึงทำให้นักเรียนไม่สามารถมาเรียน นอกจากนี้ ความเชื่อ ประเพณีของคนในพื้นที่ก็มีอิทธิพลไม่น้อย มีนักเรียนหลายคนที่ไม่เรียนและไปแต่งงานตั้งแต่อายุยังน้อย

เพื่อแก้ปัญหาเหล่านี้ สาขาการศึกษาระดับอำเภอได้เปิดชั้นเรียนอนุบาล (5 ขวบ) แบบพิเศษ คือ มีการเรียนการสอนแค่ 20 คาบ เพราะเป็นไปได้ยากที่จะให้มีการเรียนการสอนให้ครบ 36 คาบ จึงทำให้เวลาเรียนสั้นลงโดยตัดส่วนที่ยากออกไป นอกจากนี้ยังประยุกต์ปรับเปลี่ยนให้ครูเรียนภาษา กลุ่มชาติพันธุ์ด้วยตนเอง ครูหลายคนหลังจากเรียน 1 ปีสามารถสอนและใช้ภาษาสื่อสารกับกลุ่มชาติพันธุ์และเจ้าหน้าที่กลุ่มชาติพันธุ์ในหมู่บ้านด้วยภาษากลุ่มชาติพันธุ์ได้ และพยายามโน้มน้าวให้นักเรียนมาเรียน ชั้นเรียนแบบประจำและไปกลับก็ช่วยนักเรียนมาเรียนมากขึ้น หมู่บ้านที่ประสบปัญหา นักเรียนจะได้รับความช่วยเหลือจากจังหวัดไม่จะเป็น หนังสือ สมุด ปากกา อำเภอ Meo Vac

การตั้งบ้านเรือนเป็นแบบกระจัดกระจาย และก็มีโรงเรียนที่กระจัดกระจาย ในปี 2006 มี 219 โรงเรียน ในจำนวนเหล่านั้นโดยเฉลี่ยมีโรงเรียนหลัก 1 โรงเรียนและมีโรงเรียนเครือข่าย 12 โรงเรียน (12 ต่อ 1) ที่โรงเรียนเครือข่ายนักเรียนจะต้องเรียนแบบชั้นเรียนรวม มีนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นกว่า 2,000 คน และมีนักเรียนประถม 500 คน ที่ได้รับการศึกษาแบบประจำและไปกลับ ซึ่งทั้งหมดได้รับเงินช่วยเหลือจากเงินงบประมาณของจังหวัด (ประมาณ 45,000 ด่ง/นักเรียน 1 คน) นอกจากนี้ยังได้รับอาหาร (ข้าวและธัญพืช) ช่วยเหลือทุกปี (ข้าวโพด 15 กิโล / ปี) ตั้งแต่ตอนเริ่มปฏิบัติโครงการ ในปี 2001 จนถึงปี 2006 อำเภอ Meo Vac มีหมู่บ้าน 14 แห่งที่ประสบความสำเร็จ ในปี 2003 อำเภอได้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานแก่โรงเรียน 5 แห่ง ในปี 2004 ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน 6 โรงเรียน และในปี 2005 ได้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานเพิ่ม 3 โรงเรียน ในปี 2006 มี 2 โรงเรียนที่ผ่านมาตรฐานอย่างสมบูรณ์ และสองหมู่บ้านสุดท้ายเสร็จสิ้นในปี 2007 แม้ว่าจะมีความทุกข์ยาก ยากจนอยู่อีกมาก แต่ด้วยวิธีแก้ปัญหามาปฏิบัติในการให้การศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น เชื่อว่าสิ่งที่ได้ดำเนินการไปนั้น จะช่วยพัฒนาระดับความรู้ของพี่น้องกลุ่มชาติพันธุ์ที่อยู่ในเขตเหนือสุดของประเทศ ให้มีความรู้มากขึ้น (Pho cap giao duc o vung cao Ha Giang, 2006)

ปัญหาในลักษณะเดียวกันก็พบเห็นได้ในพื้นที่สูงอื่น ๆ อำเภอ Dien Bien Dong จังหวัดเตียนเบียน ยอมรับว่า นักเรียนเรียนระดับชั้นป. 4 และป. 5 ยังอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ ซึ่งไม่ใช่เรื่องแปลกสำหรับที่นี่ เมื่อแปดปีก่อนที่อำเภอ Dien Bien Dong ทั้งอำเภอมีครูเพียง 85 คน และมีครูอีก 150 คนที่ยังไม่ผ่านการอบรม คือ นักเรียนที่จบการศึกษาระดับชั้นป. 5 ที่อ่านออก เขียนได้ มาอบรมเพิ่มตามรูปแบบ 5+2, 5+3 สูงกว่านั้นคือ 9+1 เพื่อมาเป็นครู ซึ่งวิธีนี้ช่วยให้ที่ Dien Bien Dong มีครูเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และตามโรงเรียนต่างๆ ก็มีครูเพียงพอ ในปี 2006 ครูของอำเภอนี้มีถึง 960 คน แต่ครูเหล่านี้ยังเด็ก และความสามารถแต่ละวิชายังอ่อนมาก สถานการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นกับโรงเรียนต่างๆ ทั่วทั้งจังหวัด Dien Bien ซึ่งกลุ่มครูรูปแบบนี้คงไม่สามารถผลิตนักเรียนที่มีความสามารถสูงออกมาได้ การศึกษาในพื้นที่ต้องพบกับปัญหาที่ยากลำบากอีกหลายปี และไม่สามารถแก้ปัญหาช่องว่างในด้านคุณภาพนักเรียนได้ (Dang sau nhung can nha tam, 2006)

สาขาการศึกษาของอำเภอ Dien Bien Dong และ จังหวัดเตียนเบียน แก้ปัญหาโดยการจัดการอบรมขึ้นมาบ่อยครั้ง มีคำตอบแทนพิเศษทางความรู้ให้ครู ซึ่งทำให้มาตรฐานของครูพัฒนาขึ้น แม้ว่าจะยังไม่นำมาซึ่งผลที่ต้องการก็ตาม ครูที่มีความสามารถไม่ต้องการขึ้นไปสอนบนพื้นที่ภูเขาสูง ครูที่ขึ้นไปสอนส่วนใหญ่จะเป็นครูที่อ่อนในวิชาการสอนซึ่งไม่สามารถอยู่ในเมือง หรือบนเขตพื้นที่ราบได้ การดึงดูดครูให้ไปสอนในเขตพื้นที่สูงจะต้องพัฒนาขึ้น

ในปี 2006 อำเภอ Dien Bien Dong มีเป้าหมายรับครูระดับก่อนวัยเรียน (อนุบาล) จำนวน 46 คน แต่ไม่สามารถหาครูได้ครบตามจำนวน ยังขาดครูอีก 30 คน เป็นเรื่องยากที่จะดึงดูดครูที่มีความสามารถมาที่เขตพื้นที่สูง การพัฒนา การเปลี่ยนแปลงแบบทันทีทันใดของกลุ่มครูเหล่านั้น เป็นไปได้ยาก ต้องสร้างระบบ โครงการและรายละเอียดในการสอนที่เหมาะสมกับระดับของครูผู้สอน และนักเรียนในเขตพื้นที่สูง แม้โครงการเกี่ยวกับการสอนในเขตพื้นที่ภูเขาสูงกับพื้นที่ราบไม่มีความแตกต่างกัน แต่ด้วยเงื่อนไขทางเศรษฐกิจและสังคมของสองพื้นที่จึงยังมีความแตกต่างกัน ซึ่งการแก้ไขปัญหสาขาการศึกษา มีบางจังหวัดในเขตพื้นที่สูงกำลังประยุกต์ ปรับเปลี่ยน เช่น มีการอบรม มีการเพิ่มเงินพิเศษ มีการกำหนดให้ครูต้องเรียนภาษาของชนกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ การกักหน้าที่

หลักก็คือ จำเป็นต้องพัฒนาศักยภาพของกลุ่มครู และปรับเปลี่ยนวิธีการสอน เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ (Dang sau nhung can nha tam, 2006)

7.7 การปฏิบัติตามนโยบายในการบริการสาธารณสุข

นโยบายการปฏิรูปทางเศรษฐกิจ ช่วยให้ระบบโครงสร้างทางสาธารณสุขกระจายไปสู่ชุมชนมากขึ้น ทั้งยังเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทในการให้บริการมากขึ้น แต่ผู้ที่มีรายได้น้อยจะมีโอกาสเข้าถึงบริการได้น้อยลง และประชาชนต้องแบกรับค่าใช้จ่ายมากขึ้น

บริการสาธารณสุขในภาคเหนือที่ยังคงมีประสิทธิภาพและคุณภาพด้อยกว่าในภาคใต้ การยกเลิกบริการให้เปล่าในช่วงก่อนการปฏิรูปทางเศรษฐกิจ มาเป็นการเรียกเก็บเงินโดยมีระบบสวัสดิการในด้านบัตรประกันสุขภาพมารองรับ ยังกระจายไม่ทั่วถึงในพื้นที่ห่างไกล ทำให้ผู้ป่วยไม่อาจใช้บริการได้ ทั้งที่มีความจำเป็น อุปกรณ์ทางการแพทย์ในพื้นที่ห่างไกลไม่เพียงพอ ไม่ทันสมัย บุคลากรได้เงินเดือนต่ำ คุณภาพการให้บริการด้อยกว่าที่มีในเมืองใหญ่ การเปิดคลินิกเอกชนไม่มีระเบียบในการควบคุม ขาดการจัดการที่ดี จากการศึกษาพบว่า ในปี 1994 ระบบสาธารณสุขของรัฐให้บริการได้เพียง 1 ใน 5 ของบริการที่ประชาชนควรจะได้รับ

นอกจากนี้มีการนำบัตรประกันสุขภาพมาใช้ แต่ประชาชนต้องซื้อ ซึ่งราคาต่างกันไปตามแต่ละจังหวัด ไม่มีการกำหนดมาตรฐานกลางหรือมาตรฐานในการให้บริการ แล้วแต่เจ้าหน้าที่ในแต่ละพื้นที่จะกำหนด และราคาของบัตรประกันสุขภาพสูงขึ้นเรื่อย ๆ อย่างใน ไชยบุรี ราคาบัตรประกันสุขภาพในปี 1993 คือ 14,000 ด่ง อีกสามปีต่อมา คือในปี 1996 ราคาบัตรสูงขึ้นเป็น 30,000 ด่ง

ส่วนค่าใช้จ่ายที่รัฐจัดสรรให้กระทรวงสาธารณสุข ส่วนใหญ่จะอยู่ที่โรงพยาบาลใหญ่ ๆ ส่วนศูนย์สาธารณสุขชุมชนที่อยู่ในหมู่บ้านหรือตำบลได้รับงบประมาณน้อยมาก ทั้งที่เป็นส่วนที่รักษาคณยาจก ดังนั้น คนจนส่วนใหญ่จึงต้องรักษาตัวเอง หรืออาศัยการรักษาแบบโบราณ รักษาด้วยสมุนไพร อาศัยภูมิปัญญาชาวบ้าน หรือซื้อยากินเอง

เวียดนามส่งออกข้าวเป็นอันดับต้น ๆ ของโลก แต่ประชาชนยังขาดแคลนข้าวและอาหาร ในปี 2000 ร้อยละ 22.5 ของครัวเรือนไม่มีอาหารพอเพียง เด็กต่ำกว่า 5 ขวบ ขาดสารอาหารถึงร้อยละ 45 กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยจำนวน 1 ใน 3 ขาดอาหารในช่วงฤดูเก็บเกี่ยว และเด็กอายุต่ำกว่า 3 ขวบ เป็นโรคขาดโปรตีน ถึงร้อยละ 50

นอกจากนี้ ค่าใช้จ่ายในการใช้บริการสุขภาพระดับจังหวัดและระดับชาติมีค่าบริการสูงเกินไปสำหรับชนกลุ่มน้อยที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ห่างไกล ศูนย์สุขภาพชุมชนหรือเขตไม่สามารถให้บริการที่มีคุณภาพสูงได้ แต่เป็นเพียงการรักษาเบื้องต้นที่เรียบง่ายและไม่ดี มีการกำหนดเพดานค่าใช้จ่ายเพียง 10,000 ด่งและ 146,000 ด่ง ต่อการบำบัดในระดับชุมชนและระดับอำเภอตามลำดับ ในจังหวัดเขตภูเขาทางตอนเหนือของหลวงกาย กลุ่มชาติพันธุ์ที่ยากจนในโครงการ 135 ได้รับสิทธิประโยชน์ในการรักษาฟรี (Nguyen Thi Thu Phuong and Baulch, 2007: 28-30)

7.8 การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

“ผู้คนทั้งหลายต่างถือกำเนิดจากครรภ์มารดา ไม่ว่าจะเป็นชาวเกอญ์ หรือโถ่ เหมื่อง หรือหมาน ชารายหรือเอเด เซตังหรือบานา หรือกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ พวกเราทั้งหลายต่างเป็นเด็กของเวียดนาม พวกเราเป็นพี่น้องกัน เราอยู่และตายด้วยกัน แบ่งปันความทุกข์ ความสุขด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นหิวหรืออิ่ม เราต่างช่วยเหลือกัน”

(โฮจิมินห์, 1946)

คำกล่าวของโฮจิมินห์แสดงให้เห็นถึงความผูกพันแนบแน่นของชาวเกอญ์ ซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ กับกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย ที่ร่วมต่อสู้เพื่อเอกราชกันมา เมื่อประเทศได้รับเอกราช เศรษฐกิจมีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น แต่การกระจายความเจริญ และการพัฒนายังไม่ทั่วถึง กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยหลายกลุ่มที่ไม่ได้รับประโยชน์จากการพัฒนา จากการศึกษาของ (Baulch, 2008: 1-8) พบว่า รัฐบาลเวียดนามมีนโยบายที่หลากหลายและมีโครงการจำนวนมาก ที่ช่วยเหลือในการพัฒนากลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยที่มีความแตกต่างกันทาง ด้านเศรษฐกิจ และสังคม บางโครงการเน้นการสร้างสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน บางโครงการเป็นการให้สวัสดิการ เช่น การศึกษา และการรักษาพยาบาลแบบให้เปล่า แก่กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย หรือบางโครงการเป็นการให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริมในด้านความรู้ เทคโนโลยีการเกษตร ทักษะที่จำเป็นรวมทั้งการจัดสร้างบ้านแก่คนยากจน ตามโครงการให้ความช่วยเหลือครอบครัวกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยที่อยู่ในสภาพทุกข์ยากลำบาก หรือ “Support Ethnic Minority Households in Especially Difficult Circumstances” ซึ่งโครงการต่าง ๆ เหล่านี้เป็นการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่รัฐในทุกระดับ และมีการปรับและประยุกต์ให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่และวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ที่แตกต่างกัน แม้จะไม่ทำให้นโยบายเปลี่ยนไปมากนัก แต่ก็ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างเป้าหมายที่ต้องการกับผลการปฏิบัติงานได้ เช่นการยกเว้นค่าเล่าเรียนให้นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยตามที่กำหนดไว้ 11 ประเภท แต่ในบางจังหวัด ได้ยกเว้นค่าเล่าเรียนให้นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยทั้งหมด นอกจากนี้ คณะกรรมการประชาชนจังหวัดส่วนใหญ่จะมีเงินงบประมาณในการช่วยเหลือด้านการเกษตรแก่กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย แต่ยังมีปัญหาหลายประการ

โรงเรียนประจำสำหรับชนกลุ่มน้อย เด็กที่เป็นชนกลุ่มน้อยทั้งหมดไม่สามารถเข้าเรียนในระบบโรงเรียนประจำได้ โรงเรียนประจำสำหรับชนกลุ่มน้อยมักตั้งอยู่ที่จังหวัดและอำเภอ และมีเพียงโรงเรียนประจำระดับชั้นประถมศึกษาแห่งเดียวในเมืองสำหรับต่างจังหวัด และโรงเรียนประจำชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตต่าง ๆ มีไม่เพียงพอ เด็กจึงต้องผ่านการสอบเข้าหรือได้รับการเสนอชื่อเข้าเรียนที่โรงเรียนประจำโดยผู้มีอำนาจในท้องถิ่น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติที่กำหนดและชาติพันธุ์ ในพื้นที่ด้อยโอกาสส่วนใหญ่นักเรียนอาจได้รับการเสนอชื่อเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนประจำ แต่นักเรียนเหล่านี้มักมีจำนวนน้อยมาก

เนื่องจากจำนวนนักเรียนยังมีอัตราส่วนที่สูงเทียบกับจำนวนครู แต่งบประมาณต่อหัวของนักเรียนอยู่ในระดับที่ต่ำมาก ซึ่งประเด็นที่ขัดแย้งกันของการศึกษาระหว่างคุณภาพและปริมาณสามารถเห็นได้ชัด การพัฒนาการศึกษามีส่วนทำให้คนจนไม่สามารถเข้าถึงการศึกษาได้ ดังนั้น

การศึกษาถึงผลกระทบของนโยบายปฏิรูปการศึกษาที่เกิดขึ้นต่อคนจน หรือประเด็นด้านวัฒนธรรมที่มีผลกระทบ ยังมีปัญหาในการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษา ที่ให้อำนาจการตัดสินใจในการรับนักเรียน การวางแผนและจัดการสถานศึกษา รวมทั้งอำนาจในการจัดการทรัพยากรมนุษย์ การจัดการด้านการเงิน การให้อำนาจผู้นำและผู้ร่วมงาน

ผลจากโครงการลดความยากจนในจังหวัดพื้นที่ภูเขาภาคเหนือ ที่ได้รับประโยชน์จากโครงการลดความยากจนในภาคเหนือโดยกระทรวงการวางแผนและการลงทุนร่วมกับธนาคารโลก (WB) ประเทศเวียดนามในระยะที่ 1 (ตั้งแต่ 2011 ถึงสิงหาคม 2015) จังหวัดมีผู้หญิงที่ได้รับการสนับสนุนกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมจำนวน 10,095 คน ผู้หญิงมีเงื่อนไขในการปรับปรุงคุณภาพชีวิตและตำแหน่งในสังคม ผู้หญิงได้รับการสนับสนุนในการปรับปรุงขีดความสามารถด้านเทคนิคและวัสดุ เพื่อพัฒนาวิถีชีวิต เพื่อขจัดความหิวโหยและลดความยากจน หลุดพ้นจากความยากจน ปรับปรุงสถานะทางโภชนาการ สนับสนุนการรวมกลุ่มและการพัฒนากลุ่มสตรีเพื่อตอบสนองความต้องการของสตรีและบุรุษในชุมชน รวมทั้งความต้องการเชิงกลยุทธ์ที่รวดเร็วเช่น ปรับปรุงระดับการศึกษา ความสามารถในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม การจัดการและภาวะผู้นำ สนับสนุนกิจกรรมด้านความมั่นคงทางสังคม ในกรณีเด็กเล็ก เสื้อผ้าและอุปกรณ์การเรียนสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำนวนมาก

ในเขต Phong Tho หลังจาก 5 ปีของการดำเนินงานโครงการได้มีการจัดเตรียมต้นกล้า 29,727 ต้นและสนับสนุนการเพาะปลูกพื้นที่กว่า 196.8 เฮกตาร์ มีการนำพันธุ์ใหม่ๆเข้าสู่กระบวนการผลิต มีส่วนช่วยปรับปรุงผลผลิตคุณภาพของพืชและสัตว์เพื่อปรับปรุงชีวิตของประชาชนที่สำคัญกว่าครัวเรือนที่ยากจนก็ค่อยๆ เข้าใจเทคนิคการย้ายพันธุ์ท้องถิ่นไปเป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูงและเพิ่มผลผลิตในพื้นที่เดียวกัน (Lai Chau online, 2016)

ในช่วงปี พ.ศ. 2554-2558 จังหวัดที่เข้าร่วมมีโครงการย่อยจำนวน 739 โครงการได้ดำเนินการโครงการย่อยจำนวน 708 โครงการและสตรีที่เข้าร่วมโครงการจำนวน 10,095 ราย โดยเฉพาะโครงการย่อย 647 โครงการที่สนับสนุนการผลิตปศุสัตว์เพื่อการดำรงชีวิต การเพาะปลูก โดยมีกลุ่มสตรีทั้งสิ้น 647 รายมีส่วนร่วม 8,225 ครั้ง กิจกรรมการดำรงชีวิตเหล่านี้ ส่วนใหญ่เป็นการคัดเลือกสายพันธุ์ปศุสัตว์พื้นเมืองตามเงื่อนไขและประสบการณ์ของครัวเรือนที่ยากจน การเพาะปลูกมุ่งเน้นไปที่การสนับสนุนการปลูกข้าว ข้าวโพด หวาย ถั่วเหลือง มันฝรั่ง สำหรับโครงการสนับสนุนสังคมอื่น ๆ 61 โครงการ รวมทั้งการสนับสนุนผ้าทอ สำหรับเด็กยากจนให้ไปโรงเรียน ผู้หญิงที่เลี้ยงดูเด็กคนเดียว การฝึกอบรมเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพอนามัย การเจริญพันธุ์การป้องกันความรุนแรงในครอบครัว การป้องกันความชั่วร้ายทางสังคม การป้องกันการค้ามนุษย์ข้ามพรมแดนมีสตรีเข้าร่วม 1,870 คน กิจกรรมสนับสนุนการพัฒนาวิถีชีวิตของประชาชนในโครงการลดความยากจนได้รับความสนใจเป็นพิเศษในการดำเนินโครงการและได้รับผลดีมาก เป็นที่น่าสังเกตว่าโครงการใช้วิธีการสนับสนุนผ่านกลุ่ม ไม่สนับสนุนเป็นรายครัวเรือน จนถึงสิ้นรอบการผลิตครั้งแรกกลุ่มได้ลงทุนอีกครั้งในการผลิตรอบต่อไป การผลิตปศุสัตว์และการเพาะปลูก (รวม 1,608 โครงการย่อยและโครงการย่อย 1,140 โครงการปศุสัตว์ คิดเป็น 71% โครงการย่อย 407 โครงการสำหรับปลูกพืชคิดเป็น 25% และ 61 โครงการให้ความช่วยเหลือทางสังคมอื่น ๆ คิดเป็น 4% (Lai Chau online, 2016)

Communist Review (2016) ระบุว่า ข้อจำกัดในการพัฒนากลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยให้หลุดพ้นจากความหิวโหยและยากจน เกิดจากเหตุผลดังต่อไปนี้:

1. แม้ว่ารัฐจะจัดลำดับความสำคัญของทรัพยากรการลงทุนสำหรับเขตยากจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งชุมชนที่ยากลำบาก พื้นที่ชนกลุ่มน้อยและพื้นที่ภูเขา จำนวนเงินที่ลงทุนและการสนับสนุน ยังคงมีปริมาณต่ำกว่าความต้องการที่แท้จริง ในอีกด้าน หนึ่งนโยบายที่จะสนับสนุนครัวเรือนที่ยากจนและครัวเรือนที่เพิ่งหลุดพ้นจากความยากจนเพื่อให้มั่นใจว่าการดำเนินงานตามเป้าหมายการลดความยากจนอย่างยั่งยืนได้มีการดำเนินการค่อนข้างช้า

2. การประสานงานระหว่างกระทรวง หน่วยงานกลางหน่วยงานทางสังคมและการเมือง ไม่เป็นไปตามปกติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการพัฒนานโยบาย การแบ่งปันข้อมูล การตรวจสอบและประเมินผลนโยบายการลดความยากจนและผลของโครงการ

3. แนวทางการดำเนินนโยบายด้านการศึกษาและการฝึกอบรม สำหรับนักเรียนที่อาศัยอยู่ในโรงเรียนกึ่งประจำของชนกลุ่มน้อย ชนกลุ่มน้อยและคนยากจนในท้องถิ่นบางแห่งยังไม่ได้รับรายละเอียดและยังไม่มีประสิทธิภาพ

4. บางเมืองไม่ได้ให้ความสำคัญกับการมอบหมายหน้าที่ระหว่างหน่วยงานและหน่วยงานย่อยในระดับท้องถิ่นในการดำเนินนโยบายที่จะสนับสนุนการผลิตเพื่อการดำรงชีวิตของครัวเรือนยากจน เงินทุนส่วนใหญ่ได้รับการจัดสรรให้กับโครงสร้างพื้นฐาน แต่การลงทุนมีการกระจุกกระจาย และจุดเน้นไม่สอดคล้องกันขาดเกณฑ์การก่อสร้างในพื้นที่ชนบทใหม่

5. การสื่อสาร การรณรงค์ และการสนับสนุนการสร้างตระหนักเกี่ยวกับการลดความยากจนไม่ได้จัดขึ้นเป็นประจำ ส่วนหนึ่งของคนจนไม่ได้มุ่งมั่นที่จะหลุดพ้นความยากจน แต่ต้องอาศัยการสนับสนุนจากรัฐและชุมชน

การส่งเสริมความสำเร็จและการเอาชนะข้อบกพร่องและข้อ จำกัด ที่กล่าวมาข้างต้นต้องทำเพื่อทำความเข้าใจกับแนวทางต่อไปนี้

1. ให้เร่งปฏิรูปเศรษฐกิจ สร้างแรงผลักดันให้เกิดการเติบโตในการสร้างทรัพยากรเพื่อการลดความยากจนอย่างรวดเร็วและยั่งยืน ลดช่องว่างระหว่างภูมิภาคและกลุ่มเป้าหมาย

2. เสริมสร้างมาตรการเชิงรุกเพื่อสนับสนุนคนยากจนผ่านนโยบายตลาดแรงงานที่มีอยู่ เช่น การให้สินเชื่อเพื่อการศึกษา การฝึกอบรมวิชาชีพ การเชื่อมโยงการจ้างงานสำหรับครัวเรือนยากจนที่มีกำลังแรงงาน

3. ทบทวนและเสนอการแก้ไขนโยบายการลดความยากจนตามมติที่ 2324 / QD-TTg เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2557 ของนายกรัฐมนตรีที่ออกแผนงานเพื่อดำเนินการตามมติที่ 76/2014 / QH13 ของสมัชชาแห่งชาติ เพื่อเร่งรัดการดำเนินการตามเป้าหมายการลดความยากจนอย่างยั่งยืนภายในปี 2563 เพื่อลดนโยบายการให้ความช่วยเหลือโดยตรงและค่อยๆ เพิ่มการให้กู้ยืม การให้ความช่วยเหลือและการชำระหนี้ที่มีเงื่อนไขเพื่อเสริมสร้างความเป็นเจ้าของในกลุ่มครัวเรือนที่ยากจนและเกือบยากจน สนับสนุนให้ครัวเรือนยากจนมุ่งมั่นที่จะหลุดพ้นความยากจน ควรให้ความสำคัญกับการสร้างและนำรูปแบบการลดความยากจนที่มีประสิทธิภาพมาใช้ เชื่อมโยงนักวิทยาศาสตร์และธุรกิจกับการผลิต การแปรรูปและการบริโภคระหว่างครัวเรือนยากจนและภูมิภาค

4. ผลักดันให้มีการดำเนินการตามมติที่ 30a มติที่ 80 ของรัฐบาลและโครงการที่เป็นเป้าหมายแห่งชาติ เรื่อง การลดความยากจนและให้ความสำคัญกับชนกลุ่มน้อยในเขตชายแดนและสังคมชายแดนที่ยากจน ทำให้เป็นพื้นที่ที่ปลอดภัยโดยเฉพาะอย่างยิ่งหมู่บ้านและชุมชนที่ยากลำบาก

พื้นที่ชายฝั่งทะเลและหมู่เกาะต่างๆ ดำเนินการตามเป้าหมายของโครงการที่เป็นเป้าหมายแห่งชาติ เพื่อลดความยากจน เพื่อบรรลุเป้าหมายการลดความยากจนในช่วงปี พ.ศ. 2559 ถึง พ.ศ. 2563 โดยใช้แนวทางหลายมิติและเพื่อลดความยากจนอย่างยั่งยืน

5. รัฐต้องทำให้แน่ใจว่า มีการเตรียมทรัพยากรและเพิ่มแหล่งเงินลงทุนระยะปานกลาง สำหรับนโยบายและโครงการต่างๆ ในการลดความยากจนอย่างเพียงพอ โดยให้ความสนใจกับ นโยบายที่มีการจัดลำดับความสำคัญของทรัพยากร การจัดสรรการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและมี ประสิทธิภาพรวมทั้งการบูรณาการนโยบายและการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

6. ศึกษาและปรับนโยบายการให้สินเชื่อพิเศษสำหรับครัวเรือนยากจนและครัวเรือนที่อยู่ใน เกณฑ์ที่ใกล้เคียงไปพร้อมๆ กับการพิจารณาลักษณะพื้นที่ ภูมิภาค การผลิตธุรกิจของครัวเรือน ปรับเงินกู้ยืมและอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ให้สอดคล้องกับนโยบาย การขยายสาขาเกษตรกรรม อุตสาหกรรม ป่าไม้ การประมงและการถ่ายทอดเทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์ สร้างและนำรูปแบบ ของการลดความยากจนที่เหมาะสมมาเชื่อมโยงกับชุมชนท้องถิ่น

7. ใช้นโยบายการให้ความช่วยเหลือตามเงื่อนไขแก่กลุ่มเป้าหมายผู้รับประโยชน์ รวมทั้ง พิจารณาเกี่ยวกับท้องถิ่น ระยะเวลาที่จะช่วยการเพิ่มการเข้าถึงนโยบายและส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วม เชิงรุกและการมีส่วนร่วมของคนยากจน ดูแลและสนับสนุนนโยบายที่เหมาะสมเพื่อสนับสนุน ครัวเรือนยากจนและครัวเรือนที่ยากจนที่เพิ่งหลุดพ้นจากความยากจน รวมทั้งให้ความสำคัญกับการ ลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานและการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ให้แก่ชนกลุ่มน้อยในเขต พื้นที่ที่ยากจน อำเภอที่ยากจนและชุมชนยากจนความมั่นคงปลอดภัยของหมู่บ้าน ชุมชนชายแดน หมู่บ้านที่ยากลำบากและหมู่บ้านชายฝั่งทะเลและเกาะต่างๆ

8. ให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาของชนกลุ่มน้อยที่มีที่ดินน้อย จัดสรรพื้นที่เพาะปลูกให้ หรือช่วยเหลืออย่างน้อยร้อยละ 80 ของชนกลุ่มน้อยที่ยากจนและครอบครัวที่ยากจนในหมู่บ้านที่ ยากลำบากและหมู่บ้านที่ขาดแคลนที่ดินเพื่อให้เขาสามารถเปลี่ยนอาชีพ สร้างงานและเพิ่มรายได้ ให้แก่ครัวเรือนที่เป็นชนกลุ่มน้อยที่ไม่ได้ทำการเพาะปลูก

มีนโยบายที่จะช่วยเหลือนักเรียนในครอบครัวที่ยากจนและครอบครัวที่เกือบยากจนโดย เพิ่มสัดส่วนของนักเรียนที่เข้าเรียนในวัยที่เหมาะสมในพื้นที่ด้อยโอกาส โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ที่ ยากลำบากและสร้างโรงเรียนประจำและกึ่งประจำสำหรับนักเรียนชนกลุ่มน้อย ซ่อมแซมโรงเรียน และปรับปรุงประสิทธิภาพของการคัดเลือกนักเรียน การเสนอรายชื่อนักเรียน การฝึกอบรมและการ นำไปใช้

การบูรณาการเป้าหมายการลดความยากจนหลายมิติเข้าไปในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมประจำปีและแผน 5 ปี อย่างน้อยร้อยละ 90 ของครัวเรือนยากจนที่เข้าร่วมโครงการประกัน สุขภาพ ชุมชนร้อยละ 70 มีสุขภาพดีตามเกณฑ์สุขภาพแห่งชาติและร้อยละ 90 ของสถานีนอนมัย ชุมชนที่มีสิทธิได้รับการตรวจสุขภาพและการรักษาด้วยระบบประกันสุขภาพ มีการปรับโครงสร้าง การลงทุน การดูแลสุขภาพและการประกันสุขภาพเพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้าถึงบริการ สุขภาพ รวมทั้งการดูแลสุขภาพสำหรับคนยากจนและคนที่ขาดแคลน

รัฐบาลเวียดนามมีความพยายามที่จะผสมผสานให้กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย เข้ามาเป็นส่วน หนึ่งของสังคมที่มีความเป็นเวียดนามโดยรวม โดยใช้นโยบายทั้งการจูงใจและการกำหนดให้กลุ่ม ชาติพันธุ์ส่วนน้อยปฏิบัติตาม ซึ่งผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติทำให้กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยมีการ

พัฒนาทั้งในด้านสภาพความเป็นอยู่ และสิทธิประโยชน์ทางสังคม การศึกษาและเศรษฐกิจ แต่ผลกระทบของนโยบายรัฐที่มีต่อกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยก็ยิ่งปรากฏเป็นระยะ และยังมีการพัฒนาโดยรวมที่ไม่เท่าเทียมกับชนเหวียด ซึ่งรัฐมีแนวนโยบายและการลงทุนในการพัฒนามาอย่างต่อเนื่องและยาวนานกว่า 30 ปี แม้จะมีความซ้ำซ้อนและมีปัญหาในทางปฏิบัติหลายประการ แต่นโยบายเหล่านี้ แสดงให้เห็นเจตจำนงที่แน่วแน่ในการพัวนากลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยให้ทัดเทียมกับชาวเหวียดหรือกัญห์ ซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ

บทที่ 8

สรุป อภิปรายผลและเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง นโยบายการพัฒนาคุณภาพประชากรกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยของ รัฐบาลเวียดนาม เป็นงานวิจัยที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐาน (Basic Research) โดยเป็น การศึกษาในเชิงคุณภาพ (Qualitative) ศึกษาจากเอกสารและสัมภาษณ์ในประเด็นของประชากร และคุณภาพของกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยของเวียดนาม

8.1 สรุปผลการศึกษา

เวียดนามประกอบด้วยกลุ่มชาติพันธุ์ 54 กลุ่ม การจัดกลุ่มชาติพันธุ์โดยพิจารณาจากพื้นที่ที่ กลุ่มนั้นอาศัยอยู่ การใช้ภาษาพูดอย่างเดียวกัน มีวัฒนธรรมเดียวกัน มีจิตสำนึกหรือมีความรู้สึก ร่วมในอัตลักษณ์ของกลุ่มร่วมกัน ชนกลุ่มใหญ่คือ เวียดนามหรือกัญท์ ส่วนกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย 53 กลุ่ม มีจำนวนรวมกันร้อยละ 14.3 ของประชากร รัฐบาลคอมมิวนิสต์เวียดนามให้ความสำคัญแก่ กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยมาตั้งแต่ยุคอาณานิคม พยายามที่จะผลักดันให้มีการนำนโยบายต่างๆ ที่จะ ช่วยพัฒนาคุณภาพของกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยให้เท่าทันกับคนส่วนใหญ่ของประเทศ ทั้งในด้าน การศึกษา สุขภาพการพัฒนา การเมือง เศรษฐกิจและสังคม ชนกลุ่มน้อยทุกกลุ่มในเวียดนามได้รับ การรับรองสิทธิในการถือสัญชาติเวียดนาม และมีสิทธิในการดำรงอัตลักษณ์ของกลุ่มตน มีสิทธิที่จะ ใช้ภาษาและระบบการเขียนของตนเอง อนุรักษ์เอกลักษณ์และส่งเสริมวัฒนธรรม ประเพณี และ ความเป็นอยู่ที่ดีงาม แม้ว่าจะต้องปรับเปลี่ยนหรือยกเลิกประเพณี พิธีกรรมบางอย่างให้สอดคล้อง กับนโยบายของรัฐบาลและพรรค

ในช่วงปี พ.ศ. 2497-2519 พรรคคอมมิวนิสต์มีการจัดตั้งเขตปกครองตนเองของชนกลุ่ม น้อย 3 เขต ประกอบด้วย เขตปกครองตนเองไท – แม้ว หรือ เขตปกครองตนเองตะวันตกเฉียงเหนือ เขตปกครองตนเองเวียดนามเหนือ เขตปกครองตนเองหลาว ห่า เอียน กำหนดเขตการปกครอง ตนเองนั้นจะกระทำในบริเวณที่มีชนกลุ่มน้อยอยู่รวมกันเป็นชุมชนอย่างหนาแน่น มีขึ้นเฉพาะ ภาคเหนือในช่วงก่อนการรวมประเทศเท่านั้น เป็นการให้สิทธิในการปกครองตนเองแก่ชนกลุ่มน้อย ทั้งยังเป็นความพยายามของพรรคที่จะผสมผสานชนกลุ่มน้อยกับสังคมเวียดนาม การจัดตั้งเขต ปกครองตนเองเป็นส่วนหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงความสนใจในชนกลุ่มน้อย ปัญหาของเขตปกครอง พิเศษเกิดจากรัฐได้ตั้งจังหวัดซ้อนเข้าไปในเขตปกครองตนเอง ทำให้นโยบายเรื่องภาษาเริ่มมีปัญหา ว่าจะเลือกภาษาใดเป็นภาษากลางในเขตปกครองตนเองที่มีกลุ่มชาติพันธุ์หลายกลุ่ม รวมไปถึงปัญหา การใช้ตัวอักษร จึงนำไปสู่ปัญหาความขัดแย้งในท้องถิ่น นอกจากนี้ยังเกิดความขัดแย้งภายใน ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ในเขตปกครองตนเองเพราะมีหลายกลุ่มชาติพันธุ์ การจัดสรรทรัพยากรตาม กลุ่มชาติพันธุ์ที่แตกต่างกัน จนนำไปสู่การยกเลิกเขตปกครองตนเองในที่สุด แม้ในเวียดนามมี ขบวนการต่อต้านรัฐบาลที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย ในเขตที่ราบสูงภาคกลางคือกลุ่ม FULRO (le Front unifié pour la Libération des Races opprimées หรือ The United Struggle Front for the Oppressed Races) เคลื่อนไหวในพื้นที่ที่ราบสูงภาคกลาง แต่รัฐบาลยังคงให้ความสำคัญ กับกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย มีการตั้งหน่วยงานที่มีฐานะเทียบเท่ากระทรวง คือ คณะกรรมาธิการ

กิจการกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยและพื้นที่สูงแห่งชาติขึ้นมาดูแลกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยทั้งในด้านนโยบาย การบริหารและการปฏิบัติ

เวียดนามจัดแบ่งพื้นที่ภาคเหนือ ภาคกลางและภาคใต้ แยกย่อยออกเป็น 8 เขต เพื่อจัดนโยบายการพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพทางภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่ แต่ละพื้นที่มีจุดเน้นในการพัฒนาแตกต่างกัน โดยแบ่งเป็นภูมิภาคตะวันตกเฉียงเหนือ ตะวันออกเฉียงเหนือ ส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจ สมุนไพร ผลไม้ ไม้ดอก และผักเพื่อการบริโภคและการส่งออก ให้มีความสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยว

ที่ราบลุ่มปากแม่น้ำแดง พัฒนาให้เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูง เช่น การผลิตซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ โดยพัฒนาเขตอุตสาหกรรมบริเวณฮานอย และเน้นการพัฒนาการเกษตรอินทรีย์ มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม วัฒนธรรม พร้อมทั้งเป็นจุดศูนย์กลางสำหรับการแลกเปลี่ยนและการให้ความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับสากล

ภาคกลางตอนบน ชายฝั่งทะเลภาคกลางตอนใต้ พัฒนาให้เป็นจุดศูนย์กลางแลกเปลี่ยนความร่วมมือกับนานาชาติ สร้างโรงกลั่นน้ำมันและโรงงานผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี พัฒนาด้านอุตสาหกรรมเกษตร ป่าไม้ ประมง สิ่งทอ เครื่องหนังและกระดาษ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวบริเวณชายทะเลและเกาะต่าง ๆ

ที่ราบสูงภาคกลาง พัฒนาให้เป็นศูนย์กลางในการปลูกพืชอุตสาหกรรม เช่น กาแฟ ชา ยางพารา เม็ดมะม่วงหิมพานต์ ฝ้าย พืชสมุนไพรและผลไม้ พัฒนาด้านการป่าไม้ อุตสาหกรรมการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำและเหมืองแร่

ภาคใต้ฝั่งตะวันออกเฉียงเหนือ กำหนดให้เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม การค้า การบริการและการลงทุนอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะการผลิตน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ การผลิตซอฟต์แวร์ โรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตร สร้างท่าเรือและโกดังสินค้า

และที่ราบลุ่มปากแม่น้ำโขง เน้นการพัฒนาการเกษตรในเขตร้อนชื้นที่มีพืชผลหลากหลายชนิด สร้างพื้นที่เพาะปลูกในการปลูกพืชที่มีราคาสูงและคุณภาพดี เช่น ข้าว ผลไม้และพืชเศรษฐกิจ พัฒนาการประมง การผลิตอาหารทะเลเพื่อส่งออก สรรวักก๊าซธรรมชาติ พัฒนาอุตสาหกรรมก๊าซธรรมชาติ ไฟฟ้าและปุ๋ยเคมี

รัฐบาลเวียดนามมีความพยายามที่จะพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของชนกลุ่มน้อย พร้อม ๆ กับการสร้างความเป็นปึกแผ่นของประเทศให้สอดคล้องกับวิถีสังคมนิยม ทำให้เกิดความเป็นเอกภาพและความเป็น “เวียดนาม” ที่มีลักษณะเฉพาะตัวในบริบทของสังคมและวัฒนธรรมเวียดนาม รัฐบาลเวียดนามมีนโยบายและมีโครงการจำนวนมาก ในการช่วยเหลือและพัฒนา กลุ่ม ชาติพันธุ์ส่วนน้อยที่มีความแตกต่างกันทางด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยในพื้นที่เขตภูเขาจะเน้นกำจัดความหิวโหยและลดความยากจน การเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐานที่รัฐจัดให้ โดยเฉพาะโครงการ 133 และ 135 ที่อยู่ภายใต้โครงการกำจัดความหิวโหยและลดความยากจน ที่ตั้งขึ้นในปี 1996 มุ่งช่วยเหลือชุมชนในพื้นที่ภูเขาและทุรกันดาร เพื่อต่อสู้กับความยากจนผ่านความร่วมมือและการปรับปรุงโครงการที่เกี่ยวข้องกับการลดความยากจนที่มีอยู่ โดยให้การศึกษา สาธารณสุข การขยายการเกษตร ชลประทาน สร้างงาน ฝึกอบรม เงินทุนรายย่อย และโครงสร้างพื้นฐาน โครงการในระยะแรกกำหนดโดยรัฐ เช่น โครงการย้ายถิ่นฐานที่อพยพคนหนีภัยจากพม่า

ไปอยู่บนพื้นที่สูง เพื่อช่วยพัฒนาพี่น้องกลุ่มชาติพันธุ์ให้เท่าเทียมกับคนส่วนใหญ่ของประเทศ ครอบครัวที่ประสงค์จะอพยพไปอยู่ในเขตเศรษฐกิจใหม่ จะต้องทำเรื่องแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ในท้องถิ่น ซึ่งจะต้องได้รับอนุญาตก่อนที่จะอพยพ และรัฐจะจ่ายค่าอพยพให้ครอบครัวที่อพยพไปอยู่ในเขตเศรษฐกิจใหม่ ซึ่งจำนวนเงินที่ได้รับจะแตกต่างกัน แต่ละอำเภอที่อยู่ในเขตเศรษฐกิจใหม่ จะได้รับเงินงบประมาณในการสร้างสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน แต่หลายครอบครัวที่อพยพไปอยู่ในเขตเศรษฐกิจใหม่ไม่ได้รับเงินดังกล่าวและมีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานไม่เพียงพอ ทั้งยังมีข้อพิพาท และข้อขัดแย้งระหว่างคนที่อยู่เดิมกับผู้ที่อพยพเข้ามาใหม่ เนื่องจากคนเหวียดไปใช้ที่ดินบรรพบุรุษของชนกลุ่มน้อยในการเพาะปลูก และจำนวนพื้นที่ในการเพาะปลูกที่รัฐจัดสรรให้คนที่อพยพเข้ามาใหม่จะได้น้อยกว่าคนที่เคยอยู่เดิม แม้มีการออกระเบียบของจังหวัดเกี่ยวกับการอพยพและการถือครองที่ดิน แต่ปัญหาอื่นก็เกิดขึ้นตามมา เช่น การอพยพของประชาชนที่ไม่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล ซึ่งมีทั้งคนเหวียดและกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยอื่นๆ โดยมากที่เกิดปัญหามักจะเป็นผู้อพยพที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย ดังนั้นในปี 1997 กระทรวงเกษตรและพัฒนาชนบทจึงประกาศให้ผู้ที่ต้องการอพยพไปอยู่ที่ราบสูงภาคกลางจะต้องมีใบอนุญาตพิเศษจากเจ้าหน้าที่

การพัฒนาระยะแรกเน้นการสร้างสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่จำเป็น เช่น การสร้างถนน ระบบชลประทาน ประปา ไฟฟ้า โรงเรียน สถานีอนามัยและศูนย์วัฒนธรรมประจำตำบล เป็นต้น มีการจัดสรรที่ดิน ในโครงการที่กำหนดให้ชนกลุ่มน้อยอยู่อาศัยและเพาะปลูกเป็นหลักแหล่ง ประชาชนในชุมชนที่อยู่ในโครงการที่เกี่ยวข้องกับการเพาะปลูกเป็นหลักแหล่งและเขตเศรษฐกิจใหม่จะได้รับเอกสารสิทธิ์ที่ดิน หากอยู่ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์หรือพื้นที่ปลูกป่า จะได้รับโควตาให้ปลูกป่า อนุรักษ์หรือปลูกป่าเพื่อการค้า ถ้าไม่มีที่ดินหรือที่ดินมีน้อยรัฐก็จะพัฒนาที่ดินรกร้างว่างเปล่าให้เข้าทำกิน

นอกจากนี้ ยังจัดสวัสดิการสังคมแก่กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย เช่น การศึกษาและการรักษาพยาบาลแบบให้เปล่า สร้างโรงเรียนประจำระดับมัธยมศึกษาสำหรับกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย พร้อมทั้งเงินค่าใช้จ่ายแก่นักเรียนเพื่อซื้อสิ่งของที่จำเป็นต้องใช้ในชีวิตประจำวันและค่าเดินทางรายปี การให้โควตาเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา และสร้างบ้านแก่คนยากจน เป็นต้น

นโยบายในระยะหลังแม้จะยังมีการสร้างสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานอยู่บ้าง แต่จะมุ่งเน้นการส่งเสริมความรู้ การศึกษา การฝึกอบรมและการฝึกอาชีพ เทคโนโลยีการเกษตร ทักษะที่จำเป็นทั้งในด้านการผลิต การวางแผน การตลาด และการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาอาชีพ การให้กู้เงินเพื่อพัฒนาอาชีพ พัฒนาระบบการผลิต การแปรรูปผลผลิต การจัดสรรที่ดิน สร้างและปรับปรุงที่อยู่อาศัย รวมทั้งการฝึกอบรมและพัฒนาขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

ในด้านการท่องเที่ยว ชนกลุ่มน้อยเป็นปัจจัยหลักอย่างหนึ่งในการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาในเวียดนาม บริษัทท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่รัฐ และนักธุรกิจเวียดนามต่างพยายามที่จะเข้ามาหาประโยชน์จากการท่องเที่ยวในขณะที่ชนกลุ่มน้อยได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจน้อยมาก รัฐบาลพยายามที่จะรักษาประเพณี วัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยให้คงสภาพเดิมให้มากที่สุด เพื่อประโยชน์ของการท่องเที่ยว แต่สิ่งที่ทำได้ก็มีเพียงการแต่งกาย งานฝีมือ บ้านเรือน เพลงและการแสดง เท่านั้น ไม่มีการนำการท่องเที่ยวเข้ามาเป็นเครื่องมือในการพัฒนา มองผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจเท่านั้น คนเหวียดและชนกลุ่มน้อยต่างนำเอาสิ่งที่มีอยู่มาเพื่อหาประโยชน์ในระยะสั้น รัฐบาลและเอกชนก็เช่นเดียวกัน เจ้าหน้าที่รัฐในทุกระดับยังขาดการทำให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม หรือเป็นผู้

ตัดสินใจว่าจะพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชนของตนอย่างไร ส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่ที่จะควบคุม เข้มงวด ขัดขวางหรือเอาเปรียบชนกลุ่มน้อย โดยเฉพาะการจำกัดหรือห้ามการจัดการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ ของชนกลุ่มน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเหตุผลทางด้านความมั่นคง ในระยะหลังมีการเปิดโอกาสให้ชน กลุ่มน้อยจัดการท่องเที่ยวและที่พักแบบโฮมสเตย์ในหมู่บ้านเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะหมู่บ้านชาวม้งใน เมืองซาปา แหล่งท่องเที่ยวเชิงชาติพันธุ์ที่มีชื่อเสียงของเวียดนาม

แนวโน้มของโครงการกำจัดความหิวโหยและลดความยากจน เป็นการให้แต่ละพื้นที่เสนอ โครงการที่เหมาะสมกับพื้นที่และสามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนเป็นหลัก นอกจากนี้ยัง พัฒนาสถานีวิทยุแห่งชาติให้สามารถส่งสัญญาณครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศถึงร้อยละ 90 และ สถานีโทรทัศน์แห่งชาติร้อยละ 80 มีการออกอากาศรายการต่างๆ เป็นภาษาของชนกลุ่ม น้อย สถานีโทรทัศน์แห่งชาติเวียดนามออกอากาศเป็นภาษาชนกลุ่มน้อย 11 ภาษาชนกลุ่มน้อย คือ Hmong, Thai, Dao, Ba Na, Ede, Jarai, Co Ho, Xo Dang, Kho Me, Cham และ Mnong สำหรับ พื้นที่ภูเขาในภาคเหนือที่ราบสูงภาคกลางและภาคใต้ นอกจากนี้ 26 จังหวัดออกอากาศรายการวิทยุ 18 ภาษาชนกลุ่มน้อย นโยบายในการพัฒนากลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยของรัฐมีความต่อเนื่อง และมีการ จัดการแบบยืดหยุ่น โดยการรวบรวมนโยบายเพื่อแก้ปัญหาให้เป็นระบบ เช่น โครงการทำการ เพาะปลูกเป็นหลักแหล่ง อพยพและเขตเศรษฐกิจใหม่ ที่นำสามโครงการมารวมกัน

ปัญหาของการพัฒนากลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย แม้ว่ารัฐจะจัดลำดับความสำคัญของ ทรัพยากรการลงทุนสำหรับเขตยากจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งชุมชนที่ยากลำบาก พื้นที่ชนกลุ่มน้อยและ พื้นที่ภูเขา จำนวนเงินที่ลงทุนและการสนับสนุนยังคงมีปริมาณต่ำกว่าความต้องการที่แท้จริง การ ดำเนินงานตามเป้าหมายการลดความยากจนอย่างยั่งยืนได้มีการดำเนินการค่อนข้างช้า การ ประสานงานระหว่างกระทรวง หน่วยงานกลางหน่วยงานทางสังคมและการเมืองยังต้องพัฒนาให้มี ประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการพัฒนานโยบาย การแบ่งปันข้อมูล การตรวจสอบและ ประเมินผลนโยบายการลดความยากจนและผลของโครงการ

หน่วยงานรัฐบาลบางเมืองไม่ได้ให้ความสำคัญกับการมอบหมายหน้าที่ระหว่างหน่วยงานและ หน่วยงานย่อยในระดับท้องถิ่นในการดำเนินนโยบายที่จะสนับสนุนการผลิตเพื่อการดำรงชีวิตของ ครครัวเรือนยากจน เงินทุนส่วนใหญ่ได้รับการจัดสรรให้กับโครงสร้างพื้นฐาน แต่การลงทุนมีการกระจาย และจัดเน้นไม่สอดคล้องกัน

แนวทางการดำเนินนโยบายด้านการศึกษาและการฝึกอบรม สำหรับนักเรียนที่อาศัยอยู่ใน โรงเรียนกึ่งประจำของชนกลุ่มน้อย และคนยากจนในท้องถิ่นบางแห่งยังไม่ได้รับรายละเอียดและยัง ไม่มีประสิทธิภาพ ยังขาดประสิทธิภาพในการสื่อสาร การรณรงค์ และการสนับสนุนการสร้าง ความตระหนักเกี่ยวกับการลดความยากจน ส่วนหนึ่งของคนจนไม่ได้มุ่งมั่นที่จะหลุดพ้นความยากจนด้วย ตนเอง แต่อาศัยการสนับสนุนจากรัฐและชุมชน

นอกจากนี้ การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง นโยบายที่เน้นการให้เงิน อุดหนุน ทำให้ชาวบ้านรอการช่วยเหลือจากรัฐ ไม่พึ่งตนเอง ผลของการพัฒนาระหว่างภูมิภาคและ กลุ่มประชากรต่างชาติพันธุ์ยังมีความแตกต่างอย่างมาก มีปัญหาการเข้าถึงข้อมูลตลาดและการขนส่ง กลไกในการประสานงาน การให้คำแนะนำและการดำเนินงานในทุกระดับ รวมทั้งกลไกการกระจาย อำนาจและการมอบอำนาจให้ท้องถิ่นมีจำกัด การแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบยังไม่ชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการติดตามและประเมินผลโครงการยังไม่เป็นระบบ ทำให้เกิดช่องว่างระหว่าง

เป้าหมายที่ต้องการกับผลการปฏิบัติงานได้ เช่น การยกเว้นค่าเล่าเรียนให้นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยเฉพาะที่ระบุไว้ 11 ประเภท แต่ในบางจังหวัดได้ยกเว้นค่าเล่าเรียนให้นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยทั้งหมด ปัญหาการขาดแคลนครูที่มีความรู้ ความชำนาญในการสอน และมีความรู้ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อให้สามารถสอนภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ได้ นอกจากนี้ บริการสาธารณสุขที่ให้บริการยกเว้นค่ารักษาพยาบาลแก่กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย และผู้ที่มีฐานะยากจน ซึ่งเป็นสวัสดิการที่รัฐจัดให้ ยังไม่ทั่วถึง ในบางพื้นที่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขไม่ยกเว้นค่ารักษาพยาบาลแก่กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย ทำให้ต้องแบกรับค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ทั้ง ๆ ที่ยากจน จึงทำให้ขาดโอกาสในการเข้าถึงบริการทางด้านสาธารณสุข

ปัจจัยที่ทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยเฉพาะในด้านการศึกษาและสาธารณสุขของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่า ในทางการศึกษา ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาในห้องเรียน มีความพยายามที่จะขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่แก่นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย และแสวงหาวิธีการ แนวทางและเครื่องมือที่จะช่วยให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีความก้าวหน้าและสอดคล้องสนองตอบต่อความต้องการของกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยที่แตกต่างกันไปในพื้นที่ แม้จะประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง แต่ส่วนใหญ่ก็ยังขาดแคลนครูที่มีความรู้ ความชำนาญ ในการสอน และมีความรู้ในด้านภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ ดังนั้น ในวิทยาลัยครูหรือมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้อง จึงควรมีการเรียนการสอนภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ที่เกี่ยวข้อง ตามพื้นที่ของมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ ในด้านบริการสาธารณสุขที่ให้บริการยกเว้นค่ารักษาพยาบาลแก่กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย และผู้ที่มีฐานะยากจน ซึ่งเป็นสวัสดิการที่รัฐจัดให้ ยังไม่ทั่วถึง ในบางพื้นที่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขไม่ยกเว้นค่ารักษาพยาบาลแก่กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย ทำให้ต้องแบกรับค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ทั้ง ๆ ที่ยากจน จึงทำให้ขาดโอกาสในการเข้าถึงบริการทางด้านสาธารณสุข นอกจากค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลแล้ว ค่าใช้จ่ายของผู้ที่ดูแลผู้ป่วยที่โรงพยาบาล ค่ากินอยู่ ค่าที่พัก ค่าเดินทาง และรายได้ที่ขาดหายไปในช่วงที่ดูแลผู้ป่วย ก็เป็นสิ่งสำคัญ ที่มีผลต่อการตัดสินใจส่งผู้ป่วยเข้ารับการรักษาพยาบาลด้วยเช่นกัน

8.2 อภิปรายผล

รัฐบาลเวียดนามมีนโยบายและมีโครงการจำนวนมากในการช่วยเหลือและพัฒนา กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยที่มีความแตกต่างกันทางด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยในพื้นที่เขตภูเขาจะเน้นกำจัดความหิวโหยและลดความยากจน การเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐานที่รัฐจัดให้เพื่อช่วยพัฒนาพี่น้องกลุ่มชาติพันธุ์ให้เท่าเทียมกับคนส่วนใหญ่ของประเทศ เน้นการสร้างสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่จำเป็น มีการจัดสรรที่ดิน ในโครงการที่กำหนดให้ชนกลุ่มน้อยอยู่อาศัยและเพาะปลูกเป็นหลักแหล่ง สอดคล้องกับการศึกษาของ เทอดพงศ์ เต็งไตรรัตน์ (2548) ที่พบว่า เมื่อรัฐประกาศใช้นโยบายการปฏิรูปทางเศรษฐกิจในปี 1986 รัฐมีการพัฒนาความมั่นคงของมนุษย์ โดยเฉพาะในด้านการศึกษาและสาธารณสุข ซึ่งส่งผลให้ชาวเวียดนามมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ระบบการศึกษาและสาธารณสุขได้รับการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

แต่การพัฒนา กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยยังคงมีปัญหาในการพัฒนาชนกลุ่มน้อยให้เท่าเทียมกับคนเหวียด โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบท พื้นที่ภูเขาห่างไกล สอดคล้องกับที่ Baulch (2008) พบว่าชาวกีญห์หรือเหวียดเป็นกลุ่มที่ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาตามนโยบายปฏิรูปทางเศรษฐกิจมากที่สุด

ในขณะที่ชาวจามและขแมร์มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจแบบค่อยเป็นค่อยไป แต่กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยในภาคเหนือและที่ราบสูงภาคกลางเป็นกลุ่มที่ด้อยโอกาสมากที่สุด ช่องว่างในด้านรายจ่ายของชาวกัญและฮวา กับกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยอื่น ๆ ห่างกันถึงร้อยละ 14.6 เนื่องจากรายรับที่ต่างกัน และอาศัยอยู่ในสภาพภูมิประเทศที่แตกต่างกัน วัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ที่แตกต่างกัน ระยะทางที่ห่างไกลจากตัวเมือง ภาษา รวมทั้งคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในเขตที่กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยอาศัยอยู่ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Nguyen Viet Cuong (2012: 28-29) ที่พบว่า ชนกลุ่มน้อยที่ยากจนในเขตภูเขาภาคเหนือเวียดนามมีทรัพย์สินและรายได้ต่ำกว่าชนกลุ่มน้อยในภูมิภาคอื่น ๆ รายได้ส่วนใหญ่มาจากพืชผลและปศุสัตว์ เมื่อเทียบกับชาวจีนและเหวียด ชนกลุ่มน้อยที่ยากจนในเขตภูเขาภาคเหนือมีรายได้ที่ลดลงอย่างมากจากค่าจ้างและกิจกรรมนอกภาคเกษตร แม้เวียดนามประสบความสำเร็จอย่างยิ่งในการลดความยากจน แต่ความยากจนยังคงสูงมากในกลุ่มชนกลุ่มน้อยที่ยากจนในเขตภูเขาภาคเหนือยังมีความแตกต่างกัน รวมทั้งมีความแตกต่างกันตามลักษณะทางภูมิศาสตร์ ในระดับอำเภอและจังหวัด กลุ่มชาติพันธุ์ม้งและเย้าเป็นชนกลุ่มน้อยที่มีทรัพย์สินและรายได้ที่ต่ำกว่า รวมทั้งมีอัตราความยากจนที่สูงกว่าชาวไต เหมื่องและถาย ชนกลุ่มน้อยในภาคตะวันตกเฉียงเหนือมีความยากจนสูงกว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ในขณะเดียวกันนโยบายการพัฒนาชนกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยก็ยังมีผลล้นในระหว่างชนกลุ่มน้อยด้วยกันเอง โดยเฉพาะในด้านการศึกษา ซึ่งงานวิจัยของ Miho (2009: 346-357) แสดงให้เห็นว่า การที่รัฐส่งเสริมให้นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยเข้าเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา โดยไม่ต้องสอบแข่งขันเข้ามหาวิทยาลัย และให้ทุนการศึกษา เมื่อสำเร็จการศึกษาต้องกลับไปทำงานกับหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงวัฒนธรรมและข่าวสารในท้องถิ่นเดิมของตนเอง เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยเข้าถึงการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น แต่มีผลกระทบในด้านลบในด้านโอกาสและความเหลื่อมล้ำ เนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ไต หนุงและเหมื่อง ส่วนกลุ่มชาติพันธุ์อื่นมีเป็นจำนวนน้อย ดังนั้นโครงการดังกล่าวจึงเอื้อประโยชน์แก่กลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ได้ไม่ทั่วถึง และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Baulch, and et al. (2002) ที่พบว่า ในปี 1999 อัตราการเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย จำนวน 5 กลุ่มที่มีอัตราการเข้าเรียนต่ำ คือ กลุ่มชาติพันธุ์ซาราย เซอดัง บานา ที่อาศัยอยู่บริเวณที่ราบสูงภาคกลางและม้ง ปัจจัยที่มีผลให้เด็กเข้าเรียนต่ำเนื่องจากความยากจน อยู่ในพื้นที่ห่างไกลและไม่รู้ภาษาเวียดนาม หรือไม่มีการสอนภาษากลุ่มชาติพันธุ์ในโรงเรียน นอกจากนี้เด็กผู้หญิงชาวม้ง ยังมีอัตราการเข้าเรียนต่ำ นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยเข้าเรียนช้ากว่าอายุที่ควรเข้าเรียนและมีการเรียนช้าขึ้นมากกว่านักเรียนชาวกัญ ส่วนกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีอัตราเข้าเรียนมากที่สุดคือ ไต เหมื่อง ฮวา และกัญหรือเหวียด

ส่วนนโยบายด้านสุขภาพ แม้มีการยกเว้นค่าบริการทางการแพทย์แก่ชนกลุ่มน้อยบางกลุ่มแล้ว แต่ยังมีปัญหาการนำนโยบายไปปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ ดังที่ Toan and et.al (2002) พบว่า ผู้ชาย ผู้ป่วยที่มีสิทธิยกเว้นค่ารักษาพยาบาลเกือบทั้งหมด ไม่ได้รับการยกเว้นค่ารักษาพยาบาล มีความไม่เท่าเทียมกันในการรักษาพยาบาลของผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่ห่างไกล ระยะทางที่ห่างไกลรวมทั้งการไม่ได้รับการยกเว้นค่ารักษาพยาบาลตามสิทธิ อาจเพิ่มความไม่เท่าเทียมกันในการเข้าถึงการรักษาพยาบาลโดยเฉพาะในเขตพื้นที่ทุรกันดารห่างไกล

นโยบายที่ให้ความช่วยเหลือกลุ่มชาติพันธุ์ที่ขาดโอกาส ควรมีการขยายโครงการให้มากขึ้น เนื่องจากระยะทางที่ห่างไกล หรืออาจเป็นเพราะวัฒนธรรม ภาษา สภาพภูมิประเทศและโอกาสทางการตลาด ทำให้คนเหล่านี้ไม่สามารถเข้าถึงโอกาสในการพัฒนา อันเนื่องมาจากนโยบายปฏิรูปทางเศรษฐกิจ จึงควรที่จะส่งเสริมการพัฒนาด้านเกษตรกรรมให้มีความหลากหลายและเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และให้ความรู้ด้านการตลาดหรือจัดหาตลาดที่แน่นอนเพื่อให้สามารถจำหน่ายผลผลิตได้ นอกจากนี้ควรมีการพัฒนาคุณภาพด้านการศึกษาของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยและจัดหาอุปกรณ์ที่จำเป็นทางการศึกษาให้นักเรียนในพื้นที่ห่างไกลอย่างพอเพียง ปรับปรุงโอกาสในการเข้าถึงการจ้างงานของกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย รวมทั้งพัฒนาความรู้ภาษาเวียดนามแก่กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยในภาคเหนือและที่ราบสูงภาคกลางของเวียดนาม

ผลที่ตามมาของนโยบายในการส่งเสริมและให้สิทธิพิเศษแก่นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยได้เข้าเรียนในระดับอุดมศึกษา โดยได้รับทุนการศึกษาทำให้นักเรียนที่อาศัยอยู่ในเขตที่พัฒนาแล้ว มีแนวโน้มที่จะได้รับประโยชน์จากโครงการที่รัฐจัดให้มากกว่ากลุ่มอื่น และยังทำให้เกิดปรากฏการณ์ “การทำตนเองให้เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย” ของผู้ที่ประสงค์จะได้ประโยชน์จากโครงการดังกล่าว

8.3 ข้อเสนอแนะ

1. การดำเนินตามนโยบายพัฒนาคุณภาพประชากรกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยของเวียดนามยังมีข้อจำกัดในด้านการกระจายการพัฒนาให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ควรมีการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น ให้เข้าใจวัตถุประสงค์และดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน

2. รัฐบาลควรเน้นการเพิ่มงบประมาณและคุณภาพในการพัฒนามาตรฐานในการบริการด้านการศึกษาและสาธารณสุขให้กระจายอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั้งในเมืองและชนบทพื้นที่ห่างไกล

3. นโยบายการพัฒนาที่ซับซ้อนและมีความเหลื่อมล้ำกันในบางประเด็น ควรมีการพิจารณาปรับปรุงและกำหนดขอบเขตของนโยบายให้ชัดเจน รวมทั้งกำหนดระบบการติดตามผลกรณำนโยบายไปปฏิบัติ และการพัฒนาเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. นโยบายการพัฒนาคุณภาพประชากรกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยของเวียดนามมีเป้าหมายในการพัฒนาอย่างชัดเจน และต่อเนื่อง ทั้งนี้ หากกำหนดดัชนีชี้วัดที่สามารถประเมินได้อย่างเป็นรูปธรรม นอกเหนือจากรายได้หรือระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้นแล้ว การพัฒนารวมทั้งการอนุรักษ์ทางด้านวัฒนธรรม ประเพณี ที่มีคุณค่าทางใจ ก็เป็นส่วนหนึ่งที่สามารถทำให้กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยอยู่ร่วมกับชาวเวียดนามได้อย่างเท่าเทียมและเสมอภาคกัน

เอกสารอ้างอิง

- กรมประชาสัมพันธ์. (2016). นโยบายด้านการศึกษาเวียดนาม. ค้นจาก http://www.aseanhai.net/ewt_news.php?nid=6374&filename=aseanknowledge
- ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์. (2513). แนวคิดในการจัดจรรยาศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: ศรุสภา.
- เขียน อีระวิทย์. (2542). เวียดนาม : สังคม เศรษฐกิจ ความมั่นคง การเมือง และการต่างประเทศ. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- คลังเอกสารสาธารณะ. (2008). บทความเกี่ยวกับชนเผ่า เรื่องความเป็นชาติพันธุ์ (Ethnicity) อานันท์ กาญจนพันธุ์, แนวความคิดพื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรม. ค้นจาก <http://www.openbase.in.th/node/3457>
- จิรศักดิ์ โภคาวิณ. (2550). การพัฒนาการศึกษาเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ เวียดนามหลังนโยบายโด่ย เม้ย (Doi Moi) ค.ศ. 1986 ถึงปัจจุบัน (ค.ศ. 2007). (ภาคนิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์).
- ชุดิมา สุขวาสนะ. (2552). ความร่วมมือด้านการศึกษาเพื่อปรารถนาประชาคมอาเซียน. ค้นจาก <http://www.moe.go.th/node/733>
- เทอดพงศ์ เต็งไตรรัตน์. (2548). การพัฒนาความมั่นคงของมนุษย์ด้านการศึกษาและสุขภาพ ในประเทศเวียดนามหลังปี ค.ศ. 1986. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย. (2550). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในแต่ ละภูมิภาคของเวียดนาม. ค้นจาก <http://www.harvardasia.co.th/wp-content/uploads/2016/09/1808.pdf>
- ธำรง บัวศรี. (2513). ความมุ่งหมายของการสอนจรรยาศึกษาในโรงเรียนพระพุทธศาสนากับการศึกษา ในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา
- นฤพนธ์ ดัวงวิเศษ. (2015). ความหมาย Ethnicity ในการศึกษา Ethnography. ค้นจาก <http://www.sac.or.th/databases/anthropology-concepts/articles/8>
- ณรงค์ อาจสมิตติ. (2555). ชาติพันธุ์ และอัตลักษณ์ไทดำ. วารสารสังคมวิทยามานุษยวิทยา. 31(2) 53-78.
- ประสิทธิ์ สีสรีชา. (2557). กระบวนทัศน์การศึกษาชาติพันธุ์สัมพันธ์. วารสารสังคมลุ่มน้ำโขง. 10(3), 219-242.
- ไพฑูรย์ สีนารัตน์. (2522). หลักและวิธีการสอนระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาอุดมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2550). เมื่อ"เวียดนาม"เชื่อว่า "การศึกษา"เปลี่ยนแปลงประเทศได้.
มติชน. 17 เมษายน พ.ศ. 2550 ปีที่ 30 ฉบับที่ 10629. หน้า 27.
- มติชน. (2553, 15 ธันวาคม). "ชาติพันธุ์และเขตปกครองตนเอง" จากจีน-เวียดนาม กับภาพ 3
จังหวัดชายแดนใต้. ค้นจาก http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1292327929&grpid=01&catid=02
- มาลินี อุทธิเสน. (2542). *อนาคตภาพในการพัฒนาคุณภาพประชากรในจังหวัดสุรินทร์*. ภาควิชา
วิทยาศาสตร์สุขภาพ. สถาบันราชภัฏสุรินทร์.
- ยุกติ มุกดาวิจิตร. (2549). เขตปกครองตนเองแบบไม่คลั่งชาติ-คลั่งท้องถิ่น : บางบทเรียนจาก
เวียดนาม. *ประชาไท*. ค้นจาก <https://prachatai.com/journal/2006/06/8722>.
- วัชร ศรีคำ. (2549, 13 กันยายน). "กะเหรี่ยงคอยาว: ชาติพันธุ์ที่ถูกเปลี่ยนเป็นสินค้า." *ประชาไท*.
[http://www.prachatai.com/05web/th/home/page2.php?mod=mod_ptcms
&ContentID=4921&SystemModuleKey=HighlightNews&System_Session_Languag
e=Tha](http://www.prachatai.com/05web/th/home/page2.php?mod=mod_ptcms&ContentID=4921&SystemModuleKey=HighlightNews&System_Session_Language=Tha)
- วัชร ศรีคำ. (2550). ผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีต่อบทบาทของผู้หญิงม้งที่ไร้ขายของในเมือง
ซาปา จังหวัดหล่าวกาย ประเทศเวียดนาม. *วารสารวิชาการ ม.อบ.* 9(2). พฤษภาคม –
สิงหาคม.
- วันชัย รัตนวงศ์. (2013). *เศรษฐกิจ การค้า และระบบโลจิสติกส์ ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยม
เวียดนาม*. ค้นจาก <http://www.freightmaxad.com/magazine/?p=5401>
- วิกิพีเดีย. (2561). *เขตการปกครองของประเทศเวียดนาม*. ค้นจาก <https://th.wikipedia.org/wiki/เขตการปกครองของประเทศเวียดนาม>
- Adams, S. J. (2005). Vietnam's Health Care System: A Macroeconomic Perspective.
Paper Presented for the *International Symposium on Health Care Systems in Asia*, Hitotsubashi University, Tokyo. January 21-22, 2005.
- Anderson, B. (1983). *Imagined Communities: Reflections on the Origin and Spread of Nationalism*. New York: Courier Companies.
- Baker, F.J and Baker, R.G. (2006). *Lower Secondary School Curriculum Development in Vietnam*. Retrieved from http://www.csupomona.edu/~jis/2003/Baker_Baker.pdf

- Báo Khánh Hòa điện tử. (2018). *Chương trình kinh tế - xã hội miền núi: Ưu tiên cho phát triển sản xuất*. Retrieved from <http://www.baokhanhhoa.vn/kinh-te/201803/chuong-trinh-kinh-te-xa-hoi-mien-nui-uu-tien-cho-phat-trien-san-xuat-8074043/>
- Barth, F. (1969). Introduction. In F. Barth (Ed.), *Ethnic Groups and Boundaries: The Social Organization of Culture Difference* (pp. 9-38). Prospect Heights, IL: Waveland Press.
- Baulch, B. (2008). *The Economic Development of Ethnic Minorities in Vietnam*. Institute of Development Studies and Centre for Analysis and Forecasting.
- Baulch, B and et al. (2002). *Ethnic Minority Development in Vietnam: A Socioeconomic Perspective*. MPI World Bank workshop on “Economic Growth and Household Welfare: Policy Lessons from Vietnam.”
- Bo Tu Lenh Quan Khu 2 (The committee of Military Zone 2). (1994). *Tây Bắc: Lịch Sử Kháng Chiến Chống Mỹ Cứu Nước (1954-1975)* (Northwest: The History of Resistance against American and Rescue the Country 1954-1975). Hanoi: People's Army Publishing House.
- “Boarding schools open in mountain provinces.” (2008). *Vietnam Net*. Retrieved from <http://english.vietnamnet.vn/education/2008/04/776396/>.
- Butler, R.W. & Hinch, T. (1996). *Tourism and Indigenous Peoples*. UK: International Thomson Business Press.
- Chương trình 135. (2015). BIỂU ĐỒ NGHÈO CÁC KHU VỰC TRÊN TOÀN QUỐC GIAI ĐOẠN 2010 – 2013 (Nguồn: Bộ Lao động-Thương binh và Xã hội). Retrieved from <http://chuongtrinh135.vn/Tin-Tuc-Su-Kien/Thu-vien-Tai-lieu/NewsId/2287/PageView/BIEU-DO-NGHEO-CAC-KHU-VUC-TREN-TOAN-QUOC-GIAI-DOAN-2010---2013>.
- Chương trình 135. (2016). *Dự thảo hướng dẫn thực hiện Chương trình 135*. Retrieved from <http://chuongtrinh135.vn/Tin-Tuc-Su-Kien/Hoi-Dap-Chinh-Sach/NewsId/3208/PageView/Du-thao-huong-dan-thuc-hien-Chuong-trinh-135>
- CIA. (2018). *The World Factbook: Vietnam*. Retrieved from <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/vn.html>
- Communist Review. (2016). *Poverty reduction in Viet Nam: Outstanding achievements and solutions to overcome limitations in the near future*. Retrieved from <http://english.tapchiconsang.org.vn/Home/Culture-Society/2016/622/Poverty-reduction-in-Viet-Nam-Outstanding-achievements-and-solutions-to-overcome-limitations.aspx>

- Cổng Thông tin điện tử Chính phủ. (2010). *Hướng dẫn cơ chế quản lý tài chính đối với Dự án Giảm nghèo các tỉnh miền núi phía Bắc giai đoạn 2*. Retrieved from <http://congbao.chinhphu.vn/noi-dung-van-ban-so-123-2010-tt-btc-2593>
- Constitution of the Socialist Republic of Vietnam*, (1995). The Gioi: Hanoi.
- Corlin, C. (1998). Hmong and the land question in Vietnam: National policy and local concepts of the environment. paper presented at *The first International workshop on the Hmong/Miao in Asia*, 11-13 September 1998 at Centre des Archives d' Outre-Mer, Aix-en, France.
- Cu, H.V. (1992). *The Development of the ethnic minority in Vietnam*. Hanoi: Office for Ethnic Minorities and Mountainous Areas of the Chairman of the Council Ministers.
- Dang, N.V. and et al. (2000). *Ethnic minorities in Vietnam*. The Gioi: Hanoi.
- Dang, N.V. and et al. (2016). *Ethnic minorities in Vietnam*. The Gioi: Hanoi.
- "Dang sau nhung can nha tam." (2006). *Vietnam Net*. Retrieved from <http://www.edu.net.vn/Default.aspx?tabindex=0&tabid=2&mid=44&tid=149&iid=1556>
- DiGregorio, M., and et. al. (1996). *The Growth and impact of tourism in Sa Pa*. Center for Natural Resources and Environmental Studies and the East-West Center.
- Dinh, N. S. (2006). Một số thực tiễn và bài học kinh nghiệm về công tác dân tộc 60 năm qua. Presented at *the Workshop of "60 năm công tác dân tộc"*, 9 Sept 2006, Hanoi, Vietnam.
- Dự án Giảm nghèo các tỉnh miền núi phía Bắc NMPRP-2. (2018). Dự án Giảm nghèo các tỉnh miền núi phía Bắc giai đoạn 2. Retrieved from <http://giamngheo.mpi.gov.vn/Gi%E1%BB%9Bithi%E1%BB%87ud%E1%BB%B1%C3%A1nProjectOverview/M%E1%BB%A5cti%C3%AAuc%E1%BB%A7ad%E1%BB%B1%C3%A1nProjectObjectives/tabid/69/articleType/ArticleView/articleId/13/Mc-tiu-ca-d-n.aspx>
- Eastern World. (1955). Minorities under the Viet Minh. in *Eastern World*, 9, November, pp17-18.
- Education Law. (1998). *Socialist Republic of Vietnam (No. 11/1998/QH10)*. Retrieved from http://www.unescap.org/esid/psis/population/database/poplaws/law_viet/vi_034.htm
- "Efforts to protect smallest ethnic group in Vietnam." (2009). *Vietnam Net*. Retrieved from <http://english.vietnamnet.vn/social/2009/04/840620/>
- "Ethnic boarding schools to get more State support." (2009). *Vietnam Net*. Retrieved from <http://english.vietnamnet.vn/education/2009/04/840595/>

- "Ethnic schools lack books, teachers." (2008). *Vietnam Net*. Retrieved from <http://english.vietnamnet.vn/education/2008/09/801876/>
- Evans, G. (1995). Central Highlands of Vietnam. in R.H.Harnes et al (eds). *Indigenous Peoples of Asia*. Association for Asian Studies: monograph and Occasional Paper Series 48.
- Fall, B.A. (1967). *The two Vietnam: A prolitical and military analysis*. New York: Frederick A. Praeger.
- "First boarding school for ethnic students built in Mekong Delta." (2009). *Vietnam Net*. Retrieved from <http://english.vietnamnet.vn/education/2009/03/835553/>
- "Giang day tieng dan toc, tieng Viet cho cac dan toc thieu so: Can ap dung nguyen tac giao duc song ngu." 2004. *Vietnam Net*. Retrieved from <http://www.edu.net.vn/Default.aspx?tabindex=0&tabid=2&mid=44&tid=149&iid=1412>
- "Giao duc mien nui khong can uu tien, giam tai." (2005). *Vietnam Net*. Retrieved from <http://www.edu.net.vn/Default.aspx?tabindex=0&tabid=2&mid=44&tid=149&iid=772>
- Glewwe, P ; Agrawal, N and Dollar, D. (Eds.). (2004). *Economic Growth, Poverty, and Household Welfare in Vietnam*. Washington D.C.: World Bank Publications.
- Hai Anh Dang. (2010). *Indigenous Peoples, Poverty and Development: Ch. 8 Vietnam A Widening Poverty Gap for Ethnic Minorities*. Retrieved from http://siteresources.worldbank.org/EXTINDPEOPLE/Resources/407801-1271860301656/Chapter_8_Vietnam.pdf
- Harron, S and Weiler, B (1992) *Ethnic Tourism*, London: Belhaven/Wiley.
- Infonet. (2016). 5.100 tỷ đồng thực hiện chương trình mục tiêu GD vùng núi, dân tộc thiểu số. *infonet*. BỘ THÔNG TIN VÀ TRUYỀN THÔNG. <https://infonet.vn/5100-ty-dong-thuc-hien-chuong-trinh-muc-tieu-gd-vung-nui-dan-toc-thieu-so-post208818.info>
- Jamieson, N. (1996). *Ethnic Minorities in Vietnam: A Country profile*. Hanoi: Winrock International.
- Kim Thi Dung, and et al. (2008). *Tim hieu thuc trang hoat dong giao duc o mot so truong dan toc noi tru tinh Daklak*. Truong Dai Hoc Khoa Hoc Xa Hoi va Nhan Van, Dai Hoc Quoc Gia Thanh pho Ho Chi Minh.
- Koeman, A. (1998). *CBMT: Sa Pa, Vietnam: Capacity Building for Sustainable Tourism*. Mountain Forum Discussion Archive Article from Community-Based Mountain Tourism_Electronic conference, 11 May 1998. Retrieved from <http://www.mtnforum.org/rs/dl/archives.cfm>

- Keyes, C. F. (2001). *Cultural Differences, the Nation State, and Rethinking Ethnicity Theory: 'Lessons' From Vietnam*. The David Skomp Distinguished Lecture in Anthropology. Bloomington: Indiana University, Department of Anthropology. April.
- Keyes, C. F., (2008). Ethnicity and the Nation-State of Thailand and Vietnam", in *Challenging the Limits: Indigenous Peoples of the Mekong Region*, Prasit Leepreecha, Don Mccaskill & Kwanchewan Buadaeng (eds.), Chiang Mai: Mekong Press, p. 13-53.
- Lai Chau online. (2016). *Hiệu quả từ Dự án giảm nghèo các tỉnh miền núi phía Bắc*. Retrieved from <http://www.baolaichau.vn/kinh-t%E1%BA%BF/hi%E1%BB%87u-qu%E1%BA%A3-t%E1%BB%AB-d%E1%BB%B1-%C3%A1n-gi%E1%BA%A3m-ngh%C3%A8o-c%C3%A1c-t%E1%BB%89nh-mi%E1%BB%81n-n%C3%BAi-ph%C3%AD-b%E1%BA%AFc>
- "Literacy through mother-tongue based education, best remedy." 2008. *Vietnam Net*. Retrieved from <http://english.vietnamnet.vn/education/2008/09/803645/>
- Mai Quang. (1973). Viet Bac: From the cradle of the revolution to Autonomous Zone." *Vietnamese Studies*: 132-166.
- McAlister, J.T. Jr. (1967). mountain Minorities and the Viet Minh: A key to the Indochina war. In Peter Kunstadler (ed.). *Southeast Asian Tribes, Minorities and Nations*. Princeton: Princeton University Press.
- Michaud, J., (2001). *French SaPa: a short history*. SaPa: Victoria SaPa Hotel.
- (2004). French Missionary expansion in colonial upper Tonkin. *Journal of Southeast Asian Studies*. 35,2: 287-310.
- Miho, I. (2009). Higher Education Opportunity for Ethnic Minorities: the Impact of Affirmative action for Ethnic Minorities in the Period of Doi Moi, Vietnam. Proceedings of the Symposium on *the Impacts of Economic Integration on Upland Farming and Ethnic Minorities in the GMS*, 27—29 November 2009, Mekong Institute, Khon Kaen, Thailand. pp. 346-357.
- Moerman, M. (1965). *Ethnic Identification in a Complex Civilization: Who Are the Lue?*. Retrieved from <https://anthrosource.onlinelibrary.wiley.com/doi/pdf/10.1525/aa.1965.67.5.02a00070>
- Moise, E.E. (1983). *Land reform in China and North Vietnam: Consolidating the revolution at the village level*. Chapel Hill: University of North Carolina Press.
- Nguyen Loc. (2006). *Vietnam's Education in the Transitional Period*. 28th Human Resources Development Working Group Meeting, Ho Chi Minh City, Viet Nam, 22 - 26 May 2006. National Institute of Education Strategy and Curriculum. Ministry of Education and Training of Vietnam.

- Nguyen Thi My Trang and Lai Thi Thu Ha. (2005). Chinh sach cu tuyen – mot chu truong dung trong chinh sach dan toc cua dang va nha nuoc ta ve phat trien giao duc, dao tao o vung mien nui, vung dan toc thieu so. *Tap chi Dan toc hoc* . 2: 27-30.
- Nguyen Thi Thu Phuong and Baulch, B. (2007). *A Review of Ethnic Minority Policies and Programs in Vietnam*. Retrieved from <https://assets.publishing.service.gov.uk/media/57a08c06e5274a27b2000f1d/60423-RevEthnicPol.pdf>
- Nguyen Viet Cuong. (2012). *Ethnic Minorities in Northern Mountains of Vietnam: Poverty, Income and Assets*. Munich Personal RePEc Archive. Retrieved from https://mpa.ub.uni-muenchen.de/40769/1/MPRA_paper_40769.pdf
- Nhân Dân. (2017). *Tin dụng ưu đãi giúp hộ đồng bào dân tộc thiểu số phát triển kinh tế*. Retrieved from <http://www.nhandan.com.vn/bandoc/bancanbiet/item/32916202-tin-dung-uu-dai-giup-ho-dong-bao-dan-toc-thieu-so-phat-trien-kinh-te.html>
- “Nhưng kho khan của học sinh thiểu số.” (2005). *Vietnam Net*. Retrieved from <http://www.edu.net.vn/Default.aspx?tabindex=0&tabid=2&mid=44&tid=149&iid=760>
- Pelley, P. (1998). Barbarians and Younger brothers: The remaking of race in postcolonial Vietnam. *Journal of Southeast Asian Studies*. 29(2): 374-391.
- People Committee of Lao Cai. (n.d.) *Lao Cai Statistics Book 1991-1995*.
- People committee of Sa Pa. (1999). *Report on Activities in 1999*, 178/BC-CCTSP99.
- Pham Thi Mong Hoa, and Lam Thi Mai Lan. (2000). *Du Lịch Voi Dân Tộc Thiểu Số Ở SaPa* Hanoi: Nhà Xuất Bản Văn Hóa Dân Tộc.
- Pham Minh Hac. (2002). *Vietnam's Education on the Threshold of the 21st Century*, Hanoi: National Political Publishing House.
- Phan, V. H. (2006), Chính sách kinh tế - xã hội vùng dân tộc và miền núi, 60 năm thực tiễn và bài học kinh nghiệm. Presented at *the Workshop of “60 năm công tác dân tộc”*, 9 Sept 2006, Hanoi, Vietnam.
- “Pho cấp giáo dục ở vùng cao Hà Giang.” (2006). *Vietnam Net*. Retrieved from <http://www.edu.net.vn/Default.aspx?tabindex=0&tabid=2&mid=44&tid=149&iid=1893>
- Poverty Task Force (2003), *Participatory Poverty Assessment in Nghệ An*. Paper for World Bank's Vietnam Development Report 2004 titled “Poverty”, Vietnam.
- “Programme 135 gives facelift to rural mountainous areas.” (2008). *Vietnam Net*. Retrieved from <http://english.vietnamnet.vn/social/2008/10/811155/>
- Rambo, A.T. (1995). Defining highland development challenges in Vietnam: Some themes and issues emerging from the conference : xi-xxvii, in Rambo

- A.T. [et al]. (eds) *The challenges in highland development in Vietnam*. Center for Southeast Asian Studies (Berkeley), Center for Natural Resources (Hanoi), East-West Center (Hawaii), Hawaii: USA.
- Romanucci-Ross, L and De Vos, G.A.. (1995). *Ethnic Identity: Creation, Conflict, and Accommodation*. Walnut Creek, CA : AltaMira Press.
- Schliesinger, J. (1998). *Hill tribes of Vietnam. Volume 1: Introduction and Overview*. Bangkok: White Lotus.
- "Talks tackle ethnic language barriers." (2008). *Vietnam Net*. Retrieved from <http://english.vietnamnet.vn/education/2008/12/816899/>
- The Constitution of the Socialist Republic of Vietnam*. (1995). The Gioi: Hanoi.
- "The last of the O Du." (2009). *Vietnam Net*. Retrieved from <http://english.vietnamnet.vn/lifestyle/2009/03/834618/>
- The Nhan. (2000). "60 Ho Kinh Te Moi Ha Tay Keu Cuu Kham Cap." *Tuoi Tre*, Hanoi August 17: 5.
- "Tim huong phat trien giao duc Tay Nguyen." (2002). *Vietnam Net*. Retrieved from <http://www.edu.net.vn/Default.aspx?tabindex=0&tabid=2&mid=44&tid=149&iid=773>
- Toan N V; Trong L N; Höjer B and Persson L Å. (2002). Public health services use in a mountainous area, Vietnam: implications for health for policy. *Scandinavian Journal of Public Health*, 30(2). 1 June 2002 , pp. 86-93(8)
- Ton Van Trang. (2555). ช่องทีวีภาษาของชนกลุ่มน้อย (VTV5) กับการพิทักษ์วัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยในประเทศเวียดนาม. *วารสารสังคมผู้นำโขง*. 8(2), 96-120.
- Tourism Development and Research Institute. (1994). *Report on Vietnam Tourism Development Project 1995-2010*. Hanoi.
- Tuan Anh Nguyen. (2002). *Can Vietnam's Family Planning Collaborators Improve Grassroots Reproductive Health Services? Results of An Assessment in Two Communes*. Retrieved From http://www.ipas.org/Publications/asset_upload_file534_2462.pdf
- Uy Ban Nhan Dan Tinh Lao Cai. (2001). *Dieu Chinh Quy Hoach Phat Trien Du Lich Tinh Lao Cai*. Lao Cai.
- Viet, C. (1968). National minorities and nationality policy in the D.R.V. *Vietnamese Studies*, 15..
- Vietnam News Agency. (1998a). Nhan Dan suggests ways to protect Viet Nam's forests. *Vietnam News*, Hanoi, July 24: 1.
- Vietnam News Agency. (1998b) Seminar assesses new economic zone settlements. *Vietnam News*, Hanoi, April 7.

- Vo Tri Thanh. (2005). *Can Vietnam Achieve One of its Millennium Development Goals? An Analysis of Schooling Droup-outs of Children*. Paper presented at the 6th Annual Global Development Conference on “Developing and Developed Worlds: Mutual Impacts.” January 2005. Dakar, Senegal.
- Vovworld. (2017). *Cải nghèo không còn đeo bám các hộ miễn núi*. Retrieved from <https://vov.vn/xa-hoi/cai-ngheo-khong-con-deo-bam-cac-ho-mien-nui-705018.vov>
- Vovworld. (2555). *ระเบียบการปกป้องสิทธิมนุษยชนให้แก่ชนกลุ่มน้อยในเวียดนาม*. ค้นจาก <http://vowworld.vn/th-THวเคราะห์สถานการณ์/ระเบียบการปกป้องสิทธิมนุษยชนให้แก่ชนกลุ่มน้อยในเวียดนาม-95488.vov>
- Vovworld. (2558). *เวียดนามมุ่งสู่เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน*. ค้นจาก <http://vowworld.vn/th-THวเคราะห์สถานการณ์/เวียดนามมุ่งสู่เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน-342079.vov>
- Vu Tuan Anh. (1996). “Economic Policy Reforms: An introduction overview” In Irene Norlund and et al (eds.) *Vietnam in a changing world*. Surrey: Curzon.
- “Y kien tu co so - Mon tieng viet voi HS dan toc lop 1.” 2005. *Vietnam Net*. Retrieved from <http://www.edu.net.vn/Default.aspx?tabindex=0&tabid=2&mid=44&tid=149&iid=758>
- www.answers.com/topic/list-of-ethnic-groups-in-vietnam. cited 20 January 2006.
- <http://education.yahoo.com/reference/factbook/vm/popula.html>. cited 20 January 2005.
- <http://www.undp.org.vn/projects/vie96010/cemma/document/1001.htm>. cited 20 January 2005.
- <http://www.undp.org.vn/projects/vie96010/cemma/document/1002.htm>. cited 20 January 2005.
- <http://www.undp.org.vn/projects/vie96010/cemma/document/1005.htm>. cited 20 January 2005.
- http://www.unescap.org/esid/psis/population/database/poplaws/law_viet/vi_034.htm. cited 20 January 2005.
- http://www.vietnamtourism.com/e_pages/vietnam/introduction/general/vig frm.htm. cited 20 January 2005.
- www.vnnews.com/coci/0104/index.htm. cited 20 January 2005.
- www.voyagevietnam.net/eng/6-23.php. cited 20 January 2005.
- <http://www.voyagevietnam.net/elpophtml/hoa.htm>. cited 20 January 2005.
- <http://www.undp.org.vn/projects/vie96010/cemma/info/2.htm>. cited 20 January 2005.

<http://www.undp.org.vn/projects/vie96010/cemma/vie96010/ethnic1.htm>. cited 20 January 2005.